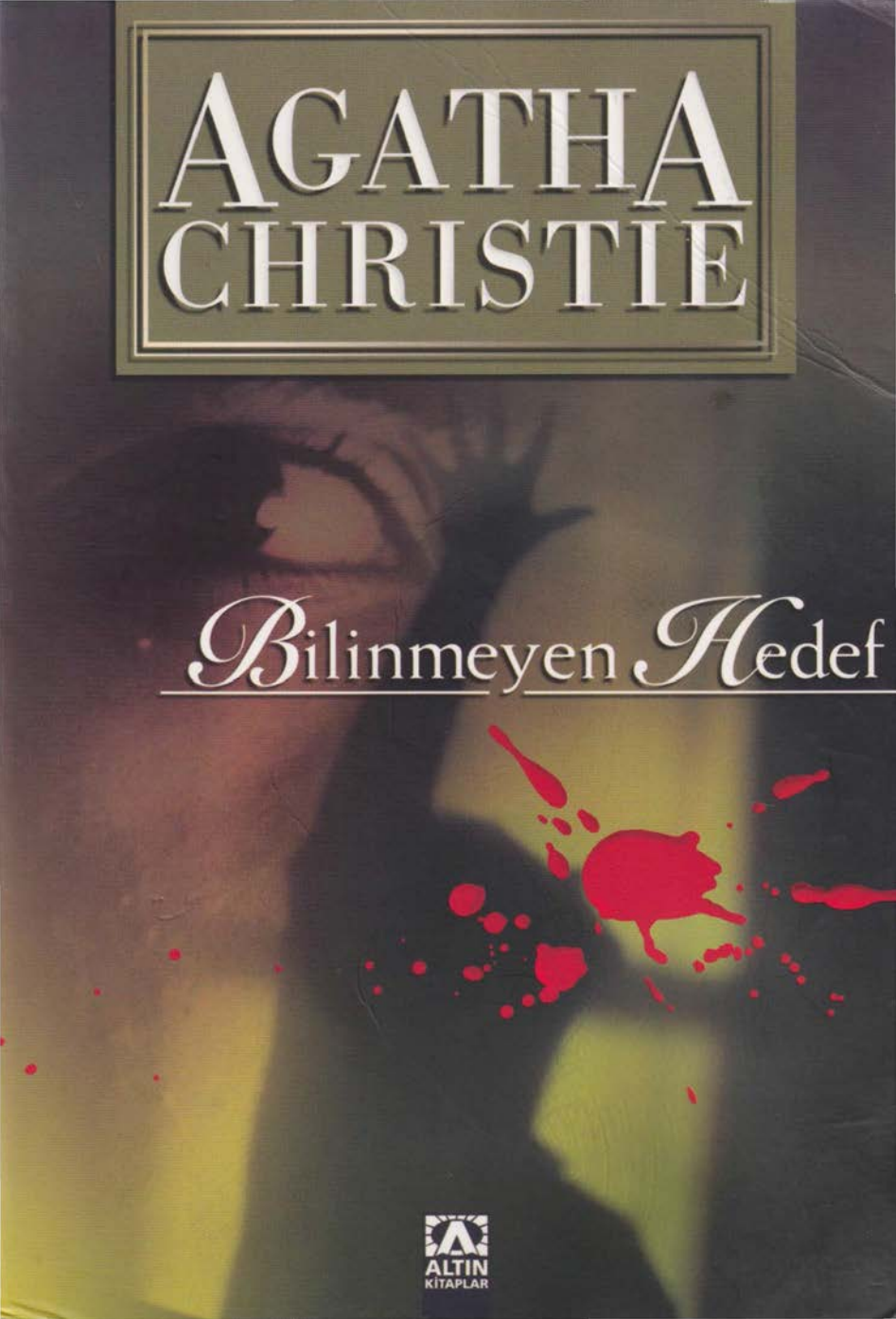
AGATHA CHRISTIE

Bilinmeyen Hedef

ALTIN KİTAPLAR

"Hiçbir şey mutlak doğru değildir."

Spectator

Çok sayıda bilim adamı bir anda ortadan kaybolur. Bu durum gizli haberalma servislerini iyiden iyiye endişelendirir.

Bu adamlar kaçırılmış ya da şantaj mı yapılmıştır? Yoksa beyinleri mi yıkanmıştır?

Tüm bu sırrın anahtarı bir kadında saklıdır, ama o da uçak kazasında ağır yaralanmış, hastanede ölüm döşeğinde yatmaktadır.

Bu arada Kazablanka'da bir otel odasında, Hilary Craven isimli bir kadın intihar etmeye karar verir. Ancak hiç tanımadığı bir adam, bunun yerine kadına daha heyecanlı bir ölüm yolu önerir.

"Agatha Christie, bu dedektiflik öyküsüyle bizlere yine gerilim dolu bir roman sunuyor."

Sunday Times

Agatha Christie

ISBN 975-21-0732-X

9 789752 107328

ALTIN KİTAPLAR

ALTIN
KİTAPLAR

KİTABIN ORİJİNAL ADI

DESTINATION UNKNOWN

YAYIN HAKLARI

AGATHA CHRISTIE ©
AKCALI TELİF HAKLARI AJANSI
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET A.Ş.©

KAPAK

SELÇUK ÖZDOĞAN

BASKI

1. BASIM / HAZİRAN 2006
AKDENİZ YAYINCILIK A.Ş.
Matbaacılar Sitesi No: 83
Bağcılar - İstanbul

BU KİTABIN HER TÜRLÜ YAYIN HAKLARI
FİKİR VE SANAT ESERLERİ YASASI GEREĞİNCE
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET A.Ş.'YE AİTTİR.

ISBN 975 - 21 - 0732 - X

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Celâl Ferdi Gökçay Sk. Nebioğlu İşhanı
Cağaloğlu - İstanbul

Tel: 0.212.513 63 65 / 526 80 12
0.212.520 62 46 / 513 65 18

Faks: 0.212.526 80 11

http://www.altinkitaplar.com.tr
info@altinkitaplar.com.tr

AGATHA CHRISTIE

Bilinmeyen Hedef

TÜRKÇESİ
ÇİĞDEM ÖZTEKİN

Benim gibi turistik gezileri seven ANTHONY'e...

BÖLÜM 1

Masasının arkasındaki adam kâğıt tutucuyu on santim kadar sağa kaydırdı. Yüzündeki ifade ne çok düşünceli ne de dalgındı, tamamen anlamsız bir ifadeydi bu. Teni günün büyük bir kısmını yapay ışıkta geçirenlere özgü solgunluktaydı. Bu adam, sizin de hemen anladığınız gibi masa başında çalışan biriydi. Yazı yazıp dosyalama yapıyordu. Ofisine ulaşmak için aşmak zorunda olduğunuz uzun, karmaşık yeraltı koridorları tuhaf bir şekilde görünümüyle uyum içindeydi. Bu adamın yaşını tahmin etmek oldukça zordu. Ne genç, ne de yaşlı görünüyordu. Yüzü düzgün ve kırışıksız olmasına karşın gözleri büyük bir yorgunluğu sergiliyordu.

Odadaki diğer adam daha yaşlıydı. Esmer tenli ve badem bıyıklıydı. Gergin, heyecanlı, sinirli, enerjik biriydi. O anda bile sakin bir şekilde oturacağı yerde, odanın içinde bir aşağı bir yukarı yürürken gergin kişiliğini açıkça ortaya koyuyordu.

"Raporlar," diye parladı öfkeyle. "Raporlar, raporlar ve de raporlar. Kahretsin, hiçbiri iyi değil, işe yaramıyor. Yazı masasındaki adam önünde duran kâğıtlara baktı. En üstte duran kartvizitin başlığında ise "Betterton, Thomas Charles" yazıyordu ve bu ismin arkasına da bir soru işareti konulmuştu. Masadaki adam başını düşünceli

bir halde önüne eğdi, iç çekti ve, "Bu raporları inceledin, hiçbiri işe yaramıyor, öyle değil mi?" diye sordu.

Diğer adam omuzlarını silkti.

"Bunu kesin olarak söylemek olanaksız."

Masanın arkasındaki adam içini çekti. "Evet," dedi. "Aynen öyle, birinin bu konuda bir şey söylemesi çok zor."

Yaşlı adam makineli tüfekle yaylım ateşi açılmışçasına bir telaşla ekledi.

"Roma'dan raporlar; Touraine'den raporlar; Riviera'da görülmüş, Antwerb'te göze çarpmış, Oslo'da görülenin kesinlikle o olduğu saptanmış, Biarritz'de görülmüş, Strasburg'ta kuşkulu davranışları saptanmış, Ostend'de göz kamaştırıcı bir sarışınla birlikte görülmüş, Brussel sokaklarında gri bir tazıyla dolaştığı belirlenmiş. Hâlâ birinin çıkıp da hayvanat bahçesinde bir zebrayla kol kola göründüğünü söylememiş olması gerçekten şaşırtıcı. Ama sanırım o da yakındır, kendimizi buna da hazırlamalıyız."

"Peki ya siz Wharton, sizin bir fikriniz yok mu? Bu konuda ne düşünüyorsunuz? Ben şahsen Antwerb raporlarından umutluydum ama ne yazık ki onlardan da bir sonuç çıkmadı."

"Tabi ki şimdiden sonra," dedi ve genç adam susup derin bir komaya girmişçesine dalıp gitti. Sonra birden kendine geldi, "Evet büyük olasılıkla... ama daha... Merak ediyorum?" diye mırıldandı kendi kendine üstü kapalı bir şekilde.

Albay Wharton birden koltuğunun koluna çöktü.

"Ama bulmak zorundayız," dedi ısrarla. "Bütün bu sır perdesini aydınlatmak, *nasıl, niye* ve *nerede* olduğuna bir açıklama getirmek zorundayız. Her ay bir bilim adamını kaybetmeyi göze alamayız, *nereye, nasıl* ve *niçin* gittikleri hakkında hiçbir fikrimiz olma-

dan, acaba düşündüğümüz yere mi gittiler... yoksa gitmediler mi? Biz buna hep kesin gözüyle baktık, ama artık bundan da o kadar da emin değilim. Amerikan gazetelerinde Betterton'a ilişkin son haberleri okudun mu?"

Masasının arkasındaki adam başıyla onayladı.

"Herkesin sol görüşte olduğu dönemlerdi. Aslında bu anlamda ne kalıcı ne de geçici bir ilişki saptanamadı. Savaş öncesinde pek de hoş karşılanmasa da bu konunun işe yaradığını söyleyebiliriz. O sıralar Betterton fizikçi olarak çalışıyordu, önemli bir çalışması filan yoktu. Mannheim Almanya'dan Amerika'ya kaçtığı sırada onun asistanıydı, sonra da onun kızıyla evlendi. Mannheim'ın ölümünden sonra işe tek başına devam etti ve birden yıldızı parladı; bir anda ZE-füzyonunun keşfiyle tüm dikkatleri üzerinde topladı. ZE-füzyonu olağanüstü ve kesinlikle yeni bir buluştu. Bu onu bir anda mesleğinin zirvesine taşıdı. Önünde pırıl pırıl bir gelecek vardı. Karısının evliliklerinin üzerinden çok kısa bir süre sonra ölümü onu sarsan asıl darbe oldu. İngiltere'ye döndü, son on sekiz aydır Harwell atom istasyonunda çalıyordu. Altı ay önce de yeniden evlendi."

"Peki bu ikinci kadın kimdi?" diye sordu Wharton merakla. "Bundan önemli bir şey çıkar mı?"

"Bundan bir şey çıkarabileceğimizi sanmıyorum," diye yanıtladı diğeri. "Küçük bir taşra avukatın kızı. Evlenmeden önce bir sigorta şirketinde çalışıyormuş. Öğrenebildiğimiz kadarıyla politik eylemlerle hiçbir ilgisi olmamış."

"ZE-füzyonu," diye tekrarladı Albay Wharton karamsar, duyduklarından hoşlanmadığını belirten bir tavırla. "Kahretsin, bu bilimsel terimler beni aşıyor. Ben çağdışı kalmış, geri kafalı biriyim. Ben hâlâ molekülün ne olduğunu bile gözümde canlandıramazken

bunlar neredeyse evreni parçalarına ayırıyorlar. Atom bombaları, nükleer füzyonlar, ZE-füzyonu ve diğerleri. Bu Betterton da bu parçalayıcıların başlarından biriydi. Onun hakkında Harwell'de neler diyorlar?"

"Oldukça sevilen biriydi. İşine gelince, burada başka göze çarpan, sansasyon yaratan yeni bir buluşu olmadı. Yalnızca ZE-füzyonunun uygulanabilirliği üzerinde çalışıyordu."

İki adam da kısa bir süre için sustular. Zaten rasgele, dağınık, öylecesine bir konuşmaydı bu. Güvenlik raporları masanın üzerinde yığın halinde duruyordu ve hiçbirinde de dikkate alınmayı gerektiren bir unsur bulunmamaktaydı.

"Buraya geldiğinde hakkında iyice araştırma yapılmıştı, değil mi?" diye sordu Wharton.

"Evet hakkındaki tüm bulgular oldukça tatmin ediciydi."

"On sekiz ay önce," dedi Wharton düşünceli bir şekilde. "Biliyorsun ya, moralleri bozuluyor. Şu güvenlik önlemleri. Kısıtlılık. Kendini sürekli olarak bir mikroskop camı altında izleniyor gibi hissetmek, bir anlamda manastır yaşamı. Sinirleniyor, gerginleşiyor, tuhaflaşıyorlar. Buna çok rastladım. İdeal bir dünyanın hayalini kurup, özlemini çekiyorlar. Özgürlük ve kardeşlik; globalizasyon ve insanlığın iyiliği için çalışmak. Yani şöyle ya da böyle ayaktakımından birinin bundan kurtulma şansı olduğunu düşünerek bu işe dört elle sarılması gibi bir şey olmalı." Burnunu ovuşturarak ekledi. "Kimse bir bilim adamı kadar saf olamaz. Bütün sahte medyumlar böyle söylüyor. Ama nedenini bir türlü anlamıyorum."

Diğer adam yorgun bir ifadeyle gülümsedi.

"Oh evet, öyle olmalı." Susup, bir an için bekledi. "*Bildiklerini* sanıyorlar, görüyorsun. Bu her zaman için çok tehlikeli. Bizler

çok farklıyız. Bizler alçakgönüllü adamlarız. Biz dünyayı kurtarmak peşinde değiliz, sadece işler kötüye gittiğinde kırılan birkaç parçayı toparlayıp, yerlerine yerleştirmeye çalışıyoruz." Düşünceli bir şekilde parmaklarını hafifçe masaya vurdu. "Keşke Betterton'la ilgili biraz daha fazla bilgim olsaydı. Yaşamı ve davranışlarıyla ilgili değil, onu kişiliğini açıklayabilecek gündelik yaşamına ilişkin konuları bilebilseydim. Ne tür şakalara güldüğünü, ne üzerine yemin ettiğini, sevdiği insanları, onu çılgına çevirenleri."

Wharton düşünceli bir ifadeyle ona baktı.

"Karısından ne haber... Onu sorguladınız mı?"

"Defalarca."

"Yardımcı olmadı mı?"

Diğeri omzunu silkti.

"Şu ana dek, hayır."

"Bir şeyler bildiğini mi düşünüyorsun?"

"Tabi ki kendisi bir şey bildiğini kabul etmiyor. Ya da öyle davranıyor. Her zamanki kalıplaşmış tepkiler, endişe, keder, umutsuz bir kuşku. Hiç kuşkusuz ona göre kocasının yaşamı gayet normaldi, zaten stressiz geçirdiği hiçbir günü yoktu ve de... Onun düşüncesine göre kocası kaçırıldı."

"Ve sen ona inanmıyorsun, değil mi?"

"Benim bu konuda ona inanmamaktan başka bir şansım yok," dedi masanın arkasındaki adam. "Ben kimseye, asla inanmam."

"Neyse," dedi Wharton yavaşça. "Sanırım yine de onun hakkında bir fikrin oluşmuştur. Nasıl biri?"

"Her gün briç oynayan sıradan biri."

Wharton başıyla onayladı, anlamıştı. "Bu işimizi daha da güçleştiriyor."

"Bu arada benimle görüşmek üzere burada olduğu bildirildi. Bütün hikâyeyi yeni baştan ele almayı düşünüyorum."

"Bu tek çözüm," diyen Wharton ayağa kalktı. "Ama ben bunu yapamam, buna dayanacak sabrım yok. Seni tutmayayım. Yine pek bir ilerleme kaydedemedik, değil mi?"

"Maalesef hayır, bu arada Oslo raporu üzerinde özel bir çalışma yapabilirsin. Belki de gözden kaçırdığımız bir nokta vardır."

Wharton başını anladığını belirtir şekilde sallayarak dışarı çıktı. Diğer adam dirseğiyle diktafona bastı ve, "Şimdi Bayan Betterton'la görüşebilirim. İçeri gönderin," dedi.

Gözleri boşluğa dikili öylesine oturdu, ta ki kapıda bir tıkırtı duyana dek. Kısa bir süre sonra Bayan Betterton kapıda belirdi. Uzun boylu, yirmi yedi yaşlarında gibi gösteren biriydi. En belirgin özelliği olağanüstü kızıllıktaki saçlarıydı. Saçlarının bu ihtişamı karşısında yüzü neredeyse belirsiz kalıyordu. Mavi yeşil gözleri kızıl saçlarıyla uyumluydu, açık renkli kirpikleri vardı. Yüzünde hiç makyaj olmadığını fark etti. Masanın yanındaki sandalyeye oturmasını başıyla işaret etti. Kadın başıyla hafifçe selam verdikten sonra kendisine gösterilen sandalyeye oturdu. Adam kadına bakıp olanları gözden geçirince Bayan Betterton'un söylediğinden fazlasını bildiği kanısına vardı.

Deneyimlerine dayanarak kederli ve endişeli kadınların, bu sıkıntılı durumlarının bilincinde olarak, bir anlamda bunu kamufle etmek için makyaj yapmayı ihmal etmediklerini, hatta bunun için ellerinden gelen her şeyi yaptıklarını çok iyi biliyordu. Bayan Betterton'un ise bundan bilinçli bir şekilde kaçınmış olduğu, böylece aklı başından gitmiş kederli eş rolünde daha etkin olacağını düşündüğü anlaşılıyordu.

"Oh, Bay Jessop, umarım... iyi haberleriniz vardır?"

Adam üzüntüyle başını sallayıp usulca konuştu.

"Bu şekilde gelmenizi istediğim için çok üzgünüm, Bayan Betterton, ama ne yazık ki şimdilik size yeni, umutlandırıcı bir bilgi vermemiz olanaksız."

Olive Betterton telaşla yanıt verdi.

"Bunu biliyorum. Mektubunuzda da yazılıydı. Ama evde kalmaya da açıkçası daha fazla dayanamazdım. En kötüsü evde durup, düşünmek, yine düşünmek ve hiçbir sonuca varamamak... hiçbir şey yapamamak, bu dayanılır gibi değil."

Bay Jessop olarak adlandırılan adam yarı yumuşak, yarı canlı bir tonda, yatıştırıcı bir tavırla yanıtladı.

"Size sürekli olarak hep aynı şeyleri sormamı lütfen yadırgamayın, Bayan Betterton. Tekrar tekrar aynı soruların sorulması ve aynı konuların irdelenmesi sonucunda, hiç umulmadık bir anda gözden kaçmış, daha önce önemsenmemiş bir nokta çıkabilir ortaya. Daha önce düşünemediğiniz ya da bahsetmeye değer bulmadığınız bir şey."

"Evet, evet, anlıyorum. En baştan istediğinizi sorabilirsiniz?"

"Eşinizi en son 23 Ağustos'ta gördünüz, değil mi?"

"Evet."

"Bu onun Paris'teki konferansa katılmak üzere İngiltere'den ayrıldığı gündü, değil mi?"

"Evet."

"İlk iki gün konferansa katıldı, üçüncü gün ise katılmadı. Meslektaşlarından birine o gün için *bateau mouche* ile bir gezintiye çıkacağından bahsetmişti."

"Bateau mouche? Bateau mouche da ne?"

Jessop gülümsedi.

"Seine Nehri'nde gezinti yapan küçük teknelerden biri." Jessop anlamlı, sert bakışlarla kadını süzüp, "Bu sizi şaşırtmadı mı?" diye sordu.

Kadın tereddüt içinde yanıt verdi.

"Evet, şaşırttı," dedi. "Aslında konferansın onun için çok önemli olduğunu sanıyordum."

"Büyük olasılıkla öyleydi de. Fakat o günkü tartışma konusu belki onun ilgi alanı değildi ve kendine bir gün izin vermiş olabilir diye düşünüyorum. Ama kocanız böyle bir şey yapmaz, değil mi?"

Kadın başını salladı.

"O gece oteline dönmemiş," diye ekledi Jessop. "Şu ana kadar olan araştırmalarımıza göre herhangi bir noktada sınırı geçmemiş, yani kendi pasaportuyla demek istiyorum. Sizce ikinci bir pasaportu olması olası mı, başka bir isimle belki?"

"Hayır sanmıyorum, niye olsun ki?"

Jessop, Bayan Betterton'u sıkıştırmaya devam etti.

"Eşyalarının arasında böyle bir şey görmediniz mi?"

Kadın başını şiddetle sallayarak, "Hayır bunu sanmıyorum. Olamaz. Asla kendi isteğiyle uzağa gitmezdi, sizin kastettiğiniz gibi. Eminim başına bir şey geldi, belki de belleğini yitirdi ya da bir yerlerde kayboldu."

"Sağlık sorunu yoktu, değil miydi?"

"İyiydi. Ama çok fazla çalışıyor ve bundan dolayı kendini bazen çok yorgun hissediyordu, hepsi bu."

"Kaybolmadan önce sıkıntılı ya da endişeli bir hali var mıydı, Bayan Betterton?"

"*Hiçbir* endişesi ya da sıkıntısı yoktu," diyen Bayan Betterton titreyen elleriyle çantasını açıp, mendiline uzandı. "Bu çok korkunç. Aklım almıyor. Daha önce hiç böyle haber vermeden gitmemişti. Onun başına mutlaka bir şey geldi. Kaçırıldı ya da saldırıya uğradı. Gerçi bunu düşünmekten bile korkuyor, aklıma getirmemeye çalışıyorum ama bazen tek açıklamanın da bu olduğuna inanıyorum. O ölmüş olmalı."

"Lütfen Bayan Betterton, lütfen sakin olun, henüz böyle düşüncelere kapılmak için çok erken. Ayrıca ölmüş olsaydı cesedi çoktan bulunurdu."

"Bulunamayabilir. Korkunç şeyler duyuyoruz. Boğulmuş ya da öldürülüp kanalizasyona atılmış olabilir. Paris'te her şey mümkün."

"Size kesinlikle belirtebilirim ki Paris güvenli ve çok iyi bir polis teşkilatına sahip bir şehir, Bayan Betterton."

Kadın mendili gözlerinden uzaklaştırıp, adamı sert bakışlarla süzdü.

"Ne düşündüğünüzü biliyorum. Tom'un bilimsel sırları sattığını ya da vatanına ihanet ettiğini düşünüyorsunuz. O komünist değildi. Onun tüm yaşamı açık bir kitap kadar belirgindi."

"Politik görüşleri neydi, Bayan Betterton?"

"Amerika'da demokrat parti taraftarı olduğunu sanıyorum. Burada ise işçi partisine oy verdi. Politikayla ilgilenmiyordu. O yalnızca mesleğine âşık bir bilim adamıydı." Küstah bir tavırla ekledi. "O çok parlak bir bilim adamıydı. Bir bilgindi."

"Evet," dedi Jessop. "Çok başarılı bir bilim adamıydı. İşin kritik noktası da bu. Hatırı sayılır teşviklerle bu ülkeyi terk etmesi ve başka bir yere gitmesi teklif edilmiş olabilir."

"Bu doğru olamaz," diye kadın öfkeyle bağırdı. "Gazetelerde bunu ima ediyor. Siz de aynı düşünceyle beni sorguluyorsunuz. Ama bu doğru değil. Bana söylemeden ya da bana gittiği yer hakkında bilgi vermeden asla bir yere gitmezdi."

"Ve size hiçbir şey söylemedi, değil mi?" Tekrar kadını dikkatli bakışlarla izledi.

"Hiçbir şey. Nerde olduğunu bilmiyorum. Bence kaçırıldı ya da söylediğin gibi öldü veya öldürüldü. Ama eğer öldüyse bunu bilmeliyim. Hemen öğrenmeliyim. Bu şekilde bekleyip, merak ederek yaşayamam. Yemek yiyemiyorum, uyuyamıyorum. Endişe yüzünden hastalanıyorum. Bana yardım edemez misiniz? Bana *hiçbir* şekilde yardım edemez misiniz?"

Jessop ayağa kalktı ve mırıldanarak masanın etrafında dolaştı.

"Çok üzgünüm, Bayan Betterton, çok üzgünüm. Size garanti ederim ki eşinizi bulmak için elimizden gelenin en iyisini yapıyoruz. Çeşitli yerlerden her gün raporlar alıyoruz."

"Nasıl raporlar?" Bayan Betterton sert, hırçın bir tavırla sordu. "Ne diyorlar?"

Jessop başını salladı.

"Bunlar incelenmesi, elenmesi ve sınanması gereken raporlar. Ama korkarım, hepsi olması gerekene göre son derece belirsiz ve karanlık, bir sonuç yok."

"Bilmeliyim," diye mırıldandı Bayan Betterton tekrar üzgün bir şekilde. "Bu şekilde devam edemem."

"Eşinizi gerçekten çok önemsiyor musunuz, Bayan Betterton?"

"Tabi ki de önemsiyorum. Sadece altı aydır evliydik. Altı ay."

"Evet, biliyorum. Sorduğum için mazur görün ama aranızda herhangi bir anlaşmazlık var mıydı?"

"Oh, *hayır.*"

"Başka bir kadınla ilgili herhangi bir sorun?"

"Tabi ki de hayır. Söyledim size, henüz yalnızca geçen nisandan beri evliyiz."

"Lütfen böyle bir olasılığa inandığımı düşünmeyin ama biri bu şekilde ortadan yok olunca tüm olasılıkları dikkate almalı. Son zamanlarda üzgün, endişeli ya da sinirli olmadığını söylediniz."

"Hayır, hayır, *hayır.*"

"İnsanlar genelde eşinizinki gibi bir işte zaten sinirli oluyorlar, Bayan Betterton. Sürekli kısıtlamalar, ilginç güvenlik önlemleri altında bir yaşam. Ve hatta..." -gülümsedi- "diyebilirim ki sinirli olmaları gayet normal."

Bayan Betterton bu gülümsemeye karşılık vermedi.

"O her zaman ki gibiydi," dedi vurdumduymaz bir tavırla.

"İşiyle ilgili bir sorunu var mıydı? Sizinle bunları paylaşır mıydı?"

"Hayır, tamamen teknik konular olduğu için paylaşmazdı."

"Kendisine zararlı olabilecek yan etkiler konusunda kuşkuları yoktu, diye düşündüğünüzü varsayabilir miyiz? Bilim adamları bazen bu tür endişelere kapılırlar da."

"Hiç böyle bir şeyden söz etmemişti."

"Anladığınız gibi, Bayan Betterton," dedi Jessop masaya dayanıp, kayıtsız tavrını bir yana bırakarak. "Yapmaya çalıştığım eşinizin profilini çıkarmak, nasıl bir adam olduğunu anlamak ve nedense siz bana yardım etmiyorsunuz."

"Ama daha fazla ne söyleyebilirim ya da yapabilirim ki? Bütün sorularınıza yanıt verdim."

"Evet, bütün sorularıma cevap verdiniz, çoğuna da olumsuz bir şekilde. Ben olumlu bir yanıt arıyorum, yapıcı bir bilgi. Ne demek istediğimi anlıyor musunuz? Birini tanırsanız, onu bulmak için nereye bakacağınızı daha iyi bilirsiniz."

Bayan Betterton bir dakika düşündü ve, "Anladım, sanırım sonunda anladım. İyi, Tom neşeli ve iyi huylu bir adamdı ayrıca da çok da zekiydi," dedi.

"Bu bir karakteristik özellikler listesi oldu. Daha özele inmeyi deneyelim. Çok okur muydu?"

"Evet, oldukça çok."

"Ne tür kitaplar?"

"Oh, biyografiler, kitap eleştirmenleri tarafından tavsiye edilen kitaplar ve yorgunsa cinayet romanları okurdu."

"Klasik bir okuyucu. Herhangi bir hobisi var mıydı? Kâğıt ve satranç oynar mıydı?"

"Briç oynardı. Dr. Evans ve eşiyle haftada bir veya iki kez oynardık."

"Eşinizin çok arkadaşı var mıydı?"

"Evet, çok uyumlu bir insandı."

"Yalnızca bunu kastetmedim, dostlarını önemseyen bir adam mıydı?"

"Bir iki komşumuzla golf oynardı."

"Özel arkadaşları veya dostları yok muydu?"

"Hayır, bildiğiniz gibi Kanada'da doğmuş ve uzun süreler Amerika'da yaşamış. Burada çok fazla insan tanımıyordu."

Jessop elindeki kâğıda dikkatle baktı.

"Anladığım kadarıyla son zamanlarda Amerika'dan üç kişi onu ziyaret etmiş. Öğrenebildiğimiz kadarıyla son zamanlarda yalnızca

bu üç kişiyle bağlantı kurmuş. Bundan dolayı bu kişiler üzerinde özellikle duruyoruz. Öncelikle, Walter Griffiths. Harwell'de sizi görmeye gelmiş."

"Evet, İngiltere'de gezisine çıkmıştı, Tom'u görmeye geldi."

"Peki eşinizin tepkisi?"

"Onu görmek Tom için büyük bir sürpriz oldu, çok sevindi. Birbirlerini Amerika'dan çok iyi tanıyorlardı."

"Griffith sizde nasıl bir izlenim bıraktı? Onu kendi deyimlerinizle tanımlar mısınız?"

"Ama tabi ki de siz onunla ilgili her şeyi biliyorsunuz?"

"Evet, onunla ilgili her şeyi biliyoruz ama ben sizin onunla ilgili ne düşündüğünüzü bilmek istiyorum."

Bayan Betterton bir dakika kadar düşündü.

"Evet, çok ağırbaşlı ama aynı zamanda çok konuşkandı. Bana karşı çok nazikti ve Tom'a da çok yakın görünüyordu. Ayrıca Tom'a, o İngiltere'ye yerleştikten sonra olanları anlatmak konusunda da sabırsızlanıyor gibi görünüyordu. Ortak çevrelerine ilişkin dedikoduları, sanırım. Bu benim için pek ilgi çekici değildi, söz konusu insanlardan hiçbirini tanımıyordum. Neyse onlar anılarını tazelerken ben yemek hazırlamakla uğraşıyordum."

"Politikayla ilgili herhangi bir sorun ortaya çıkmadı mı?"

"Onun komünist olduğunu mu ima etmeye çalışıyorsunuz." Olive Betterton'un yüzü kızardı. "Öyle olduğunu hiç sanmıyorum. Hükümet için çalışıyordu. Sanırım bölge başsavcısının ofisinde. Ayrıca Tom şakayla cadı avını andıran izlemelere, komünist avlarına ilişkin bir şeyler söylediğinde, o çok ağırbaşlı bir şekilde bizim bunu anlamadığımızı ve bunların gerekli olduğunu söylemişti. İşte bu da onun bir komünist olamayacağını gösterir."

"Lütfen, lütfen Bayan Betterton, alınmayın."

"Tom komünist değildi. Ben size sürekli bunu söylüyorum ama siz bana inanmıyorsunuz."

"Evet, inanıyorum ama bu nokta sürekli karşımıza çıkıyor. Şimdi biraz da uzaktan gelen ikinci bağlantısının üzerinde duralım, Doktor Mark Lucas. Onunla Londra'da Dorset'te karşılaştınız."

"Evet, tiyatroya gitmiştik ve ardından da Dorset'te akşam yemeğine. Birdenbire bu adam, Luke ya da Lucas -nasıl deniyorsa- geldi ve Tom'la merhabalaştı. Araştırmacı kimyagerdi ve Tom'la en son Amerika'da görüşmüştü. Amerikan vatandaşlığını almış bir Alman göçmeniydi. Ama siz hiç kuşkusuz?..."

"Kesinlikle bunu bildiğimi kastediyorsanız, evet biliyorum Bayan Betterton. Eşiniz için onu görmek bir sürpriz miydi?"

"Evet, çok şaşırmıştı."

"Hoşnut olmuş muydu?"

"Evet, evet öyle sanıyorum."

"Ama, emin değilsiniz, öyle mi?" diye ısrar etti Jessop.

"Açıkçası Tom'un çok önemsemediği biriydi, sonrasında bana böyle dedi, hepsi bu."

"Yalnızca rastlantı sonucu gerçekleşen bir görüşmeydi, değil mi? İlerdeki bir tarihte görüşmek için herhangi bir ayarlama yapılmadı sanırım?"

"Hayır, yalnızca bir rastlantıydı."

"Anlıyorum. Kurduğu üçüncü ilişkiyse bir kadınlaydı, Bayan Carol Speeder, o da Birleşik Devletler'den, onunla karşılaşması nasıl oldu?"

"U.N.O.'yla bir ilgisi olduğunu sanıyorum. Tom'u Amerika'dan tanıyordu. Arayıp burada olduğunu söyleyip, öğlen yemeği için buluşmayı teklif etti."

"Peki ya siz?"

"Hayır."

"*Siz* gitmediniz ama eşiniz gitti."

"Ne!" Kadın şaşkınlıkla gözlerini dikip baktı.

"Size söylemedi mi?"

"Hayır."

Olive Betterton şaşkın ve huzursuz bir şekilde etrafına bakmaya devam etti. Sorgulayan adam onun için üzüldü ama yumuşamadı. İlk kez bir yere ulaşmak üzere olduğunu hissediyordu.

"Buna ben de bir anlam veremiyorum," dedi kadın belirgin bir tereddütle. "Bununla ilgili bana hiçbir şey söylememiş olması çok tuhaf."

"Bayan Speeder'ın kaldığı Dorset'te 12 Ağustos Çarşamba günü buluşup öğlen yemeği yediler."

"12 Ağustos günü mü?"

"Evet."

"Doğru, o gün Londra'ya gitti ama bana hiçbir şey söylemedi." Yüz ifadesinden bu konudan kırılmış olduğu anlaşılıyordu. Alınganlıkla sordu. "Nasıl biri o?"

Jessop hızlı ve rahatlatıcı bir şekilde karşılık verdi.

"Çekici bir tip değildi, Bayan Betterton. Otuzlarında, genç, kariyeri olan biri ama güzel değil. Eşinizle herhangi bir şekilde aşırı yakınlığı ya da ilişkisi olduğuna dair bir belirti kesinlikle saptanmadı. Tuhaf olan yalnızca eşinizin size bundan bahsetmemiş olmaması."

"Evet, evet bunu anlıyorum."

"Şimdi, dikkatli düşünün Bayan Betterton. Eşinizde o sıralarda herhangi bir değişiklik hissettiniz mi? Ağustosun ortalarında diyelim. Bu konferanstan bir hafta kadar önce."

"Hayır, hayır hiçbir şey hissetmedim. Dikkat çekecek hiçbir şeyi yoktu.

Jessop içini çekti.

Yazı masasının üzerindeki telefon ısrarla çalmaya başladı. Ahizeyi kaldırdı.

"Evet," dedi.

Hattın diğer ucundaki ses fısıltıya konuştu.

"Burada Betterton davasıyla ilgili olarak yetkili biriyle görüşmek isteyen biri var efendim," dedi.

"Adı ne?"

Diğer taraftaki ses kuvvetli bir şekilde öksürerek, "Açıkçası nasıl telaffuz etmem gerektiğini bilmiyorum, en iyisi hecelemem," dedi.

"Peki, devam et!"

Hattan gelen harfleri not defterine yazdı.

"Polonyalı mı?" diye sordu Jessop.

"Söylemedi, efendim. İngilizceyi gayet iyi konuşuyor ama biraz aksanlı."

"Ona beklemesini söyle!"

"Peki efendim."

Jessop telefonu yerine koydu ve yeniden Olive Betterton'a baktı. Oldukça sessiz, sakin ve umutsuzluk içinde çaresizce oracıkta oturuyordu. Jessop defterden üstüne ismi yazdığı sayfayı kopardı ve kadına gösterdi. "Bu isimde kimseyi tanıyor musunuz?"

Bakarken gözleri açıldı. Jessop bir an için onun korktuğunu düşündü.

"Evet," dedi kadın. "Evet biliyorum. Bana bir not gönderdi."

"Ne zaman?"

"Dün. O Tom'un eski eşinin kuzeni. Bu ülkeye yeni gelmiş. Tom'un ortadan kaybolmasından dolayı çok endişeliydi. Bana herhangi yeni bir haber olup olmadığını soran ve üzüntülerini belirten bir not gönderdi."

"Onunla ilgili olarak daha önce hiçbir şey duymamış mıydınız?"

Başını salladı.

"Eşinizin ondan bahsettiğini anımsamıyor musunuz?"

"Hayır."

"Yani sizce o eşinizin kuzeni olamaz mı?"

"Açıkçası, hayır, hiç sanmıyorum. Aslında konuya hiç bu açıdan bakmadım." Ürkek gözlerle baktı. "Tom'un ilk eşi bir yabancıydı. Profesör Mannheim'ın kızıydı. Gönderdiği mektuptan adamın onunla ve Tom'la ilgili birçok şeyi bildiği anlaşılıyordu. Bir yabancıydı ve resmiydi. Anlıyorsunuz değil mi? Aslında samimi ve içten de görünüyordu. Ama samimi olmasa da bunun ne önemi olabilirdi ki?"

"Ah, bu insanın kendi kendine hep sorduğu bir sorudur." Jessop hafifçe gülümsedi. "Biz bunu burada çok yaparız, konunun bütünle uyumsuz en küçük parçalarını görebilmek için."

"Evet, sanırım bunu yapıyorsunuzdur." Birdenbire titredi. "Bu labirenti andıran koridorların ortasındaki odanız gibi bir şey, hiçbir şekilde uyanmayacağınızı bildiğiniz bir düşe dalmak gibi..."

"Evet buranın klostrofobik bir etki yaratabildiğini biliyorum," dedi Jessop hoşlanmış gibi bir havada.

Olive Betterton bir eliyle alnına düşen saçlarını geriye aldı.

"Buna daha fazla dayanamayacağım, bunu biliyorsunuz," dedi. "Böyle oturup beklemek. Biraz değişiklik için buradan uzaklaş-

maya ihtiyacım var. Örneğin yurtdışına gidebilirim. Öyle bir yer olmalı ki, muhabirler bütün gün beni arayamamalı ya da insanlar gözlerini dikip merakla beni izleyememeli. Arkadaşlarım sürekli olarak her görüşmemizde bana bir haber olup olmadığını soruyorlar. Bu beni çıldırtıyor." Kısa bir ara verip sonra devam etti. "Sanırım, sanırım ruhen çökmek üzereyim. Cesur olmaya çalıştım ama bu kadarı benim için çok fazla. Doktorum da bunu onaylıyor. O da üç veya dört haftalığına buradan uzak bir yerlere gitmem gerektiği kanısında. Hatta bu konuda bana bir mektup bile yazdı. Size göstereyim."

Çantasının içini karıştırıp bir zarf çıkardı ve masanın öbür tarafına, Jessop'a uzattı.

"Ne dediğine bakın."

Jessop mektubu zarftan çıkarıp, okudu.

"Evet," dedi. "Evet, anlıyorum."

Mektubu yeniden zarfa koydu.

"Evet, evet, sizce de benim gitmem doğru olur mu?" diye sordu gözlerini sinirli bir şekilde odada gezdirerek.

"Tabi ki, Bayan Betterton," diye yanıtladı Jessop. Şaşırmış gibi bir ifadeyle, "Neden olmasın?" diye sordu.

"Ben karşı çıkacağınızı düşünmüştüm."

"Karşı çıkmak mı? Neden? Bu tamamen sizin karar vermeniz gereken bir şey. Ancak uzaktayken, yeni bir haber alırsak, sizinle bağlantı kurabilmemizi sağlarsınız, değil mi?"

"Ah, elbette."

"Nereye gitmeyi düşünüyorsunuz?"

"Güneşli ve çok fazla İngiliz olmayan bir yere, İspanya ya da Fas'a."

"Çok iyi, eminim ki size çok iyi gelecektir."

Bayan Betterton neşeli ve heyecan içinde ayağa kalktı ama gergin olduğu hâlâ fark ediliyordu.

Jessop da ayağa kalktı ve kadının elini sıktı. Diktafona basıp ona eşlik etmesi için bir ulak istedi.

Sonra yeniden koltuğuna döndü ve oturdu. Birkaç dakika boyunca yüzü ifadesizliğini korudu ve sonra birden yavaşça gülümsedi.

Telefonu kaldırdı.

"Artık Binbaşı Glydr'ı görebilirim," dedi.

BÖLÜM 2

"Binbaşı Glydr?" Jessop isimde bir an tereddüt etti.

"Biraz zor, evet." Konuk şakacı bir havada konuşmaktaydı. "Vatandaşlarınız savaşta bana Glider derlerdi. Şimdi, Birleşik Devletler'de ismimi Glyn olarak değiştirmeliyim, bu hepsinden daha uygun."

"Amerika'dan mı geldiniz?"

"Evet, bir hafta kadar önce. Affedersiniz, siz, Bay Jessop'sunuz, değil mi?"

"Evet, ben Bay Jessop'um."

Diğeri ona ilgiyle baktı.

"Evet," dedi. "Sizi duymuştum."

"Sahi mi? Kimden?"

Binbaşı gülümsedi.

"Belki de çok hızlı gittik. İzninizle, size bazı sorular sormadan önce, size Amerikan Büyükelçiliği'nden getirdiğim mektubu göstereyim." Eğilerek tavsiye mektubunu verdi. Jessop mektubu aldı ve resmi nazik dille yazılmış mektubu okuduktan sonra masaya bıraktı. Karşısındaki adamı inceledi. Uzun, dimdik duruşlu, otuz ya da otuzlu yaşlarında bir adam. Seyrek saçları kara Avrupa'sının moda-

sına uygun şekilde kısa kesilmişti. Yabancının konuşması çok yavaş, net ve aksanlıydı ama dilbilgisi açısından kusursuzdu. Jessop, onun kesinlikle sinirli ya da güvensiz, kendinden emin olmayan bir biri olmadığını düşündü. Bu olağandışı bir durumdu. Çoğunlukla bu ofise gelenler sinirli, heyecanlı veya endişeli olurlardı. Bazısı hilekâr, bazısı da hırçın, saldırgan olurdu.

Bu adamsa tam anlamıyla kontrollü biriydi, ifadesiz yüzünden neyi, niye yaptığını bilen bir adam olduğu anlaşılıyordu. Asla söyleyeceğinden fazlasını söylemek için kandırılabilecek ya da oyuna gelecek biri değildi.

"Evet, sizin için ne yapabiliriz?" diye sordu Jessop nazikçe.

"Size tuhaf bir şekilde ortadan kaybolan Thomas Betterton'la ilgili herhangi bir yeni bilgi olup olmadığını sormak amacıyla buradayım. Gazetelerde yazılanlara tam olarak inanmamak gerektiğinin bilincindeyim, bu nedenle güvenilir bir bilgiyi kimden edinebileceğimi araştırdım. Bana *sizin* isminiz verildi."

"Üzgünüm ama Betterton'la ilgili net bir bilgi yok."

"Ben bir görev için uzağa gönderilmiş olabileceğini düşünüyordum," dedi, konuşmaya ara verdi ve sonra ekledi. "Gizli bir görev için."

"Sayın Bayım," diyen Jessop sıkıntıyla baktı. "Betterton bir bilim adamıydı, bir diplomat veya gizli ajan değil."

"Tersliyorsunuz, ama görünen etiketler her zaman doğru değildir. Bu olayla ilgimi öğrenmek isterseniz, Thomas Betterton bir evlilik dolayısıyla akrabam oluyor."

"Evet, siz yeğenisiniz, sanırım Profesör Mannheim tarafından."

"Ah, bunu biliyorsunuz. Çok iyi bilgilendirilmişsiniz."

"İnsanlar gelip bize bilgi veriyorlar," diye mırıldandı Jessop. "Betterton'un eşi buradaydı. O söyledi. Ona bir mektup yazmışsınız."

"Evet, başsağlığı dileyip, yeni bir haber olup olmadığını sormak istedim."

"Bu çok doğru bir davranış."

"Annem profesör Mannheim'ın tek kız kardeşiydi. Birbirlerine çok bağlıydılar. Varşova'da çocukluğumu dayımın evinde geçirdim diyebilirim. Kızı Elsa benim için bir abladan öteydi. Annemi ve babamı kaybedince ailem dayım ve kuzenim oldu. Mutlu günlerdi onlar. Sonra savaş başladı, trajedi ve korku dolu günler. Tabi şimdi bunlar hakkında konuşmanın anlamı yok... Dayım ve Elsa Amerika'ya kaçtılar. Ben yeraltına çekilip, direniş güçlerine katıldım ve savaştan sonra bazı görevler yaptım. Dayım ve kuzenimi yalnızca bir kez ziyaret edebildim, hepsi bu. Avrupa'daki görevlerimin sona ermesinin ardından Amerika'ya yerleşmeye niyetlendim. Dayım, kuzenim ve onun eşiyle olmayı umut ediyordum. Fakat, ne yazık ki..." Ellerini çaresizlik içinde iki yana açtı. "Oraya vardığımda dayım ölmüştü, kuzinim de öyle; kuzinimin eşi ise buraya taşınmış ve yeniden evlenmişti. Böylece bir kez daha ailemi kaybetmiştim. Sonra gazetelerde ünlü bilim adamı Thomas Betterton'un ortadan yok olduğunu okudum ve buraya bu konuda ne yapılabileceğini öğrenmek amacıyla geldim." Durdu ve yanıt bekleyen bakışlarla Jessop'u süzdü.

Jessop da ona baktı, yüzünde en ufak bir ifade bile yoktu.

"Betterton niçin ortadan kayboldu Bay Jessop?"

"Bu," dedi Jessop. "Aslında bizim de bilmek istediğimiz bu. Belki sizin bu konuda bir fikriniz vardır." Jessop tuhaf bir şekilde rollerin değiştiğini seziyordu. Bu odada soru sormakla yükümlü olan

oydu, oysa şimdi soru soran bu yabancıydı. Yine de nazikçe gülümseyerek yanıt verdi.

"Sizi temin ederim ki bilmiyoruz."

"Ama kuşkularınız var."

"Bu olabilir," dedi Jessop tedbirli bir şekilde. "Olaylar arasında büyük benzerlik var, sanki hepsi belirli bir modelin küçük parçaları... Buna benzer olaylar daha önce de oldu."

"Biliyorum," dedi binbaşı aceleyle. "Yarım düzine bilim adamının da başına geldi. Hepsi de konularında ileri gelen bilim adamları."

"Evet."

"Demir perdenin arkasına mı geçtiler?"

"Bu bir olasılık ama kesin bir bilgimiz yok."

"Ama hepsi kendi istekleriyle gittiler, öyle değil mi?"

"Bunu bile..." dedi Jessop. "Tam olarak söylememiz zor."

"Bunun beni ilgilendirmemesi gerektiğini düşünüyorsunuz, öyle değil mi?"

"Yoo, lütfen."

"Ama haklısınız, konu beni sadece Betterton yüzünden ilgilendiriyor."

"Beni mazur görün ama," diyen Jessop ekledi. "Ben sizin bu olaya olan ilginize bir anlam veremiyorum. Betterton yalnızca bir evlilik yüzünden akrabanız. Onu tanımıyorsunuz bile."

"Bu doğru ama biz Polonyalılar için aile çok önemlidir, kutsaldır. Bazı kuralları vardır." Ayağa kalktı dimdik bir şekilde selamladı. "Zamanınızı aldığım için üzgünüm, nezaketiniz için teşekkür ederim."

Jessop da ayağa kalktı.

"Size yardım edemediğimiz için üzgünüm," dedi. "Ama emin olun ki şu an için bizler de tamamen karanlıktayız, eğer bir şeyler öğrenirsem ya da duyarsam, size nasıl ulaşabilirim?"

"Amerikan Büyükelçiliği kanalıyla bana ulaşabilirsiniz, onlar beni bulacaktır. Teşekkür ederim." Tekrar resmi bir şekilde selamladı.

Jessop zile dokundu. Binbaşı Glydr dışarı çıktı. Jessop ahizeyi kaldırdı.

"Albay Wharton'a odama gelmesini rica ettiğimi söyleyin."

Wharton odaya girdiğinde, Jessop, "Sonunda olaylarda gelişmeler oluyor," dedi.

"Nasıl?"

"Bayan Betterton buradan uzaklaşmak istiyor."

Wharton ıslık çalmaya başladı.

"Kocasına mı katılacak?"

"Umarım. Buraya doktorundan aldığı tatmin edici bir mektupla geldi. Dinlenme ve ortam değişikliği gereksinimi."

"Kulağa iyi geliyor."

"Yine de, tabi ki doğru da olabilir," diye uyardı Jessop. "Bu da bir olasılık!"

"Yine de bu olasılığı dikkate alarak yola çıkmayacağız," dedi Wharton.

"Öyle, aslında her şey çok inandırıcıydı. Bir an bile dili sürçmedi."

"Ondan başka bir şey öğrenemedin sanırım."

"Küçük bir ayrıntı dışında," dedi Jessop. "Speeder denilen kadın, hani şu Betterton'un Dorset'te yemek yediği."

"Evet, ne olmuş ona?"

"Betterton eşine yemekten söz etmemiş."

"Oo." Wharton düşündü. "Kaybolmasının onunla bağlantısı olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Olabilir, Carol Speeder Anti-Amerikan Eylemleri Araştırma Komisyonu tarafından sorgulandı. Gerçi aklandı ama yine de... Bir kez bu damgayı yemiş olduğu için, belki gerçekten öyle ya da değil ama ister istemez öyle olduğu düşünülüyor. Bizim açımızdan bu *olası* bir ilişki olabilir. Şu ana kadar Betterton'la ilgili bulduğumuz tek bağlantı."

"Bayan Betterton'un bağlantılarından ne haber? Son zamanlarda birinin onu uzaklara gitmek konusunda teşvik etmiş olması mümkün mü?"

"Kişisel bir bağlantısı yok. Dün Polonyalı birinden bir mektup almış. Betterton'un ilk eşinin kuzeninden. Adam biraz önce de bu konuya ilişkin ayrıntıları öğrenmek için buradaydı."

"Nasıl biri?"

"Samimi değil," dedi Jessop. "Tamamen yabancı ve doğru, düzgün bir insan denilebilecek tüm niteliklere sahip, 'Genleri' açısından kusursuz biri ama göründüğü kişiliğin gerçekliği kuşku uyandırıyor."

"Uzaklaşması için Betterton ile bağlantı kuranın o olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Olabilir, bilmiyorum kafam karışıyor."

"Onu izletmeyi mi düşünüyorsun?"

Jessop gülümsedi.

"Evet, zile iki kez bastım."

"Ah sen, aynı eski kurt ve aynı sinsice oyunlar." Wharton yeniden konuya döndü. "Peki, ama nasıl?"

"Sanırım Janet, her zamanki gibi... İspanya veya Fas'ta olacak."

"İsviçre değil mi?"

"Bu kez değil."

"İspanya veya Fas'ın onlar için zor olacağını düşünürdüm."

"Düşmanlarımızı hafife almamalıyız."

Wharton güvenlik dosyalarına iğrenerek hafifçe vurdu.

"Betterton'un *görülmediği* iki ülkede," dedi üzüntüyle. "İyi, her şeye yeni baştan başlayacağız. Tanrı'm, umarım bu kez bir şeyler buluruz."

Jessop sandalyesine yaslandı.

"Uzun zamandır tatile çıkmıyordum," dedi "Bu ofisten sıkıldım, artık ben de uzaklara bir gezi *planlamalıyım*..."

BÖLÜM 3

I

"Paris'e 108 sayılı sefer, Air France, bu yönden lütfen."

Heatrow Havaalanı'nın bekleme salonundaki insanlar ayağa kalktı. Hilary Craven küçük krokodil derisi seyahat çantasını alıp, uçuş pistine doğru ilerleyen insanların arasına karıştı. Isıtmalı bekleme salonunun havasından sonra soğuk ve sert esen rüzgâr üşütüyordu. Hilary titredi ve kürküne daha da sıkı sarıldı. Uçağın beklediği yere doğru giden diğer yolcuları izledi. İşte olmuştu. Yola çıkmıştı, kaçıyordu. Bütün griliklerden, soğuktan ve o ölümcül acımasız sırdan. Güneş ışığına, mavi gökyüzüne ve yeni bir yaşama kaçıyordu. Bütün yükleri, acıları geride bırakacaktı, bu sırrın ve korkunun, hayal kırıklığının dayanılmaz ağırlığını. Uçağın merdivenlerinden çıkıp başını eğerek uçağa girdi ve hostesin gösterdiği yere oturdu. Aylardır ilk kez, çektiği duygusal hatta neredeyse fiziksel acıların ağırlığından, sıkıntısından, uzaklaşıp teselli bulmuştu.

"Uzaklaşmalıyım," dedi kendine umutla. "Uzaklaşmalıyım."

Motorların çalışması ve pervanelerin dönmesi onu heyecanlandırdı. Bu bir tür doğal, ilkel vahşetin ifadesi gibi bir şeydi. En

korkunç olanlar uygarlığın yarattığı felaketler, diye düşündü. Karanlık ve umutsuz. Ama şimdi, diye geçti aklından. Her şeyden kurtulacağım.

Uçak yavaşça pistte ilerlemeye başladı.

"Lütfen emniyet kemerlerinizi bağlayın," dedi hostes.

Uçak yarım bir dönüş yaptı ve kalkış sinyalini beklemeye başladı. "Belki bu uçak düşüp, parçalanacak... belki de yerden hiç havalanamayacak," diye düşündü Hilary. "Böylece bu bir son ve her şeyin çözümü olacak." Havaalanında geçirdikleri süre asırlarca sürmüş gibi geldi ona. Hilary özgürlüklerini başlatacak kalkış sinyalini beklerken, "Buradan asla uzaklaşamayacağım... bir tutsak gibi burada kalacağım," gibi aptalca bir düşünceye kapılmıştı.

Ve en sonunda motorların son bir kez daha güçle homurdanmasının ardından uçak yola koyuldu. Sonunda uçağın motorlarının gürültüsü iyice arttı ve uçak piste ileri doğru atıldı. Hızlı, daha hızlı, daha da hızlı... Hilary, havalanamayacak, havalanamayacak, her şey bitti, diye düşündü. Evet artık yerden yükselmişlerdi, bu anlaşılıyordu. Uçak yükseldikçe gerçek dünya adeta uzaklaşıyor, kayboluyor, sorunları, hayal kırıklıklarını ve korkularını gururla bulutlara dalan bu homurtulu canavarın altına sürüklüyordu. Yükselip daireler çizdikçe alttaki havaalanı küçük bir çocuğun komik oyuncağı görünümü aldı. Gülünç küçük yollar, ilginç küçük demiryolları ve üzerlerinde oyuncak trenler. İnsanların sevdiği, nefret ettiği ve birbirlerinin kalplerini kırdıkları, gülünç çocuksu bir dünya. Tam altlarında gri beyaz yoğun bir bulut kütlesi vardı. Kanalın üstünde olmalıydılar. Hilary arkasına yaslanıp gözlerini kapadı. Kaçmak! Kaçış! İngiltere'yi ve Nigel'i terk edip, o küçük keder veren toprak yığınını,

Brenda'nın mezarını arkasında bırakmıştı. Her şey arkada kalmıştı. Gözlerini açtı ve derin bir iç çekişin ardından tekrar kapadı. Uyumaya başladı...

II

Uyandığında uçak alçalıyordu. Paris, diye düşündü Hilary koltuğunu dikleştirip çantasına uzanırken. Ama Paris'e inmemişlerdi. Hostes ön taraftaki mikrofonun başına geçip, çoğu yolcuya itici gelen, bir dadı sevecenliği taşıyan üslubuyla, "Paris'teki yoğun sis yüzünden Beauvais'e iniş yapıyoruz," dedi. Bunu söylerkenki tavrı aynen, 'Bu, daha iyi olmayacak mı, çocuklar?" der gibiydi. Hilary yanındaki küçük pencereden baktı. Dışarısı çok az görünüyordu. Beauvais sisle kaplıydı. Uçak yavaş daireler çiziyordu. İniş oldukça uzun sürdü. Daha sonra yolcular soğuk nemli sisin içinden yürüyerek, birkaç sandalyesi ve bir de tahta bankosu olan tahta kulübeye doğru ilerlediler.

Bunalım Hilary'yi yeniden ele geçirmeye çalıştı ama o yenik düşmemek için elinden geleni yaptı. Yanındaki adam mırıldandı. "Eski bir savaş havaalanı. Isıtması ve rahat bir ortamı yok. Yine de şanslıyız ki Fransız oldukları için bize içecek bir şeyler servisi yapacaklar."

Gerçektende doğruydu bu, birden elinde anahtarlar olan bir adam göründü ve morallerini yükseltmek için yolculara çeşitli alkollü içecekler sunuldu. Bu yolculara uzun ve tatsız bekleyişlerinde destek, ayakta kalmaları için yardımdı.

Bir şeyler olmadan önce birkaç saat geçti. Paris'ten kalkan diğer uçaklarda sisin içinde belirip havaalanına indiler. Sonunda oda üşümüş ve tedirgin, gecikmeden dolayı gergin, sürekli söylenen yolcularla doldu.

Hilary için ise bunların hiçbir önemi yoktu, tüm olanlar gerçekdışıymış gibi görünüyordu ona. Halen bir düşteydi sanki, onu gerçekle yüzleşmekten koruyan bir düşte... Bu yalnızca bir gecikmeydi, bir bekleme. Onun yolculuğu ise sürüyordu, kaçış yolculuğu. O hâlâ her şeyden uzaklaşıp, yepyeni bir hayata başlayacağı noktaya doğru ilerliyordu. Bu ruh hali, yorucu gecikme ve kaos dakikalarında da değişmedi, ta ki karanlık çöktükten uzun bir süre sonra onları Paris'e götürecek otobüslerin geldiği anons edilene dek.

Çok büyük bir karmaşa oldu, aceleyle ve karanlıkta çarpışarak telaş içinde koşuşturan, gelip giden yolcular, görevliler, bagajları taşıyan hamallar. Hilary sonunda kendini ayakları ve bacakları buz tutmuş bir şekilde, sisin içinde yavaş yavaş, gümbürtüyle Paris'e doğru ilerleyen bir otobüste buldu.

Yorucu dört saat süren uzun bir yolculuğun ardından Invalides'e vardıklarında gece yarısı olmuştu ve Hilary bagajı taşınıp, kalacağı otele götürülmekten büyük memnuniyet duydu. Yemek yiyemeyecek kadar yorgundu, yalnızca sıcak bir banyo yaptı ve sonra yatağa gömüldü.

Kazablanka uçağı Orly Havaalanı'ndan ertesi sabah 10.30 da havalanacaktı, fakat Orly'ye vardıklarında yer yerinden oynuyordu. Sis nedeniyle uçaklar Avrupa'nın birçok yerine inmiş ve dolayısıyla varışlar kalkışlar da gecikmişti.

Kalkış masasındaki asık suratlı görevli omuzlarını silkerek, "Madamın rezervasyon yaptırdığı uçuşla gitmesi olanaksız. Tüm

uçuş tarifeleri değişti. Eğer madam bir dakika oturup beklerse, her şey kendiliğinden hallolabilir," dedi.

Sonunda çağırıldı ve Dakar'a giden uçakta bir yer olduğu söylenildi, bu normalde Kazablanka'ya inmeyen bir uçaktı ama bu defa aktarma yapıp, zorunlu olarak inecekti.

"Bu aktarmalı seferle oraya üç saat gecikmeyle varacaksınız, madam."

Hilary karşı çıkmadan razı oldu. Görevli onun bu tavrı karşısında hem şaşırmış hem de mutlu olmuştu.

"Ah madam, bu sabah ne büyük sorunlarla karşılaştığımı asla bilemezsiniz," dedi. "*Enfin,*(*) aslında bütün bunlar anlamsız ama bu mösyöler yani 'yolcular...' Sisin nedeni ben değilim. Doğal olarak sis birtakım aksiliklere ve gecikmelere neden oldu. İnsan her ne olursa olsun hoşgörülü olmalı, yani demek istediğim şu madam; planlarının bozulması her ne kadar üzücü, sıkıcı da olsa, iyi niyeti elden bırakmamalı, *Après tout,*(**) madam, bir iki saatlik küçük bir gecikmenin önemi nedir ki? Hangi uçakla Kazablanka'ya gittiğinizin ne bir önemi olabilir ki?"

Ama gerçekte o gün kısa boylu Fransızın konuşurken bahsettiğinden çok daha önemli oldu bu gecikme.

Hilary sonunda Kazablanka'ya varıp da güneş ışığında parlayan aprona indiğinde, yanında küçük el arabasıyla bavulları taşıyan hamal ona dikkatle bakarak, "Bundan önceki tarifeli Kazablanka uçağında olmadığınız için çok şanslısınız, madam," dedi.

"Niye, ne oldu?" diye sordu Hilary. Adam huzursuz ve donuk bir şekilde baktı, ama bütün bu olanlardan sonra haberler gizli tutu-

(*) Sonunda.
(**) Buyrun.

lamazdı. Ses tonunu uygun bir şekilde ayarlayıp düşürerek, ona doğru eğildi.

"Mauvaise affaire!" (*) diye mırıldandı. "Uçak inerken, yere çakıldı. Pilot ve uçuş mühendisi öldü, maalesef yolcuların çoğu da. Dört veya beş tanesi sağ, hastaneye götürüldüler. Onların da bir kısmı ağır yaralı."

Hilary'nin ilk tepkisi anlamsız, körlemesine bir öfkeydi. İster istemez umutsuzluk içinde, ben niye o uçakta değildim? O uçakta olsam şimdi her şey bitmiş olacaktı... her şey geçecekti. Ölmüş, kurtulmuş olacaktım. Bütün bu olanlardan sonra ölmeliydim. Ne daha fazla acı, ne de keder. Bu uçaktaki insanlar yaşamak istiyorlardı. Ama benim umurumda bile değil. Niçin benim başıma gelmedi, neden ölen ben olmadım, diye düşündü.

Formalite gereği gümrükten geçip, bagajıyla otelin yolunu tuttu. Olağanüstü, güneşli bir akşamüstüydü; güneşin batma saatleriydi. Temiz hava ve altın renkli aydınlık tek algıladığı, görebildiği bunlardı. Hedefine varmıştı! Sisi, soğuğu ve Londra'nın karanlık, gri havasını arkasında bırakmıştı. Üzüntüsü, keder, kararsızlık ve acılar da artık gerilerdeydi. Burada yaşanmaya değer bir hayat, renkler ve güneş ışığı vardı.

Odasına gitti, panjurları kaldırıp dışarı sokağa baktı. Evet, her şey önceden hayal ettiği gibiydi. Hilary yavaşça pencereden uzaklaştı ve yatağın kenarına oturdu. Kaçmak! Kaçmak! İngiltere'yi terk ettiğinden beri aklını kurcalayan ve düşünmekten çekindiği ama kurtulamadığı şeydi bu. Kaçmak! Kurtulmak! Ama şimdi ürkütücü, dehşet verici, boğucu bir soğukkanlılıkla biliyordu ki *"Kaçış yoktu!"*

(*) Kötü bir olay.

Her şey aynen Londra'daki gibiydi. O, aynı Hilary Craven'di. Yine kaçmaya çalıştığı Hilary Craven'dı. Fas'taki Hilary Craven Londra'daki Hilary Craven'den farksızdı. Hiçbir şey değişmemişti, o yine aynı Londra'daki kaçmak istediği Hilary Craven'di. Kendi kendine usulca mırıldandı.

"Nasıl böyle bir aptallık yaptım ki ne büyük bir *aptallık* bu! Neden İngiltere'den ayrılırsam farklı hissedeceğimi düşündüm ki?"

Brenda'nın mezarı, o küçük toprak yığını Londra'daydı ve Nigel yakın bir zamanda yeni eşiyle İngiltere'de evlenecekti. Niçin bunların burada kendisi için daha az sorun olacağını düşünmüştü ki? Bu çaresizlik içinde sığınılan bir umuttan, umut dolu bir düşünceden başka bir şey değildi. Ama artık hepsi bitmişti, yine gerçeklerle yüz yüzeydi. Kendi gerçeğiyle, kaldırabileceği ve *kaldıramayacağı* gerçeklerle. Değecek bir *neden* olsa katlanılabilir, diye düşünürdü Hilary hep. Kendi uzun hastalığına dayanmıştı, Nigel'in taraftarı olduğu partiye ve bunun sonucunda ortaya çıkan acımasız, insanlıktan uzak eylemlere katlanmıştı. Bütün bunlara dayanmıştı, çünkü Brenda vardı. Sonra Brenda'nın yaşamı uğruna verilen uzun, yavaş, umutsuz savaş başlamıştı. Ve son yenilgi... Yaşamak için hiçbir nedeni kalmamıştı artık. Bu duygular, bunu kendine kanıtlama isteği onu Fas'a getirmişti. Londra'dayken her nedense başka bir yere, uzaklara giderse tüm arkasında bıraktıklarını unutabileceği ve yeni bir yaşama başlayabileceğini gibi tuhaf, karmaşık duygular içine girmiş, kaçışın kurtuluş olabileceğini düşünmüştü. Ve geçmişiyle hiçbir bağlantısı olmayan -buraya gelmek- için bu yolculuğu ayarlamış, uçakta yer ayırtmıştı. Onun için yeni ve sevdiği bir sürü özelliğe sahip olan bir yere: Güneş ışığı, temiz hava, insanların ve nesnelerin yeniliğinin, farklılığının çekiciliği. Burada her şeyin de-

ğişik olacağını düşünmüştü. Ama değildi. Aynıydı. Gerçekler çok basit ve kaçınılmazdı. O, Hilary Craven artık yaşamını sürdürmek istemiyordu. Gerçek işte bu kadar basitti.

Eğer sis engel olmasaydı, rezervasyon yaptırdığı uçakta olacaktı ve dolayısıyla tüm sorunları da çözülmüş olacaktı. Cansız bedeni şu anda resmi bir Fransız morgunda belki kırıklar içinde belki paramparça yatıyor olacaktı ama ruhu huzura ulaşmış, acıdan kederden arınmış olacaktı. Aynı son gerçekleşebilirdi ama bunun için küçük bir girişim gerekliydi.

Uyku ilaçları yanında olsaydı, işi çok kolay olacaktı. Dr. Grey'e bunu sormasının ardından, doktorun yanıt verirken yüzünde oluşan kuşkulu ifadeyi anımsadı.

"Almasanız çok daha iyi, doğal yöntemlerle uyumayı deneseniz çok daha iyi. Belki başta zor olacaktır, ama sonuçta başaracaksınızdır."

Doktorun yüzündeki tuhaf ifade. Böyle bir şey yapacağını biliyor ya da anlamış olabilir miydi? İyi de, bu hiç de zor olmamalıydı. Kararlılıkla ayağa kalktı. Şimdi doğruca dışarı çıkıp bir eczaneye gidecekti.

III

Hilary her zaman yabancı şehirlerde ilaç almanın daha kolay olduğunu düşünmüştü. Şaşırtıcı bir şekilde öyle olmadığını gördü. İlk gittiği eczacı ona sadece iki doz verdi. Bundan daha yüksek bir doz için doktor reçetesi gerektiğini söyledi. Hilary gülümseyerek soğukkanlı bir tavırla teşekkür edip hemen aceleyle dükkândan dı-

şarı çıktı. Ve tam o anda uzun boylu, ciddi ifadeli İngilizce özür dileyen bir adamla çarpıştı. Dükkândan çıkarken, onun bir diş macunu istediğini duydu.

Her nedense bu onu eğlendirdi. Diş macunu. Bu öylesine sıradan, öylesine gülünç, öylesine normal ve olağan gelmişti ki ona. Birden adamın sorduğu diş macununun Nigel'in kullanmayı yeğlediği marka olduğunu anımsayarak, buruk bir acı hissetti. Yolun karşısına geçti ve oradaki eczaneye girdi. Dört eczane dolaştıktan sonra otele döndü. Ziyaret ettiği üçüncü dükkânda da aynı baykuş tipli genç İngilizin ortaya çıkarak, Kazablanka'daki Fransız eczacıların dükkânlarında bulundurmayı yeğlemedikleri diş macunu markasını sorması onu eğlendirmişti.

Hilary, yemek için aşağı inmeden önce döpiyesini değiştirip, makyaj yaparken kendini tuhaf bir şekilde neşeli hissediyordu. Yemeğe olabildiğince geç indi, uçağın yolcuları ya da *personeliyle* karşılaşmak istemiyordu. Aslında uçak Dakar'a devam ettiğine ve Kazablanka'da inen tek kişi o olduğuna göre bu neredeyse olanaksızdı.

Restorana girdiğinde burası neredeyse boş görünüyordu, ama birden baykuş yüzlü genç İngilizin duvar kenarındaki masada yemeğini bitirmek üzere olduğunu fark etti. Genç adam okuduğu Fransız gazetesine kendini kaptırmışa benziyordu.

Hilary kendine iyi bir yemek ve yarım şişe şarap sipariş etti. Güçlü, tuhaf bir heyecan hissediyordu. Bütün bu olanların anlamı ne, son bir macera mı, diye düşündü. Yemeğin ardından odasına gönderilmek üzere bir şişe Vichy(*) marka su sipariş etti, restorandan ayrıldıktan sonra doğruca odasına gitti.

(*) Bir tür maden suyu, soda.

Garson suyu getirdi, kapağını açıp masanın üstüne koydu ve iyi geceler dileyerek odadan çıktı. Hilary rahat, derin bir soluk aldı. Garsonun kapıyı kapamasının hemen ardından kapıya gitti ve kilidi çevirdi. Tuvalet masasının çekmecesini çekip eczanelerden aldığı dört küçük paketi açtı. Tabletleri masanın üstüne koyup, bardağa su doldurdu. Hapları bir bardak suyla yutması gerekiyordu.

Giysilerini çıkardı, sabahlığını giydi ve yeniden masanın başına oturdu. Kalbi daha hızlı çarpmaya başlamıştı. Bir anlık bir korku hissetti ama bu onun planından vazgeçmesine neden olacak kadar etki edici, baskın bir korku değildi. Ne de olsa bu bir kaçıştı. Gerçek anlamda bir kaçış, kurtuluş. Yazı masasına baktı, bir not bırakıp bırakmamayı düşündü. Bırakmamaya karar verdi. Akrabaları, yakınları ya da sevdiği dostları yoktu, elveda demek isteyeceği kimse de yoktu. Nigel için bile, anlamsız bir vicdan azabına neden olacak bir not bırakmaya gerek yoktu. Nigel, büyük olasılıkla gazetelerde Bayan Hilary Craven'ın yüksek dozda uyku hapı yutarak Kazablanka'da öldüğünü okuyacaktı. Bu herhalde gazetede ancak küçük bir paragraf olurdu. Ve Nigel hiç kuşkusuz olayı gazetede açıklandığı şekliyle kabullenecek, üzerinde düşünmeyecekti bile. "Zavallı, sevgili Hilary," diyecekti. "Ne şanssızlık!" Kim bilir belki de içten içe, rahatlayacaktı. Hilary az da olsa Nigel'in vicdanını huzursuz ettiğinin farkındaydı ve Nigel aslında her zaman iç huzuru arayan, kendiyle barışık olmak isteyen bir adamdı.

Aslında Nigel de ona çoktan uzak ve anlamsız gelmeye başlamıştı. Yapılacak pek fazla bir şey yoktu. İlaçları yutup, yatağına uzanıp, uyuyacaktı. Ve bu uykudan uyanmayacaktı. Dini inancı yoktu ya da yok olduğuna inanıyordu. Brenda'nın ölümü bu gibi tüm duygularını, tüm inançlarını alıp götürmüştü. Artık düşünmesi gere-

ken başka bir şey yoktu. Bir kez daha, kendini Heathrow Havaalanı'nda, bilinmeyen bir yere gitmenin hafifliğiyle havalanmayı bekleyen, bagajlarını teslim etmiş, ayrılıklardan etkilenmeyen yolcu olarak hissetti. Hayatında ilk kez özgürdü, istediği gibi davranmak konusunda tamamen özgürdü. Geçmiş ondan çoktan uzaklaşmıştı. Uyandığı sabahlarda yüreğini sızlatan, onu derin bir kedere sürükleyen uzun acı veren dertleri kaybolmuştu. Evet, ışık, özgürlük, hafiflik. Sonsuza uzanan yolculuğuna başlamaya hazırdı. İlk hapa doğru uzandığı anda kapıda hafif, farklı bir ses duydu, kapı çalındı. Hilary hiddetlendi. "Kim olabilirdi bu?" Oda hizmetçisi mi, hayır yatak çoktan yapılmıştı. Belgeleri ya da pasaportla ilgili birisi olmalıydı. Omuzlarını silkti. Kapıya cevap vermeyecekti. Niye umursuyordu ki? Ne önemi vardı? Her kimse nasıl olsa şimdilik gidecek ve ilk fırsatta geri gelecekti.

Kapı tekrar çalındı, ama bu kez çok daha sesli bir şekilde. Hilary kıpırdamadı. Önemli bir şey olmazdı, her kimse birazdan gidecekti.

Kapıya bakıyordu, birden gözleri hayretle açıldı. Anahtar yavaşça kilidin etrafında dönüyordu, birden ileriye doğru yerinde oynadı ve metalik bir sesle yere düştü. Sonra kapı kolu döndü, kapı açıldı ve bir adam içeri girdi. Hilary şaşkınlık içinde içeri girenin ciddi ifadeli, baykuş yüzlü, diş macunu alan genç adam olduğunu gördü. Faltaşı gibi açılan gözlerini ona dikti. Bir şey söylemek ya da yapamayacak kadar ürkmüştü. Genç adam arkasına döndü, kapıyı kapadı, anahtarı yerden alıp, deliğe soktu ve kapıyı kilitledi. Sonra Hilary'nin karşısına geçti, masanın diğer tarafındaki bir sandalyeye oturdu.

"Adım, Jessop," dedi.

Hilary'nin yüz rengi aniden değişti. İleri uzandı ve sinirli, soğuk bir ifadeyle sordu.

"Burada ne yaptığınızı sanıyorsunuz?"

Adam onu ciddi bakışlarla süzdü ve göz kırptı.

"Komik," dedi. "Bende bunu sormaya gelmiştim."

Gözleriyle masanın üzerinde hazırlanmış hapları işaret etti.

Hilary sert bir şekilde, "Neden bahsettiğinizi anlamıyorum," dedi.

"Hayır, çok iyi anlıyorsunuz."

Hilary sustu, doğru sözcükleri bulmak için çabaladı. Aslında söylemek istediği çok şey vardı. Öfkesini belirtmek, onun hemen gitmesi gerektiğini söylemek istiyordu. Ama merak galip geldi. Soru dudaklarından kendiliğinden, öylesine doğal bir şekilde döküldü ki neredeyse sorduğunun bilincine bile varamadı.

"O anahtar," diye sordu alaycı bir tonda. "Kilitte kendi kendine mi döndü?"

"Ah, o mu?" Genç adam yüzüne yansıyan çocuksu bir gülümsemeyle ellerini cebine soktu, metal bir alet çıkarıp, incelemesi için Hilary'ye uzattı.

"İşte bu," dedi. "Çok işe yarayan küçük bir alet, bunu kilidin öbür tarafına yerleştirince anahtarı yakalar ve döndürür." Aleti kadından geri alarak yeniden cebine koydu ve, "Hırsızlar kullanır bunu," dedi.

"Yani siz hırsızsınız!"

"Hayır, hayır Bayan Craven, bana karşı biraz adil olun. Kapıyı çaldığımı biliyorsunuz. Hırsızlar kapı çalmaz. Sonra sizin beni içeri almayacağınızı anladım ve bunu kullandım."

"Ama neden?"

Konuğun gözleri yeniden masanın üzerinde yapılmış olan hazırlıklara takıldı.

"Sizin yerinizde olsam bunu yapmazdım," dedi. "Bu düşündüğünüz kadar kolay değil, biliyor musunuz? Uyuyacağınızı ve bir daha asla uyanmayacağınızı düşünüyorsunuz. Ama hiç de öyle değil. Bin türlü tatsız yan etkisi var. Bazen beyin sarsıntısı, felç, bazen derinin kangren olması. Eğer bünyeniz ilaca alışıksa, işe yaraması için çok uzun bir süre gerekir ve bu süre içersinde biri sizi bulur, bir sürü can sıkıcı işlem başlar. Midenin yıkanması, hint yağı, sıcak kahve, tokatlar, itmeler ve çekmeler. Hepsi çok aşağılayıcı, inanın öyle."

Hilary sandalyesine yaslandı, gözkapakları kısıldı. Belirgin bir hırsla ellerini sıktı ve kendini gülümsemeye zorladı.

"Ne kadar gülünç bir insansınız," dedi kendini zorlayarak. "İntihar edeceğimi ya da böyle bir şey yapmaya yelteneceğimi hayal etmişsiniz."

"Yalnızca hayal etmedim," diye açıkladı Jessop isimli genç adam. "Bundan eminim, eczaneye geldiğinizde oradaydım, diş macunu almaya çalışıyordum, istediğim marka yoktu ve dolayısıyla başka bir eczaneye gittim. Ve siz yine oradaydınız ve yine uyku hapı soruyordunuz. Bunun tuhaf olduğunu düşündüm ve sizi takip ettim. Çeşitli yerlerde, bu kadar çok uyku hapı almak, bu tek bir anlama gelebilirdi."

Sesinin tonu dostçaydı, düşünülmeden söylenmiş olsa da ikna ediciydi. Hilary Craven onu mağlubiyetin kızgınlığı içinde süzdü.

"Peki, beni durdurmayı denemenin sizin üstünüze vazife olmadığını, bunun özrü olmayan küstah bir davranış olduğunu düşünmediniz mi?"

Jessop bir veya iki dakika düşündükten sonra başını salladı.

"Hayır, bunu yapmamak insanın elinde olmayan bir şey, ne demek istediğimi anlıyorsunuz, değil mi?"

Hilary büyük bir enerjiyle konuşmayı sürdürdü.

"Belki beni şu anda durdurabilirsiniz, yani ilaçları alıp onları pencereden atarak ya da benzer bir şekilde. Ama ertesi gün onlardan daha çok almamı, en üst kattan kendimi aşağı atmamı ya da bir trenin önüne atlamamı engelleyemezsiniz."

Genç adam bunu da düşündü.

"Doğru," dedi. "Tabi bunları yapmanızı engelleyemem, size katılıyorum. Ama bu kesin değil, biliyorsunuz, bunları yapacağınız. Ayrıca yarın, bu..."

"Sizce yarın farklı mı hissedeceğim?" diye sordu Hilary sesinde soğuk, acı bir alaycılıkla.

"İnsanların çoğunda böyle oluyor," dedi Jessop özür dilermişçesine.

"Evet, belki," diye hak verdi Hilary. "Eğer bir şeyleri büyük bir acının etkisiyle yapıyorsanız, belki de bu acı küllendiğinde farklı düşünebilirsiniz. Ama biliyor musunuz ki benim yaşamak için hiçbir nedenim yok."

Jessop baykuşu andıran kafasını yana çevirip gözlerini kırptı.

"İlginç," dedi.

"Aslında hiç değil. Hiç ama hiç ilginç değil. Ben ilginç bir kadın değilim. Eşim, sevdiğim adam beni terk etti, tek çocuğum çok büyük acılar içinde menenjitten öldü. Yakın arkadaşlarım ya da akrabalarım yok. Yapmayı sevdiğim bir işim, hobim, sanatım ya da el sanatım da yok, hatta amaçladığım bir gezi bile."

"Zor," dedi Jessop anlayışla. Sonra tereddütle ekledi. "Hiç bunun yanlış olduğunu düşünmediniz mi?"

"Niçin yanlış olsun? Bu *benim* hayatım," dedi Hilary kızgınlık içinde.

"Ooo, evet, evet," dedi Jessop aceleyle. "Ben onlardan biri olduğumu söyleyemem ama dini inançlarına göre bunun yanlış olduğunu düşünen insanlar var."

"Ben onlardan biri değilim," dedi Hilary.

"Gerçekten mi?" diye sordu Jessop alaycı bir tavırla. Gözlerini düşünceli bir şekilde kırparak oturup Hilary'yi süzmeye başladı.

"Evet belki de artık... Bay... şey!..." dedi Hilary.

"Jessop!" dedi genç adam.

"Sanırım artık beni yalnız bırakırsınız, Bay Jessop."

Jessop olumsuzca başını salladı.

"Henüz değil," dedi. "Biliyor musunuz, bunun arkasında ne var bilmek istiyordum. Şimdi biraz anladım, öyle değil mi? Yaşamla ilgilenmiyorsunuz, daha fazla yaşamak istemiyorsunuz, ölmeyi yeğliyorsunuz."

"Evet."

"İyi," dedi Jessop neşeli bir şekilde. "Şimdi nerede olduğunuzu biliyoruz, bir sonraki aşamaya geçelim. Uyku haplarıyla mı olmak zorunda?"

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Yani, size anlattığım gibi bu sanıldığı gibi romantik değil. Kendinizi bir binadan atmak da hoş bir yöntem değil. Bu trenin altına kendinizi atmanız içinde geçerli. Söylemek istediğim nokta bunun başka yolları da olduğu."

"Ne demek istediğinizi anlamadım!"

"Size başka bir yöntem önermek istiyorum! Gerçekten de daha sportif bir yöntem. İçinde bol heyecan da var. Size karşı dürüst olacağım. Yaşamda kalma şansınız ancak yüzde bir. Ama bu koşullar altında ret edeceğinizi sanmam."

"Neden bahsettiğinize ilişkin en ufak bir fikrim bile yok!"

"Tabi ki yok," dedi Jessop. "Daha size anlatmaya başlamadım. Ama sanırım artık bunu yapmak zorundayım, size bir öykü anlatmam gerektiğinden söz ediyordum... Başlayayım mı?"

"Sanırım, evet."

Jessop bu onaydaki isteksizliği hiç önemsemedi. Baykuşu andıran tarzıyla anlatmaya başladı.

"Siz sanırım gazete okuyan ve olaylardan geri kalmayan kadınlardansınız. Çeşitli bilim adamlarının zaman zaman ortadan kaybolduklarını gazetelerde okumuşsunuzdur. Bir yıl önce şu ünlü İtalyan bilgin, iki ay önce de Thomas Betterton isimli genç bir İngiliz bilim adamı ortadan kayboldu."

Hilary başıyla onayladı. "Evet bunu gazetelerde okumuştum."

"Açıkçası, gerçekte gazetede yazılanlardan çok daha fazlası oldu. Hepsi bilim adamı değildi. Bazıları tıbbi araştırmalarla ilgilenen genç adamlardı. Bazıları araştırmacı kimyagerler, bazıları ise fizikçiydi ve bir de avukat vardı. Bir kısmı burada, bazısı şurada, orada ortadan kayboldular. Aslında ülkemiz özgür bir ülke. İsterseniz, istediğiniz anda ve şekilde terk edebilirsiniz. Ama bu koşullarda olunca -hiçbiri geride bir bilgi bırakmadığı için- niye terk ettiklerini, nereye gittiklerini ve en önemlisi de nasıl gittiklerini öğrenmek zorundayız. Hür iradeleriyle mi gittiler? Kaçırıldılar mı? Şantajla mı gitmeye zorlandılar? Hangi rotayı takip ettiler, nasıl bir örgüt bu ha-

reketi düzenledi ve son hedef ne? Bir sürü bilinmeyen soru. Bunlara yanıt arıyoruz. Bize bu yanıtları bulmakta yardımcı olabilirsiniz."

Hilary şaşkınlıkla ona baktı.

"Ben? Nasıl? Niçin?"

"Thomas Betterton olayını özel olarak ele alırsak. Paris'te tam iki ay önce ortadan kayboldu. İngiltere'de ardında genç bir eş bıraktı. Eşi bundan dolayı şaşkındı ya da şaşırdığını söyledi. Niye gittiği, nereye ve nasıl gittiği hakkında hiçbir fikri olmadığına dair yemin ediyor. Bu doğru olabilir ya da olmayabilir. Bazıları, ben de onlardan biriyim, bunun doğru olmadığını düşünüyorlar."

Hilary sandalyesinin arkasına yaslandı, birden kendinden çok bu konu ilgisini çekmeye başlamıştı. Jessop devam etti.

"Biz Bayan Betterton'u sürekli izlemeye ve gözaltında tutmaya hazırdık. İki hafta önce bana gelip doktorunun uzağa gitmesini önerdiğini, buna uyması gerektiğini ve aklını dağıtmak istediğini anlattı. İngiltere'de kendini iyi hissetmiyordu, insanlar onu sürekli rahatsız ediyorlardı, gazete muhabirleri, akrabalar, nazik dostlar."

İnceden inceye alaylı bir şekilde, "Tahmin edebiliyorum," dedi Hilary.

"Evet, yaşadığı koşullar zordu, bir süreliğine uzaklaşmak istemesi gayet normaldi, bunun doğal olduğunu kabullenmeliyim, diye düşündüm. Ama biliyor musunuz ki bizim işimizde kuşkucu olmak esastır. Bayan Betterton'u izlemeyi kararlaştırdık. Yolculuk hazırlıklarını tamamladı ve Kazablanka'ya gitmek üzere dün İngiltere'den ayrıldı."

"Kazablanka mı?"

"Evet -*Kuzey Afrika turu*- rotasında Fas'taki diğer yerler de vardı. Tabi ki de tamamı açık, belirgin yolculuk planları yapıldı, ar-

dından da ayarlamalar, rezervasyonlar. Seyahatindeki her adım biliniyordu ama yine de bu Fas yolculuğu. Bayan Betterton'un bilinmeyene adım atacağı, kaybolacağı yer de olabilirdi."

Hilary omuzlarını silkti.

"Benim bunlarla ne ilişkim olduğunu anlayamadım."

Jessop gülümsedi.

"İlişkiniz var çünkü olağanüstü güzellikte kızıl saçlara sahipsiniz, Bayan Craven."

"*Saç* mı?"

"Evet, Bayan Betterton'un en ilgi çekici özelliği saçıydı. Belki de duydunuz, bugün aslında binmeniz gereken uçak inişe geçtiğinde yere çakıldı."

"Evet, biliyorum. O uçakta olmalıydım, aslında o uçağa bilet almıştım."

"İlginç," dedi Jessop. "Bayan Betterton da o uçaktaydı. Enkazdan sağ olarak çıkarıldı ve şu anda hastanede. Ama doktoruna göre, yarın sabah hayatta olmayacak."

Hilary'nin zihninde bir ışık parladı ve meraklı gözlerle ona baktı.

"Evet," dedi Jessop. "Belki şimdi size teklif ettiğim intihar yöntemini anlıyorsunuzdur. Size Bayan Betterton'un yerine geçmenizi öneriyorum."

"Ama nasıl olur?" dedi Hilary şaşkınlıkla. "Bu olanaksız. Yani demek istiyorum ki, ilk anda o olmadığımı anlayacaklardır."

Jessop başını yana eğdi.

"Bu, tabi ki, onlarla kimi kastettiğinize bağlı. Bu net olmayan bir kavram. O ya da onlar kim? Bunu bilmiyoruz. Ama size şunu

söyleyebilirim eğer onlara ilişkin genel tanımdan hareket edilirse, bu insanlar birbirlerine yakın, müstakil hücreler halinde çalışıyor olmalılar. Eğer Bayan Betterton'un yolculuğunun belirli bir nedeni varsa ve planlıysa, burada bu konuyla görevlendirilmiş insanlar, bu olayın İngiltere tarafıyla ilgili hiçbir şey bilmiyorlardır. Kararlaştırılmış zamanda, belirli bir kadınla belirli bir yerde bağlantıya geçmekle görevlendirilmişlerdir ve konuya bu noktadan devam edeceklerdir. Bayan Betterton'un pasaport tarifinde bir altmış beş boylarında, kızıl saçlı, mavi-yeşil gözlü, orta boylu, beyaz tenli bir bayan olduğu ve ayırt edici hiçbir özelliği olmadığı belirtiliyor. Bu çok iyi."

"Ama buradaki resmi otoriteler, onlar mutlaka..."

Jessop gülümsedi. "Fransızlar kendi aralarından da birçok değerli bilim adamı ve kimyager kaybettiler. Yardım edeceklerdir. Olay şöyle gerçekleşecek. Uçağın yere çakılmasından yaralanan Bayan Betterton hastaneye götürülür. Bu arada kaza yapan uçakta bulunan başka bir bayan yolcu -Bayan Hilary Craven- da hastaneye götürülür. Birkaç gün içersinde *Bayan Craven hastanede ölür* ve Bayan Betterton hafif yaralı olarak kötü başlayan yolculuğuna etmek üzere taburcu edilir. Kaza gerçek, uçağın yere çakılması gerçek, hastane gerçek, kayıtlarda adınız var, ayrıca uçağın yere çakılmış olması bize çok önemli bir avantaj sağlayacak. Çoğu şeyi açıklamamıza fırsat tanıyacak, hafıza kaybını, beklenmeyen davranışları."

"Bu çılgınlık, delilik," dedi Hilary.

"Oh, evet," dedi Jessop. "Bu delilik, doğru. Bu çok zor bir görev, eğer kuşkularımız doğru ise ve bu olay fark edilirse, büyük olasılıkla yakalanacaksınız. Gördüğünüz gibi size karşı son derece açık

davranıyorum, ama siz nasıl olsa yakalanmaya hazırlıklı ve hatta isteklisiniz. İlaçla ölmeye çalışmak, kendinizi bir trenin önüne atmak ya da benzeri bir yöntemin alternatifi olarak bunu daha eğlenceli bulacağınızı düşünüyorum."

Hilary birden ve beklenmedik bir şekilde güldü.

"Katılıyorum size," dedi. "Haklı olabilirsiniz."

"Yapacak mısınız?"

"Evet, neden olmasın?"

"Bu durumda," dedi Jessop sandalyesinden büyük bir enerjiyle doğrulurken. "Kesinlikle kaybedecek zamanımız yok."

BÖLÜM 4

I

Hastanenin içi gerçekte soğuk değildi ama soğuk hissi veriyordu. Havada antiseptik kokusu vardı. Arada sırada dışarıdaki koridorlardan itilen servis arabalarında sallanan bardakların ve aletlerin tıkırtısı duyulabiliyordu. Hilary Craven yatağın yanındaki demir sandalyede oturuyordu. Yatakta, gölgeli bir ışığın altında kafası sarılı, bilinçsiz bir şekilde Olive Betterton yatıyordu. Yatağın bir ucunda hemşire diğer ucunda da doktor duruyordu. Jessop odanın uzak köşesindeki sandalyede oturuyordu. Doktor ona dönerek Fransızca bir şeyler söyledi.

"Çok uzun sürmeyecek," dedi. "Nabız çok zayıf."

"Bilinci yerine gelmeyecek mi?"

Fransız adam omuzlarını silkti.

"Bunu kesin söyleyemem, olabilir de, en sonda bir an için."

"Yapabileceğimiz hiçbir şey yok mu? Uyarıcı örneğin?"

Doktor başını salladı. Dışarı çıktı. Hemşire de onu takip etti. Onun yerini yatağın başucuna ilerleyip, tespih çeken bir rahibe aldı. Hilary, Jessop'a saygıyla bakıp, rahibeye katılması gerektiğini belirtecek bakışı bekledi.

"Doktorun dediğini duydun mu?" Jessop alçak bir sesle sordu.

"Evet, ondan öğrenmek istediğin ne?"

"Eğer bilinci yerine gelirse, alabileceğin her bilgiyi istiyorum, herhangi bir parola, iz, mesaj, her şey. Anladın mı? Benimle konuşmaktansa seninle konuşmayı tercih edecektir."

Hilary ani bir duygusallıkla, "Ölmek üzere olan birine ihanet etmemi mi istiyorsun?" diye sordu.

Jessop başını zavallı bir kuşu anımsatırcasına yana eğdi, bu bazen takındığı bir tavırdı.

"Yani bu sana öyle mi geliyor, gerçekten mi?" diye sordu düşünceli bir tavırla.

"Evet, öyle."

Ona düşünceli bir şekilde baktı.

"İyi o zaman, neyi uygun görüyorsan onu söyle ve yap. Bana göre benim vicdanım rahat. Anladın mı?"

"Elbette, bu senin işin. Sen merak ettiğin her şeyi sorup araştırabilirsin, ama *benden* bunu yapmamı bekleme."

"Sen serbest bir ajansın."

"Karar vermemiz gereken bir nokta var, ona öleceğini söyleyecek miyiz?"

"Bilmiyorum, bunu düşünmeliyim."

Hilary başıyla onaylayarak yatağın başındaki yerine geri döndü. Yatakta uzanmış ölmeyi bekleyen kadına karşı derin bir acıma hissi duyuyordu. Sevdiği adama eşlik etmek için yola koyulan kadına. Yoksa hepsi yanlış mıydı? Fas'a huzur bulmaya ya da belki de eşinin diri veya ölü olduğuna dair kesin bir haber çıkana kadar vakit geçirmeye gelmiş olamaz mıydı? Hilary bunu bilmek istiyor, merak ediyordu.

Zaman geçiyordu. Rahibenin çektiği tesbihin tıkırtısı durana kadar nerdeyse iki saat geçti. Rahibe neden sonra yumuşak ama duygusuz bir ses tonuyla fısıldadı.

"Bir değişiklik var. Sanırım, madam, karşı konulamaz son geldi. Doktoru çağırmalıyım."

Odadan çıktı. Jessop yatağın karşısında geçti, sırtını duvara yaslayarak hasta kadının görüş açısından tamamen çıkacağı bir noktada durdu. Hastanın gözkapakları titredi ve açıldı. Solgun, ifadesiz mavi-yeşil gözler Hilary'ninkilerle karşılaştı. Kapanıp tekrar açıldı. Ama bu kez bu gözlerde belli belirsiz bir şaşkınlık ifadesi vardı.

"Nerede?..."

Neredeyse nefessiz kalmış dudakların arasında titreyen bu sözcükle aynı anda doktor içeriye girdi. Kadının elini kendi elinin içine aldı, parmağı nabzının üstünde, yatağın kenarında durup ona baktı.

"Hastanedesiniz, madam," dedi. "Bir uçak kazası oldu."

"Uçak mı?"

Sözcükler aynen bir düşteymişçesine o bitkin soluksuz sesle tekrarlandı.

"Kazablanka'da görmek istediğiniz biri var mı madam? Ona iletmemizi istediğiniz bir mesaj?"

Kadının gözleri acı dolu bir şekilde doktorun yüzüne yöneldi...

"Hayır."

Yeniden Hilary'ye baktı.

"Kim... Kim?..."

Hilary öne eğildi, samimi ve anlaşılır bir şekilde konuştu.

"Ben de İngiltere'den gelen aynı uçaktaydım. Eğer sizin için yapabileceğim herhangi bir şey varsa lütfen söyleyin."

"Hayır, hiçbir şey... hiçbir şey... yalnız..."

"Evet."

"Hiçbir şey."

Gözleri yeniden titredi ve yarı kapandı. Hilary başını kaldırıp, Jessop'un beklenti dolu bakışlarını yakalamak için ileri baktı ve güçlü bir şekilde yapamayacağını belirtir gibi başını salladı. Jessop ilerledi. Doktorun yanında durdu. Ölmek üzere olan kadının gözleri yeniden açıldı. Birden Jessop'u tanıdı.

"Sizi tanıyorum," dedi.

"Evet, Bayan Betterton, beni tanıyorsunuz. Eşinizle ilgili olarak bana söyleyecek bir şeyiniz var mı?"

"Hayır."

Gözkapakları yeniden kapandı. Jessop sessizce döndü ve odadan çıktı. Doktor Hilary'ye baktı ve yumuşak bir şekilde, *"C"est la fin!"* (*) dedi.

Ölüm döşeğindeki kadının gözleri yeniden açıldı. Acı dolu bakışları odada gezindikten sonra Hilary'ye takıldı. Olive Betterton, bitkin bir hareketle elini kaldırdı ve Hilary içgüdüsel olarak bu soğuk, beyaz eli kendi ellerinin arasına aldı. Doktor omuzlarını silkip, hafifçe selam verdikten sonra odayı terk etti. İki kadın odada yalnız kaldılar. Olive Betterton konuşmaya çalışıyordu.

"Söyle bana... söyle bana..."

Hilary ne sorduğunu biliyordu. Ama o anda birden kendi yaptıkları geçti gözünün önünden. Boylu boyunca uzanmış bedene doğru eğildi.

(*) Sona erdi.

"Evet," dedi sözcükleri gayet dikkatli ve etkili olacak şekilde seçerek. "Ölüyorsunuz, bilmek istediğiniz bu değil mi? Şimdi beni dinleyin. Size söz, eşinize ulaşmayı deneyeceğim. Eğer başarırsam, ona iletmemi istediğiniz herhangi bir mesaj var mı?"

"Söyle ona, söyle ona dikkatli olsun... Boris, Boris... tehlikeli..."

Yeniden soluk almakta zorlanarak, derin bir iç çekişle titredi. Hilary daha da yakınına eğildi.

"Bana söyleyebileceğiniz, bana yardımcı olabilecek bir şey var mı... onu bulmakta bana yardımcı olacak bir şeylerden söz ediyorum... öyle bir şey var mı? Eşinizle bağlantı kurmamda bana yardımcı olacak bir şey."

"Kar."

Sözcük çok bitkin bir şekilde geldiği için Hilary'nin aklı karıştı.

Kar? *Kar?* Şaşkınlık içinde yineleyip duruyordu bu sözcüğü.

Bitkin, sanki hayaletin boğuk mırıldanmasını andıran hafif bir kıkırtı duyuldu Olive Betterton'un dudakları arasından. Zorlukla söylenen sözcüklerdi bunlar:

Snow, snow, beautiful snow
You silip on a lump, and over you go.(*)

Son sözcüğü tekrar etti. "Gitmek... Gitmek?" Gidin ve ona Boris'ten bahsedin. İnanmadım, *inanamazdım* ama ya doğruysa... eğer öyleyse... eğer öyleyse."

Acı dolu, endişeli, kuşkulu gözlerle Hilary'yi süzdü... "Dikkatli olsun... dikkat..."

(*) Kar, kar, güzel kar
Bir yığının üstüne düşüyor ve kayboluyorsun.

Son bir kez, tuhaf bir hırıltı oldu boğazında. Dudakları titredi. Olive Betterton ölmüştü.

II

Daha sonraki beş gün zihinsel açıdan hareketli, fiziksel açıdan durgun geçti. Hastanedeki özel bir odadan çıkmasına pek izin verilmeyen Hilary çalıştırılmaya başlanmıştı. Her akşam o gün çalıştığı konularda sınava giriyordu. Olive Betterton'un yaşamına ilişkin tüm ayrıntılar, yapılan araştırmalarda edinilen bulgularda elde edilebildiği kadarıyla kâğıda dökülmüştü ve Hilary'den bunların hepsini ezberleyip, tam anlamıyla bilmesi bekleniyordu. Yaşadığı ev, işe aldığı gündelikçi, ilişkileri, köpeğinin ve kanaryasının adları, Thomas Betterton'la olan altı aylık evliliğinin bütün ayrıntıları. Düğünü, sağdıçlarının isimleri, hepsinin giysileri. Perdelerinin modelleri, halılarının nitelikleri, döşemelerinin kumaşları. Olive Betterton'un tercihleri, davranış biçimleri ve gündelik aktiviteleri. Yiyecek ve içecek seçimleri. Hilary'den toplanıp, biriktirilmiş, anlamsız görünen bu bilgilerden bir mucize yaratması bekleniyor, hatta buna zorlanıyordu. Bir keresinde Jessop'a sordu.

"Bunlardan herhangi birisi gerçekten sorun olabilir mi?"

Jessop buna sükûnetle yanıt verdi.

"Büyük olasılıkla hayır. Ama kendini inandırıcı bir hikâyenin içinde yaşar gibi hissetmelisin. Şöyle düşün, Hilary. Sen bir yazarsın. Bir kadın hakkında bir kitap yazıyorsun. Bu kadın Olive. Çocukluğundan sahneler canlandırıyorsun, genç kızlık dönemini, evliliğini tanımlıyorsun, içinde yaşadığı evi, yaşantısını. Bütün bunlara

kendini kaptırdıkça o sana daha bir gerçek insan gibi geliyor, adeta onu yaşıyorsun. Sonra ikinci kez üstünden geçiyorsun. Bu kez yazdığın bir *otobiyografi. Birinci tekil şahısta* yazıyorsun. Ne demek istediğimi anladın mı?"

Hilary yavaşça başını sallayarak onayladı, tüm inadına ve karşı koyma isteğine rağmen etkilenmişti.

"Olive Betterton'la bütünleşmediğin sürece, kendini Olive Betterton olarak düşünemezsin. Öğrenmek için daha fazla zamanımız olsaydı, çok daha iyi olacaktı. Ama *kaybedecek zamanımız yok.* Bu yüzden beynini doldurmalıyım. Zorlu bir sınava çalışan bir öğrenci gibi doldurmalıyım. Önemli bir sınava girecek bir öğrenci gibi," diye yineledi. "Tanrı'ya şükürler olsun ki, işlek bir zekân ve iyi bir hafızan var."

Hilary'ye takdir dolu gözlerle baktı.

Olive Betterton ve Hilary Craven'ın pasaport bilgileri bire bir aynı, ama iki yüzün görünümü tamamen farklıydı.

Olive Betterton'un daha sıradan ve dikkat çekmeyen bir güzelliği vardı. İnatçı ama zeki olmayan bir görünüşe sahipti. Hilary'nin yüzü ise güçlü ve merak uyandırıcı bir özelliğe sahipti. Koyu renk kaşlarının altındaki mavi-yeşil gözleri derinliklerinde ateş ve zekâ pırıltıları barındırıyordu. Ağzı geniş ve asil bir çizgiyle yukarı doğru kıvrılıyordu. Çene çıkıntısı farklıydı, bir heykeltıraş bu yüzdeki tüm hatları çok ilginç bulurdu.

Jessop düşünüyordu. "Bu yüzde tutku var, cesaret ve bastırılmış ama ezilmemiş güçlü erkeksi bir ruh var, dayanıklı ve ihtiraslı, bu çok açık... hayattan zevk alan ve macerayı seven."

"Yapacaksın," dedi kadına. "Çabuk kavrayan bir öğrencisin."

Zekâ ve belleğine meydan okunması Hilary'yi kışkırtmaktaydı. Artık bu konu ilgisini çekiyordu, başarılı olmak istiyordu. Bir veya iki konuda kafası karışmıştı. Bunları Jessop'la paylaştı.

"Söylediğin kadarıyla Olive Betterton olarak yadırganmamalıyım. Neye benzediğini bilmediklerini söylüyorsun, genel görünümü dışında. Onların kim olduğunu bilmediğine göre bundan nasıl emin olabilirsin ki?" Jessop omuzlarını silkti.

"Kimse bundan emin olamaz, ama biz bu tür komploların genel işleyişini biliyoruz ve bu da uluslararası bir komplo gibi görünüyor. Bu durumda bir ülkeden diğerine bilgi aktarımı ancak çok sınırlı düzeyde olabilir. Aslında bu onlar açısından büyük bir *avantaj.* Diyelim ki İngiltere'de zayıf bir halka söz konusu (İnan bana her örgütte zayıf bir halka vardır.), zincirdeki zayıf halkanın Fransa'da, İtalya'da ya da Almanya'da neler olup bittiğiyle ilgili hiçbir bilgisi yoktur, zaten olmamalı da. Herkes kendisini beyaz bir duvarın karşısında bulur. Elinde olan, ona söylenen yalnızca olayın kendiyle ilgili küçük bölümleriyle ilgili bilgidir, asla daha fazlası değil. Aynı şeyler karşı taraf içinde geçerli. Yemin edebilirim ki, buradaki hücre üyelerinin bilgileri de Olive Betterton'un hangi uçakla varacağından ve ona hangi komutların verileceğinden bir adım fazla değildir. Gördüğün gibi, onlar için asıl önemli olan *gerçekte kim* olduğun değil. Eğer onu eşine götürüyorlarsa, bu eşinin onun kendisine getirilmesini istemesindendir. Eşinin ona katılmasıyla onun daha iyi çalışacağını düşünmüşlerdir. Olive Betterton bu oyunda önemsiz bir rehine. Unutmamalısın ki, sahte bir Olive Betterton yaratma fikri, uçak kazası ve kızıl saç nedeniyle bir anlık rastlantı sonucunda ortaya çıkmış bir fikir. Bizim asıl planımız Olive Betterton'u izleyip, nereye

gittiğini, nasıl gittiğini, kiminle buluştuğunu ve sonra olacakları bulmaktı. Bu diğer tarafında yapmamızı beklediği şey."

Hilary sordu.

"Daha önce hiç böyle bir yöntem denemediniz mi?"

"Evet, denendi, İsviçre'de. İçeri sokmakta çok başarılı olundu, ama istenilmeyen şekilde gelişti. Bu deneyim başarısız oldu, çünkü asıl amacımızın dışına çıkılmış, kapsam çok geniş tutulmuştu. *Eğer* biri adamımızla bağlantıya geçtiyse bile biz bunu öğrenemedik. Yani bağlantı çok kısa tutulmalı. Doğal olarak birinin Olive Betterton'u izlemesini bekliyorlardır. Bunun için hazırlıklı olacaklardır. İşi bir öncekinden daha düzgün ve dikkatli yapmak bizim elimizde. Denemeli ve düşmanlarımızdan daha kurnaz olmalıyız."

"Yani beni gözetleyeceksiniz?"

"Elbette."

"Nasıl."

Başını salladı.

"Bunu size söyleyemem. Bilmemeniz sizin için daha yararlı. Bilmediğiniz bir şeyi başkalarına söyleyemezsiniz."

"Söyleyeceğimi mi düşünüyorsunuz?"

"Ne kadar iyi bir oyuncu olduğunuzu bilmiyorum ya da ne kadar iyi bir yalancı olabileceğinizi. Kolay değil, biliyorsunuz. Konu söylememeniz gereken bir şeyi *söylemeniz* değil. Boşboğazlıkla bir şey söylemek, ağızdan kaçırmak işten bile değil. Her şey belli edebilir, ani bir soluk alma, bir hareketteki ani bir duraksama... örneğin sigara yakmak, bir adı ya da arkadaşı tanıma, kolaylıkla üstünü kapayabilirsiniz, ama küçük bir kıvılcım yeter."

"Anlıyorum, bu her saniye sizin tarafınızdan korunacağım anlamına geliyor."

"Tam olarak. Bu arada haydi derslerimize dönelim. Bu aynen okula geri dönmek gibi bir şey, öyle değil mi? Kelimenin tam anlamıyla Olive Betterton olma konusunda çok iyisiniz, tekrar üstünden geçelim."

Kodlar, cevaplar ve çeşitli özellikler. Ders devam etti, sorular, tekrarlar, onu kandırmak için aklını karıştırma çabaları, varsayımsal vaka çalışmaları ve bunlara verilen tepkiler. Sonuçta Jessop mutluluk içinde başını sallayarak geldikleri noktayı onayladı ve artık tatmin olduğunu belirtti.

"Yapacaksın," dedi elini Hilary'nin omzuna sevecen bir tavırla koyarak. "Çabuk kapan bir öğrencisin. Şunu daima anımsa, her ne kadar kendini bazı zamanlarda yalnız hissetsen de, büyük ihtimalle öyle olmayacaksın. Büyük *olasılıkla* diyorum, daha fazlasını söyleyemem, bunlar zeki şeytanlar."

"Neler olacak," diye sordu Hilary. "Yolculuğun sonuna ulaştığımda."

"Ne demek istiyorsun?"

"Tom Betterton'la karşı karşıya geldiğimde."

Jessop endişeli bir tavırla anladığını belirtti.

"Evet," dedi. "Bu en tehlikeli an olabilir. Sadece şunu söyleyebilirim, eğer o an gelirse ve *her şey yolunda giderse,* korunuyor olacaksın. Eğer her şey düşündüğümüz gibi giderse böyle olacağı kesin, ama bu operasyonun en başında da belirttiğim gibi kurtuluş şansın fazla değil."

"Yüzde bir dememiş miydin?" dedi Hilary kupkuru bir sesle.

"Sanırım olumsuzluk yüzdesini biraz azaltabilirim. O sıralar nasıl biri olduğunu bilmiyordum."

"Bence öyle değil," diyen Hilary düşünceliydi. "Senin için ben sanırım yalnızca..."

Cümleyi tamamlayan Jessop oldu. "Kızıl, dikkat çekici saçları olan ve yaşama cesareti olmayan bir kadındın!"

Hilary kızardı.

"Bu çok ağır bir yargı!"

"Ama doğru, öyle değil mi? İnsanlar için üzülmüyorum artık. Bu onları aşağılamaktan başka bir şey olmayacağı için. Bir insanın bir insan için üzülmesinin nedeni ancak aslında kendisine acıması olabilir. Kendine acımak ise günümüz dünyasında insanın önüne çıkan en büyük engellerden biri."

Hilary düşünceli bir şekilde, "Sanırım, haklısın," dedi. "Eğer bu görevi gerçekleştirirken ölürsem ya da öldürülürsem, kendinde benim için üzülecek gerekli gücü bulabilecek misin?"

"Senin için üzülmek mi? Hayır. Deli gibi dua edeceğim, senin gibi kendini aşmak için belayı göze alabilen birini kaybettiğimiz için."

"Sonuçta bu bir iltifat sayılır," diyen Hilary aslında bu görüşe karşı olmasına rağmen mutlu olmuştu.

Rahat, umursamaz bir havada konuşmaya devam etti. "Aklıma takılan bir şey daha var. Söylediğin kadarıyla kimse Olive Betterton'un neye benzediğini bilmiyor ya biri çıkıp da beni tanırsa. Kazablanka'da kimseyi tanımıyorum. Ama benimle aynı uçakta yolculuk eden insanlar var. Ya da buradaki turistler arasında tanıdığım biriyle karşılaşabilirim."

"Uçaktaki yolcular konusunda endişelenmene gerek yok. Seninle Paris'ten aynı uçakta uçanlar işadamlarıydı ve Dakar'a gidiyorlardı, sadece biri burada indi o da Paris'e geri döndü. Buradan

çıkınca başka bir otele gideceksin, Bayan Betterton'un yer ayırtmış olduğu otele. Onun giydiği kıyafetleri giyip, saçını onunki gibi tarayacaksın. Yüzünde bir ya da iki yara bandı olacak, bunlar çok farklı görünmeni sağlayacak. Senin üzerinde çalışmak üzere doktorumuz geliyor. Lokal anestezi kullanacak, yani acımayacak ama kazadan kalan birkaç gerçek yara izine sahip olman gerekecek."

"Çok tedbirlisiniz," dedi Hilary.

"Olmak zorundayım."

"Bana hiç sormadın," dedi Hilary. "Olive Betterton'un ölmeden önce bana herhangi bir şey söyleyip söylemediğini."

"Vicdanınızın elvermediğini düşündüm."

"Üzgünüm."

"Önemli değil. Sana saygı duyuyorum bunun için. Aslında kendim de vicdanımın sesini dinleyebilmek isterdim ama maalesef görev kapsamımda yok."

"Belki de sana söylemem gereken bir şey söyledi. 'Söyle ona...' dedi -Betterton'u kastetti- '...ona dikkatli olmasını söyle... Boris... tehlikeli...'"

"Boris mi?" Jessop bu ismi ilgiyle tekrarladı. "Ah, bu bizim Bay doğru yabancı binbaşımız olmalı... Boris Glydr."

"Onu tanıyor musun? Kim o?"

"Bir Polonyalı. Beni Londra'da görmeye geldi. Tom Betterton'un evlilik nedeniyle kuzeniymiş, sözde."

"Sözde mi? Sözde mi?"

"Şöyle açıklayayım, eğer söylediği kişiyse Bay Betterton'un uzaktan akrabası. Ama bunu söyleyen yalnızca kendi."

"Korkmuştu," dedi Hilary kaşlarını çatarak. "Onu tarif edebilir misin? Onu tanımak isterim."

"Evet, bu iyi olabilir. Bir seksen boylarında, kilosu aşağı yukarı yetmiş beş. Beyaz tenli, odun gibi ifadesiz bir yüz, açık renk gözler, aşırı kibar, İngilizcesi çok iyi, ama aksanlı, asker gibi disiplinli, badem bıyıklı," dedi. "Ofisimi terk ettiğinde takip ettirdim. Hiçbir şey yapmadı. Doğruca Amerikan Büyükelçiliği'ne gitti. Getirdiği itimat mektubu gerçekti. Her zaman gönderdikleri kibar ama teslimiyetçi olmayan türden bir mektup. Elçiliği üniformalı bir uşak ya da benzeri kılığa bürünmüş bir şekilde, birinin arabasında ya da arka çıkıştan terk ettiğini düşünüyorum. Her neyse, bizi atlattı. Evet... Şunu söyleyebilirim, belki de Olive Betterton Boris Glydr'in tehlikeli olduğunu söylemekte haklıydı."

BÖLÜM 5

I

St. Louis Oteli'nin küçük salonunda üç kadın oturuyordu ve hepsi kendi işleriyle meşguldüler. Kısa, toplu ve gri-mavi saçları olan Bayan Calvin Baker her konudaki büyük enerjisiyle kendini mektup yazmaya kaptırmıştı. Onu gören hiç kimse Bayan Calvin Baker'ın bu güneşli ülkede her türlü bilgiye eksiksiz ulaşmak için doyumsuz bir susamışlıkla yolculuk eden bir Amerikalı olduğu konusunda kuşku duymazdı.

İmparatorluk döneminin rahatsız koltuklarından birinde oturan Bayan Hetherington'un da turistik amaçla yolculuk yapan bir İngiliz olduğu konusunda kimse tereddüde düşmezdi. Orta yaşlı İngiliz hanımların her zaman ördükleri, şekilsiz görünümlü giysilerden birini örüyordu. Bayan Hetherington uzun, ince boynu, dağınık saçlarıyla hayal kırıklığına uğramış bir insan izlenimi uyandırıyordu.

Matmazel Jeanne Maricot ise zarif bir şekilde dik bir sandalyede oturmuş, pencereden dışarı bakıp esniyordu. Matmazel Maricot, koyu tenli, saçları sarıya boyalı, yüzüne sade ama ilginç bir şekilde makyaj yapmış biriydi. Modaya uygun giysiler giyiyordu ve

odada bulunan diğer insanlarla hiç ilgilenmiyordu. Gerçekte kim olurlarsa olsunlar, düşüncelerinde onları bir anlamda hor görerek kafasından silip atmıştı. Seks hayatında önemli bir değişiklik tasarlıyordu ve turist denilen bu hayvanlara ayıracak hiç zamanı yoktu.

St. Louis'in çatısı altında birlikte geçirdikleri geceler Bayan Hetherington ve Bayan Calvin Baker'in yakınlaşmasını sağlamıştı. Bayan Calvin Baker, Amerikan samimiyetiyle herkesle konuşmuştu. Bayan Hetherington da arkadaşlık kurmaya hevesliydi, ama yine de sosyal durumunun kendisiyle uyumlu olduğunu düşündüğü İngiliz ve Amerikalılarla konuşuyordu. Fransızlarla ise ancak saygın bir aileden geldiklerinden ya da çocuklarıyla aynı yemek masasını paylaştıklarına tanık olduğu taktirde bağlantı kuruyordu.

Zengin görünümlü Fransız bir adam içeri girip, salona göz gezdirdi ve kadınların çokluğundan gözü korkarak gözlerini Matmazel Maricot'tan ayıramadan yeniden dışarı çıktı.

Bayan Hetherington ilmekleri *sotto voce*(*) saymaya başladı.

"Yirmi yedi, yirmi sekiz... şimdi ne var? Oo, evet, gördüm."

Uzun kırmızı saçlı kadın odanın içine göz gezdirdikten sonra, pasajdan geçerek yemek salonuna geçmeden önce bir an için tereddüt etti.

Bayan Calvin Baker ve Bayan Hetherington zaten tetikteydiler. Bayan Baker yazı masasından döndü ve heyecanlı, gizemli bir ses tonuyla fısıldadı.

"İçeriye bakan kızıl saçlı kadını fark ettiniz mi, Bayan Hetherington? Onun geçen haftaki korkunç uçak kazasından kurtulan tek kişi olduğunu söylüyorlar."

(*) Alçak sesle.

"Akşamüstü buraya gelişini gördüm." Heyecanla başka bir ilmek örerek, *"Ambulansla,"* dedi.

"Müdür hastaneden doğruca buraya getirildiğini söyledi. Hastaneden bu kadar çabuk ayrılmasının akıllıca olup olmadığında tereddüdüm var. Sanırım beyin sarsıntısı geçirmiş."

"Yüzünde bantlar da var, cam kesmiş olmalı. Yanmamış olması ne büyük şans. Bu gibi uçak kazalarında yanmadan kaynaklanan korkunç yaralar olabiliyor, bunu biliyorum."

"Düşünmesi bile korkunç, zavallı genç kadın. Merak ediyorum acaba yanında bir kocası var mıydı, o öldü mü?"

"Zannetmiyorum," diyen Bayan Hetherington sarı-gri başını salladı. "Gazetede yalnız bir kadın yolcu yazıyordu."

"Bu doğru. İsmini de veriyordu. Bayan Beverly, hayır Betterton'du."

"Betterton," dedi Bayan Hetherington derin derin düşünerek. "Bu isim bana neyi hatırlatıyor? Betterton, gazetelerde görmüş olmalıyım. Aman Tanrı'm, bu ismin aynı olduğuna eminim."

"Tant pis pour Pierre,"(*) dedi Matmazel Maricot kendi kendine. *"Il est vraiment insupportable! Mais le petit Jules, lui il est bien gentil. Et son père est très bien placé dans les affairs. Enfin, je me décide!"*

Ve Matmazel Maricot zarif adımlarla salondan çıkarak bu hikâyeden ayrıldı.

(*) Pierre için çok kötü. Hakikaten dayanılmaz! Fakat küçük Jules çok nazik. Babasının da işleri yolunda gidiyor. Neyse karar verdim

II

Bayan Thomas Betterton hastaneyi kazadan beş gün sonra akşamüstü terk etti. Ambulansla St. Louis Oteli'ne geldi.

Solgun yüzü ve hasta görüntüsü, bantlı ve bandajlı yüzüyle, sempatik ve dikkatli otel müdürü eşliğinde hemen odasında götürüldü.

"Çok korkunç duygular yaşamış olmalısınız, madam," diyen adam onun için ayrılan odadan memnun olup olmadığını nazikçe sorduktan sonra odadaki bütün gereksiz ışıkları kapadı. "Ne muhteşem bir kurtuluş! Bir mucize. Ne büyük şans, anladığım kadarıyla sadece üç kurtulan var ve onlardan birinin de durumu çok ağır."

Hilary bitkin bir şekilde sandalyeye çöktü.

"Evet, gerçekten öyle," diye mırıldandı. "Buna inanmakta kendim bile zorluk çekiyorum. Şu an bile o kadar az şey hatırlayabiliyorum ki. Kazadan önceki yirmi dört saat benim için halen bulanık."

Otel müdürü sempatik bir şekilde başıyla onayladı.

"Ah, evet, sarsıntı sonucu. Bu kız kardeşlerimden birine de olmuştu. Savaşta Londra'daydı. Bulunduğu yere bir bomba isabet ediyor ve bir anda bilinçsiz bir şekilde yere yığılıyor. Ama sonra kalkmayı başarıyor, Londra'da yürüyerek istasyona ulaşıyor, Euston'dan bir trene biniyor, *figerez vous,*(*) Liverpool'da uyanıyor ve ne bombayla, ne de İngiltere'nin bir ucundan bir ucuna trenle gidişiyle ilgili hiçbir şey hatırlamıyor. Hatırladığı son şey Londra'da eteğini gardırobuna asışı. Bu çok tuhaf değil mi?"

(*) Kendinden geçmiş.

Hilary gerçekten de öyle olduğunu düşündüğünü belirtti. Otel müdürü hafifçe eğilerek selam verdi ve oradan ayrıldı. Hilary ayağa kalktı ve aynada kendisine baktı. Yeni kimliğiyle öylesine bütünleşmişti ki bir an ciğerlerinde bir güçsüzlük hissetti ki bu da ciddi, büyük bir rahatsızlıktan sonra hastaneden çıkmış biri için çok doğaldı.

Otelde kendisi için bırakılan herhangi bir mesaj veya mektup var mı diye sormuştu. Yeni rolündeki ilk adımları konusunda tam anlamıyla karanlıktaydı. Belki de Olive Betterton'a Kazablanka'daki birine belli bir numaradan ulaşması söylenmişti. Buna ilişkin hiçbir ipucu yoktu ellerinde. Ellerinde olan yalnızca Olive Betterton'un pasaportu, vize belgeleri, yataklı tren biletleri, yaptığı rezervasyonlardı, iki gün Kazablanka, altı gün Fez ve beş gün Marakeş. Bu durumda rezervasyonların elbette ki de tarihi geçmişti, aynı sıraya göre izlenmesi, gerçekleştirilmesi gerekiyordu. Pasaportu, vize belgeleri ve kimliği uygun bir şekilde ayarlanmıştı. Pasaporttaki resim artık Hilary'ninkiydi ve Olive Betterton'un teminat mektubundaki imza da Hilary'nin el yazısıydı. Bütün belgeleri yeniden düzenlenmişti. Ona kalan rolünü layıkıyla oynamak ve beklemekti. En büyük kozu, uçak kazası ve bunun sonucunda doğal olan hafıza kaybı ve genel belirsizlikti.

Gerçek bir kaza olmuştu ve Olive Betterton gerçekten de o uçaktaydı. Sarsıntı geçirmiş olduğu gerçeği ona öğretilen herhangi bir konuda ölçüyü kaçırmasının üstünü yeterince kapatmasını sağlayacaktı... Sersemlemiş, güçsüz, yarı şuursuz bir halde Olive Betterton'a gelecek komutları bekleyecekti.

Onun durumunda doğal olan dinlenmekti. Bu düşünceyle yatağa uzandı. İki saat boyunca ona öğretilenleri gözden geçirdi. Oli-

ve'ın bagajları da uçakta yok olmuştu. Hillary'nin hastanede edindiği birkaç giysisi vardı. Saçlarını taradı, dudağına hafifçe bir ruj sürdü ve akşam yemeği için otelin yemek salonuna indi.

Burada büyük ilgi çektiğinin farkındaydı, insanlar bakışlarıyla onu takip ediyorlardı. Masalardan birçoğu işadamları tarafından doldurulmuştu ve bu adamlar onu merakla, ilgiyle süzdüler. Diğer masalar turistlerle doluydu, hepsinin ona ilişkin bir mırıldanma ve sürüp giden dedikoduya dalmış olduklarını fark etti.

"Şu kadın, kızıl saçlı olan uçak kazasından kurtulanlardan, tatlım... Evet, hastaneden buraya ambulansla geldi. Gelişini gördüm. Halen çok hasta görünüyor. Merak ediyorum, acaba onu bu kadar çabuk taburcu etmeleri doğru mu? Ne korkunç bir olay. Kurtulması ne büyük şans!"

Yemekten sonra Hilary kısa bir süre otelin büyük salonunda oturdu. Herhangi birinin herhangi bir şekilde ona yaklaşmasını umut etti. Onun dışında salonun farklı yerlerinde oturan bir iki kadın daha vardı. Küçük, topuzlu, orta yaşlı, güzel mavi-beyaz saçlı bir kadın onun yanındaki sandalyeye doğru ilerledi.

"Umarım beni bağışlarsınız, ama bir şeyler söylemem gerektiğini hissettim. Siz 'o' sunuz değil mi? Şu uçak kazasından *mucize* kabilinden kurtulan kadın."

Hilary okuduğu dergiyi masaya bıraktı.

"Evet," dedi.

"Aman Tanrı'm. Korkunçtu değil mi? Kazadan bahsediyorum. Sadece üç kişi kurtulmuş diyorlar, doğru mu?"

"Sadece iki," dedi Hilary. "Üç kişiden birisi de hastanede öldü."

"Tanrı'm, ne diyorsunuz! Bunu sormamı yadırgamayın, ama küçük hanım, bayan..."

"Betterton."

"Güzel, yalnızca sormak istiyordum da, uçakta nerede oturuyordunuz? Ön tarafta mı yoksa kuyruğa mı yakın?"

Hilary yanıtı biliyordu, hemen cevapladı.

"Kuyruk yakınında."

"Hep en güvenli yer olduğunu söylerler, öyle değil mi? Ben her zaman kapılara yakın bir yer için ısrar ederim. Duyuyorsunuz değil mi, Bayan Hetherington?"

Diğer orta yaşlı kadını da sohbete dahil etmek için başını çevirdi. Diğeri uzun, asık ve atı andıran suratıyla tam anlamıyla bir İngilizdi. "Size önceki gün de söylediğim gibi. Uçağa bindiğinizde asla hosteslerin sizi alıp ön tarafa götürmesine izin vermeyin."

"Sanırım birilerinin de ön tarafta oturması gerekiyor," dedi Hilary.

"Evet, doğru ama o ben olmayacağım," diye atıldı yeni Amerikalı arkadaşı çabucak. "Bu arada adım Baker, Bayan Calvin Baker."

Hilary tanışmaktan duyduğu memnuniyeti belirtti ama Bayan Baker başka birinin konuşmasına fırsat vermeden sözlerine devam etti.

"Buraya Mogador'dan yeni geldim, Bayan Hetherington'da Tanca'dan geldi. Burada tanıştık. Marakeş'e gitmeyi düşünüyor musunuz Bayan Betterton?"

"Planımda vardı," dedi Hilary. "Tabi ki bu kaza bütün programımı altüst etti."

"Nedenini anlıyorum, ama gerçekten de Marakeş'i görme fırsatını kaçırmamalısınız, siz de aynı şekilde düşünmüyor musunuz, Bayan Hetherington?"

"Marakeş korkunç derecede pahalı," dedi Bayan Hetherington. "Bu korkunç yol masrafları her şeyi zorlaştırıyor."

"Orada çok iyi bir otel var, Mamounia," diye belirtti Bayan Baker.

"Korkunç pahalı," dedi Bayan Hetherington. "Benim için söz konusu bile *olamaz*. Tabi sizin için durum farklı Bayan Baker, siz dolarla ödüyorsunuz, sizin için fark etmez tabi. Biri bana oradaki küçük bir otelin adını verdi, gerçekten güzel ve temizmiş, yemeğinin de kesinlikle kötü olmadığını söylediler."

"Başka nereye gitmeyi düşünüyorsunuz Bayan Betterton?" diye sordu Bayan Baker.

"Fez"i görmek istiyorum," dedi Hilary ihtiyatla. "Tabi ki, rezervasyonlarımı yenilemem gerek."

"Oo, evet, kesinlikle Fez ve Rabat'ı görmelisiniz."

"Oralarda bulundunuz mu?"

"Daha değil, ama oralara yakında gitmeyi planlıyorum, Bayan Hetherington da öyle."

"Antik şehrin oldukça bozulmamış, özüne uygun olduğunu düşünüyorum," dedi Bayan Hetherington. Konuşma bir süre daha bağlantısız şekilde, havadan sudan sürdü. Daha sonra Hilary hastaneden yeni çıkmış olmaktan kaynaklanan yorgunluğunu ileri sürerek özür dileyip, yukarı odasına çıktı.

Akşam o ana kadar kayda değer bir şey olmadan geçmişti. Onunla konuşan iki kadın da her yerde rastlanılan, klasik turist tipleriydi, göründüklerinden farklı kişilikte olmalarını düşündürecek hiçbir neden yoktu. Ertesi gün de eğer herhangi bir ses çıkmaz ya da haber almazsa Cooks seyahat acentasına gitmeye, Fez ve Marakeş için rezervasyonlarını yenilemeye karar verdi.

Ertesi sabah da ne bir mektup, ne bir mesaj ne de telefon geldi. On bire doğru seyahat acentesine doğru yola koyuldu. Acentenin önünde küçük bir sıra vardı. Sonunda masadaki görevliyle konuşmaya başladığında konuşmaları bölündü. Daha üst kademe bir görevli genç adamı dirseğiyle kenara itti ve gözlüklerinin altından Hilary'ye baktı.

"Madam Betterton, değil mi? Bütün rezervasyonlarınızı yaptım."

"Korkarım," dedi Hilary. "Hepsinin süresi geçti, hastanedeydim."

"Ah, *mais oui*,(*) hepsini biliyorum. Kurtulduğunuz için sizi kutlamama izin verin, madam. Yeni rezervasyonlarla ilgili telefon mesajınızı aldım ve hepsini sizin için hazırladım."

Hilary birden nabzının hızlandığını hissetti. Bildiği kadarıyla kimse seyahat acentesini aramamıştı. Bu Olive Betterton'un ayarlamalarının başka birileri tarafından yapıldığını gösteriyordu.

"Arayıp aramadıklarından emin değildim," dedi.

"Ama, evet, madam. Burada, size göstereyim." Tren biletleri, otel konaklama belgeleri... birkaç dakika sonra oradaki işlemleri bitmişti. Hilary ertesi gün Fez'e doğru yola çıkacaktı.

Bayan Calvin Baker ne öğlen yemeği ne de akşam yemeği için restorana inmedi. Bayan Hetherington ise oradaydı. Masasına ilerlerken Hilary'i selamlamayı ihmal etmedi ama bir şekilde konuşmak için hiçbir çaba göstermedi. Hilary ertesi gün gerekli olabilecek giysileri ve iç çamaşırları satın aldıktan sonra trenle Fez'e gitmek için oradan ayrıldı.

(*) Ama elbette.

III

Bayan Calvin Baker'ın otele canlı bir havayla girişi tam da Hilary'nin ayrılış anına denk geldi. Onu karşılayan Bayan Hetherington'un heyecandan burun delikleri titriyordu.

"Betterton ismini sonunda anımsadım, kaybolan bilim adamı, bütün gazetelerde vardı, yaklaşık iki ay önce."

"Nedense şimdi ben de bir şeyler anımsamaya başladım. İngiliz bilim adamı, evet, Paris'te bir konferans için bulunuyordu."

"Evet, o. Şimdi düşünüyorum da sence bu kadın gerçekten onun *eşi* olabilir mi? Otel kayıtlarına baktım, adresi Harwell'da. Harwell biliyorsun ya, atom araştırma merkezi. Bütün bu atom bombalarının çok yanlış olduğunu düşünüyorum. Ama kobalt mavisi de boya kutusundayken ne kadar güzel, ne hoş bir renktir, çocukluğumda çok kullanırdım. En kötüsü de *kimsenin* kurtulamayacağını anladım. Bu deneyler yapılmamalı. Geçenlerde biri çok zeki olan kuzeninin, bir gün bütün dünyanın *radyoaktif* hale gelebileceğini söylediğinden bahsetti."

"Aman Tanrı'm, aman, aman!" dedi Bayan Baker.

BÖLÜM 6

Kazablanka'nın bu denli zengin bir Fransız şehri olmasına rağmen Doğu'nun gizeminden hiçbir iz taşımaması Hilary'yi belli belirsiz bir hayal kırıklığına uğratmıştı.

Hava çok güzeldi, güneşli, açık; trenle kuzeye doğru ilerlerken geçtikleri manzaraları izlemekten büyük keyif aldı. Karşısına tüccar olduğu anlaşılan, ufak tefek bir yolcu oturdu. Uzak köşede ise bir şekilde yaptığından hoşnut görünmeyen bir rahibe sürekli tespih çekiyordu. Birbirleriyle neşe içinde sohbet eden, büyük bir sürü paketi olan iki Faslı kadın ile vagondaki yolcular tamamlanıyordu.

Karşısında oturan Fransız adam sigarasını yakmak bahanesiyle sohbete başladı. Geçtikleri yerlerin ilginç yanlarını anlatıp, ülke ile ilgili ayrıntılı bilgiler verdi. Hilary, onu ilginç ve zeki bulmuştu.

"Rabat'a mutlaka gitmelisiniz, madam. Rabat'a gitmemek büyük bir hata olur."

"Evet gitmeye çalışacağım. Ama fazla zamanım yok. Ayrıca..." Gülümsedi. "Param da sınırlı, yurtdışına çıkarken yanımıza ancak belirli bir miktar alabildiğimizi biliyorsunuz."

"Ama bu çok kolay. Bir dost her şeyi ayarlayabilir."

"Korkarım ki Fas'ta bunu yapabilecek uygun bir arkadaşım yok."

"Bir dahaki yolculuğunuzda madam, bana haber verin. Size kartımı vereceğim. Ben sizin adınıza her şeyi ayarlarım. İş için İngiltere'ye oldukça sık gidiyorum. Bana orada geri ödersiniz. Bu oldukça basit."

"Çok naziksiniz. Umarım Fas'a ikinci kez bir seyahat yaparım."

"Bu sizin için büyük bir değişiklik olmalı, madam. İngiltere'den buraya gelmek. Çok soğuk, çok sisli ve çok sert bir havadan."

"Evet, büyük bir değişiklik."

"Ben de Paris'ten üç hafta önce geldim. Orası sisli, yağmurlu ve çok can sıkıcıydı. Buraya vardığımdan beri güneş parlıyor. Tabi hava soğuk ama temiz, saf. Siz ayrıldığınızda İngiltere'de hava nasıldı?"

"Aynen dediğiniz gibi," dedi Hilary. "Sisli."

"Ah, evet, sisli dönem, kar. Bu sene kar yağdı mı?"

"Hayır," dedi Hilary. "Hiç kar yağmadı."

Bu küçük, çok yer görmüş Fransız adamın, İngiliz sohbet üslubuna uyup, genellikle havadan bahsetmeyi yeğlediğini düşündü Hilary o anda. Ona Fas ve Cezayir'deki politik durumla ilgili bir veya iki soru sordu ve o da bu konularda çok bilgili olduğunu göstermek istercesine istekle yanıtladı bu soruları. Uzaktaki köşeye baktığında, rahibenin gözlerinin üzerlerinde olduğunu fark etti. Bu arada Faslı kadınlar indi ve trene başka yolcular bindi. Fez'e vardıklarında akşam olmuştu.

"Size yardımcı olmama izin verin, madam!"

Hilary istasyondaki ses ve karmaşadan şaşkına döndü. Arap hamallar ellerinden bavullarını almaya çalışıp, bağırıyor, çağırıyor, haykırıyor, ısrar ediyor ve çeşitli otelleri öneriyorlardı. Minnet dolu bakışlarla yeni tanıdığı Fransıza baktı.

"Palais Djamai, n'est ce pas,' Madame?(*) oraya gidiyorsunuz değil mi?"

"Evet."

"Pekâlâ, orası buradan sekiz kilometre uzakta."

"Sekiz kilometre!" Hilary dehşete düşmüştü. "Yani şehir merkezinde değil mi?"

"Eski şehrin yakınında," diye açıkladı Fransız adam. "Ben burada, ticaret merkezi olan yeni şehirdeki bir otelde kalıyorum. Ama tatil, dinlenme ya da eğlence için *Palais Djamai*'ye gitmeniz çok doğal. Eski bir yapı, anlayacağınız Fas asilzadelerinden kalma. Çok güzel bahçeleri var ve içinden doğruca el değmemiş Fez antik şehrine gidebiliyorsunuz. Otelden sizi karşılamak üzere biri gelmemiş galiba. Size için bir taksi ayarlayayım."

"Çok naziksiniz, ama..."

Fransız hızlı bir Arapçayla Arap hamallarla konuştu ve ardından Hilary taksideki yerini aldı. Bavulları bagaja yerleştirildi ve Fransız adam ona açgözlü hamallara ne vermesi gerektiğini söyledi. Ayrıca onları birkaç sert Arapça sözcükle, bahşişi yeterli bulamadıkları için azarlayarak uzaklaştırdı. Cebinden bir kart çıkarıp kadına uzattı.

"Kartım, madam. Size yardımcı olabileceğim herhangi bir konu olursa, lütfen beni aramaktan çekinmeyin. Önümüzdeki dört gün

---

(*) Djamai Palas, değil mi, madam?

boyunca Grand Otel'de olacağım. Şapkasıyla selam verdikten sonra uzaklaştı. Aydınlatılmış istasyondan ayrılmadan hemen önce Hilary karta baktı.

"Monsieur Henri Laurier."

Taksi hızla şehrin dışına doğru yola koyuldu, çiftlikleri geçip bir tepeye doğru ilerlediler. Hilary pencereden dışarı bakarak nereye gittiklerini görmeye çalıştı ama karanlık çoktan çökmüştü. Aydınlatılmış bir bina dışında hiçbir şey görülemiyordu. Yolculuğunun normalden uzaklaşıp, bilinmeyene uzandığı noktaya ulaşmış olabilir miydi? Mösyö Laurier, o Thomas Betterton'u işini evini ve eşini terk etmek konusunda ikna eden örgütün gönderdiği gizli bir ajan mıydı? Endişe içinde taksinin bir köşesine sinip, nereye götürüldüğünü düşünmeye başladı. Taksi onu aynen istediği gibi *Palais Djamai* adlı otele götürdü. Hilary orada indi, kemer şeklindeki kapının altından geçip, kendini çekici, doğu stilinde döşenmiş bir yerde bulmaktan kaynaklanan heyecanla karışık bir mutluluk duydu. Uzun divanlar, kahve masaları ve yerel desenlerle dokunmuş halılar. Resepsiyonda işlemlerini tamamlamasının ardından, birbiri ardına dizilmiş bir sürü odayı geçerek, terastaki portakal ağaçları ve mis kokulu çiçeklerin arasından, rüzgârlı bir merdivenden çıkarak yatak odasına götürüldü. Oda, doğu geleneklerine uygun döşenmiş olmasına rağmen, yirminci yüzyıl yolcuları için gerekli olan her tür konfora da sahipti.

"Yemek yedi otuzda başlıyor," diye bilgilendirdi komi.

Odaya kısmen yerleşti, yıkandı, saçını taradı ve aşağı inip, oryantal nargile odasının ardından terastan geçerek birkaç basamak çıktı ve sağ köşeyi dönerek, aydınlık yemek salonuna girdi.

Yemek harikuladeydi. Hilary yemeğini yerken restorana birçok gelen ve giden oldu. O akşam onları incelemek ya da sınıflandırmak için çok yorgundu ama yine de bir ya da iki kişi dikkatini çekti. Bunlardan biri yaşlı, oldukça sarı benizli ve keçi sakallı bir adamdı. Onun dikkatini çekmesinin nedeni otel personelinin gösterdiği özel ilgiydi. Yalnızca başının bir hareketi tabakların kaldırılıp, yenilerinin getirilmesine yetiyordu. Gözkapağının küçük bir kıpırdanışıyla garson telaş içinde masasına koşturuyordu. Onun kim olduğunu merak etti. Yemek yiyenlerin çoğunun keyifli bir tatil yapmak için buraya gelen turistler olduğu anlaşılıyordu. Ortadaki büyük masada, orta yaşlı bir Alman vardı, yanında da nazik ve çok güzel bir kız. Kızın İsveçli ya da Danimarkalı olabileceğini düşündü. Bunun dışında iki çocuklu bir İngiliz aile ve turistik amaçlı yolculuk yapan Amerikalı gruplar vardı. Üç de Fransız aile vardı.

Yemekten sonra terasta kahve içti. Hava hafiften serindi ama serinlik fazla olmadığı için çiçeklerin yaydığı kokunun zevkini çıkarabildi. Yatmaya erken gitti.

Ertesi sabah onu güneşten koruyan kırmızı çizgili şemsiyenin altında terasta otururken olup bitenin ne denli fantastik olduğunu düşündü. Burada oturup, ölü bir kadının yerine geçmiş, onun davranışlarını sergileyerek, melodramatik ya da olağandışı bir şeyler olmasını bekliyordu. Acaba Olive Betterton yurtdışına sadece kafasını ve kalbini, üzücü düşünce ve hislerden uzaklaştırmak için mi çıkmıştı. Büyük olasılıkla zavallı kadın da herkes kadar bu konuda karanlıklar içinde bocalamıştı.

Aslında ölmeden önce söyledikleriyle bu konuya kusursuz bir açıklama getirmiş olabilirdi. Thomas Betterton'un Boris adında biri konusunda uyarılmasını istemişti.

Zihni karmakarışıktı, küçük bir dize söylemişti. İlk başta buna inanamadığını söylemişti. İnanamadığı ne olabilirdi? Büyük olasılıkla yalnızca Thomas Betterton'un böyle birden ortadan kaybolmasını kastediyordu. Dışarıda ne fesat bir ses ne de aydınlatıcı bir ipucu vardı. Odasının altındaki teras bahçeye baktı. Burası güzel bir yerdi. Güzel ve huzurlu. Çocuklar bağrışarak terasta yukarı aşağı koşuşturuyor, Fransız anneleri de onları çağırıyor ya da azarlıyorlardı. Sarışın İsveçli kız geldi, bir masanın başına otururken esnedi. Pembe mat bir ruj çıkarıp, daha önce de güzelce boyanmış dudaklarını yeniden boyadı. Biraz kaşlarını çatarak, başını hızlı bir şekilde kaldırdı.

Hemen ardından da eşi -Hilary, kocası diye düşündü ama tabi babası da olabilirdi- ona katıldı. Kız onu gülümseyerek karşıladı. Ona doğru eğilip bir şeyler söyledi, bir konuda öğüt verir gibiydi. O da biraz karşı koyup sonra özür diledi.

Sarımtırak yüzlü, keçi sakallı yaşlı adam aşağıdaki teraslar şeklindeki bahçelerden ilerleyip, üst terasa geldi. Büyük duvarın yanındaki masalardan birine oturdu, hemen bir garson yanına yaklaştı. Siparişini verdi. Garson önünde eğilip telaşla siparişi yerine getirmek için uzaklaştı. Güzel kız arkadaşının koluna sarılıp, yaşlı adama baktı.

Hilary bir martini sipariş etti ve garson geldiğinde çok alçak bir sesle ona sordu.

"Duvarın karşısındaki yaşlı adam kim?"

"Ah," dedi garson yapmacık bir şekilde öne eğilirken. "O Mösyö Aristides. O olağanüstü... evet olağanüstü... zengin bir adam."

Bu denli zenginliğe imrenen garson kendinden geçercesine içini çekti. Hilary düşüncelerine dalmış bir halde uzak masadaki kırışık

adama baktı. Doğal olarak olağanüstü servetinden dolayı, garsonlar çevresinde cirit atıp, en ufak bir isteğinde yerlerinden yay gibi fırlıyor, emirlerini yerine getirmek için birbirleriyle yarışıyor ve seslerinde bile belirgin bir saygı ve korkuyla konuşuyorlardı. Yaşlı Mösyö Aristides yerini değiştirdi. Sadece bir dakikalığına göz göze geldiler. Adam ona bir an için baktıktan sonra uzakları incelemeye başladı.

Her şeye rağmen o sıradan bir insan değil, diye düşündü Hilary. Gözleri, bunca uzaklıktan bile olağanüstü canlı ve zeki görünüyorlardı.

Sarışın kız ve ona eşlik eden adam kalkıp yemek salonuna gittiler. Hilary'ye rehberlik ve akıl öğretmenliği yapmayı benimseyen bir garson masasındaki bardakları toplarken ona daha fazla bilgi verdi.

"Ce Monsieur-la İsveç'ten nüfuslu, büyük bir işadamı. Çok zengin ve çok önemli. Yanındaki bayan da bir film yıldızı, onun için yeni 'Garbo' diyorlar. Çok şık, çok güzel ama yaşamı adamın burnundan getiriyor. Onu hiçbir şey mutlu etmiyor. O burada bunalmış, mücevher mağazaları olmayan ve pahalı kadınların hayranlık duydukları diğer şeylerin satılmadığı, şık tuvaletlerini gösterip başka kadınların kıskanç bakışlarını yaşayamadığı Fez'den sıkılmış. Onu yarın başka daha güzel, eğlenceli bir yere götürmesini istedi adamdan. Ah, ne yazık ki zengin insanlar da her zaman aklı başında davranıp, sükûnetin keyfini çıkaramayabiliyorlar."

Bu son cümleyi söylediği sırada bir parmağın kendisine işaret ettiğini gördü ve elektrik çapmışçasına bir hızla terasın diğer ucuna geçti.

"Mösyö?" Çoğu kişi yemeğe gitmişti ama Hilary kahvaltısını geç ettiği için öğlen yemeği için acele etmiyordu. Kendine bir içki

daha sipariş etti. İyi görünüşlü genç bir Fransız adam bardan çıktı ve terası geçerken Hilary'ye "burada yapılacak bir şey var mı" diye sorarcasına, ihtiyatla baktı. Sonra merdivenlerden alt kattaki terasa indi. İnerken hafifçe bir operetten küçük bir bölüm mırıldanıyordu:

Le Long des lauriers roses
Revant de douces choses(*)

Bu sözcükler Hilary'nin aklında bir soru işareti doğurdu. *Lu long des lauriers roses.* Laurier? *Laurier?* Bu trendeki Fransız adamın adıydı. Bununla bir bağlantısı olabilir miydi? Bu bir ipucu muydu? Yoksa bir rastlantı mı? Çantasını açtı ve adamın verdiği kartı aradı. *Henri Laurier, 3 Rue des Croissants, Kasablanka.* Kartın arkasını çevirdi ve orada hafif kurşunkalem işaretleri olduğunu fark etti. Oraya bir şey yazılmış ve sonrasında da silinmişti. İşaretlerin şifresini çözmeye çalıştı. *'Ou'sont'*(**) diye başlıyordu mesaj, sonra çözemediği bir şey ve sonundaki sözcükleri çözdü *D'Antan.* Bir dakikalığına bunun bir mesaj olabileceğini düşündü, ama sonra kafasını sallayıp kartı çantasına geri koydu. Bu bir kez yazılıp sonra silinen telaşla not alınmış bir cümle olmalıydı.

Üstüne düşen bir gölgeyi fark edince ürkerek başını kaldırdı. Güneşle arasında Mösyö Aristides ayakta duruyordu. Ona değil bahçelerin üstünden ilerideki tepelerin siluetlerine bakıyordu. Onun içini çektiğini duydu, adam birdenbire döndü ve yemek odasına doğ-

---

(*) Bu pembe güller.
Güzel şeyler düşündürüyor.

(**) Neredeler.

ru ilerledi. O anda paltosunun kolu masadaki bardağa çarptı, bardak terasa fırladı ve kırıldı. Adam hızla ve nazik bir şekilde döndü.

"Ah, mille pardons, madam."(*)

Hilary ona gülümseyerek Fransızca hiç önemli olmadığını söyledi. Adam küçük bir parmak işaretiyle garsonu çağırdı. Garson her zamanki gibi koşarak geldi. Yaşlı adam madamın içkisinin yenilenmesini isteyip bir kez daha özür dileyerek, restoranın yolunu tuttu.

Genç Fransız yine mırıldanarak, merdivenlerden yukarı çıktı. Yanından geçerken belirgin bir şekilde Hilary'ye baktı ama belki de genç kadın hiç sinyal vermediği için filozofça bir omuz silkmeyle istifini bozmadan yemek salonuna doğru devam etti.

Terastan çocuklarını çağıran Fransız bir aile geçti.

"Mais viens donc bobo Qu'est-ce que tu fais? Dépêche-toi!" "Laisse ta belle, cherie, on va déjeuner."(**)

Merdivenleri geçip terasa ilerlediler. Mutlu, anlamlı çekirdek aile hayatı. Hilary birden kendini yalnız ve korkmuş hissetti. Garson içkisini getirdi. Ona Mösyö Aristides'in burada yalnız olup olmadığını sordu Hilary.

"Oh, madam, Mösyö Aristides gibi zengin biri doğal olarak *yalnız* seyahat etmez. Burada bir valesi, iki sekreteri bir de şoförü var."

Garson Mösyö Aristides'in yalnız yolculuk etmesi düşüncesinden bile şok geçirmişti.

Hilary neden sonra yemek salonuna girdiğinde, yaşlı adamın bir akşam önceki gibi masasında yalnız oturduğunu fark etti. Sekre-

---

(*) Çok özür dilerim.

(**) Çabuk gel bobo. Ne yapıyorsun? Çabuk ol! Sevgilini bırak öğlen yemeği yenecek.

terleri olduğu anlaşılan iki genç adam hemen yanındaki masada oturuyorlardı. Onların en azından birinin her an hazır sürekli Mösyö Aristides'in masasına baktığını fark etti. Buruşuk bir maymunu andıran adam yemeğini yerken onların varlığından habersizmiş gibi davranıyordu... Mösyö Aristides'in sekreterleri insan yerine koymadığı açıkça belli oluyordu.

Akşamüstü belli belirsiz bir düşteymişçesine geçti Hilary için. Bir terastan diğerine geçerek bahçeler arasında gezindi. Ortam inanılmayacak derecede güzel ve huzurluydu. Akan suların şırıltısı, altın renkli portakalların parıltısı ve sayısız güzel koku. Hilary'nin son derece tatmin edici bulduğu gizemli, insanın kendine dönebildiği doğu atmosferiydi bu. *Aynen bir hayal bahçesi gibi, kız kardeşim, eşim...* Bahçe dediğin böyle olmalıydı, tüm dünyaya kapalı, uzaklarda bir yer, yeşil ve altın pırıltılar.

Eğer burada kalabilirsem, diye düşündü Hilary. Eğer hep burada kalabilirsem.

Düşlerindeki bahçe *Palais Djamai*'deki gerçek bahçe değildi, zihninde canlandırdığı, kurguladığı bambaşka bir bahçeydi. Artık huzur aramaktan umudunu kesmişken, onu bulmuştu. Huzur tam da kendini böyle bir macera ve tehlikeye adamışken çıkmıştı karşısına. Ama belki de ortada hiçbir tehlike ve macera yoktu. Belki de burada bir süre kalacak ve hiçbir şey olmayacaktı. Ve sonra da...

Ve sonra ne?...

Hafif bir rüzgâr esti ve Hilary hafifçe ürperdi. Doğru yoldan ayrılıp huzurlu yaşamın bahçesine daldın ama sonunda burada da ihanete uğrayacaksın. Dünyanın karışıklığı, yaşamın zorluğunu, acılar, pişmanlıklar, hepsi seninle birlikte buraya getirmiş olacaksın.

Akşamüstünün geç saatleriydi, akşamla birlikte güneş gücünü iyice kaybetmişti. Hilary çeşitli teraslardan geçerek otele gitti. Doğu stilindeki kabul salonunun loşluğunda Hilary, gözleri karanlığa uyum sağladığı anda karşısında neşeli ve konuşkan biri olan Bayan Calvin Baker'i fark etti. Kadın saçlarını yeniden maviye boyatmıştı ve görünümü her zamanki gibi kusursuzdu.

"Buraya uçakla yeni geldim," diye açıkladı Bayan Calvin. "Kesinlikle o trenlere katlanamıyorum, çok zaman alıyorlar. Ve yolcular, çoğunlukla pek sağlıklı tipler olmuyor. Bu ülkelerdeki insanların hijyen konusunda en ufak bir fikirleri yok. Canım *Souks*'taki etleri görmelisin, hepsinin üstüne sinekler üşüşmüş. Üstelik de bu insanlar her şeyin sineklerle kaplanmasını doğal karşılıyor gibiler."

"Sanırım, gerçekten de öyle," dedi Hilary.

Bayan Calvin Baker kabul edilmiş normlara böylesine karşı bir durumun üstünün kapatılmasına kolay kolay izin verecek biri değildi.

"Ben 'Temiz Gıda' hareketinin en inançlı taraftarlarından biriyim. Evlerde kolay bozulabilecek her şey selofanla paketleniyor, ama Londra'da bile ekmek ve kekler paketsiz satılıyor. Neyse, şimdi söyle bana, etrafı gezdin mi? Sanırım, bugün eski şehri gezdin."

"Korkarım daha hiçbir şey yapmadım," dedi Hilary gülümseyerek. "Sadece güneşin altında oturdum."

"Aaa, tabi hastaneden yeni çıktığını unuttum." Bayan Baker için sadece yalnızca hastalığın bile çevreyi gezmemek için yeterli bir mazeret sayılabileceği anlaşılıyordu. "Nasıl bu kadar aptal olabilirim? Aslında bu tamamen doğru, böylesi bir travmadan sonra günün büyük bir kısmını karanlık bir odada dinlenerek geçirmeniz gerekir. Bu arada yine de arada sırada birlikte keşifler yapabiliriz.

Ben o paket programlarla günlerini dolduran insanlardanım, her şeyin planlanmış ve hazırlanmış olmasını isteyen. Her dakikası doldurulmuş."

Hilary'nin o andaki ruh halinde bu ona cehennem gibi geliyordu ama yine de enerjisi için Bayan Calvin Baker'ı tebrik etti.

"Neyse, benim yaşımdaki bir kadın için gerçekten de hiç fena olmadığımı söyleyebilirim. Çok nadir kendimi yorgun hissederim. Kazablanka'daki Bayan Hetherington'u hatırlıyor musunuz? Uzun suratlı İngiliz kadını. Bu akşam o da buraya varacak. Trenle seyahat etmeyi uçağa yeğledi. Bu otelde genellikle kimler kalıyor? Sanırım çoğunluk Fransızlar, büyük olasılıkla da balayı çiftleri. Şimdi hemen gidip odamı görmeliyim. Bana verdiklerini beğenmedim ve değiştireceklerine dair söz verdiler."

Bayan Calvin Baker küçük bir enerji topu gibi ayrıldı.

Hilary o gece yemek salonuna girdiğinde, ilk gördüğü Bayan Hetherington'un duvarın karşısındaki küçük bir masada, bir yandan kitap okuyup bir yandan da yemeğini yediği oldu.

Yemekten sonra üç kadın birlikte kahve içtiler ve Bayan Hetherington İsveçli işadamıyla, sarışın film yıldızı konusunda coşkulu bir heyecan sergiledi.

"Evli değil, anladım," diye fısıldadı. Bu durumu benimsemediğini mutlu bir ifadenin gerisinde gizlemeyi başardı. "Evden uzaklaşınca bu gibi durumlara sıkça rastlanıyor. Pencerenin yanında kiler hoş bir Fransız aileye benziyor. Çocuklar babalarına ne kadar düşkün görünüyorlar. Tabi ki Fransız çocukların, çok geç saatlere kadar da uyanık kalmalarına izin veriliyor. Ancak ona doğru yatağa gidiyorlar. Üstelik de çocukların yemeleri gereken süt ve bisküvi dışında yemek listesindeki her türlü şeyi yiyip içebiliyorlar.

"Çok sağlıklı görünüyorlar," dedi Hilary gülerek.

Bayan Hetherington başını salladı ve bilgiç bir şekilde reddetti.

"İleride bunun cezasını çekecekler," dedi sıkıntılı bir havada, kötü bir şeyler olacağını bilirmişçesine. Aileleri *şarap* içmelerine bile izin veriyorlar."

Korkunun daha ileri gitmesi de düşünülemezdi zaten.

Bayan Calvin Baker ertesi gün için planlar yapmaya başlamıştı.

"Antik şehre gitmeyi düşünmüyorum," dedi. "Daha önce orayı karış karış gezmiştim. Çok ilgi çekici, labirente benziyor, ne demek istediğimi anlarsınız. Çok eski, antik çağa ait bir dünya. Eğer yanımda rehberim olmasaydı, otele dönecek yolu sanırım bulamazdım. Sanki yön hissinizi kaybediyorsunuz. Ama rehber çok hoş bir adamdı ve bana bir sürü şey anlattı. Amerika'da bir kardeşi var, Chicago'da demişti sanırım. Şehir turunu bitirdikten sonra beni bir restorana daha doğrusu mükemmel manzarası olan bir çay evine götürmüştü. O berbat nane çayını içmek zorunda kalmıştım, tabi ki de çok lezzetsizdi. Ve bir sürü şey almamı istemişlerdi benden, bazıları fena değildi ama bazıları sadece çöptü. Bu gibi durumlarda çok katı ve dirençli olmak gerekiyor, bunu anladım."

"Evet, kesinlikle," diyen Bayan Hetherington daha da büyük bir hevesle ekledi. "Anı eşyaları. -Tabi ki insan bu anı eşyalarına pek fazla para harcamamalı. Üstelik zaten paranın kısıtlı olması çok rahatsız ediciyken."

BÖLÜM 7

I

Hilary, Fez antik şehrini yanında Bayan Hetherington'un sıkıcı refakati olmadan görmeyi umut ediyordu. Neyse ki o zaten çoktan Bayan Baker tarafından arabayla bir keşif gezisine çıkmaya davet edilmişti. Bayan Baker açıkça araba masrafını kendinin karşılayacağını belirtmiş, kısıtlı bir bütçeyle yolculuk eden Bayan Hetherington da elinde parası korkutacak kadar az kalmasının da sonucu olarak bu teklifi büyük bir istekle kabul etmişti. Hilary, resepsiyondaki araştırmalarının ardından bir rehber eşliğinde Fez şehrinin yolunu tuttu. Gezmeye terastan başladılar, aşağıya doğru inen, birbirini takip eden teras bahçelerden geçtiler ta ki en uçtaki duvarda ki kocaman kapıya gelene dek. Rehber devasa boyutlarda bir anahtar çıkardı, kapıyı açtı, kapı sallanarak yavaşça açıldı ve rehber Hilary'ye kapıdan geçmesini söyledi.

Bu başka bir dünyaya adım atmak gibiydi. Bütün çevre antik Fez'in yıkık duvarlarıyla kaplıydı. Dar rüzgârlı sokaklar, yüksek duvarlar ve bazen bir kapının ardından içerlere ya da bir avluya gözü ilişiyordu. Çevresinde yüklü eşekler, çuvallarını yüklenmiş adam-

lar, erkek çocukları, peçeli ve peçesiz kadınlar dolaşıyordu, yoğun gizemli Fez şehrinin günlük yaşamıydı bu. Dar sokaklarda gezinirken, her şeyi unuttu, görevini, hayatında yaşadığı trajediyi hatta kendini bile. Adeta gözleri açık bir rüyada, başka bir dünyada yürüyor ve onu yaşıyordu. Rahatsız edici tek şey rehberin sürekli konuşması ve onu hiç istemediği yerlere gitmeye zorlamasıydı.

"Bakınız, hanımefendi. Bu adamda çok güzel şeyler var, çok ucuz, gerçekten eski ve Fas'a özgü. Elbiseleri ve ipekleri var. Güzel tespihleri sever misiniz?"

Ebedi ticaret, Doğu'nun Batı'ya satışı devam etti ama bu Hilary'nin yaşadığı büyüyü hiç etkilemedi. Sonunda bulunduğu yeri ve yönünü tamamen kaybetti. Bu duvarlarla çevrilmiş şehirde kuzeye mi güneye mi yürüdüğü hakkında hiçbir fikri yoktu, daha önce geçtiği sokaklardan tekrar geçip geçmediğini de kestiremiyordu. Rehber gezinin rutin bir parçası olan son önerisini yaptığında oldukça yorulmuştu.

"Sizi güzel bir çay evine götüreyim, mükemmel bir yer. Arkadaşlarıma ait. Orada nane çayı içersiniz ve size bir sürü güzel şey gösterirler."

Hilary bu iyi bilinen teklifi anımsadı. Calvin Baker bundan bahsetmişti. Yine de görmek istiyordu ya da oraya götürülmek, teklif edilen herhangi bir şeyi. Ertesi gün antik şehre yalnız başına gelip, çevreyi yanında sürekli gevezelik eden bir rehber olmaksızın gezmek için kendi kendine söz verdi. Ve rehber eşliğinde taş bir kapıdan geçip, rüzgârlı bir patikaya tırmandı, şehir duvarlarından oldukça uzaklaştırılmaya fırsat tanıdı. Sonunda çevresi bir bahçeyle kaplı ilgi çekici yerel stilde bir eve vardılar.

Burada güzel bir şehir manzarasına sahip büyük bir odada, küçük bir kahve masasının yanına yerleştirildi. Hemen ardından nane çayıyla dolu bardaklar getirildi. Şekerli çay içmeyi sevmeyen Hilary için bunu içmek çok zordu. Bunun çay olduğu fikrini aklından çıkarıp, yeni bir çeşit limonata içtiğine kendini inandırarak, nerdeyse bundan zevk aldı. Kendine sunulan halılardan, tespihlerden, perdelerden, nakışlardan, el işlerinden ve diğer çeşitli şeylerden çok zevk aldı. Ev sahiplerinin misafirperver tavırlarından dolayı bir iki küçük şey satın aldı.

Yorulmak susmak bilmez rehber neden sonra, "Sizi güzel bir şehir turuna çıkaracak araba hazır," dedi. "Bir saatliğine, daha fazla değil, çok güzel şehir manzaraları göreceksiniz. Sonra da otele geri döneceğiz." Anlayışlı bir tavır takınarak ekledi. "Bu kız sizi öncelikle temiz bir bayanlar tuvaletine götürecek." Çayı ikram eden kız yanlarında gülümseyerek duruyordu ve o anda söze girerek, dikkatli bir İngilizceyle, "Evet, evet madam, benimle gelin," dedi. "Çok iyi bir tuvaletimiz var. Oh çok iyi. Aynen Ritz Oteli'ninki gibi. New York ve Chicago'dakiler gibi. Göreceksiniz."

Hilary hafifçe gülümseyerek kızı takip etti. Tuvalet abartıldığı kadar iyi değildi ama en azından su akıyordu. Bir lavabo ve birde çatlak ayna vardı ki bu ayna insanın yüz şeklini korkulacak derecede bozuyordu. Hilary aynadaki yüzünü görünce korkarak geri çekildi. Ellerini yıkayıp, havlunun görüntüsünü pek beğenmediği için ellerini kendi mendiliyle kuruladıktan sonra, oradan ayrılmak üzere arkasını döndü.

Nasıl olduysa tuvaletin kapısı takılmıştı. Geriye çekildi ve kapı kolunu kuvvetle itti. Kapı kıpırdamadı bile. Hilary dışarıdan sürgülendiğini ya da kilitlendiğini düşündü bir an. Sinirlendi. Onu oraya kilit-

lemeleri için nasıl bir nedenleri olabilirdi ki? Sonra odanın diğer köşesinde bir kapı daha olduğunu fark etti. Ona gidip kapı kolunu çevirdi. Bu defa kapı kolayca açıldı ve Hilary içeri geçti. Burası doğu stilinde döşenmiş küçük bir odaydı. Yalnızca duvarlardaki lambalardan loş bir ışık yayılıyordu. Buradaki uzun divanda oturup, sigara içen biri vardı. Bu trende tanıştığı Fransızdı: Bay Henri Laurier.

II

Adam onu karşılamak için ayağa bile kalkmadı. Yalnızca yapmacık bir ses tonuyla, "İyi öğleden sonralar, Bayan Betterton," dedi.

Hilary bir an için hareketsiz kaldı. Şaşkınlıktan donakalmıştı. Demek *o* buydu. Kendini toparladı. İşte beklediğin an geldi. Onun davranacağı gibi davran. Yaklaştı ve içten bir tavırla, "Benim için haberleriniz mi var? Bana yardım mı edeceksiniz?"

Kafasını salladı ve sitemli bir şekilde, "Sizi buldum, madam, trenden bu yana aklınız başınıza geldi mi? Belki de havaya ilişkin olarak konuşmak konusunda uyarıldınız."

"Hava mı?"Adamı şaşkınlık içinde süzdü.

Havaya ilişkin olarak adam trende ne demişti? Soğuk? Sis? Kar? Kar!

Kar. Bu Olive Betterton'un ölümünden hemen önce fısıldadığı şeydi. Ve salakça bir dize söylemişti. Ama neydi o?

Snow snow beautiful snow
You slip on a lumb and over you go.

Hilary kekeleyerek yinelemeye çalıştı.

"Tam olarak. Niye o zaman size söylenildiği gibi böyle yanıt vermediniz?"

"Anlamıyorsunuz, hastaydım. Bir uçak kazası geçirdim ve ardında da geçirdiğim travma nedeniyle hastanedeydim. Hafızam her anlamda etkilendi. Her şey, uzak geçmişteki her şey çok net ama korkunç aralıklar, büyük boşluklar var." Ellerini başına doğru kaldırıp, titreyerek konuşmasına devam etmek daha kolay geldi ona o anda. "Ne kadar korkutucu olduğunu tahmin edemezsiniz. Halen çok önemli bazı şeyleri unutmuş olabileceğimi düşünüyorum, gerçekten önemli şeyleri. Ne kadar anımsamaya çalışırsam çalışayım onların bir o kadar benden uzaklaştıklarını hissediyorum."

"Evet," dedi Laurier. "Uçak kazası büyük bir şanssızlıktı." Soğuk bir işadamı ciddiyetiyle konuşmasını sürdürdü. "Yolculuğa devam etmek için yeterli güç ve cesarete sahip olup olmadığınız konusunda tereddütlerimiz belirdi."

"Tabi ki de yolculuğa devam edeceğim," diye haykırdı Hilary. "Kocam," sesi çatallaştı.

Laurier gülümsedi ama hoş bir tebessüm değildi bu. Hafiften kedi sırıtmasını andırıyordu.

"Eşiniz," dedi. "Hevesinizin nedenini anlayabiliyorum."

"Hiçbir fikriniz yok," dedi. "Gittiği günden beri geçen ayları nasıl zor geçirdiğim konusunda hiçbir fikriniz yok."

"İngiliz otoritelerin sizin ne bildiğiniz ya da bilmediğiniz konusunda kesin bir yargıya vardığını düşünüyor musunuz?"

Hilary bilmediğini belirtircesine ellerini ileri doğru kaldırdı.

"Nerden bilebilirim ki? Nasıl kesin bir şey söyleyebilirim? Tatmin olmuş gibi *görünüyorlardı.*"

Laurier, "Hep aynı şey..." dedi ve sustu.

"Sanırım olabilir," dedi Hilary yavaşça. "Buraya kadar takip edilmiş olmam yani. Belirli bir kişiyi saptamış değilim ama İngiltere'yi terk ettiğimden beri içimden bir ses bana takip edildiğimi söylüyor."

"Doğal olarak," dedi Laurier soğuk bir şekilde. "Daha azını bekleyemezdik."

"Sizi uyarmam gerektiğini düşündüm."

"Sevgili, Bayan Betterton, biz çocuk değiliz. Ne yaptığımızın çok iyi farkındayız."

"Üzgünüm," dedi Hilary alçakgönüllülükle. "Sanırım çok cahilce konuştum."

"Söz dinlediğiniz sürece, cahil olmanız sorun teşkil etmez."

"Söz dinlemeliyim," dedi Hilary kısık bir ses tonuyla.

"Hiç kuşkum yok ki, eşiniz ortadan yok olduktan sonra da çok can sıkıcı bir şekilde izleniyordunuz ama yine de mesaj size ulaştı, öyle değil mi?"

"Evet," dedi Hilary.

"Şimdi," dedi Laurier iş konuşurcasına bir ciddiyetle. "Yapmanız gerekenleri söyleyeceğim."

"Lütfen açıklayın."

"Buradan, yarından sonraki gün Marakeş'e gitmek üzere ayrılacaksınız. Aynen planlanan ve rezervasyonlarınızın yapıldığı yolculuk programına uygun şekilde."

"Evet."

"Oraya vardığınız günün ertesi sabahı Londra'dan bir telgraf alacaksınız. Ne yazacağını bilmiyorum. Ama acilen İngiltere'ye dönmenizin isteneceğini biliyorum."

*"İngiltere'*ye mi *döneceğim?"*

"Lütfen dinleyin. Daha bitirmedim. Hemen ertesi gün Kazablanka'dan ayrılacak bir uçakta yer ayırtacaksınız."

"Önceden rezervasyon yaptıramadığım için yerlerin hepsinin çoktan dolmuş olabileceğini düşünüyor musunuz?"

"Her şey ayarlanmış olacak. Şimdiden yeriniz ayırtıldı. Şimdi yapmanız gerekenleri yeterince açık olarak anladınız mı?"

"Anladım."

"O zaman lütfen rehberinizin sizi beklediği yere dönün. Kadınlar tuvaletinde fazlasıyla kaldınız. Bu arada bir Amerikalı bir de İngiliz kadınla samimiyet kurmuşsunuz, Palais Djamai'da kalan."

"Evet, bilmem bu bir hata mıydı? Onları atlatmak nerdeyse imkânsızdı."

"Kesinlikle değil. Planlarımıza son derece uyuyor. Eğer ikisinden birini sizinle Marakeş'e yolculuk etmek konusunda ikna edebilirseniz çok daha iyi olacak. İyi günler, madam."

"İyi günler. *Au revoir,* mösyö."

"Bu olmadı," dedi Mösyö Laurier büyük içtenlikle. "Sizi tekrar göreceğim."

Hilary kadınlar tuvaletine geri döndü. Bu defa diğer kapıyı kolayca açtı. Birkaç dakika sonra çay evinde bekleyen rehberinin yanındaydı.

"Çok iyi bir arabam var sizi bekleyen, şimdi sizi çok bilgilendirici bir tura çıkaracağım."

Gezi planlandığı gibi devam etti.

III

"Demek yarın Marakeş'e gitmek için ayrılıyorsunuz," dedi Bayan Hetherington. "Fez'de çok uzun kalmadınız, öyle değil mi? Öncelikle Marakeş'e gidip, oradan Fez'e geçmek, sonra da Kazablanka'ya dönmek sizin için çok daha kolay olmaz mıydı?"

"Sanırım, gerçekten de öyle olurdu," dedi Hilary. "Ama insan rezervasyonlarını istediği gibi ayarlayamıyor ki. Burası çok kalabalık."

"İngilizlerle değil," dedi Bayan Hetherington bu kabul edilemez bir durummuş gibi bir tavır takınarak. "Bugünlerde birinin kendi yurttaşlarıyla karşılaşması çok zor." Hilary'ye döndü ve aşağılayan bir tavırla, "Fransızlar," dedi.

Hilary hafifçe gülümsedi. Fas'ın Fransız egemenliğinde bir sömürge oluşu Bayan Hetherington için pek de önemli değildi. Yurtdışındaki bütün otellerin İngilizler için öncelik tanıması gerektiğini düşünüyordu.

"Fransızlar, Almanlar, Ermeniler ve Yunanlılar," dedi Bayan Calvin Baker sesini biraz yükselterek. "Ensesi kalın, yaşlı küçük adam bence Yunanlı, öyle olması gerek."

"Bana öyle olduğu söylenmişti," dedi Hilary.

"Önemli bir insan olmalı," dedi Bayan Calvin Baker. "Garsonların nasıl çevresinde koşuştuğunu fark etmişsinizdir."

"İngilizlere bugünlerde pek önem vermiyorlar," dedi Bayan Hetherington sıkıntıyla. "Hep en kötü, arka odaları veriyorlar, eskiden uşak ve valelerin kaldıkları yerler gibi."

"Açıkçası ben Fas'a geldiğimden beri konaklamamla ilgili hiçbir sorun yaşamadım," dedi Bayan Calvin Baker. "Her seferinde en rahat odayı ve banyoyu ayarlamayı başardım."

"Siz Amerikalısınız," dedi Bayan Hetherington sert, haset dolu bir tutumla. Örgü şişlerini sinirli bir şekilde birbirine vurdu.

"Sizi benimle Marakeş'e gelmeye ikna edebilmeyi umuyordum," dedi Hilary. "Burada sizinle tanışmak ve sohbet etmek çok hoş oldu. Gerçekten, tek başına seyahat etmek çok sıkıcı."

"Ben Marakeş'de bulundum," dedi Bayan Hetherington şok olmuş bir ses tonuyla.

Bayan Calvin Baker ise bu öneriden hoşlanmışa benziyordu.

"Evet, bu yalnızca bir öneri. Ben Marakeş'de bulunalı neredeyse bir ayı geçti. Oraya tatil için tekrar gitmekten çok mutlu olurum. Hem size çevreyi de gezdirebilirim. Bayan Betterton. Ve size zorla bir şeyler satılmasını da engelleyebilirim. Bir yere gidip çevreye dikkatle bakmadığınız sürece oranın sırlarını çözemezsiniz. Şimdi, düşünüyorum da hemen ofise gidip, ne ayarlayabileceğime bakmamda yarar var."

Onun yanlarından ayrılmasının hemen ardından Bayan Hetherington sert bir ses tonuyla, "Amerikalı kadınların hepsi aynen böyleler," dedi. "Sürekli bir yerden bir yere koşturur, hiçbir yerde durmazlar. Bir gün Mısır, ertesi gün Filistin. Düşünüyorum da, hatta bundan eminim, bazen hangi ülkede olduklarının bile farkında değiller."

Sonra sesli bir şekilde çenesini kapadı, ayağa kalktı ve örgüsünü toparladı. Türk odasını terk ederken Hilary'yi başıyla hafifçe selamladı. Hilary saatine baktı. Her zaman yaptığı gibi o gece de yemek için üstünü değiştirmekten vazgeçti. Tek başına doğu tipi asma tavanlı, perdeli, loş hatta karanlık odada oturdu. Bir garson içeri baktı ve iki lambayı yakıp uzaklaştı. Lambalar pek fazla ışık vermiyorlardı ve odanın bu loş hali çok hoşuna gitti. Doğuya özgü bir huzur vardı bu ışıkta. Hilary geleceği düşünerek, alçak divana oturdu.

Daha dün, bütün yapacağının yalnızca hava almak ve dinlenmek olacağını düşünmüştü. Ama artık gerçek yolculuğunun başladığı noktadaydı. Dikkatli olmalıydı, çok dikkatli. Hiçbir şeyi kaçırmamalıydı. Artık Olive Betterton olmalıydı, o iyi eğitimli, artistik tavırları olmayan, geleneklere bağlı ama tam anlamıyla sol görüş sempatizanı, kendini kocasına adamış bir kadın.

"Hiç hata yapmamalıyım," dedi Hilary kendi kendine soluk almakta zorlanarak.

Ne kadar değişik geliyordu ona burada Fas'ta tek başına oturuyor olmak. Kendini gizemli bir sır perdesini aralar gibi hissediyordu. Yanındaki loş ışık veren lamba? Acaba oymalarla süslü pirinç lambayı eline alıp ovuşturursa, lambanın cini mi belirecekti? Bu düşünceyle birlikte bir an irkildi. O anda lambanın arkasında, küçük kırışık yüzlü ve keçi sakallı Mösyö Aristides belirmişti. Küçük adam yanına oturmadan önce nazik bir şekilde eğildi.

"İzninizle, madam," dedi. Hilary nazik bir şekilde başını sallayarak onayladı.

Adam sigara tabakasını çıkarıp, bir sigara ikram etti. Hilary kabul etti, Mösyö Aristides'in kendisi de bir sigara yaktı.

"Bu ülke hoşunuza gidiyor, değil mi madam?" diye sordu Mösyö Aristides bir veya iki dakika sonra.

"Çok kısa bir süredir buradayım," dedi Hilary. "Şu ana dek gördüklerimle gerçekten büyüleyici buldum."

"Ah, antik şehre gittiniz, değil mi? Sevdiniz mi?"

"Bence olağanüstü."

"Evet, olağanüstü! Bütün geçmiş orada, ticaretin, entrikanın, fısıldayan seslerin, gizli aktivitelerin geçmişi. Bütünüyle gizem ve

tutku dolu, dar sokakları ve duvarlarıyla kapalı bir şehir. Fez'in sokaklarında yürürken ne düşündüğümü biliyor musunuz, madam?"

"Hayır."

"Sizin Londra'daki Büyük Kuzey Otobanı'nı düşünüyorum. Yolun iki tarafındaki büyük, yüksek fabrika binalarınızı düşünüyorum. Yoldan geçerken kolaylıkla görebildiğiniz, neon ışıklarıyla aydınlatılmış iç kısımlarındaki insanları düşünüyorum. Saklı hiçbir şey yok ya da gizemli. Pencerelerde perde bile yok. Orada işlerini sanki bütün dünyaya göstermek istiyormuşçasına, meydan okurcasına yapıyorlar. Sanki Ant dağlarının zirvesinden aşağı kaymak gibi bir şey bu!"

"Söylemek istediğiniz," dedi Hilary ilgiyle. "Bu tezatların ilginizi çektiği mi?"

Mösyö Aristides yaşlı, kaplumbağayı andıran kafasını sallayarak onayladı.

"Evet," dedi. "Orada her şey açık ama Fez'in eski sokaklarında hiçbir şey *aydınlık* değil, her şey gizemli, karanlık. *"Ama..."* Öne eğildi ve parmağıyla pirinçten yapılmış sini şeklindeki kahve masasına dokunarak, "Ama aynı şeyler burada da oluyor. Aynı acımasızlıklar, aynı rekabet, aynı kavgalar, düşmanlıklar, aynı güç isteği, aynı pazarlık ve çekişmeler."

"İnsan doğasının her yerde aynı olduğunu mu düşünüyorsunuz?" diye sordu Hilary.

"Her ülkede. Geçmişte de şimdide hep aynı iki şey yönetiyor insanoğlunu. Acımasızlık ve iyilikseverlik. Biri ya da diğeri, bazen ikisi de." Tavrını hiç değiştirmeden devam etti. "Madam, bana önceki gün Kazablanka'da gerçekleşen korkunç kazayı yaşadığınızı söylediler."

"Evet, bu doğru."

"Sizi kıskanıyorum," dedi Mösyö Aristides hiç beklenmedik bir şekilde. Hilary, onu şaşkınlık içinde süzdü. Adam yeniden kuvvetle başını sallayarak onayladı.

"Evet," diye ekledi. "Kıskanılacak birisiniz, o tecrübeyi yaşadınız. Ölüme bu kadar yakın olma deneyimini yaşamak isterdim. Bunu yaşayıp da kurtulunca kendinizi öncekinden farklı hissetmiyor musunuz, madam?"

"Daha da talihsiz bir durum söz konusu oldu. Travma geçirdim ve bu çok kötü baş ağrılarına neden oluyor, ayrıca belleğimi de etkiliyor."

"Bunlar önemsiz rahatsızlıklar," dedi Mösyö Aristides ellerini boş ver dercesine sallayarak. "Ama bu sizin geçtiğiniz ruhani bir yolculuktu, öyle değil mi?"

"Bu doğru," dedi Hilary. "Ruhani bir yolculuktu geçtiğim." Bir şişe Vichy suyuyla, uyku haplarını düşünüyordu.

"Hiçbir zaman bu gibi bir deneyimim olmadı," dedi Mösyö Aristides hoşnutsuzlukla. "Birçok şeyi denedim, yaşadım ama bunu değil." Ayağa kalktı, selamladı ve, *"Mes Hommages, madam"*(*) diyerek onu yalnız bıraktı.

(*) Saygılarımla, madam.

BÖLÜM 8

Hilary kendi kendine bütün havaalanlarının birbirlerine ne de çok benzediklerini düşündü. Nedeni bilinmeyen bir benzerliğe sahiptiler. Hepsi hizmet ettikleri kasaba veya şehre aynı uzaklıktaydılar, bu hiçbir yerde olmadığınıza dair tuhaf duyguya, bir çeşit vatansızlık hissine kapılmanıza neden oluyordu. Londra'dan sırasıyla Madrid'e, Roma'ya, İstanbul'a, Kahire'ye uçuyordunuz ve eğer yolculuğunuzu havayoluyla yapıyorsanız bu antik şehirlerin nasıl olduğuna ilişkin en küçük bir fikriniz bile olmuyordu. Eğer gözünüze bir an için ilişse bile bunlar bir çocuğun oyuncak tuğlalarıyla yaptığı bir şehirleri ya da büyütülmüş haritaları andırıyordu.

Ve niye, diye düşündü üzüntüyle çevresine bakınırken, insan neden hep bulunduğu yere çok önce gelmiş olmalıydım gibi bir hisse kapılıyor ki?

Bekleme salonunda yaklaşık yarım saat beklediler. Hilary'ye Marakeş yolculuğunda eşlik etmeye karar vermiş olan Bayan Calvin Baker, oraya vardıklarından bu yana durmaksızın konuşuyordu. Hilary, onu kurulmuş bir robot gibi yanıtlıyordu. Ama birden asıl ilgi odağının başka bir yöne kaydığını fark etti. Bayan Baker dikkatini şimdi de yanında oturan diğer iki yolcuya yönlendirmişti. Uzun

ve hoşça iki adama. Geniş, dostane bir tavırla sırıtan bir Amerikalı ve ağırbaşlı görünen bir Danimarkalı ya da Norveçli. Danimarkalı ağır, yavaş ve bilgiçlik taslayarak İngilizce konuşuyordu. Amerikalı başka bir Amerikalı yolcu bulmuş olmaktan çok hoşnuttu. Bayan Calvin Baker birden samimi bir tavırla Hilary'ye döndü.

"Bay?... Sizi arkadaşımla tanıştırmak isterim, Bayan Betterton."

"Andrew Peters... Arkadaşlarım Andy derler."

Diğer adam da ayağa kalktı hafifçe eğilerek selam verdi ve dimdik durarak, "Torquil Ericsson," dedi.

"Artık hepimiz birbirimizi tanıyoruz," dedi Bayan Baker mutlu bir şekilde. "Hepimiz Marakeş'e mi gidiyoruz? Bu arkadaşların da buraya ilk yolculuğu mu?"

"Benim için öyle," dedi Ericsson, "Ben ilk kez gidiyorum."

"Bu benim içinde geçerli," dedi Peters.

Birdenbire hoparlörlerden boğuk tonda Fransızca duyuru yapıldı. Sözcükler neredeyse birbirinden ayırt edilemiyordu. Ama uçağa çağrıldıkları anlaşılıyordu.

Hilary ve Bayan Baker'dan başka dört yolcu daha vardı. Peters ve Ericsson'un yanında, uzun Fransız bir adam, bir de ciddi görünümlü bir rahibe oturuyordu.

Açık, güneşli bir gündü ve uçuş için bütün koşullar uygundu. Hilary koltuğuna yaslandı ve gözleri yarı açık bir şekilde yolculuk arkadaşlarını değerlendirmeye başladı. Aklından geçen endişe verici sorulardan uzaklaşmaya çalıştı.

Koridorun öbür tarafında, önündeki koltukta, gri yolculuk kostümüyle Bayan Calvin Baker tam anlamıyla halinden hoşnut şişman ördeği andırıyordu. Küçük tüylü şapkasını saçlarının üstüne oturtmuş, elindeki derginin sayfalarını çeviriyordu. Arada sırada bir

şeyler söylemek için önünde oturan, neşeli görünümlü hoş Amerikalı Peter'ın omzuna dokunmak için öne eğiliyordu. Bunun ardından o da arkasını dönüp, hoş bir gülümsemeyle, coşkuyla söylediklerini yanıtlıyordu. Ne kadar iyi huylu ve dost insanlar bu Amerikalılar, diye düşündü Hilary. Asık suratla, çevreleriyle ilgilenmeden yolculuk yapan İngilizlerden ne kadar farklıydılar. Örneğin Bayan Hetherington kendi vatandaşı olsa bile, genç bir adamla bu kadar kolay bir şekilde sohbete girebileceğini hayal bile edemiyordu. Ya da bu Amerikalının yaptığı gibi samimiyetle karşılık vereceğini.

Koridorun öbür tarafında Norveçli Ericsson vardı.

Göz göze gelince, adam hafifçe, zarif bir şekilde selam verdi ve bırakmak üzere olduğu dergiyi ona uzattı. Hilary dergiyi teşekkür ederek aldı. Onun arkasındaki koltukta, zayıf, koyu tenli bir Fransız adam oturuyordu. Bacaklarını uzatmış ve uyuyor gibi görünüyordu.

Hilary başını arkaya çevirdi, ciddi görünümlü rahibe arkasında oturuyordu, gözleri ruhsuz ve meraksız bir şekilde Hilary'nin gözleri ile karşılaştığında içlerinde hiçbir duygu oluşmadı. Hareketsiz oturdu elleri kucağında. Hilary'ye bir kadının geleneksel ortaçağ giysileriyle yirminci yüzyılda yolculuk etmesi geçen zamanın tuhaf bir oyunu gibi geliyordu.

Altı insan, diye düşündü Hilary, birkaç saatliğine beraber yolculuk eden, farklı amaçlarla farklı yerlere yolculuk eden bu altı insan, belki de yolculuktan sonra bir daha hiç karşılaşmayacaklardı. Aynı temanın üstüne kurulmuş bir roman okumuştu, o romanda da birlikte yolculuk eden altı insanın hayatı da anlatılmıştı. Fransız adam tatilde olmalı, diye düşündü. Çok yorgun görünüyordu. Genç Amerikalı belki de bir çeşit öğrenciydi. Ericsson ise belki de iş gezisindeydi. Rahibe ise hiç kuşkusuz bir manastıra bağlıydı.

Hilary gözlerini kapadı ve bir an yolculuk arkadaşlarını unuttu. Bir gece önce olanları, aldığı talimatları düşününce aklı karıştı. Londra'ya dönecekti. Bu, çılgınlıktı! Acaba bir şekilde fazla istekli görünüp, inandırıcı olmayı başaramamış mıydı; gerçek Olive'in kullanmasına kesin gözüyle bakılan sözcükleri ve kanıtları kullanmamış olabilir miydi? İçini çekti ve huzursuzluk içinde kıpırdanmaya başladı. Her neyse, diye düşündü. Yaptığımdan daha fazlasını yapamazdım. Eğer başarısız olduysam başarısız oldum. Her halükarda elimden gelenin en iyisini yaptım."

Sonra farklı bir fikir geldi aklına. Henri Laurier onun Fas'ta yakından izlenmesini doğal ve kaçınılmaz olarak nitelendirmişti. Bu bir kuşkunun belirtisiydi miydi? Bayan Betterton'un birden Londra'ya dönmesinin, Fas'a, eşi gibi ortadan yok olmak amacıyla gelmediğini kanıtlayacağını tahmin edilebiliyordu. Tüm kuşkular silinecek, *bona fide*(*) bir yolcu olarak nitelendirilecekti.

İngiltere'ye gitmek için Air France ile Paris aktarmalı olarak uçacaktı... ve belki de Paris'te.

Evet, elbette Paris'te. Paris Tom'un ortadan kaybolduğu yerdi. Orada birinin ortadan kaybolmasının ayarlanması çok kolaydı. Belki Tom Betterton Paris'ten hiç ayrılmamıştı. Hilary belki de, bir sonuca ulaşmayan tahminlerinin getirdiği yorgunlukla Hilary uykuya daldı. Uyandı, ilgisiz bir şekilde tuttuğu dergiye bakarken tekrar uyuyakaldı. Derin uykusundan birden uyanırken, uçağın hızlı bir şekilde yükseklik kaybettiğini ve daireler çizdiğini fark etti. Saatine baktı ve uçuş için verilen sürenin tamamlanmasına daha çok vardı. Dahası pencereden aşağı bakınca, aşağıda bir havaalanı da görünmüyordu.

(*) İyi niyetli.

Bir an için korkunun karamsarlığına kapıldı. İnce koyu tenli Fransız ayağa kalktı, kollarını hareket ettirip dışarı baktı, anlayamadığı Fransızca bir şeyler söyledi. Ericsson koridora doğru uzanıp, "Buraya iniyoruz gibi gözüküyor, peki ama niye?" diye sordu.

Bayan Calvin Baker, koltuğuna yaslanıp, başını çevirip Hilary'e baktı.

"İniyor olmalıyız," diye onayladı.

Uçak giderek alçalarak, daireler çizmeye başladı. Altlarında görünen kara parçası tam anlamıyla bir çöldü. Uzak yakın bir ev ya da köyün izine rastlanmamaktaydı. Tekerler kontrollü bir darbeyle yere çarptı, uçak durana kadar zıplaya zıplaya ilerlemeye devam etti. Zorlu bir iniş olmuştu; bir bilinmezin merkezine yapılan inişti bu.

Uçağın motorlarında bir terslik mi var, diye düşündü Hilary, yoksa yakıtları mı bitmişti? Koyu tenli, genç, yakışıklı pilot, kokpitin kapısından çıkıp, uçağın içine doğru ilerledi.

"Lütfen hepiniz uçaktan çıkar mısınız?" dedi. Yan kapıyı açtı, uçaktan aşağı küçük bir merdiven uzatıldı ve yolcular dışarı çıkarken pilot kapıda bekledi. Yolcular küçük bir grup halinde uçaktan uzaklaşıp, titreşerek durdular. Burası uzaktaki dağlardan gelen rüzgârın etkisiyle soğuktu. Dağların karla kaplı olduğunu ve kendi başlarına güzel olduklarını fark etti Hilary. Hava zehir gibi soğuk ama temizdi. Pilot da uçaktan indi ve onları Fransızca konuşarak yönlendirdi.

"Hepiniz buradasınız değil mi? Evet? Pardon, lütfen, belki kısa bir süre beklemeniz gerekecek. Yok, hayır, işte geliyorlar, varmak üzere olduklarını görebiliyorum."

Ufukta görünene küçük, gittikçe yaklaşan bir karartıyı işaret etti. Hilary şaşkınlık içinde sordu.

"Peki ama buraya niçin indik? Sorun ne? Burada ne kadar kalmamız gerekecek?"

Fransız yolcu, "Anladığım kadarıyla bir steyşın vagon araba varmak üzere, ona binmemiz gerekecek," dedi.

"Motor arıza mı yaptı?" diye sordu Hilary.

Peter neşeyle gülümsedi.

"Neden olsun ki, hayır, öyle olduğunu sanmıyorum. Motorun sesi bana gayet iyi göründü. Yine de belki bir şey vardır ve tamir edeceklerdir."

Bayan Calvin Baker şaşkınlık dolu bakışlarla, aklı karışmış bir şekilde etrafına bakmaya başlamıştı.

"Tanrı'm burada böyle durmak insanı donduruyor. Bu iklimin en kötü tarafı da bu. Hava güneşli görünüyor ama güneş batınca hava birden çok soğuyor," dedi.

Pilot sessizce mırıldanıyordu. Hilary dua ettiğini düşündü. Şöyle bir şeyler söylüyordu.

"Toujours des retards insupportables."(*)

Steyşın vagon araba onlara doğru tehlikeli bir şekilde yaklaşıyordu. Berberi sürücü acı bir fren sesiyle arabayı tam yanlarında durdurdu. Arabadan atladı ve hemen pilotla sinirli bir konuşmaya girdi. Hilary için Bayan Baker'in da Fransızcasını kullanarak konuşmaya katılması hiç de sürpriz olmamıştı.

"Zaman harcamayın," dedi Bayan Baker sert bir tavırla. "Tartışmanız anlamsız, buradan hemen gitmek istiyoruz."

Sürücü omuzlarını silkti ve steyşın vagona gidip, arabanın yukarı doğru açılan, arka tarafını kaldırdı. Bagajda çok büyük bir ku-

---

(*) Daima dayanılmaz gecikmeler.

tu vardı. Pilot, Ericsson ve Peter'ın yardımıyla, onu aşağı indirdi. Gösterilen çabadan kutunun çok ağır olduğu anlaşılıyordu. Bayan Calvin Baker elini Hilary'nin omzuna koyup, tam adamlar kutunun kapağını kaldırırlarken, "İzlemeyelim canım, asla hoş bir görüntü olmayacak," dedi.

Ve Hilary'yi arabanın öbür tarafına doğru biraz uzaklaştırdı. Fransız adam ve Peters da onlarla birlikte gitti. Fransız adam kendi dilinde, "Neler oluyor, bu manevraların anlamı ne?" diye sordu.

"Siz Doktor Barron musunuz," diye sordu Bayan Baker.

Fransız adam başını hafifçe eğerek onayladı.

"Sizinle tanıştığımıza memnun oldum," dedi Bayan Baker. Ellerini onu sanki bir partiye gelmiş de kendisi ev sahibi olarak karşılıyormuş gibi nazikçe uzatarak, Fransızın elini sıktı.

Hilary şaşkınlık içinde, hırçın bir şekilde, "Ama anlamıyorum. O kutunun içinde ne var? Neden bakmamak daha iyi olsun?" diye sordu.

Andy Peters onu düşünceli bakışlarla süzdü. Onun hoş bir yüzü olduğunu düşünüyordu Hilary. Genç adamın dürüst, güvenilir ve bağımsız bir yüz ifadesi vardı.

Genç adam, "Ne olduğunu biliyorum," diye yanıtladı. "Pilot söyledi. Hoş değil ama sanırım gerekli." Fısıldayarak ekledi. "İçinde cesetler var."

"Cesetler mi?" Hilary şaşkınlık içinde ona baktı.

"Hepsi öldürülmüş ya da bir şekilde ölmüşler." Güvence verircesine sırıttı. "Hepsi son derece yasal ve geçerli bir araştırma için toplanmış kadavralar, tıbbi araştırma, biliyorsunuz işte."

Hilary hiçbir şey anlayamıyordu, şaşkınlık içinde genç adamı süzmeyi sürdürerek, "Anlayamıyorum," dedi.

"Ah, görüyorsunuz Bayan Betterton, bu yolculuğun sona erdiği nokta, bir yolculuk, hepsi bu."

"Sona ermek mi?"

"Evet, cesetleri o uçağa yükleyecekler, kaptan her şeyi ayarlayacak ve biz de buradan uzaklaşırken havadaki alevleri göreceğiz. Uçak arıza yapmış ve alevler içinde iniş yapmış olacak. Ve *kurtulan olmayacak!*"

"Ama neden, bu çok ürkütücü."

"Ama, mutlaka..." Bu defa onunla konuşan Doktor Barron'du. "Ama mutlaka nereye gideceğimizi biliyorsunuzdur."

Bayan Baker onlara yaklaşarak neşeli bir şekilde, "Tabi ki de biliyor," dedi. "Ama bu kadar çabuk olmasını beklemiyordu belki de."

Hilary şaşkınlık içinde, "Yani sizin bahsettiğiniz..." dedi. "Hepimiz mi?" Çevresine bakındı.

Genç Norveçli başıyla onaylayarak, fanatik bir hevesle, "Evet, hepimiz aynı yolun yolcularıyız," dedi.

BÖLÜM 9

I

Pilot onlara doğru yaklaştı.

"Şimdi başlayacaksınız, lütfen," dedi. "Haydi, olabildiğince çabuk olmalıyız. Yapılması gereken çok şey var ve daha şimdiden programımızın gerisindeyiz."

Hilary bir an için irkildi. Elini sinir içinde boğazına koydu. Taktığı inci kolye parmaklarının baskısıyla koptu. Düşen incileri toplayıp, cebine koydu.

Hep birlikte steyşın vagona bindiler. Hilary ortada, bir tarafında Peter, diğer tarafında Bayan Baker olan sırada oturuyordu. Hilary Amerikalı kadına dönerek, "Yani siz, yani siz, *liason officer*(*) mısınız Bayan Baker?" diye sordu.

"Bu doğru, üstelik de bu görevi çok iyi yaptığım da kesin. Bu iş için niteliklerim çok uygun. Kimse Amerikalı orta yaşlı bir kadının çevrede dolaşıp, sürekli yolculuk yapmasını yadırgamaz."

(*) İrtibat subayı.

Halen aynı sevecen tombul kişiydi ve gülümsüyordu ama Hilary onda bir farklılık hissetti ya da hissettiğini düşündü. Aptal görünümü ve basmakalıp yüzeyselliği ortadan kalkmıştı. Karşısındaki başarılı, kendinden emin ve merhametsiz bir kadındı.

"İlginç bir manşet olacak," diyerek neşeyle güldü Bayan Baker. *"Senden* bahsediyorum canım. Ne kötü şans, diyecekler. Zavallı, şanssızlığının kurbanı oldu, diye yazacak gazeteler. Önce Kazablanka'da bir uçak kazasında hayatını kaybetmenin eşiğine geldi ama kurtuldu, sonra da bu felakette öldü."

Hilary birden birilerinin zekice düzenlediği planı anladı.

"Diğerleri," diye mırıldandı. "Onlar gerçekten olduklarını söyledikleri kişiler mi?"

"Evet. Niçin olmasınlar ki? Evet, Dr. Barron sanırım gerçekten de bir bakteriyolog, Bay Ericsson çok ünlü bir fizikçi, Bay Peters ise araştırmacı bir kimyager. Bayan Needheim ise elbette ki rahibe değil, endokrinolog. Aralarında tek irtibat subayı benim. Bu bilim adamları grubunun dışındayım." Yeniden güldü ve, "Hetherington denen kadın şansını kaybetti, zaten hiç olmadı ki."

"Bayan Hetherington mu? O... o."

Bayan Baker kararlılık içinde başıyla onayladı.

"Bana sorarsanız sizi takip ediyordu. Kazablanka'dan tutun, her yerde sizi izledi."

"Ama onu zorladığım halde, niye bugün bizimle gelmedi?"

"Bu oynadığı role uygun değildi," diye açıkladı Bayan Baker. "Daha önce bulunmuş olmasına rağmen tekrar Marakeş'e gitmeyi kabullendiği taktirde kendini ele vermiş olacaktı. Bunu yapamazdı, ama çoktan telgrafla ya da telefonla bir haber gönderip Marakeş'e

vardığınızda sizi karşılaması için birini ayarlamıştır bile. Vardığınızda! Bu çok komik değil mi? Bakın! Bakın! Bu sefer yanıldı işte."

Çölde hızlı bir şekilde ilerliyorlardı, Hilary küçük pencereden kuş gibi boynunu uzattı ve arkalarında çok büyük alevlerden oluşan bir parlama gördü. Zayıf bir patlama sesi işitildi. Peters başını geriye çekip, güldü.

"Marakeş'e giden uçağın yaptığı kazada altı kişi öldü," dedi.

Hilary nefesi kesilmiş bir şekilde, "Bu, bu daha da korkunç," dedi.

"Bilinmeyene doğru adım atmak mı?" Bunu soran Peters'dı. Şimdi son derece ciddiydi. "Evet, ama tek yol bu. Geçmişi arkamızda bırakıp, geleceğe doğru adım atıyoruz." Büyük bir hevesle yüzü aydınlandı. "Bugünün dünyasının tüm kötülüklerinden, çılgınlıklarından kurtulmalıyız. Fırsatçı hükümetlerden, savaş yanlılarından. Yeni bir dünyanın içine girmeye karar verdik biz -bilim dünyasının, tüm pisliklerden ve kendini akıntıya kaptırıp sürüklenen artıklardan, sürüngenlerden arınmış bir dünyanın."

Hilary derin bir soluk aldı. "Bunlar eşimin söylediği şeylerin aynısı."

"Eşiniz." Ona hızlı bir bakış fırlattı. "O *Tom Betterton* muydu?"

Hilary başını sallayarak onayladı.

"Bu çok iyi, ona bir defadan fazla rastladığım halde, onunla Amerika'da tanışma şansım olmamıştı. ZE-Füzyonu bu çağın en önemli buluşlarından biri, evet, önünde seve seve şapka çıkarırım. Büyük Mannheim'la da çalışmıştı, değil mi?"

"Evet," dedi Hilary.

"Bana Mannheim'ın kızıyla evli olduğunu söylemişlerdi. Ama siz kesinlikle o değilsiniz."

"Ben ikinci eşiyim," dedi Hilary hafifçe kızararak. "O... O... yani Elsa, onlar Amerika'dayken öldü."

"Anımsıyorum, eşiniz de bu olaydan sonra çalışmalarını İngiltere'de sürdürmek üzere geri dönmüştü. Sonra da ortadan kaybolarak otoriteleri kızdırdı." Birden güldü. "Paris'teki konferanstan ayrılıp, bir daha geri dönmedi, ortadan kayboldu. Tanrı'm, çok iyi organize olmadıklarını söyleyemezsiniz," dedi büyük bir takdirle.

Hilary, ona hak verdi. Organizasyonun kusursuzluğu onda da ürkütücü ve şaşırtıcı bir hayranlığa neden olmuştu. Bütün planlar, kodlar, işaretler, inceden inceye düşünülmüş ve ayarlanmıştı, ama artık hiçbirinin bir yararları kalmamıştı. İzleri tamamen ortadan silinmişti. Her şey o kadar iyi ayarlanmıştı ki, kaza geçirmiş gibi gösterilen uçakta, ki tüm yolcular Thomas Betterton'un daha önce gittiği bilinmeyen hedefe doğru yola koyulmuşlardı. Arkada en ufak bir iz bile bırakılmamıştı. Hiçbir şey, sadece yanmış bir uçak. Hatta uçakta olması gereken yanıp, kömür haline gelmiş cesetler bile düşünülmüştü. Acaba onlar -Jessop ve bağlı olduğu teşkilat- o yanmış cesetlerden birinin Hilary olmadığını keşfedebilecek miydiler? Hilary bunda kuşkuluydu. Kaza son derece inandırıcıydı ve çok zekice planlanmıştı.

Peters yeniden konuşmaya başladı. Sesi heyecanlı küçük bir erkek çocuğunu andırıyordu. Onun açısından karamsarlığa düşecek hiçbir şey yoktu, geçmişe arkasını dönmüş, yüzünü yalnızca geleceğe çevirmişti. Yalnızca ileriye gitmek için sabırsızlanıyordu.

"Merak ediyorum," dedi. "Bundan sonra nereye gideceğimizi."

Hilary de merak ediyordu, yaşayacakları tamamen bundan sonra olacaklara bağlıydı. Er ya da geç insanlarla bağlantıya geçeceklerdi. Eninde sonunda incelemeler yapılacak ve o sabah uçakla

Fez'den ayrılan yedi kişinin tanımına uyan insanların bir steyşın vagonda yolculuk ettikleri birileri tarafından fark edilecekti. Bayan Baker'a döndü ve sesini yanındaki Amerikalının hevesli bir çocuğu anımsatan ses tonuna benzeterek sordu.

"Nereye gidiyoruz? Bundan sonra sırada ne var?"

"Göreceksiniz," dedi Bayan Baker. Sesindeki hoş, samimi ifadeye rağmen, sözcüklerinde belirgin bir anlam vardı.

Yola devam ettiler. Arkalarında yanan uçağın alevleri hâlâ gökyüzünde net bir biçimde seçilebiliyordu, güneş artık ufuk çizgisinin altına düşmeye başlamıştı bile. Gece olduğunda hâlâ yola devam etmekteydiler. Yorucu, zor bir yolculuktu bu, anayolda değildiler. Bazen ekili tarlalar üzerinden geçiyor, genel olarak da açık arazide ilerliyorlardı.

Hilary uzunca bir süre uyanık kaldı, kafasının içinde bin bir düşünce adeta dans ediyordu. Sonuçta gerek sallantının ve gerekse bir taraftan bir tarafa yalpalamanın yorgunluğuyla uykuya daldı. Bölük pörçük bir uykuydu bu. Yoldaki uğultular ve çatlak sesler onu uyandırdı. Bir an için aklı karıştı, nerede olduğunu algılayamayarak şaşkınlık geçirdi, düşündü ama gerçekle yüzleşmesi uzun sürmedi. Biraz uyanık kaldı, karmakarışık kuşku ve kuruntularla bezeli düşünceler birbiri ardından kafasından gelip geçti ve başı bir kez daha düştü, bir kez daha uykuya daldı.

II

Arabanın ani bir şekilde durmasıyla uyandı. Peters nazik bir şekilde onun kolunu sarsarak, "Uyan," dedi. "Bir yere varmış olmalıyız."

Hep birlikte steyşın vagondan indiler. Hepsi yorgundu ve kasılıp kalmışlardı. Hava halen karanlıktı, çevresi palmiye ağaçlarıyla çevrili bir eve getirilmişlerdi. İleride birkaç loş ışık vardı, bir köy olmalıydı. Bir fener eşliğinde evin içine alındılar. Küçük köy evinde birbirlerini dürterek, kıkırdayan bir çift Berberi kadın Hilary ve Bayan Baker'ı merakla süzdüler. Rahibe ise ilgilerini bile çekmemişti.

Üç kadın yukarıdaki küçük bir odaya götürüldüler.

Yerde üç döşek ve birkaç örtü yığını vardı ama başka mobilya yoktu.

"Her tarafım tutuldu," dedi Bayan Baker. "Bu gibi yollarda seyahat etmek krampa neden oluyor."

"Rahatsızlık sorun değil," dedi rahibe. Boğazdan gelen sert bir sesle konuşuyordu. Hilary onun İngilizcesini iyi ve akıcı buldu, ama aksanı kötüydü.

"Sizin açınızdan öyle olabilir, Bayan Needheim," dedi Amerikalı kadın. "Manastırlarda sabahın dördünde sert taşların üstüne diz çöküp, ibadet etmeye alışıksınız tabi."

Bayan Needheim kibirli bir şekilde, aşağılayarak gülümsedi.

"Hıristiyanlık kadınları aptallaştırdı," dedi. "Bağnaz bir tapınma, yalandan ağlayan bir insanlık. Amazon kadınlar güçlüydü. Zafer kazanıp, egemen olurlar ve bunun hazzını yaşarlardı. Zafer uğruna katlanılmayacak rahatsızlık olamaz. Amaca ulaşma yolunda çekilen hiçbir acı fazla olamaz."

"Şu anda," dedi Bayan Baker esneyerek. "Fez'de, Palais Djamai'daki yatağımda olmak isterdim. Siz ne düşünüyorsunuz, Bayan Betterton. Bahse girerim, bu kadar sallanmak geçirdiğiniz travmaya hiç iyi gelmemiştir."

"Evet, gelmedi," dedi Hilary.

"Birazdan bize yemek için bir şeyler getirecekler, ondan sonra size bir aspirin veririm, bu çabuk uyumanızı sağlar ve bu da sizin için çok daha iyi olur."

Dışarıda merdivenlerden yukarı çıkan ayak sesleri ve kadınların kıkırdamaları duyuluyordu. O sırada içeri iki Berberi kadın girdi. Ellerinde içinde pişmiş irmik ve kaynamış et bulunan bir tabağın bulunduğu büyük bir tepsi vardı. Tepsiyi yere bırakıp içinde su olan bir metal ibrik ve havlularla geri döndüler. Kadınlardan biri Hilary'nin paltosunu elledi, parmaklarını yumuşak kumaşın üstünde gezdirirken bir yandan da diğer kadınla konuşuyordu. Bu arada diğer kadın hızlı bir şekilde başıyla onun dediklerini onaylıyordu. Aynı şeyi Bayan Baker'a da yaptılar. Hiçbiri rahibeyle ilgilenmedi.

"Hışt," dedi Bayan Baker uzaklaşmalarını işaret eder şekilde elini sallayarak. "Hışt, hışt."

Adeta tavuk kovalıyordu... Kadınlar geri çekildiler ve gülüşerek odadan çıktılar.

"Aptal yaratıklar," dedi Bayan Baker. "Onlarla iyi geçinmek imkânsız. Sanırım yaşamda tek ilgilerini çeken şey bebek ve giysiler."

"Onlar bunun için yaratılmışlar," dedi Bayan Needheim. "Köle bir ırkın mensupları onlar. Sadece iyi yapabildikleri şeyleri yapmakta işe yararlar, fazlasını değil."

"Biraz kaba olmuyor musunuz?" dedi Hilary kadının tavrından rahatsız olmuş bir şekilde.

"Duygusallıkla hiç işim olmaz. Bu dünyada bir yöneten azınlık vardır, bir de onlara hizmet eden çoğunluk."

"Ama tabi ki..."

Bayan Baker bu konuda otoriteymiş gibi bir tavırla konuşmaya katıldı.

"Hepimizin bu konularda kendi fikirlerimiz var sanırım," dedi. "Ve de hepsi hiç kuşkusuz çok ilginç. Ama şu an bunları tartışmak için doğru zaman ve yerde değiliz. Dinlenebileceğimiz kadar dinlenmeliyiz."

Nane çayı geldi. Hilary isteyerek bir aspirin yuttu, gerçekten de başı çok ağrıyordu. Sonra üç kadın döşeklere uzanıp, uykuya daldılar.

Ertesi gün geç saatlere kadar uyudular. Uyandıklarında Bayan Baker akşama kadar yola çıkmayacakları konusunda onlara bilgi verdi. Uyudukları odanın yanındaki açık bir merdivenden çevrelerindeki doğayı kısmen de olsa görebilecekleri düz bir dama çıkılıyordu. Biraz ileride bir köy vardı, ama bulundukları ev tamamen büyük palmiye ağaçlarıyla yalıtılıp, gizlenmişti. Uykudan uyandıklarında Bayan Baker onlar için getirilmiş ve odalarına bırakılmış üç giysiyi işaret etti.

"Yolculuğun bundan sonraki kısmını yerel giysilerle yapmamız gerekiyor," diye açıkladı. "Kendi giysilerimizi burada bırakıyoruz."

Böylece Amerikalı kadının şık giysisi, Hilary'nin tüvit tayyörü ve rahibenin cüppesi yan yana dizilmiş bir halde odada kaldılar. Yerel giysileri içinde üç Faslı kadın çatıda oturmuş, sohbet ediyorlardı. Bütün bunlar kuşku uyandırıcı bir gerçekdışılık duygusu uyandırıyorlardı.

Bu arada Hilary Bayan Needheim'i daha yakından inceleme fırsatı buldu, gizemliliğini rahibe cüppesinde bırakmıştı. Onun kendisinden daha genç bir kadın olduğunu düşündü Hilary, otuz üç, otuz dörtten fazla değildi. Derli toplu, nazik bir kadın görünümü vardı. Solgun teni, kısa kalın parmakları ve zaman zaman bir fanatiğin tutkulu parıltısının belirdiği donuk gözleri çekici olmaktan çok

uzak, hatta iticiydi. Konuşma tarzı sert ve uzlaşmazdı. Onunla ilişki kuran insanları aşağılaması sonucunda gerek Hilary'de gerekse Bayan Baker'de ona karşı büyük bir hoşnutsuzluk belirmişti. Bu kibirliliğini Hilary çok itici bulmuştu, Bayan Baker ise pek önemsememişti. Hilary'nin onlara yemek getirirken kıkırdayan Berberi kadınları, kendi batı dünyasından gelen birlikte yolculuk ettiği kişilere göre daha yakın hissetmiş olması ilginçti aslında, onlara daha büyük bir sempati duymuştu. Genç Alman kadının bilinçli ya da bilinçsiz yarattığı izlenim kaygısız, umursamaz bir tip olduğuydu. Tavrında belirgin bir sabırsızlık vardı, tek düşüncesinin yolculuğa devam etmek olduğu ve iki refakatçisinin onu hiç ilgilenmediği açıktı.

Bayan Baker'ın tutumunu anlamakta ise Hilary çok daha fazla zorlandı. İlk başta Alman kadın uzmanın insanlık dışı davranışlarıyla karşılaştırınca daha doğal ve normal bir insan gibi görünmüştü ona. Ama güneş alçalmaya başladığında kendini Bayan Baker'a Bayan Needheim'a hissettiğinden çok daha uzak ve rahatsız hissetti. Bayan Baker'ın sosyal davranışları, kusursuz bir robotu andırıyordu. Bütün söylem ve yorumları doğal, normal belki de gündelik hayattaki gibiydi ama bütün bunlar rolünü yedi yüzüncü kere tekrarlıyormuşçasına bir his uyandırıyordu. Otomatik bir performanstı bu, ustaca oynanan bir rol, tamamen Bayan Baker'ın gerçekte hissettiğinden ve düşündüğünden farklı. Hilary, Bayan Calvin Baker'ın kim olduğunu merak ediyordu. Niye rolünü bir makine kusursuzluğuyla oynamaya gelmişti? O da bir fanatik miydi? Yeni bir dünyayla ilgili hayalleri mi vardı ya da saldırgan kapitalist sistem karşıtlarından mıydı? Normal hayatını politik inanç ve görüşleri için mi bırakmıştı. Bunu anlamak olanaksızdı.

O gece yeniden yola çıktılar. Artık steyşın vagonla yolculuk yapmıyorlardı. Bu kez açık bir tur düzenlemek için ayarlanmış arabalardan birine binmiştiler. Hepsi yerel kıyafetler içindeydiler, adamların başlarında beyaz *djellabas*(*) vardı, kadınların yüzü ise peçeyle kapatılmıştı. Sıkışık bir şekilde, bir kez daha bütün gece boyunca yol aldılar.

"Kendinizi nasıl hissediyorsunuz Bayan Betterton?" Bunu soran Andy Peters idi.

Hilary'nin yanıtı hafifçe gülümsemek oldu. Güneş doğdu, kahvaltı için durdular. Yerel ekmek, yumurta ve ispirto ocağında kaynamış çay.

"Sanki bir düşte yaşar gibiyim," dedi Hilary.

"Evet, gerçekten de öyle."

"Nerdeyiz?"

Omuzlarını silkeledi.

"Kim bilir, hiç kuşkusuz sevgili Bayan Calvin Baker biliyordur, ama onun dışında kimsenin bir fikri olduğunu sanmıyorum."

"Çok ıssız bir ülke."

"Evet, daha doğrusu çöl. Ama öyle olması da gerekiyor, öyle değil mi?"

"Ardımızda iz bırakmamak için mi demek istediniz?"

"Evet, bütün bunların çok dikkatli bir şekilde planlanmış olduğu anlaşılıyor. Yolculuğumuzun her bir bölümü diğerinden tamamen bağımsız. Alevler içinde yanan bir uçak, gece boyunca yolculuk yapan eski bir steyşın vagon. Eğer herhangi birinin dikkatini

---

(*) Kuzey Afrika ülkelerine özgü, erkeklerin başlarını örten beyaz çarşafı andıran kefiye ve agel.

çekse bile, bunun buralarda sıkça rastlanan, arkeolojik bir gezi yapan araçlardan hiçbir farkı yok. Ertesi gün ise Berberilerle dolu bir tur minibüsü, bu da bu yollarda sıkça görülen bir manzara. Bir sonraki aşamada ise," Omuzlarını silkti. "Kim bilir?" dedi.

"Peki ama nereye gidiyoruz?"

Peters bilmem anlamında başını salladı.

"Sormanın bir faydası yok ki. Kendimiz bulmalıyız."

Fransız adam, Doktor Barron onlara katıldı.

"Evet," dedi. "Bunu öğrenmeliyiz. Ama soru sormamızın bir anlamı olmadığına göre bu ne kadar doğru olur ki? Bu bizim batılı kanımızdan kaynaklanıyor: 'Asla bugün için bu kadarı yeterli' diyememek, yetinmemek. Her zaman yarını düşünürüz, yarın hep bizimledir. Dünü geçmişte bırakıp, yarına ilerlemek, tüm hedefimiz bu."

"Dünyayı hızlandırmak, ayağa kaldırmak istiyorsunuz, öyle değil mi Doktor Barron?" diye sordu Peters.

"Başarılması gereken çok şey var," dedi Doktor Barron. "Ama maalesef yaşam çok kısa. İnsanoğlu daha çok zamana sahip olmalı. Daha fazla zaman, çok daha fazla zaman!" Ellerini hırslı bir şekilde sıkıp, yüzüne doğru kaldırdı.

Peter Hilary'ye döndü.

"Ülkenizde bahsettiğiniz dört özgürlük ilkesi nelerdi?"

"İhtiraslardan kurtulma, korkulardan kurtulma..."

Fransız adam sözünü kesti ve, "Aptallardan kurtulmak," dedi soğuk bir şekilde. "Bu benim isteğim, bu işimin gerektirdiği." Ardı arkası kesilmeyen, sonucu olmayan ayrıntılarla ekonomistlerden kurtulmak, işini engelleyen, daima kusur arayan kurallardan, kısıtlamalardan kurtulmak!"

"Siz bakteriyologdunuz, değil mi Doktor Barron?"

"Evet, bakteriyologum. Ah! Nasıl bunun büyüleyici bir çalışma olduğuyla ilgili hiçbir fikriniz yoktur. Ama sabır ister, sınırsız sabır, tekrarlanan deneyler ve *para,* çok para! Büyük oranda araç gereç, asistana ve ham madde gereksinmesi vardır yapılacak araştırmalarda. Bunlar olursa, gereksinimleriniz karşılanırsa, insanın başaramayacağı ne olabilir ki?"

"Mutluluk?" diye sordu Hilary.

Doktor kızgınlıkla ve birden yeniden normal bir insan kişiliğine döndü.

"Ah, siz kadınsınız, madam. Mutluluk peşinde koşan daima kadınlardır."

"Çok ender olsa da ulaşırlar da, değil mi?" diye sordu Hilary.

Doktor omuzlarını silkti.

"Öyle denilebilir."

"Kişisel mutluluk önemli değil," diye söze karıştı Peters ciddiyetle. "Önemli olan kitlesel mutluluk *herkesin* mutluluğu ve refahı, ruhların beraberliği! İşçilerin, serbest veya bir sendikaya bağlı olarak tüm çalışanların, tüm üretenlerin, -aç gözlü, duygusuz, her şeyi ellerinde tutan savaş yanlısı emperyalistlerin dışında herkesin.- Bilim herkes içindir ve asla hiçbir şekilde birinin veya diğerinin elinde olmamalıdır."

"Aynı düşüncedeyim," dedi Ericsson takdirle. "Haklısınız, bilim adamları egemen olmalı. Onlar kontrol etmeli ve yönetmeliler. Onlar yalnızca onlar, yalnızca üstün insanlar. Üstün insanlar önemlidir. Kölelere iyi davranılmalıdır ama onların köle olduğu gerçeği de asla unutulmamalıdır."

Hilary gruptan biraz uzaklaştı. Hemen ardından da Peters onu takip etti.

"Korkmuşa benziyorsunuz," dedi alaycı bir tonda.

"Sanırım korktum," dedi Hilary hafifçe gülümseyerek. "Tabi ki Doktor Barron'un dediklerinde haklılık payı var. Ben sadece bir kadınım, bilim adamı değilim. Araştırma yapmam, ameliyat yapmam ya da bakteriyolojiyle ilgilenmem. Sanırım o zekâya da sahip değilim. Aynen Doktor Barron'un bahsettiği gibi ben de aynen tüm diğer kadınlar gibi mutluluğu arıyorum."

"İyi de bunun neresi yanlış?" diye sordu Peters.

"Sanırım, kendimi bu grubun içinde kendi özümden uzaklaşmış gibi hissediyorum. Ben sadece eşine katılmak, onun yanında olmak isteyen bir kadınım, hepsi bu."

"Çok doğal," dedi Peters. "Siz geneli temsil ediyorsunuz."

"Bunu böyle nitelemeniz çok hoş."

"İyi ama bu doğru," diye kısık sesle ekledi. "Eşiniz için çok mu endişeleniyorsunuz?"

"Eğer öyle olmasaydı burada olur muydum?"

"Sanmıyorum. Görüşlerini paylaşıyor musunuz? Onun komünist olduğunu duymuştum."

Hilary direkt yanıt vermedi.

"Komünist olmak hakkında konuşmasak," dedi. "Küçük grubumuzla ilgili bir şey sizin de dikkatinizi çekti mi?"

"Nedir o?"

"İyi, hepimiz aynı hedefe doğru yol almamıza rağmen, yol arkadaşlarımızın hiçbiri diğerine benzemiyor."

Peters düşünceli bir şekilde, "Niye? Hayır. Çok doğru bir noktaya parmak bastınız, hiç böyle düşünmemiştim ama sanırım haklısınız," dedi.

"Hiç sanmıyorum ki," dedi Hilary. "Doktor Barron'un bir şekilde politikayla ilgili olsun. Deneylerini geliştirmek için para istiyor, hepsi bu. Helga Needheim tıpkı bir faşist gibi konuşuyor, komünist gibi değil ve Ericsson..."

"Ericsson hakkında ne düşünüyorsunuz?"

"Onu ürkütücü buluyorum. Tehlikeli, tek bir amacı var gibi. Filmlerdeki deli bilim adamlarını andırıyor."

"Ve bende insanların kardeşliğine inanıyorum, siz sevgi dolu bir eşsiniz ama Bayan Calvin. Baker, onu nasıl nitelendirebiliriz?"

"Bilmiyorum, onu tanımakta ve anlamakta, herkesten çok zorluk çekiyorum."

"Oh, ben bu kanıda değilim, bence onu anlamak çok kolay."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Bence her şeyi para için yapıyor, tek özelliği bu organizasyonda yüksek ücretle bir sağ kol rolü üstlenmiş olması."

"Beni ürkütüyor ama," dedi Hilary.

"Niye? Sizi niye korkutuyor ki? Çılgın bilim adamlarındaki hiçbir özellik yok onda."

"Çok sıradan olması beni asıl korkutan. Biliyorsunuz, o aynen herkes gibi. Ve yine de bütün bunlara karışmış durumda."

Peter sırıtarak, "Parti realisttir, bunu biliyorsunuz, yalnızca en iyi kadın ve erkeklere iş verir," dedi.

"Peki ama tek amacı para olan biri, böyle bir iş için en doğru seçenek olabilir mi? Her an diğer tarafa geçme olasılığı olan birisi."

"Bu alınması çok güç bir risk olurdu," dedi Peters kısık bir sesle. "Bayan Calvin Baker akıllı bir kadın. Bu riski göze alacağını sanmam."

Hilary birden ürperdi.

"Üşüdünüz mü?"

"Evet, biraz üşüdüm."

"Biraz çevreyi dolaşmak ister miydiniz?"

Aşağı yukarı yürüdüler. Tam bu sırada Peters durdu ve yerden bir şey aldı.

"İşte burada, sürekli bir şeyler düşürüyorsunuz."

Hilary kendisine uzatılan inciyi alarak, "Oh, evet, kolyemin incisi," dedi. "Geçen gün kopmuştu. Hayır dün. Daha şimdiden uzun zaman geçmiş gibi hissetmeye başladım."

"Umarım gerçek inci değildirler."

"Hayır, tabi ki de değiller, imitasyon."

"İmitasyon mücevher," dedi. "Bu nasıl bir terim, kulağa aptalca geliyor."

Peters cebinden sigara tabakasını çıkardı, Hilary'e bir sigara ikram etti ve kendisi de bir tane aldı.

Bir an için sigara tabakasını tutan Hilary, "Ne kadar farklı bir sigara tabakası. Ne kadar da ağır!" dedi.

"Kurşundan yapılmış, nedeni bu olmalı. Bir savaş anısı, beni havaya uçurmayı başaramayan bir bombadan yapılmış."

"Demek savaşa katıldınız?"

"Arka planda olaylar ters gidince gerekli ayarlamaları yapmakla görevlendirilen kişilerdendim. Neyse savaştan bahsetmeyelim. Yarına konsantre olmalıyız."

"Nereye gidiyoruz?" diye sordu Hilary. "Kimse bana bir şey söylemedi. Biz?..."

Peters, onun sözünü kesti.

"Spekülasyon yapmak," dedi. "Bu durumda hiç cesaretlendirici değil. Nereye götürülürseniz oraya gidersiniz ve size ne söylenirse onu yaparsınız."

Hilary ani bir çıkışla, "Boyun eğmekten, emir almaktan ve kendi adınıza hiçbir şey söyleyememekten hoşlanıyor musunuz?" dedi.

"Gerekirse kabul etmeye hazırlıklıyım. Ve bu gerekli de! Dünya barışına, dünya disiplini ve dünya düzenine sahip çıkmalıyız."

"Bu mümkün mü? Bunlara ulaşmak olası mı?"

"Her şey yaşadığımız karışıklıktan iyidir. Buna katılmıyor musunuz?"

O anda gerek yorgunluğun gerekse çevrenin ıssızlığının ve sabahın ilk ışıklarının farklı güzelliğinin etkisiyle neredeyse tutkulu bir yadsımaya girişecekti.

Aslında söylemek istediği şuydu:

"Niçin içince yaşadığımız dünyayı kötülüyorsunuz? Dünyamızda iyi insanlar da var. Karmaşa ve çeşitlilik; sevgi, anlayış ve bireyselliğin ortaya çıkması için, zorla kabul ettirilmeye çalışılan bir dünya düzeninden -bugün için doğru ama yarın yanlış olabilecek bir dünya düzeninden- daha uygun bir ortam değil mi? Ben hatalarıyla, tutkularıyla, nezaketleriyle duygularının esiri insanların yaşadığı bir dünyayı, acıma duygusuna, sevgiye, hoşgörü ve keyif anlayışına veda etmiş üstün zekâlı robotların yaşadığı bir dünyaya tercih ederim."

Kendini tam zamanında toparladı ve yapmacık bir katılımla, "Tamamen haklısınız," dedi. "Çok yorgunum. Emirlere uymalı ve geleceğe bakmalıyız."

Peters sırıtarak, "Böylesi daha iyi," dedi.

BÖLÜM 10

Düşsel bir yolculuk. Her geçen günle birlikte Hilary'ye daha da fazla öyle görünüyordu. Hilary bütün yaşamı boyunca bu beş farklı, ilginç yol arkadaşıyla yolculuk etmiş gibi hissediyordu kendini. Yorucu, yıpratıcı bir yoldan ıssızlığa, bilinmeye kanat açmışlardı. Aslında bu yolculuk bir kaçış olarak nitelendirilemezdi. Hepsinin serbest ajanlar olduğunu ve özgürce gittikleri yeri seçtiklerini düşündü bir an. Bildiği kadarıyla hiçbiri suç işlememişti ve polis tarafından aranmıyordu. İzlerini yok etmek için çok büyük gayretler sarf edilmişti. Hiçbiri kaçak olmadığına göre, neden böyle bir çaba harcandığı Hilary'yi çok şaşırtıyordu. Sanki her birinin ayrı ayrı bir başkasının yerine geçtiği bir eylemdi bu.

Kendisi açısından harfi harfine doğruydu bu. O İngiltere'den Hilary Craven olarak ayrılmış ve Olive Betterton olmuştu; belki de içinde gerçekdışılık duygusunun nedeni de buydu. Her gün fazla düşünülmeden söylenilen politik sloganlar artık onun dudaklarına daha kolay geliyor gibiydi. Ciddileşip gerginleştiğini hissetti ve tekrar kader arkadaşlarıyla ilgili izlenimleri üzerinde düşünmeye başladı.

Onlardan korktuğunun bilincindeydi. Daha önce hiç bu kadar çok dâhiyle yakın ilişkilerde bulunmamıştı. Yakın çevresi dâhilerle çevrilmişti ve bu dâhilerin insanların zihin ve hisleri üzerinde çok büyük bir baskı yapabilecek normalin dışında bir etkileri vardı. Beşi de birbirinden farklıydılar, ama hepsi yoğun ve şiddetli öğrenme tutkuları ve tartışma götürmeyen tek bir şeye sabitlenmiş amaçlarıyla korkutucu bir izlenim bırakıyorlardı. Bu izlenimin kaynağının onların beyinleri mi, dış görünüşleri mi ya da ihtirasları mı olduğunu kestiremiyordu. Ama hepsinin kendi açılarından tutkulu birer idealist oldukları kesindi. Doktor Barron'un yaşamdaki tek amacının, hayal ettiği laboratuvarını kurup, sınırsız para ve kaynakla, istediği deneyleri yapmak olduğu açıktı. Ne için çalışmak? Hilary, onun bu soruyu kendine hiç sorup sormadığı konusunda kuşkuya düştü. Bir defasında ona büyük kıtadakilerin tamamının yok edilebileceğinden bahsetmişti, hem de küçücük bir şişe içerisinde toparlanabilecek yıkıcı güçlerle.

"Ama bunu gerçekten *yapabilir* misiniz?" diye sormuştu ona. "Gerçekten yapabilir misiniz?"

Adam, onu şaşkın bakışlarla süzerek yanıtlamıştı.

"Evet, evet tabi ki, eğer gerekirse." Bunu sıradan bir şeymişçesine, kayıtsızca söylemiş ve eklemişti. "Tabi ki de gerçek ilerlemeyi, gerçek gelişmeyi görmek çok muhteşem olacak," dedi. Ve soluğunu tutarak ekledi. "Görüyorsunuz, bilinmesi gereken, keşfedilmesi gereken çok şey var."

Hilary bir an için onu anladı. Bir an için kendini onun yerine koydu. Milyonlarca insanın yaşamını altüst edecek ve milyonların ölümünü hiçe sayacak kadar tek yönlü bir ihtirasla bilgiye ulaşma hırsı duyan adamın olaylara bakış açısını hissedebildiğini düşündü.

Helga Needheim'e karşı daha ters duygular içindeydi. Genç kadının aşırı kendinden katı tavırları ve kibri onu tiksindiriyordu. Peters'ı sevmişti ama gözlerinde fark ettiği ani pırıltıdan dolayı ondan da uzaklaşmış ve korkmaya başlamıştı. Ona bir keresinde, "Yaratmak istediğiniz yeni bir dünya değil," demişti. "Yapmak istediğiniz eskisini yok etmek!"

"Yanlış düşünüyorsun, Olive. Ne kadar saçma sapan bir düşünce bu."

"Hayır, yanlış değil. İçinizde nefret var. Bunu hissedebiliyorum. Nefret. Yok etme arzusu."

Ericsson aralarında en kuşkulu bulduğuydu. Ericsson'un bir hayalperest olduğunu düşünüyordu. Fransızdan daha az deneyimliydi ve Amerikalının yok etme tutkusundan çok uzaktı. Kuzeylilere özgü tuhaf, değişik, fanatik bir idealizmi vardı.

"Fethetmeliyiz," diyordu. "Dünyayı fethetmeliyiz. Ancak bu şekilde yönetebiliriz."

"Biz mi?" diye sordu Hilary.

Başıyla onayladı. Gözlerindeki yalancı yumuşaklık yüzündeki tuhaf ve nazik ifadeyle uyumluydu.

"Evet," dedi. "Biz, birkaç kişi. Beyin gücü! Asıl olan bu!"

Hilary nereye gittiklerini, bütün bunların nereye varacağını düşündü. Bu insanlar çılgındı ama hiçbiri diğeriyle aynı doğrultuda çılgın değildi. Hepsi farklı hedeflere, farklı seraplara yönelmişlerdi. Evet, doğru sözcük tam anlamıyla buydu *Serap.* Onları bırakıp Calvin Baker'ı düşünmeye başladı. Onda hiçbir fanatiklik, nefret, rüya, kibir ya da tutku yoktu. Hilary onda ne hiçbir şey görebiliyor ne de sezebiliyordu. Onun kalpsiz ve vicdansız bir kadın olduğunu düşündü. Büyük bilinmeyen bir gücün başarılı bir maşasıydı o.

Üçüncü günün sonuydu. Küçük bir kasabadaki bir taşra otelinde konakladılar. Burada yeniden Avrupalı giysilerine bürünerek, eski hallerini almaları istendi. Hilary o gece bembeyaz, hücreyi andıran bir odada uyudu. Gün ağarmasıyla birlikte Bayan Baker onu uyandırdı.

"Artık yola çıkıyoruz," dedi Bayan Baker. "Uçak bekliyor."

"Uçak mı?"

"Evet canım, Tanrı'ya şükürler olsun ki uygar yolculuğa dönüyoruz," dedi.

Bir saatlik bir yolculuktan sonra havaalanına ve uçağa ulaştılar. Uçuşları birkaç saat sürdü, uçak dağların üzerinden uçuyordu. Pilot Fransızdı. Uçaktan aşağı bakarken Hilary dünyanın çok ilginç bir şekilde benzerlikler gösterdiğini fark etti. Dağlar, vadiler, yollar, evler, hepsi birbirinin aynı gibi görünüyordu. Havacılık uzmanı olmadığın sürece, her yer birbirinin aynısıydı. Bazı bölgelerde nüfus daha seyrekti, çok fazla söylenebilecek bir şey yoktu. Zaten geçen zamanın yarısında üstünde uçtukları bulutlardan başka bir şey göremiyordu insan.

Öğleden sonra daireler çizerek alçalmaya başladılar. Halen dağlarla kaplı bir ülkenin üzerindeydiler ama düzgün bir ovaya iniyorlardı. Burada yanında beyaz bir bina bulunan düzenli bir havaalanı vardı. Mükemmel bir iniş yaptılar.

Bayan Baker binaya ilerlemelerini söyledi. Binanın hemen yanında iki tane güçlü araba ve şoförleri bekliyordu. Özel bir havaalanı olduğu resmi hiçbir karşılama olmamasından belli oluyordu.

"Yolculuğumuz sona erdi," dedi Bayan Baker neşeli bir şekilde. "Hepimiz içeri girip iyi birer banyo yapıp temizleneceğiz ve sonra da arabalar hazır olacak."

"Yolculuk sona mı erdi?" diyen Hilary, ona baktı. "Ama biz hiç deniz geçmedik."

"Geçmemizi mi bekliyordunuz?" Bayan Baker eğlenmiş görünüyordu.

Hilary aklı karışmış bir şekilde, "Açıkçası, evet. Öyle düşünüyordum. Düşündüm de..." dedi ve sustu.

Bayan Baker başıyla onayladı.

"Neden çoğu insanın böyle düşündüğünü çok iyi anlayabiliyorum. Demir perdeyle ilgili alakasız bir sürü kalıp yerleşmiş kafalara ama benim düşüncem demir perdenin her yerde olabileceği. İnsanlar bunu böyle düşünmüyorlar."

İki Arap hizmetkâr onlara yaklaştı. Banyo ve ferahlanmanın ardından, kahve, sandviç ve bisküvi sunuldu. Daha sonra Bayan Baker saatine baktı.

"Saat oldukça ilerlemiş dostlarım," dedi. "Burası benim sizden ayrılacağım nokta."

"Fas'a geri mi döneceksiniz?" diye sordu Hilary şaşırmış bir şekilde.

"Bu pek doğru olmaz," dedi Bayan Calvin Baker. "Benim gibi bir uçak kazasında yandığı düşünülen biri için. Hayır, bu kez başka bir yerde olmalıyım."

"Ama biri sizi tanıyabilir," dedi Hilary. "Biri, demek istediğim, sizinle Kazablanka'da ya da Fez'de tanışan biri."

"Ah," dedi Bayan Baker. "Ama yanıldığını anlar. Çok farklı bir pasaportum var. Hayatını gerçekten de bu şekilde kaybetmiş kız kardeşime ait olduğu içinde, bir o kadar da doğru. Kardeşim ve ben birbirimize çok benzeriz. Ayrıca sıradan, normal insanlar için otellerde karşılaştıkları Amerikalı kadınların hepsi birbirini andırır."

Doğru, diye düşündü Hilary, bu tamamen doğruydu. Bütün dikkat çeken aslında önemsiz özellikler Bayan Baker'da vardı. Genel olarak derli toplu görünüm, düzgün tavırlar, toplu mavi saçlar, monoton ses ve geveze bir yapı. İçsel nitelikler ise ustaca maskelenmiş hatta ortadan kaybedilmişti. Bayan Baker bütün dünyaya ve dostlarına yalnızca bir yüzünü gösteriyordu, ama bu yüzün ardındakileri tam anlamıyla anlamak çok zordu. Sanki kişileri birbirinden ayıran tüm kişisel nitelikler onda önceden, bilinçli bir şekilde yok edilmişlerdi. Hilary ona bunu sormak için ilerledi. Bayan Baker ve o diğerlerinden biraz uzakta duruyorlardı.

"Kimse bilmiyor, değil mi?" diye sordu Hilary. "Gerçekte nasıl biri olduğunuzu."

"Niye bilsin ki?"

"Doğru. Neden bilmeliyim ki? Ama yine de bir şekilde bilmem gerektiğini düşündüğümü, anlıyorsunuz değil mi? Beraberce çok uzun mesafeleri, çok yakın bir şekilde kat ettik. Sizin hakkınızda hiçbir şey bilmemek bana çok ters geliyor. Hiçbir şey, genel anlamda sizinle ilgili olarak, ne hissettiğiniz, ne düşündüğünüz, nelerden hoşlandığınız ve nelerden hoşlanmadığınız, sizin için nelerin önemli ve nelerin önemsiz olduğu gibi."

"Çok araştırmacı bir ruhunuz var, canım," dedi Bayan Baker. "Eğer önerimi dinlerseniz bu eğiliminizden vazgeçin."

"Amerika'nın hangi bölgesinden olduğunuzu bile bilmiyorum."

"Bu da önemli değil. Kendi ülkemle ilişkilerimi kestim. Oraya dönmemek için nedenlerim var. Ülkeme diş biliyorum ve bundan zevk alıyorum." Bir veya iki saniyeliğine öfkesi gerek ses tonunda gerekse yüz ifadesinde belirginleşti. Sonra tekrar neşeli turist tavrına geri döndü.

"Neyse, iyi şanslar Bayan Betterton, umarım eşinizle mutlu bir beraberliğiniz olur."

Hilary çaresizlik içinde, "Nerede olduğumu bile bilmiyorum, dünyanın hangi yöresinde olduğumu bile." diye yakındı.

"Ah, o kolay. Bunu saklamaya artık hiç gerek yok. Büyük atlas dağları çevresinde uzak ıssız bir noktada. Bu yeterince açıklayıcı oldu mu?..."

Bayan Baker uzaklaştı ve diğerleriyle vedalaşmaya başladı. Son bir kez neşeli bir şekilde elini sallayıp, iniş pistinin öbür tarafına geçti. Uçak tekrar yakıtla doldurulmuş, onu bekliyordu. Hilary birden soğuk bir ürpermeyle irkildi. Buranın dış dünyayla son bağlantı noktaları olduğunu hissetmişti. Hemen yanında duran Peters, onun tepkisine anlam vermeye çalışıyor gibiydi.

"Dönüşü olmayan nokta," dedi yumuşak bir tavırla. "Biz burada kalıyoruz, sanırım."

Doktor Barron yumuşak bir tavırla sordu.

"Halen cesaretiniz var mı madam," diye sordu. "Madam, yoksa şu anda Amerikalı kadının arkasından koşup uçağa çıkıp, geriye, arkanızda bıraktığınız dünyaya mı dönmek mi isterdiniz?"

"İstesem gidebilir miyim?" diye sordu Hilary. Fransız adam omuzlarını silkeledi.

"Kim bilir."

"Ona sesleneyim mi?" diye sordu Andy Peters.

"Tabi ki de hayır," dedi Hilary sert bir tavırla.

"Burada güçsüz kadınlara yer yok," dedi Helga Needheim aşağılayan bir tavırla.

"O zayıf bir kadın değil," dedi Dr. Barron yumuşak bir sesle. "Her zeki kadının yaptığı gibi kendine sorular soruyor." Zeki söz-

cüğünün üstünde Alman kadına bir şeyler ima edermişçesine durdu. O yine de ses tonundaki bu farklılıktan etkilenmemişti. Fransız adamı küçümsedi. Kendi varlığının öneminden gayet mutlu gibiydi.

Ericsson yüksek ve asabi bir sesle, "Özgürlüğüne kavuşmayı başarmış bir insan nasıl olur da geçmişine dönmek isteyebilir?" dedi.

Hilary, "Ama geçmişe dönmek ya da geçmişe dönmeyi seçmek mümkün değilse, buna özgürlük denemez," diye haykırdı.

Hizmetlilerden biri onlara yaklaşıp, "Lütfen, arabalar yola çıkmaya hazır," dedi.

Binanın karşısındaki kapıdan geçerek çıktılar. İki Cadillac araba, üniformasız şoförlerle bekliyordu. Hilary önde şoförün yanında oturmayı yeğledi. Araba sallantısının midesinin bulanmasına neden olduğunu ileri sürdü. Bu açıklama kolaylıkla kabul edilmişe benziyordu. Arabayla yolculuk ederlerken, Hilary kendisinden beklenildiği şekilde konuşmayı tercih etti. Hava durumu, arabanın mükemmelliği filan. Gayet kolaylıkla ve iyi bir şekilde konuştuğu Fransızcaya şoför taktirini belirtir şekilde yanıtlar verdi. Tavırları tamamen doğal ve kayıtsızdı.

"Daha ne kadar yolumuz var?" diye sordu birden.

"Havaalanından hastaneye mi? Yaklaşık olarak iki saat, madam."

Bu sözcükler Hilary'yi şaşırtmamıştı. Helga Needheim'ın dinlenme odasında üstünü değiştirdiğini fark etmiş, bu kez de hastane hemşiresi kılığına bürünmesinin üstünde fazla düşünmemişti. Bu kişilik onunla tam bir uyum içindeydi.

"Bana hastaneyle ilgili bir şeyler anlatın," dedi şoföre.

Yanıt coşku doluydu.

"Ah, madam, olağanüstü bir yer. Araçlar, dünyadaki en yeni, en gelişmiş araçlar. Bir sürü doktor ziyaret etmeye geldi ve hepsi

büyük övgülerle ayrıldılar. Orada insanlık için yapılan çok büyük bir şey."

"Öyle olmalı," dedi Hilary. "Evet, evet kesinlikle öyle olmalı."

"Bu zavallılar," dedi şoför. "Geçmişte sefalet içinde ölmek üzere ıssız bir adaya gönderilmişler. Ama şimdi Dr. Koli'nin yeni kürüyle yüksek oranda tedavi edebiliyorlar. Hatta hastalıkları çok ilerlemiş olanlar bile."

"Burası hastane kurmak için çok ıssız bir yere benziyor," dedi Hilary.

"Evet, madam, ama bu durumda yalnız bir yerlerde olmanız gerekiyor. Otoriteler bu konuda ısrar ediyorlar. Ama buranın havası mükemmel. Görüyor musunuz madam, şimdi nereye gittiğimizi görebilirsiniz," derken parmağıyla ileriyi işaret etti. Bir dağın eteklerine yaklaşıyorlardı, dağın yan tarafında tepenin karşısındaki dümdüz alanda uzun, parlak beyaz bir bina vardı.

"Ne muhteşem bir başarı!" dedi şoför hayranlıkla. "Oraya öyle bir bina inşa etmek. Harcanan para çok olmalı. Bu dünyadaki hayırseverlere çok şeyler borçluyuz, madam. Onlar her şeyi ucuz yoldan halleden hükümetler gibi değiller. Burada para su gibi harcanıyor. Patronumuzun, dünyanın en zengin adamlarından biri olduğunu söylüyorlar. Acı çeken insanların kurtuluşu için burada muhteşem bir başarıya imza attı."

Coşkusunu arttırarak anlatmaya devam etti. Sonunda dışarıdaki demir parmaklıklı büyük bir kapının önüne geldiler.

"Burada inmek zorundasınız, madam," dedi şoför. "Arabayı bu kapıdan geçirmeme izin verilmiyor. Garajlar bir kilometre uzakta."

Yolcular arabadan indi. Kapıda bir zil vardı ama ona dokunmalarına fırsat kalmadan kapı yavaşça salınarak açıldı. Beyaz uzun elbiseli siyah bir yüz onları eğilerek selamladı ve içeriye davet etti. Kapıdan geçtiler, yan kısımda yüksek tellerle çevrili, içinde bir grup adamın aşağı yukarı volta attıkları düz bir alan vardı. Bu adamlar yeni gelenlere bakmak için onlara doğru döndüklerinde, Hilary dehşete kapıldı.

"Bunlar *cüzamlılar,*" diye haykırdı birden. "Cüzamlılar."

Bütün bedeni korkuyla titremeye başladı.

BÖLÜM 11

Cüzam kolonisinin kapıları arkalarından metalik bir sesle kapandı. Bu ses Hilary'nin ürkmüş bilinçaltında korkunç bir şok etkisi yaptı *son*. Bir deyişle, *umut kesilmişler* gibi nitelendiriliyordu buraya bir kere giren, umut kesilmiş... Hilary düşündü, bu sondu, gerçekten son... Tedavilerde hiçbir umut kalmayan ve tedavilerin bittiği nokta... Son...

Düşmanlarının arasında yapayalnızdı ve birkaç dakika sonra keşif ve başarısızlıklara karşı göğüs germe durumda kalacaktı. Bilinçaltında da olsa bunun sürekli olarak farkındaydı ama insan ruhundaki karşı konulamaz iyimserlik, beklenilenin kendisinin belki de gerçekleşmeyeceğine inanma inadı konuyu ondan bir süreliğine de olsa gizlemişti. Kazablanka'dayken Jessop'a, "Ne zaman Tom Betterton'la karşılaşacağım," diye sormuştu. O da asıl tehlikenin açık ve net bir şekilde o zaman ortaya çıkacağını söylemişti. Ayrıca o zaman geldiğinde, onu koruyabilecek pozisyonda olmayı dilediğini eklemişti. Ama Hilary'ye hiç de bu umut gerçekleşebilirmiş gibi gelmiyordu.

Eğer Bayan Hetherington Jessop'un güvendiği ajanıydıysa, o anda safdışı bırakılmış olmanın sıkıntısıyla, başarısızlığını açıkla-

mak üzere Marakeş'te olmalıydı. Ama yine de Bayan Hetherington bir şeyler yapmış olabilir miydi?

Yolcu grubu dönüşü olmayan yere varmıştı. Hilary ölüm ve yaşam arasında kumar oynuyordu. Ve artık Jessop'un tahminlerinin doğru olduğunu anlıyordu. Ama artık ölmek istemiyordu. Yaşamak istiyordu. Yaşama hevesi ona tamamen geri dönmüştü. Nigel'i ve Brenda'nın mezarını kederli bir acıyla düşünüyordu, ama eskisi gibi ölümü aratan hüznüyle değil. Tekrar yaşama döndüm, aklım yerinde, sağlıklıyım... ama şimdi de kapana sıkışmış fare gibiyim, keşke dışarı çıkmanın bir yolu olsaydı, diye düşündü.

Asıl sorununu da düşünmüyor değildi. Bundan dolayı da kaygılanıyordu, ama şu an için Betterton'la yüzleşmekten çok, buradan kurtulmanın hiçbir yolu olmamasından endişeleniyordu.

Betterton, "Ama bu benim karım değil," diyecekti. Aynen böyle olacaktı. Ona yönelen gözler... gerçekler... aralarındaki casus...

Bu bir çözüm olabilir miydi? Tom Betterton bir şey söylemeden devreye girip, ağlayarak, "Sen kimsin, sen benim kocam değilsin," demek mi? Eğer şok, korku ve şaşkınlığı yeterince iyi sergilerse, böylece kayda değer bir şüphe uyandırabilir miydi acaba? Betterton'un Betterton olduğu konusunda ya da başka bir bilim adamının, başka bir deyişle bir ajanın onun yerine geçtiği konusunda kuşku yaratabilir miydi? Ama buna inanılırsa, bu da Betterton için çok kötü olacaktı. Sonra yorgun zihniyle düşündü. Eğer Betterton ülkesine ihanet edip onun sırlarını satmak isteyen bir adamsa onun için herhangi bir şey kötü olabilir miydi? Ne kadar zor, diye düşündü, insanların sadakatine değer biçmek ya da insanlarla ilgili hüküm vermek! Ne olursa olsun -kuşku yaratmak- denemeye değer bir çözümdü.

Başı dönüyordu. Tuzağa düşmüş bir fare çaresizliği ve çılgınlığıyla düşünceler kafasında dans ediyordu. Bu arada bilinci de ondan beklenen rolü oynamasına yardım etti.

Dış dünyadan gelen küçük grup, iriyarı yakışıklı bir adam tarafından karşılandı. Adam dil uzmanı olmalıydı, herkese kendi dilinde bir veya iki sözcük etmişti.

Dr. Barron'a, *"Enchante de faire votre connaissance, mon cher docteur,"* (*) dedikten sonra Hilary'ye döndü.

"Ah, Bayan Betterton, sizi burada görmekten çok mutlu olduk. Korkarım zor ve akıl karıştırıcı bir yolculuk oldu. Eşiniz çok iyi ve doğal olarak da sizi görmek için sabırsızlanıyor."

Ona üstü kapalı bir şekilde gülümsedi, donuk soğuk yüzlerine yansımayan bir gülümsemeydi bu.

"Siz de onu görmek için sabırsızlanıyor olmalısınız," diye ekledi.

Baş dönmesi artmıştı, çevresindeki grubu denizin dalgalarını andırır şekilde yaklaşıp, geri çekiliyormuş gibi hissediyordu. Yanındaki Andy Peters bir kolunu uzatıp, ona yardım etmeye çalıştı.

"Sanırım duymamışsınız," dedi karşılama görevlisine. "Bayan Betterton Kazablanka'dayken çok kötü bir uçak kazası geçirdi. Travma.' Bu yolculuk ona hiç yaramadı. Üstüne bir de eşini görme heyecanı. Sanırım şu an için karanlık bir odada biraz dinlenmesi daha iyi olur."

Destek veren kolun sahibinin sesindeki inceliği fark etti. Bir süre daha idare etti. O anda dizleri üzerine kapaklanıp, sert bir kaya

---

(*) Sizi tanımış olmaktan büyük mutluluk duydum, sevgili doktor.

gibi yere bilinçsiz bir şekilde ya da şuursuza yakın bir durumda düşmek kolay olurdu onun için, hatta oldukça kolay. Karanlık bir odaya konulup, buluşmayı biraz daha geciktirmesini sağlayabilirdi bu... Ama her eş gibi, Betterton'da oraya gelirdi. Oraya gelirdi ve loş yatağın üzerine uzanıp, ilk mırıldanışıyla, yüzünün ilk bulanık görüntüsüyle, gözleri ayrılıp onun Olive Betterton olmadığını anlardı. Hilary yeniden cesaretini topladı. Dikleşti. Yanaklarına renk geldi. Kafasını kaldırdı.

Eğer bu bir son olacaksa, şık bir *son* olmalıydı. Betterton'a gidecekti ve adam tanımadığı anda son yalanını deneyecekti, güvenle ve korkusuz bir şekilde.

"Hayır, tabi ki ben karın değilim. Karın için çok üzgünüm, öldü. Öldüğünde hastanede yanındaydım. Ona sana herhangi bir şekilde ulaşıp mesajını ileteceğime dair söz verdim. Yapmak istedim. Anladığın gibi yaptıklarına sempati duyuyorum ve de bütün yapacaklarına. Politik görüşlerine de katılıyorum. Yardım etmek istiyorum..."

İnceden, inceye... Bütün yakışıksız konuları açıklamak... sahte pasaportu... değiştirilmiş vize belgelerini... Evet, ama insanlar bazen en arsız yalanları söyleyebiliyorlardı. Eğer biri kendine güvenen bir üslupla yalan söylerse, eğer kişiliğiniz bunun üstesinden gelecek kadar güçlüyse, mücadeleden başarıyla da çıkabilirdiniz.

Peter'ın desteğinden nazik bir şekilde geri çekildi.

"Oh, hayır, Tom'u görmeliyim," dedi. "Şimdi ona gitmeliyim, şimdi hemen lütfen."

İri adam duygusallaşmıştı, Sempatikti (yine de soğuk gözleri donuk ve dikkatle bakıyorlardı.)

"Tabi ki, tabi ki Bayan Betterton. Neler hissettiğinizi çok iyi anlıyorum. Ah, işte Bayan Jennson."

İnce gözlüklü bir kız onlara katıldı.

"Bayan Jennson, Bayan Betterton, Bayan Needheim, Doktor Barron, Bay Peters ve Doktor Ericsson'la tanışın. Onları kayda götürür müsünüz? Onlara birer de içki ikram edin. Birkaç dakika içinde yanınızda olacağım. Sadece Bayan Betterton'u eşine götürüyorum. Kısa süre sonra size katılırım."

Hilary'ye döndü ve, "Beni takip edin. Bayan Betterton," dedi. İleriye doğru adım attı, Hilary, onu izledi, koridorun kıvrımında omzunun üstünden son bir kez arkasına baktı. Andy Peters halen bakışlarıyla onu izliyordu. Aklı karışmış ve üzgün bir görünümü vardı, bir dakika için onun kendisiyle gelmek istediğini düşündü. Onun kendisindeki bir tersliği fark etmiş olduğunu sandı, bir şeylerden kuşkulanıp, bir şeyler sezmiş olmalı diye geçirdi aklından, ama bunun ne olduğunu bilmiyordu.

Belki de bu onu son görüşüm, diye düşündü hafifçe iç çekerek. Ve rehberinin ardından köşeyi dönerken elini kaldırıp, ona el salladı.

İri adam neşeyle konuşmayı sürdürüyordu.

"Bu yönden, Bayan Betterton. Korkarım ki, ilk başta binamızı çok karmaşık bulacaksınız, bir sürü koridor ve hepsi birbirine benziyor."

Bir düş gibi, diye düşündü Hilary, sonsuza dek hijyenik beyaz koridorlardan geçtiğiniz, döndüğünüz, devam ettiğiniz ve asla dışarıya çıkışı olmayan bir düş.

"Buranın hastane olduğu hiç fark edilmiyor," dedi.

"Hayır, hayır, tabi ki. Hiçbir şey fark edemezsiniz, nasıl edeceksiniz ki?"

Sesinde sadistçe bir mutluluk vardı.

"Dedikleri gibi kör bir uçuş yaptınız. Benim adım Van Heidem bu arada, Paul Van Heidem."

"Bu çok ilginç ve ürkütücü," dedi Hilary. "Cüzamlılar."

"Evet, evet, tabi ki. Pitoresk, ürkütücü ve alışılmadık. Onları görmek yeni gelenleri daima üzer. Ama zamanla onlara alışacaksınız, oh evet onlara alışacaksınız."

Kıkırdayarak güldü.

"Hep çok iyi bir şaka olduğunu düşünmüşümdür hep."

"Bir merdiven kaldı. Şimdi acele etmeyin. Sakin olun. Nerdeyse ordayız, neredeyse vardık." Ölüme birkaç adım. Yukarı, yukarı, derin uzun adımlar... Avrupalı adımlarından daha derin adımlar ve bir başka hijyenik koridor... Van Heidem kapılardan birinin önünde durdu. Kapıya vurdu, bekledi ve sonra da açtı.

"Ah, Betterton, işte burada, en sonunda eşin geldi!"

Büyük bir hevesle kenara çekildi.

Hilary odanın içine girdi. Bir an bile duraksamadı. Geriye bakmadı, çenesi titremedi, dimdik dosdoğru ilerledi felaketine.

Pencerede yarım dönük bir vaziyette oldukça yakışıklı bir adam duruyordu. Böylesine yakışıklı biri onun için sürpriz olmuştu. Onun düşüncesindeki Tom Betterton değildi. Kesinlikle ona gösterilen fotoğraflardaki adam da değildi bu karşısındaki.

Sürpriz aklını karıştırmıştı, ama yine de karar verecek gücü buldu kendinde.

İlk düşündüğü plana geri dönecekti.

Hızlı bir şekilde öne doğru hareket etti ve geri çekildi. Sesi korkmuş ve ürkmüş bir şekilde çınlıyordu.

"Ama... bu Tom değil. Benim kocam değil..." İyi yaptığını hissetti. Dramatik davranmıştı ama çok dramatik değil! Gözleri şaşkın bir şekilde sorgularmışçasına Van Heidem'ininkiyle buluştu.

Ve o anda Tom Betterton güldü. Sesli, sevincin zafer duygusuyla karıştığı bir kahkahaydı bu.

"Ne kadar iyi değil mi Van Heiden? Kendi eşim bile beni tanımadı."

Dört hızlı adım atıp, ilerledi ve Hilary'yi kollarının arasına aldı.

"Olive, sevgilim. Tabi ki beni tanıyorsun. Yüzüm eskisiyle aynı olmasa da ben Tom'um." Yüzleri birleşti, dudakları kulaklarına sessiz bir şekilde fısıldadı.

"Rol yap, rol yap Tanrı aşkına, tehlikedeyiz." Onu bir anlığına bıraktı sonra tekrar sarıldı.

"Aşkım seneler geçmiş gibi, seneler ve seneler. Ama sonunda buradasın."

Omuzlarındaki uyarıcı baskıyı hissedebiliyordu, ona uyarı mesajı veren baskıyı. Birkaç dakika sonra onu bıraktı, hafifçe kendinden uzaklaştırıp yüzüne baktı.

"Hâlâ inanamıyorum," dedi heyecanlı, küçük bir gülüşle. "Artık ben olduğumu biliyorsun, değil mi?"

Gözleri gözlerinde, ona uyarı mesajı verircesine alev alev bakıyordu.

Hilary olanlara bir anlam veremiyor, anlayamıyordu. Ama adamın rol yapmasını istemesi onun için de cennetten çıkma bir mucizeydi.

"Tom," dedi kendi kulaklarının da onayladığı kısık, boğuk bir ses tonuyla. "Oh, Tom, ama ne..."

"Estetik ameliyat, Viyana'dan Dr. Hertz burada. O yaşayan bir efsane. Eski kırık burnumu aradığını söyleme." Onu tekrar hafifçe öptü ve onları izleyen Van Heidem bu kez özür dilercesine gülümsedi.

"Gördüklerin için pardon Van Heidem," dedi.

"Ama doğal olarak," dedi Flaman adam anlayışla gülümseyerek.

"Çok uzun zaman oldu," dedi Hilary hafifçe başını sallayarak. "Ben, lütfen oturabilir miyim?"

Tom Betterton onu bir sandalyeye yerleştirdi.

"Tabi ki aşkım, kötü şeyler yaşadın, o korkunç yolculuk ve uçak kazası, Tanrı'm nasıl olur, kurtulman bir mucize." Uçak kazasıyla ilgili bütün ayrıntılar yeniden konuşuldu.

"Beni neredeyse yarım akıllı bıraktı," dedi Hilary kendine acırmış gibi gülümseyerek. "Her şeyi unuttum, aklım karıştı ve korkunç baş ağrılarım var. Ve sonra seni tamamen bir yabancı gibi bulmak. Gerçekten aklım karıştı. Umarım senin için sorun olmam."

"Sen, sorun, asla. Biraz rahatlaman lazım o kadar. Burada dünyadaki tüm zamana sahipsin."

Van Heidem hafifçe kapıya doğru ilerledi.

"Şimdi sizi baş başa bırakıyorum," dedi. "Bir süre sonra, eşini kayda getirirsin değil mi Betterton? Sanırım, şu anda yalnız kalmak istersiniz."

Dışarı çıktı, ardından da kapıyı kapadı.

Betterton birden dizlerinin üstüne çöktü ve kafasını Hilary'nin omzuna koydu.

"Sevgilim, sevgilim," dedi.

Hilary bir kez daha adamın parmaklarındaki uyarıcı baskıyı hissetti.

Fısıltısı, çok zor duyulabilen tonda, uyarıcı ve zorlayıcıydı.

"Ağzını sıkı tut, mikrofon olabilir, kim bilir."

Öyleydi, tabi ki de. Kim bilebilirdi. Korku, zorluk, kuşku, tehlike, her zaman tehlike... bu atmosfer bunları hissettiriyordu. Tom Betterton koltuğuna oturdu.

"Seni görmek çok güzel," dedi yumuşak bir şekilde. "Ve biliyorsun, halen bir düş gibi, inanmakta zorlanıyorum, gerçek değil gibi, sende böyle hissediyor musun?"

"Evet, aynen bir düş burada olmak, sonunda sana kavuşmak, gerçek gibi gelmiyor bu bana Tom." İki elini adamın omzuna koydu. Ona bakıyordu, dudaklarında bir gülümsemeyle (bir mikrofon olabileceği, gizli bir de gözetleme deliği olabilirdi.)

Sakin ve net bir şekilde baktı karşısındaki adama. Gergin, yakışıklı, otuzlarında, korkmuş bir adam, nerdeyse dayanmanın sınırlarında olan bir adam, büyük bir olasılıkla buraya büyük umutlarla gelmiş ve bu hale gelmiş bir adam.

Şimdilik ilk engelin üstesinden gelmişti, Betterton rolünü oynamak tuhaf bir şekilde hoşuna gitmeye başlamıştı. Olive Betterton olmalıydı. Olive'ın davranacağı gibi davranıp, onun hissedeceği gibi hissetmeliydi. Ve buradaki hayat çok doğal görünmesine rağmen bir şekilde gerçekdışıydı. Hilary Craven adında biri bir uçak kazasında ölmüştü. Bundan sonra onu asla hatırlamayacaktı. Çok büyük bir gayretle çalıştığı, ona öğretilen anıları gözünde canlandırdı.

"Firbank'tan sonra sanki asırlar geçmiş gibi," dedi. "Whiskers-whiskers'ı hatırlıyor musun? Sen gittikten sonra yavruları oldu. Bir sürü şey var, bir sürü küçük gündelik olay. Hiçbir fikrin bile olmayan şeyler. Bu bana çok ters geliyor."

"Biliyorum, bu eski bir hayattan kopup, yeniden doğmak gibi bir şey."

"Burada her şey yolunda mı? Mutlu musun?"

"Mükemmel," Tom Betterton omuzlarını kaldırdı ve başını arkaya attı. Mutsuz, korkmuş gözlerle mutlu bir yüz ifadesi takınarak baktı. "Her türlü kolaylık sağlanıyor, hiçbir masraftan kaçınılmıyor.

İşime devam etmek için mükemmel bir ortam. Ve organizasyon kusursuz. İnanılmaz."

"Oh, eminim öyledir. Yolculuğum! Sende aynı yolla mı geldin?"

"Bunlarla ilgili konuşmamalısın. Seni küçümsemiyorum, sevgilim. Ama görüyorsun ki, öğrenmek zorunda olduğun çok şey var."

"Ya cüzamlılar, burası bir cüzam kolonisi mi?"

"Oh, evet, tam anlamıyla öyle. Bununla ilgilenen, üzerinde gayet iyi çalışmalar yapan tıbbi bir araştırma grubu var. Ama tamamen bağımsız, bu seni endişelendirmemeli, sadece zekice bir kamuflaj."

"Anlıyorum," dedi Hilary çevresine bakarak. "Burada mı kalacağız?"

"Evet, burası oturma odası-banyo orada-yatak odası da arkada, gel, sana göstereyim."

Hilary ayağa kalktı onu iyi tasarlanmış bir banyodan, geniş, çift kişilik yatağı, büyük gömme dolapları, giyinme odası, tuvalet masası ve yataklarının kenarlarında kitap rafları olan bir odaya kadar izledi.

Hilary dolaplar için ayrılan yerlere şaşkınlıkla baktı.

"Buralara ne koyacağımı hiç bilmiyorum," dedi. "Bütün sahip olduğum üstümdeki giysiler."

"Ah, o mu? Ne istiyorsan bulabilirsin. Bir moda bölümü var, bütün aksesuarlar, kozmetikler, her şey, oradan alabilirsin. Her şey birinci kalite. Ünitede aklına gelebilecek her şey var. Asla bir daha dışarı çıkmana gerek yok."

Sözcükleri yumuşakça söyledi, ama Hilary'nin hassas kulakları bu sözcüklerde var olan acıyı hemen sezdi.

Bir daha dışarı çıkmaya hiç gerek yok. Dışarı çıkmak için hiçbir şansta yok. *Bütün umutlarından vazgeçmeli buraya ayak basan-*

lar... İyi hazırlanmış, lüks bir kafes! Bunun için mi, bütün bu çekilenler, diye düşündü Hilary. Bütün bu değişik karakterdeki, niteliklerdeki insanlar ülkelerini, bağlılıklarını, sorumluluklarını, gündelik yaşamlarını bunun için mi terk etmişlerdi. Doktor Baron, Andy Peters, genç, hayalperest Ericsson, sevimsiz Helga Needheim.

Ne ile karşılaşacaklarını biliyorlar mıydı? Hoşnut olacaklar mıydı? İstedikleri bu muydu? Çok fazla soru sormamalıyım, biri dinliyor olabilir, diye düşündü Hilary.

Biri dinliyor muydu? Birileri onları gözetliyor muydu?

Tom Betterton olabileceğini düşünüyordu. Acaba haklı mıydı. Ya da bu sinir bozukluğundan kaynaklanan bir histeri miydi? Tom Betterton'un aklını kaçırmaya çok yakın olduğu anlaşılıyordu.

Evet, diye düşündü Hilary sırıtarak. Evet, kızım haklı olabilirsin, altı ay böyle yaşamanın insanlara neler yapabileceğini düşün... sen de aynı duruma gelebilirsin.

Tom Betterton, "Uzanıp dinlenmek ister misin?" diye sordu.

"Hayır." Tereddüt etti. "Hayır, sanmıyorum."

"O zaman belki de benimle kayıta gelmelisin."

"Kayıt nedir?"

"Herkesin kaydı yapılıyor. Seninle ilgili her şeyi kaydediyorlar, sağlığın, dişlerin, kan basıncın, kan grubun, psikolojik tepkilerin, tercihlerin, rahatsız olduğun şeyler, yeteneklerin, hobilerin."

"Kulağa askeri kayıt gibi geliyor ya da tıbbi mi demeliyim?"

"Her ikisi de," dedi Tom Betterton. "İkisi de. Bu organizasyon gerçekten olağanüstü."

"Hep öyle olduğu söylenir," dedi Hilary. "Demir perdenin ardında her şeyin çok iyi planlanmış olduğu söylenir, demek istemiştim." Sesine büyük bir coşku katmaya çalıştı.

Olanlardan sonra Olive Betterton her ne kadar parti üyesi olmasa da parti sempatizanı olup çıkmıştı.

Betterton başından savar bir üslupla, "Anlaman gereken bir sürü şey var," dedi ve hızlı bir şekilde ekledi. "Hepsini bir defada anlamaya çalışmaman daha doğru."

Onu tekrar narin ve tutkulu bir şekilde öptü ve buz gibi soğuk bir sesle kulağına mırıldandı. "Ağzını sıkı tut!" Ve yüksek bir sesle ekledi. "Şimdi benimle aşağıya gel."

BÖLÜM 12

Kayıt sert, mürebbiye bakışlı bir kadının gözetiminde yapılıyordu. Kadın saçını tepesinde çörek şeklinde, çok çirkin bir topuz yapmıştı ve çok dikkat çekici, çirkin, kelebek şeklinde gözlükleri vardı... Bettertonlar kasvetli odaya geldiklerinde başını öne eğerek onları selamladı.

"Ah," dedi. "Bayan Betterton, nihayet, geldiğiniz doğru demek ki." İngilizcesi oldukça iyi ve dilin tüm özelliklerine uygun olmasına rağmen, fazlasıyla resmi ve kuralcı konuştuğu için Hilary onun bir yabancı olabileceğini düşündü. Gerçekten de kadın İsveçliydi. Hilary'yi bir sandalyeye yerleştirip, önüne bir sıra çekti ve bir deste form çıkararak hızlı bir şekilde onları doldurmaya başladı.

Tom Betterton istemeyerek, "Neyse Olive, seni yalnız bırakayım," dedi.

"Evet, lütfen Doktor Betterton, bütün formaliteleri bir an önce yerine getirmek en iyisi."

Betterton dışarı çıktı ve ardından da kapıyı kapadı. Hilary'nin robot olduğunu düşündüğü kadın yazmaya devam etti.

"Şimdi söyleyin bana," dedi kadın iş görüşmesi yaparcasına bir ciddiyetle. "Tam isminiz lütfen, yaşınız, nerede doğduğunuz, ba-

ba ve anne adınız. Herhangi ciddi bir hastalık geçirdiniz mi, zevkleriniz, hobileriniz, çalıştığınız işlerin listesi, üniversitedeki dereceleriniz. Yiyecek ve içeceklerde seçimleriniz."

Sonu gelmeyen sıralanmış bir eşya listesini okurcasına devam etti. Hilary belli belirsiz hatta mekanik bir şekilde cevap verdi. Jessop'un titizlenerek öğrettiklerinin önemini anlayıp mutlu olmuştu. Onları çok iyi çalıştığı için, cevapları neredeyse otomatik hiç durmadan hiç düşünmeden verdi. Robot son bir sorudan sonra, "Evet, bu bölüm için hepsi bu kadar gibi görünüyor. Şimdi sizi medikal kontrol için Doktor Schwartz'a götürelim," dedi.

"Gerçekten," diye sordu Hilary. "Bunların hepsi gerekli mi? Bana çok saçma geliyor."

"Biz her şeyin bilincinde olmak gerektiğine inanırız, Bayan Betterton. Her şeyin kayıtlarda olmasından hoşlanırız. Doktor Schwartz'ı çok seveceksiniz. Ondan sonra da Doktor Rubec'le devam edeceksiniz,"

Doktor Schwartz hoş, sevimli bir kadındı. Hilary'yi çok dikkatli bir şekilde fiziksel kontrolden geçirdikten sonra, "Evet, bu kadar, şimdi Doktor Rubec'e gidiyorsunuz," dedi.

"Doktor Rubec kim?" diye sordu Hilary. "Başka bir doktor mu?"

"Doktor Rubec psikologdur."

"Ben bir psikologla görüşmek istemiyorum, psikologları sevmem."

"Lütfen canınızı sıkmayın, Bayan Betterton. Herhangi bir tedavi görmeyeceksiniz. Sadece bir zekâ testi ve karakteristik özelliklerinizi ölçen bir teste tabi tutulacaksınız."

Doktor Rubec uzun, melankolik görünümlü kırk yaşlarında bir İsveçliydi. Hilary'yi kapıda karşıladı, Doktor Schwartz tarafından

ona gönderilen karta baktı ve başını onaylar biçimde sallayarak, "Sağlığınız iyi, bunu görmekten memnunum," dedi. "Anladığım kadarıyla yakın bir tarihte bir uçak kazası geçirmişsiniz."

"Evet," dedi Hilary. "Dört, beş gün kadar Kazablanka'da hastanede kaldım."

"Dört, beş gün yeterli değil," dedi Doktor Rubec sitemle.

"Orada daha fazla kalmak istemedim. Yolculuğuma devam etmek istiyordum."

"Bunu anlıyorum, ama travma sonrası çok iyi dinlenilmesi gerektiği de bir gerçek. Çok iyi ve normal görünebilirsiniz, ama sonradan bir sürü ciddi yan etki ortaya çıkabilir. Evet, şimdiden reflekslerinizin olması gerektiği kadar iyi olmadığını görüyorum. Şüphesiz yolculuğun heyecanı ve geçirdiğiniz sarsıntının etkileri. Baş ağrınız oluyor mu?"

"Evet, çok kötü baş ağrılarım oluyor. Ve her zaman aklım karışıyor ve sonra da bazı şeyleri hatırlayamıyorum."

Hilary bu noktanın üzerinde durmasının iyi olacağını düşündü. Doktor Rubec anlayışlı bir şekilde başını salladı.

"Evet, evet, evet. Ama canınızı sıkmayın. Bunların hepsi geçecek, şimdi birkaç tane zekâ testi yapıp, ne gibi bir zekâ seviyeniz olduğunu anlayacağız." Hilary çok endişeliydi ama hepsini çok iyi bir şekilde geçti. Test doğal bir rutine sahipti. Doktor Rubec uzun bir forma çeşitli kayıtlar yaptı.

"Bu büyük bir zevk," dedi sonunda. "Beni hoş görürseniz madam, evet sözlerimi lütfen yanlış anlamayın ama sizin gibi dâhi olmayan biriyle uğraşmak," dedi.

Hilary güldü.

"Oh, tabi ki de kesinlikle ben bir dâhi değilim," dedi.

"Sizin açınızdan çok iyi," dedi Doktor Rubec. "Size garanti ederim ki yaşamınız çok daha kolay olacaktır." İçini çekti. "Burada anladığınız gibi üstün zekâlılarla ilgileniyorum, ama bu tür duyarlı zekâlar çok kolay bir şekilde dengelerini kaybedebiliyorlar, özellikle de duygusal stresin güçlü olduğu durumlarda. Bilim adamları, madam, romanlardaki gibi sakin, tutarlı, sessiz bireyler değildirler. Aslını düşünürsek birinci sınıf bir tenis oyuncusu ya da opera prima-donnası ya da nükleer bir fizikçi arasında duygusal tutarlılığın değişkenliği doğrultusunda çok büyük benzerlikler vardır."

"Belki de haklısınız," dedi Hilary. Uzunca bir süre bilim adamlarına yakın bir hayat sürdüğünün düşünüldüğünü anımsayarak, "Evet, bazen çok değişken mizaçlı olabiliyorlar," dedi.

Dr. Rubec ellerini bir şeyler ifade edercesine kaldırdı.

"İnanmayacaksınız ama," dedi Dr. Rubec. "Burada duygular zirveye çıkıyor -Tartışmalar, kıskançlıklar, *temaslar*.- Bunların hepsiyle ilgilenmek için adım atmak zorundayız. Ama siz madam." Gülümsedi. "Siz buradaki küçük bir azınlığa aitsiniz. İyi bir sınıfa, eğer kendimi doğru ifade edebiliyorsam."

"Sizi tam olarak anlamıyorum. Nasıl bir azınlık bu?"

"Eşler," dedi Doktor Rubec. "Burada çok fazla eş yok. Çok azına izin verildi. Onların genel olarak eşlerinin ve eşlerinin arkadaşlarının beyinsel çalışmalarının tamamen dışında oldukları düşünülüyor."

"Eşler burada ne yapıyorlar," diye sordu Hilary özür dilermişçesine ve ekledi. "Gördüğünüz gibi tüm bunlar benim için çok yeni. Henüz hiçbir şey anlayamıyorum."

"Elbette ki anlayamazsınız, bu çok doğal. Konumuz da bu. Hobiler var, eğlenceler, zevkler var ve eğitici, yönlendirici kurslar.

Geniş bir alan. Umarım ki bunları benimseyip, yeni bir yaşam kuracaksınız."

"Sizin yaptığınız gibi mi?" Oldukça küstah bir soruydu ve Hilary bir veya iki dakika sonra bunu sormakta akıllılık edip etmediğini düşündü. Ama Doktor Rubec bundan da oldukça hoşnut görünüyordu.

"Haklısınız, madam," dedi. "Ben buradaki hayatı ekstrem derecelerde barışçıl ve ilginç buluyorum."

"İsviçre'yi hiç özlemiyor musunuz?"

"Hayır, ev özlemi duymuyorum. Hayır. Bu belki de benim kişisel durumumun, evimin koşullarının ve olanaklarımın kötü olmasından kaynaklanıyordu. Bir eşim ve bir sürü çocuğum vardı. Ama ben bir aile babası olmak için doğmamışım, madam. Burada koşullar son derece hoşnut edici. Burada insan zihninin ilgimi çeken, konuları hakkında bir kitap yazmakta olduğum belirgin bazı özelliklerini incelemek için çok geniş olanaklarım var. Evle ilgili sorunlarım, dalgınlıklarım ya da zihnimi dağıtan faktörler yok. Bu koşullar da bana son derece uyuyor."

"Peki şimdi nereye gidiyorum?" diye soran Hilary ayağa kalkıp, resmi bir şekilde elini uzattı.

"Matmazel La Roche sizi giysi bölümüne götürecek. Sonuç," Hafifçe eğildi ve, "Eminim sizin için de tatmin edici olacak."

Tanıştığı bir sürü robotu andıran kadından sonra Matmazel La Roche gibi biriyle karşılaşmak Hilary için büyük bir sürpriz oldu. Matmazel La Roche Paris'teki *büyük modaevlerinden* birinin *yöneticiliğini* yapmıştı ve tam anlamıyla bir dişiydi.

"Sizi tanıdığıma çok memnun oldum, madam. Umarım size yardımcı olabilirim. Yeni geldiğiniz ve hiç kuşkusuz yorgun oldu-

ğunuz için şimdilik birkaç parça giysi seçmeyi öneriyorum. Yarın ve gelecek hafta içersinde stokumuzdaki diğer hoşunuza gidecek şeyleri inceleyebilirsiniz. Her zaman hızlı bir şekilde bir şeyler seçmenin yorucu olduğunu düşünmüşümdür. *Şıklığın* bütün keyfini yok ediyor. Bunun için eğer kabul ederseniz size şimdilik birtakım iç çamaşırı, bir yemek kıyafeti ve belki de bir tayyör önereceğim."

"Kulağa ne kadar güzel geliyor," dedi Hilary. "Bir diş fırçası ve sünger dışında hiçbir şeye sahip olmamanın ne kadar tuhaf olduğunu anlatamam."

Matmazel La Roche neşeli bir şekilde güldü. Hızlı bir şekilde birkaç ölçü aldıktan sonra Hilary'yi gömme dolaplarla dolu bir bölüme götürdü. Burada hemen hepsi en iyi malzemeyle yapılmış, modern kesimli ve iyi dikimli her bedende şık kıyafetler vardı.

Hilary giyinmesi için gereken şeyleri seçtikten sonra kozmetik bölümüne geçtiler. Hilary burada da pudralar, kremler ve çeşitli diğer güzellik malzemelerinden oluşan bir seçim yaptı. Bunların hepsi asistanlardan yerli, parlak yüzlü, bembeyaz elbiseli bir kıza verildi, ve Hilary'nin odasına götürmesi söylendi.

Hilary bu olanlardan sonra kendini daha da çok bir rüyada gibi hissediyordu.

"Umarım sizi en yakın zamanda tekrar görme onuruna ulaşırız," dedi Matmazel La Roche incelikle. "Size modellerimiz arasından seçim yapma konusunda yardımcı olmak büyük bir zevk olacak. *Entre nous,*(*) işim bazen çok can sıkıcı olabiliyor. Bu bilimle uğraşan hanımlar genellikle giyim kuşamla, özellikle de tuvaletler-

(*) Laf aramızda.

le pek ilgilenmiyorlar. Aslında yarım saat önce yolculuk arkadaşlarınızdan birini ağırladım."

"Helga Needheim mi?"

"Ah, evet, ismi buydu. O üstelik de bir *Boche*(*) ve Bochelar bize pek sempati duymazlar. Dış görünüşüne biraz özen gösterse esasında hiçte çirkin değil. Uçuşan hatlardan oluşan giysiler seçse çok iyi görünebilir. Ama hayır. Giysiyle hiç ilgisi yok. Anladığım kadarıyla o bir doktor, bir tür uzman. Umalım ki hastalarına giysilere gösterdiği özenden fazlasını gösteriyor olsun. Ah! Bu görünümüyle hangi adam ona ikinci kez bakar ki."

O sırada ince, koyu tenli, gözlüklü, grubu varışlarında karşılayan genç kız olan Bayan Jennson moda salonuna girdi.

"Buradaki işinizi bitirdiniz mi Bayan Betterton?"

"Evet, teşekkürler," dedi Hilary.

"O zaman belki benimle gelip direktör yardımcımızla tanışmalısınız."

Hilary, Matmazel La Roche'a veda ettikten sonra ciddi görünüşlü Bayan Jennson'u takip etti.

"Direktör yardımcısı kim?" diye sordu.

"Doktor Nielson."

Hilary buradaki herkesin bir şey doktoru olduğunu fark etti.

"Doktor Nielson tam olarak kim yani?" diye sordu. "Tıp doktoru mu? Bilim doktoru mu?"

"Ah, o tıpla ilgili değil, Bayan Betterton. Yönetimden sorumlu. Bütün şikâyetler ona yönelir, her şeyin sorumlusu odur. Ünitenin yönetimle ilgili başı o. Yeni gelen herkesle bir görüşme yapar. Bun-

---

(*) Alman.

dan sonra da çok önemli bir şey olmadığı sürece onu tekrar göreceğinizi sanmıyorum."

"Anlıyorum," dedi Hilary alçakgönüllülükle. Kendini oturacağı sıra gösterilen bir öğrenci gibi hissediyordu.

Dr. Nielson'un odasından önce danışma bölümünde çok sayıda sekreterin çalıştığı iki odayı geçmek gerekiyordu. Sonuçta Dr. Nielsen'in büyük, ihtişamlı bir yazı masasının gerisinde oturduğu büyük başkanın kutsal makamına vardılar. Dr. Nielsen kibar tavırlı, iriyarı, kırmızı yüzlü biriydi. Lisanında biraz Amerikan aksanı olmasına rağmen Hilary onun Amerikalı olmadığını düşündü.

"Evet," diyerek büyük yazı masasının başından kalktı ve Hilary'nin elini sıktı. "İşte Bayan Betterton da karşımızda. Sizinle tanıştığıma sevindim, Bayan Betterton. Umarım burada bizimle mutlu olursunuz. Yolculuğunuz sırasında başınıza gelen korkunç kazayı duydum, kıl payı kurtulmuş olmanız gerçekten çok büyük şans. Şanslı birisiniz, evet, gerçekten şanslı! Eşiniz sizi sabırsızlıkla bekliyordu. Umarım kısa süre içinde buraya alışır, burada mutlu olursunuz."

"Teşekkürler Dr. Nielson." Hilary adamın kendisi için öne doğru çektiği sandalyeye oturdu.

"Bana sormak istediğiniz bir şey var mı?" Dr. Nielson masasının başındaki koltuğuna yaslanarak, umut verici bir tavırla sordu.

Hilary hafifçe gülümsedi.

"İşte bu belki de yanıtlanması en zor sorulardan biri. Sormak istediğim o kadar çok şey var ki hangisinden başlayacağımı bilemiyorum."

"Doğru, hiç kuşkusuz! Bu konuda sizi çok iyi anlıyorum. Eğer önerimi soruyorsanız -bu yalnızca bir öneri, lütfen yanlış anlamayın- sizin yerinizde olsam ben hiçbir şey sormazdım. Buraya alışmaya çalışır ve izlerdim. İnanın bana izlenecek en iyi yol bu."

"Çok az şey bildiğimi hissediyorum," dedi Hilary. "Kendimi yabancı hissediyorum. Her şey o kadar... o kadar beklediğimden farklı ki."

"Evet. Başlangıçta birçok kişi aynen bu duygular içinde oluyor. Genel beklenti Moskova'ya götürülmek olsa gerek." Neşeyle güldü. "Çölün ortasındaki bu yapı birçokları için tam bir sürpriz oluyor."

"Bu dünyadan uzak koloni benim için de sürpriz oldu."

"Neyse, insanlara buraya gelmeden önce buradan pek bahsetmiyoruz ve bundan hoşlanmıyoruz. Söylesek hakkında çok konuşulur ve biz bunu istemiyoruz, gizlilik bizim için çok önemli. Burada çok rahat edeceğinizi göreceksiniz. Hoşunuza gitmeyen ya da istek duyduğunuz bir şey olursa... yalnızca talepte bulunun, bir ayarlama yapmaya çalışırız. Örneğin sanatsal bir eğiliminiz, bir hobiniz olabilir? Resim, heykel, müzik, tüm bunlar için özel bir bölümümüz var."

"Korkarım bu konularda hiç yeteneğim yok."

"Olabilir, burada çok yönlü bir sosyal yaşantının da içinde olacaksınız. Çeşitli oyunlar, aktiviteler. Tenis kortlarımız, *squash* odalarımız var. Tespitlerimize göre buraya alışmak bir iki hafta sürüyor, özellikle de eşler için. Erkeklerin yapacak işleri var, bununla ilgileniyorlar ve kadınlarınsa -nasıl ifade edeyim- dost olabilecekleri başka kadınlar bulmaları biraz zaman alıyor. Beni anlıyorsunuz, değil mi?"

"Peki ama kişi hep burada kalmak zorunda mı?"

"Kalmak mı? Sizi tam olarak anlayamadım, Bayan Betterton?"

"Yani birinin hep burada kalması mı gerekiyor, başka yerlere gitmesi mümkün değil mi?"

Dr. Nielsen'in sıkıldığı anlaşılıyordu.

"Ah!" dedi. "Bu eşinize bağlı. Ah, evet, evet, bu tamamen ona bağlı. Bu anlamda birçok olanaktan bahsedilebilir. Çeşitli olanaklardan. Ama şimdilik bunlardan bahsetmesek daha doğru. Sanırım buraya gelmenizden mutluluk duyduğumuzu biliyorsunuz, ilerde başka bir zaman görüşür, bunları konuşuruz... diyelim ki üç hafta sonra. O zaman bana buraya yerleşmenizi ve ne kadar alıştığınızı da anlatırsınız."

"Birinin... buradan gitmesi mümkün mü?"

"Buradan dışarı gitmek mi, Bayan Betterton?"

"Demir parmaklıkların dışına?"

"Çok doğal bir soru."

Dr. Nielson'un tavırlarında belirgin bir babacanlık vardı.

"Elbette, doğal olarak. Birçoklarının buraya geldiklerinde ilk sordukları bu oluyor. Ancak birimimizin asıl üstünlüğü başlı başına bir dünya olmasıdır. Nasıl söylesem, buranın dışında yapacak hiçbir şey yok, bence dışarı çıkmak için hiçbir neden olamaz... Buranın dışı tamamen çöl. Sizi bundan dolayı kınamak istemiyorum, Bayan Betterton. Birçokları buraya geldiklerinde sizinle aynı duygulara kapılırlar. Tek kelimeyle klostrofobi, kısıtlılık duygusu bu. Dr. Rubec bunu bu şekilde niteliyor. Ama size garanti edebilirim ki bu geçecek. Bu ayrıldığınız dünyadan size kalan bir takıntıdan başka bir şey değil. Hiç bir karınca sürüsünü izlediniz mi, Bayan Betterton? İlginç bir gözlem olur. Çok ilginç ve öğretici. Yüzlerce siyah böcek sürekli olarak büyük bir aceleyle sağa sola koşuşur, çalışkanlıkla, hırsla, azimle çabalarlar. Tam bir karmaşa hakimdir bu koşuşturmaya; işte terk ettiğiniz eski, kötü dünya bu. Burada ise sükûnet, amaçlar ve kendine ayrılacak zaman var. Size garanti ederim, burası dünya üzerinde bir cennet! Bayan Betterton!"

BÖLÜM 13

"Burası aynen okul gibi," dedi Hilary.

Yeniden kendi dairelerine dönmüşlerdi. Seçtiği elbiseler ve aksesuarlar yatak odasına getirilmiş, yerleştirmesini bekliyorlardı. Giysileri gardıroba astı ve diğer eşyaları da kendi istediği şekilde yerleştirdi.

"Seni anlıyorum," dedi Betterton. "Başlangıçta ben de böyle hissetmiştim."

Konuşmaları tutuk ve belirgin şekilde resmiydi. Olası bir mikrofonun düşüncesi bile onları tedirgin ediyordu. Adam birden anlaşılmaz bir şekilde konuşmaya girdi.

"Biliyor musun, sanırım bunun doğru olduğunu düşünüyorum. Belki de bütün bunlar benim kuruntularımdan ibaret. Hayal görmüş olmalıyım. Ama her şeye rağmen..."

Tam bu noktada sustu ama Hilary cümlenin devamında söylenmeyenin ne olduğunu biliyordu. "Her şeye rağmen yine de dikkatli olmalıyız."

Hilary tüm bu olanların kötü bir düşten, bir kâbustan farksız olduğunu düşündü. Yatak odasını yabancı bir adamla paylaşmak durumundaydı ama bilinmeyenlerden ve olası tehlikelerden öylesine

korkuyordu ki bu adamla olan tuhaf ilişkisinin bilincine bile varamıyor, bundan sıkıntı duymuyordu. Bu İsviçre dağlarından birine tırmanırken rehberler ve diğer dağcılarla aynı kulübeyi paylaşmak zorunda kalmak gibi bir şey, diye düşünüyordu. Bir ya da iki dakika sonra Betterton yeniden konuşmaya başladı.

"Biliyorsun her şeye alışmak gerek. Doğal olmaya çalışmalıyız. Tamamen sıradan, olağan bir yaşantımız olmalı. Gerçekten de kendi evimizdeymiş gibi."

Hilary bu sözlerdeki derin anlamı çok iyi biliyordu. O an içinde bulunduğu ve belki de giderek artacak olan gerçekdışılık duygusu belki bir süre daha sürecekti. Betterton'u İngiltere'den ayrılma noktasına getiren nedenler, umutları, hayal kırıklıkları o an için aralarında konuşulacak konular değildi. Onlar yalnızca kendilerine biçilen rolleri oynamak zorunda olan, bilmedikleri bir tehdidin altında çaresiz iki insanlardı.

Bu yüzden yalnızca, "Bir sürü formaliteyle uğraşmak zorunda kaldım, tıbbi anlamda, psikolojik anlamda filan," dedi.

"Evet. Bunu hep yaparlar. Sanırım bu doğal."

"Sen de aynı şeyleri yaşadın mı?"

"Aşağı yukarı."

"Sonra onu görmeye gittim... başkan yardımcısını, sanırım ona öyle diyorlardı."

"Bu doğru. Bu işi o yürütüyor. Çok kapasiteli ve gerçekten çok iyi bir yönetici o."

"Ama bütün bu işlerin başındaki kişi o değil, öyle değil mi?"

"Oh hayır, işin tepesinde başkan var."

"Biri -yani ben- onu görebilir miyim?"

"Sanırım er geç onunla tanışma fırsatın olacaktır. Ama pek ortalarda görünmez. Zaman zaman bizimle toplantı yapar ve talimatlarını gönderir. O gerçekten olağanüstü bir yönetici."

Betterton'un kaşlarının arasında hafif bir kırışıklık belirdi. Hilary bu konunun üzerinde daha fazla durmamanın doğru olmayacağını anlıyordu. Betterton saatine bakarak, "Yemek saat sekizde," dedi. "Eğer hazırsan artık aşağı inebiliriz."

Betterton sanki bir otelde kalıyorlarmışçasına bir hava içinde konuşuyordu.

Hilary kendi seçtiği elbiselerden birini giydi. Bu kızıl saçlarıyla hoş bir görüntü oluşturan yeni, yeşil bir elbiseydi. Boynuna da elbisesine çok uyan, çarpıcı ancak sahte bir kolye taktıktan sonra hazır olduğunu belirtti. Merdivenlerden inip, uzun koridorlardan geçtikten sonra nihayet yemek salonuna ulaştılar. Onları karşılayan Miss Jennson oldu.

"Sizin için oldukça büyük bir masa ayarladım, Tom," dedi kadın Betterton'a gülümseyerek. "Eşinizin yol arkadaşlarından birkaçı ve tabi Murchisonlar da size yemekte eşlik edecekler."

Kendileri için ayrılan masaya doğru ilerlediler. Salon dört, sekiz ya da on kişilik küçük masalarla doluydu. Andy Peters ve Ericson onlara ayrılan masaya oturmuşlardı bile, Hilary ve Tom'un yaklaştıklarını görünce ayağa kalktılar. Hilary eşini diğer iki adama tanıştırdı. Oturmalarının hemen ardından bir başka çift de onlara katıldı. Betterton bu kişileri doktor ve Bayan Murchison olarak tanıttı.

"Simon ile aynı laboratuvarda çalışıyoruz," dedi Betterton bir açıklama yapma gereği duyarak.

Simon Murchison yirmi altı yaşlarında, zayıf, anemik görünümlü biriydi. Karısı esmer ve yapılıydı. Hilary oldukça farklı ak-

sanından onun İtalyan olabileceğini düşündü. Adı Bianca'ydı. Hilary'yi içtenlikle ancak yine de bir anlamda çekinerek selamladı.

"Yarın," dedi Bianca. "Size burayı gezdiririm. Siz de bilim adamı değilsiniz, değil mi?"

"Maalesef bilimsel anlamda bir eğitim almadım," diye yanıtladı Hilary. "Evlenmeden önce sekreterlik yapıyordum."

"Bianca'nın tahsili çok iyi," diye söze karıştı kocası. "Ekonomi ve ticaret hukuku okudu. Bazen bu konularda ders veriyor ama burada zamanını dolduracak kadar iş bulması çok zor."

Bianca omuzlarını silkti.

"Bir şeyler yapıyorum işte. Buraya gelmemin tek nedeni seninle birlikte olmaktı, Simon, ayrıca burada da çok daha iyi organize edilmesi gereken bir sürü şey var. Ne de olsa yönetim okudum. Bayan Betterton da bilimsel çalışma yapmayacağına göre bana bu konuda yardımcı olabilir."

Hilary bu planı hemen onayladı. Andy Peters'ın iç çekerek, özlemle söyledikleri hepsini neşelendirdi.

"Kendimi yatılı okula henüz bırakılmış, ev özlemi çeken küçük bir oğlan çocuğu gibi hissediyorum. Umarım kısa süre içinde yapacak bir işim olur."

"Burası çalışmak için mükemmel bir yer," dedi Murchison hayranlıkla. "Kimse sizi rahatsız etmiyor, ayrıca tesis ve araçlar konusunda da ne ararsanız var."

"Sizin konunuz neydi?" diye sordu Andy Peters.

Üç adam kendi branşlarına ilişkin Hilary'nin anlamakta bile zorlandığı bir sohbete daldılar. Hilary koltuğunun arkasına yaslanmış, gözleri uzaklara dalmış bir halde oturan Ericsson'a döndü.

"Peki ya siz?" diye sordu. "Siz de kendinizi ev özlemi çeken bir çocuk gibi mi hissediyorsunuz?"

Adam, onu çok uzaklardan bakıyormuşçasına bir havada yanıtladı.

"Benim eve ihtiyacım yok. Bütün bunlar, ev, çevre, arkadaş grupları, ebeveynler, çocuklar; tüm bunlar bilimsel araştırma konusunda büyük engeller. Çalışmak için birinin tamamen özgür olması gerek."

"Peki kendinizi burada tamamen özgür hissedebiliyor musunuz?"

"Bunu şimdiden söylemek olanaksız. Ama öyle umuyorum."

Bianca, Hilary'ye dönerek, "Yemekten sonra," dedi. "Burada yapacak çok şey var. Briç oynayabileceğin bir oyun odası ya da sinema salonu; ayrıca haftada üç gün canlı tiyatro gösterilerinin yapıldığı bir salon, sonra arada sırada dans partileri."

Ericsson küçümseyerek alnını kırıştırdı.

"Bütün bunlar gereksiz," dedi. "İnsanın enerjisini tüketiyorlar."

"Biz kadınların değil," dedi Bianca. "Biz kadınlar için bu bir gereksinim."

Ericsson onu soğuk, belirgin aşağılayıcı bakışlarla süzdü. Hilary, onun için kadınlar da gereksiz varlıklar, diye düşündü.

"Bugün erken yatmak istiyorum," dedi Hilary esneyerek. "Bu akşam film seyretmek ya da briç oynamak istediğimi sanmıyorum."

"Çok doğru, tatlım," dedi Tom Betterton aceleyle. "Yatağa erken girip, iyi bir gece geçirip, dinlenmemiz iyi olacak. Ayrıca unutma ki çok yorucu bir yolculuk da yaptın."

Masadan kalktıkları sırada Betterton ekledi.

"Buranın havası geceleri çok iyi oluyor. Genellikle akşam yemeğinden sonra dinlenmeye çekilmeden ya da yeniden çalışmaya başlamadan çatıdaki bahçede biraz dolaşırız. Biraz hava almaya çıkalım, sonra doğruca yatağa gidersin."

Beyaz giysili son derece saygılı davranan koyu tenli bir yerli tarafından asansörle yukarı çıkarıldılar. Buranın insanlarının tenleri çok daha koyu ve açık tenli Berberilerden çok daha yapılı vücutları var, diye düşündü Hilary, tam çöl insanı. Yukarı vardıklarında çatıdaki bahçenin beklenmedik güzelliği karşısında şaşkına döndü, burayı yaratmak için olağanüstü giderlere katlanılmış olmalıydı. Tonlarca bitki toprağı getirilmiş, buraya dökülmüştü. Sonuç Binbir Gece Masalları'ndakilerden farksız bir ortamdı. Her yandan su şırıltıları duyuluyordu, muhteşem palmiyeler yanında muz ağaçları ve çok çeşitli tropik bitkiler göz kamaştırıyor, yeşillikler arasında aralarında çok renkli İran çiçekleri yetişmiş parlak fayanslardan örülmüş yollar göze çarpıyordu.

"İnanılır gibi değil," dedi Hilary. "Burada çölün ortasında, bu bir mucize." Ve kendini tutamayarak duygularını açıkladı. "Kendimi Binbir Gece Masalları'nda gibi hissediyorum."

"Size hak veriyorum, Bayan Betterton," dedi Murchison. "Sanki bir cinin sihirli eli değip, her şeyi bir anda yoktan var etmiş gibi görünüyor, değil mi? Neyse... sanırım bol para ve su olduğu sürece burada çölde bile yapılamayacak şey yok, öyle değil mi?"

"Peki su nereden geliyor?"

"Dağın derinliklerindeki kaynaklardan. Bu ünitenin *raison d'etre*'i(*) de bu!"

(*) Can damarı.

Çatı bahçesinde başka bazı grupların da hafif sohbetleri duyuluyordu ama onlar da yavaş yavaş dağıldılar.

Murchisonlar özür dileyerek yanlarından ayrıldılar. Bale seyretmeye gideceklerdi.

Çatıda çok az sayıda insan kalmıştı. Betterton, Hilary'yi kolundan tutarak parmaklıkların yanındaki küçük bir açıklık alana götürdü. Gökyüzü parlayan yıldızlarla doluydu, hava iyice soğumuştu, ama temiz ve canlandırıcıydı. Burada yalnızlardı. Hilary alçak beton banklardan birine oturdu, Betterton tam yanı başında ayakta duruyordu.

"Evet, şimdi," dedi Betterton biraz gergin ancak kısık bir ses tonuyla. *"Artık bana kim olduğunuzu söyleyin Allah aşkına!"*

Hilary, onu birkaç dakika süreyle dikkatle süzdü. Bu soruya yanıt vermeden önce bilmesi gereken şeyler vardı.

"Niçin beni karınız olarak tanıttınız?"

Bakıştılar. Hiçbiri diğerinin sorusunu yanıtlayan ilk kişi olmak istemiyordu. Bu aralarında sessiz bir irade düellosu gibiydi, ama Hilary Betterton'u İngiltere'den ayrılmaya iten nedenler her ne olursa olsun, onun şu andaki direncinin kendinden daha zayıf olduğunu hissediyordu. Hilary buraya kendi hayatını düzene sokma kararlılığıyla ve bilinciyle gelmişti. Tom Betterton ise kendisi için belirlenmiş bir yaşantıyı sürdürüyordu. Bu durumda kendisi çok daha güçlüydü.

Sonunda Betterton başını çevirip, Hilary'ye bakarak sıkıntıyla mırıldandı.

"Bu... bir anlık tepkiydi. Bir an için çıldırmış olmalıyım. Her nedense senin buraya... beni buradan çıkarmak için geldiğini düşündüm."

"Buradan çıkmak mı istiyorsunuz?"

"Aman Tanrı'm, bunu mu soruyorsun?"

"Paris'ten buraya nasıl geldiniz?"

Tom Betterton hafifçe, mutsuz bir havada gülümsedi.

"Kaçırılmadım ya da bu türden bir şey olmadı, eğer öğrenmek istediğiniz buysa. Buraya kendi isteğimle, kendi kararımla geldim. Buraya büyük bir istek ve merakla geldim."

"Buraya geleceğinizi biliyor muydunuz?"

"Eğer kastettiğiniz Kuzey Afrika'ya gelmiş olmak ise, bu konuda bir bilgim yoktu. Olağan sloganların cazibesine kapıldım. Dünyada barış, bilimsel gerçeklerin ve sırların yeryüzündeki âlimler arasındaki özgür paylaşımı, kapitalistlere ve savaş yanlılarına karşı ortak mücadele... ve bunun gibi evrensel sloganlar. Sizinle birlikte gelen Peters da aynı amaçları izleyerek buraya geldi."

"Peki ya buraya vardığınızda... durum beklediğinizden farklı mı çıktı?"

Betterton yeniden hafifçe gülümsedi.

"Bunu siz kendiniz görmelisiniz. Oh, belki de aslında öyle de, aşağı yukarı öyle. Ama bu sizin olacağını beklediğiniz şekilde değil. Bu, bu *özgürlük* değil."

Hilary'nin yanına oturarak sözlerini sürdürdü.

"Beni eve dönmek istemeye yönelten de bu aslında. Sürekli olarak gözetlendiğini ve ispiyonlandığını hissetmek. Tüm bu güvenlik önlemleri. Her şeyin hesabını vermek zorunda olmak, eylemlerinin, arkadaşlarının... Belki bunların hepsi gerekli ama beni çok geriyor... Karşına biri çıkıp da bu öneriyi yaptığında dinliyorsun... başlangıçta her şey hoş görünüyor..." Hafifçe güldü. "Ama sonra insan dayanamıyor, bitiyor... burada."

Hilary yavaşça sordu.

"Yani aslında kaçmak istediğiniz koşulların aynılarıyla burada da karşı karşıya kaldığınızı mı anlatmak istiyorsunuz? Aynı şekilde gözetlenmek, izlenmek, ispiyonlanmak hatta belki daha da ağır bir şekilde?"

Betterton saçlarını sinirli bir havada alnından geriye itti.

"Bilemiyorum," dedi. "Dürüst olmak gerekirse bilemiyorum. Gerçekten. Emin olamıyorum. Belki de bütün bunlar benim kuruntumdan başka bir şey değil. Niçin izlendiğimi düşündüğümü bile bilemiyorum. Niçin izleneyim ki? Neden endişelensinler ki? Bizi buraya tıktılar zaten... bir çeşit hapishaneye."

"Demek buraya gelmek sizin açınızdan büyük bir hayal kırıklığı oldu?"

"Bu farklı bir şey... aslında tam olarak hayal kırıklığına uğradığım söylenemez. Çalışma koşulları fevkalade. Her tür destek sağlanıyor, ekipman benzersiz denecek derecede iyi. İstediğiniz kadar çalışabiliyorsunuz, ister saatlerce, ister bir an, bu tamamen size bağlı. Her tür konforunuz ve talebiniz karşılanıyor: Yiyecek, giysiler, yaşayacağınız ortam; ama yine de sürekli olarak bir hapishanede yaşadığınıza ilişkin kısıtlılık duygusu peşinizi bırakmıyor."

"Biliyorum. Bugün buraya vardığımızda arkamızdan kapanan demir kapıların sesini duyduğumda ben de aynı korkunç duyguya kapıldım."

"Neyse." Betterton kendini biraz toparlamış görünüyordu. "Ben sizin sorunuzu yanıtladım. Şimdi siz bana yanıt verin. Niçin buraya kendinizi Olive olarak tanıtarak geldiniz?"

"Olive..." Hilary bir an için ne diyeceğini bilemedi.

"Evet? Olive nasıl? Ona bir şey mi oldu? Ne söyleyecektiniz?"

Hilary karşısındaki adamın endişeli, gergin yüzüne acıyarak baktı.

"Bunu size söylemekten çekiniyorum."

"Yani... onun başına bir şey mi geldi?"

"Evet. Üzgünüm, hem de çok üzgünüm... Eşiniz öldü... Yanınıza gelmek üzereydi ama uçak düştü. Hastaneye götürüldü ve iki gün sonra da yaşama gözlerini yumdu."

Betterton gözlerini uzaklara dikti. Duygusal bir tepki göstermemeye çabaladığı anlaşılıyordu. Neden sonra sakin bir sesle konuşmaya başladı.

"Demek Olive öldü? Şimdi anlıyorum..."

Uzun bir sessizlik oldu. Sonra Betterton, Hillary'ye döndü.

"Peki, tamam. Bu noktadan sonrasını konuşalım. Onun yerine geçtiniz ve buraya geldiniz, niçin?"

Bu kez ne söyleyeceğini bilemeyen Hillary idi. Betterton'un davranışlarından onun buraya onu kurtarmak için gönderildiğine inandığı anlaşılıyordu. Ancak durum bu değildi. Hilary'nin geliş nedeni tam anlamıyla casusluktu. Buraya gönderilmesinin nedeni yalnızca bilgi toplamaktı, asla şu anda içinde bulunduğu duruma kendi isteğiyle düşmüş bir adamı kurtarmayı planlamak değil. Ayrıca istese bile bir kaçışı gerçekleştiremezdi, ne de olsa kendisi de o an için tutuklu pozisyonundaydı.

Bu durumda ona gerçekleri açıklamak çok tehlikeli olabilirdi; özellikle de depresyonun eşiğinde olduğu böyle bir anda. Her an için kontrolü yitirip, darmadağın olabilirdi. Bu durumda ondan sır saklamasını beklemek çılgınlık olacaktı.

Bundan dolayı şöyle dedi.

"Ölürken hastanede karınızın başucundaydım. Ona yerine geçip, size ulaşmayı denemeyi önerdim. Size ulaştıracağı bir mesajı vardı ve buna çok önem veriyordu."

Betterton söze girecek oldu.

"Ama muhakkak ki..."

Hilary adamın sözünü yarıda kesti... öyküsündeki zayıf nokta ortaya çıkmadan konuya hakim olmalıydı.

"Bu ilk anda göründüğü kadar inanılmaz değil. Bakın ben de bütün bunlara büyük sempati duymaktayım -şu sizin sözünü ettiğiniz fikirlere. Tüm ülkelerle paylaşılan bilimsel sırlar- yeni bir dünya düzeni. Bütün bunlara ben de tutkuyla bağlıyım. Saçıma gelince... burada benim yaşlarımda kızıl saçlı biri bekleniyordu ve ben de bunun için kimliğimi değiştirmeye değeceğini düşündüm.

"Evet," dedi Betterton. Bakışlarını kadının başında gezdirdi. "Saçlarınız tam anlamıyla Olive'inki gibi."

"Ayrıca karınız da bunun üzerinde ısrarla duruyordu... şu size ulaştırmam için bana ilettiği mesaj konusunun üzerinde."

"Oh evet, mesaj? Mesaj neydi?"

"Size dikkatli olmanızı iletmemi istedi benden - çok dikkatli - tehlikede olduğunuzu söylememi istedi - Boris denilen biri yüzünden."

"Boris mi? Boris Glydr'i mi kastediyorsunuz?"

"Evet, onu tanıyor musunuz?"

Betterton başını salladı.

"Onunla hiç karşılaşmadım. Ama adını biliyorum. Birinci karımın akrabasıydı. Ondan bahsedildiğini duydum."

"Peki sizin açınızdan tehlikeli olmasının nedeni ne?"

"Ne mi?"

Betterton'un kafasının başka bir yerlerde olduğu anlaşılıyordu.

Hilary sorusunu yineledi.

"Evet, şu konu." Betterton uzaklardan yeniden oraya dönmeyi başarmış gibiydi. "Onun *benim* için neden tehlikeli olduğunu bilmiyorum, ama onun hakkında duyduklarıma bakılırsa ne açıdan olursa olsun tehlikeli biri olduğu da bir gerçek."

"Hangi anlamda?"

"Ah, bildiğim kadarıyla o inançları uğruna, eğer doğru olduğunu, kendilerine bir yarar sağlayacağını düşünürse insan öldürmekten kaçınmayacak bir tip."

"Kastettiğiniz tipteki insanları biliyorum."

Hilary bunu bildiğini şiddetle hissediyordu, peki ama niçin?

"Olive onu görmüş mü? Boris ona ne söylemiş?"

"Buna yanıt veremem. Bütün söylediği bu kadardı. Tehlikede olduğunuz... oh evet, aynı zamanda 'buna inanamadığını' da söylemişti."

"Neye inanamadığını?"

"Bunu bilmiyorum." Bir anlık tereddütten sonra ekledi. "Bakın... o ölmek üzereydi..."

Betterton'un yüzünde derin bir acı ifadesi belirdi.

"Biliyorum... biliyorum... bunu kabullenmem gerek, ama zamana ihtiyacım var. Şu an için berbat durumdayım. Bunu başarmam olanaksız. Asıl anlayamadığım Boris konusu? Niçin benim için tehlikeli olsun ki? *Buradayken* benim için nasıl tehlikeli olabilir ki? Eğer Olive ile görüştüyse, sanırım bu Londra'da oldu."

"Evet Londra'daydı, doğru."

"O zaman bu anlamsız... Neyse önemi de yok zaten? Kahretsin, bunun ne önemi olabilir ki zaten? Burada bu lanet ünitede, et-

rafımız insanlıktan nasibi olmayan robotlarla çevrili bir halde tıkılıp kalmışken..."

"Aynı şeyleri ben de hissettim."

"Buradan çıkmamız olanaksız." Betterton yumruğunu çaresizlikten kaynaklanan bir öfkeyle betona indirdi. *"Buradan çıkamayız."*

"Yoo hayır, bunu başarabiliriz," dedi Hilary.

Betterton şaşkınlık dolu bakışlarını ona yöneltti.

"Ne diyorsunuz siz, Tanrı aşkına?"

"Bir yolunu bulacağız."

"Sevgili yavrum," Betterton acı ve küçümser bir şekilde gülümsedi. "Burası hakkında en ufak bir fikriniz bile yok."

"Savaş sırasında insanlar en akıl almaz koşullar altındayken bile kaçmayı başardılar ama," diye belirtti Hilary inatla. Hiçbir şekilde umutsuzluğa yenik düşmek niyetinde değildi. "Tüneller kazdılar, bu gibi daha birçok yola başvurdular."

"Kayaların arasından tünel kazmayı nasıl düşünebilirsiniz ki? Üstelik de nereye? Çevremiz tamamen çöllerle çevrili."

"O zaman başka bir yol, bir çare bulunur."

Betterton, ona baktı. Hilary gülümsedi ama bu asla iç huzurundan kaynaklanan bir gülümseme değildi.

"Ne kadar olağandışı bir kadınsınız. Kendinizden emin görünüyorsunuz."

"Her zaman bir yol vardır. Tabi bunu bulmak biraz zaman ve oldukça ayrıntılı planlamalar gerektirecek."

Betterton'un yüzü yeniden asıldı.

"Zaman," dedi. "Zaman... Bu benim için katlanılması en zor şey."

"Neden?"

"Beni tam olarak anlayabileceğinizden pek emin değilim... Şöyle açıklayayım; burada artık işimi olması gerektiği şekilde yapamıyorum." Kaşlarını çattı.

"Yani nasıl? Ne demek istiyorsunuz?"

"Nasıl açıklayayım? Çalışamıyorum. *Düşünemiyorum.* Benim işimdeki birinin çok yoğun bir şekilde işine konsantre olabilmesi gerekir. Bu işin büyük kısmı -nasıl diyeyim- *yaratıcılıkla* ilintili. Buraya geldiğimden beri hevesimi, çalışma azmimi kaybettim. Tüm yaptığım günlük sıradan işler. İşe yeni başlayan stajyerlerin bile yapabileceği türden çalışmalar. Beni buraya getirmelerinin amacı bu değildi. Özgün çalışmalar bekliyorlar ve ben özgün bir çalışma yapamıyorum. Kendimi ne denli gergin ve sinirli hissedersem, değerli bir araştırma yapma konusunda o denli yeteneksiz ve çaresiz buluyorum. Ve bu beni altüst ediyor, anlıyor musunuz?"

Hilary, onu çok iyi anlıyordu. Dr. Rubec'in prima donna'lar ve bilim adamları konusunda söylediklerini düşündü.

"Eğer elle tutulur bir şeyler yapamaz, bir gelişme kaydedemezsem," diye ekledi Betterton. "Bütün bu bilimsel ekipmanın ve çabaların ne anlamı kalır ki? Beni yok ederler."

"Oh hayır."

"Yoo hayır, bunu yaparlar. Buradakiler duygusal insanlar değil. Beni bu zamana kadar tutmalarının tek nedeni plastik yüz ameliyatı yapmaları. Bunu zaman içinde yavaş yavaş gerçekleştiriyorlar. Tabi ki zaman zaman ufak da olsa bu türden müdahaleler geçiren birinden işine konsantre olmasını bekleyemezlerdi. Ama artık bu da bitti artık."

"Peki ama bunu yapmalarının nedeni neydi? Amaçları neydi?"

"Nedeni mi? Koruma amaçlı olarak. Beni korumak amaçlı olarak yaptılar bunu, kastettiğim bu. Eğer 'aranan' biriyseniz bunun yapılması olağandır."

"Peki siz 'aranan' biri misiniz?"

"Evet, bunu bilmiyor muydunuz? Evet, sanırım bunun gazetelere yansıması engellendi. Belki Olive de bilmiyordu. Ama arandığım, peşimde olunduğu bir gerçek."

"Yani *ihanet* nedeniyle mi, söylemek istediğiniz bu mu? Onlara atom sırlarını sattığınızı mı kastediyorsunuz?"

Betterton gözlerini kaçırdı.

"Hiçbir şey satmadım ben. Kendi isteğim ve bilincimle bilimsel araştırma sonuçlarımı verdim. Bana inanmayacaksınız ama onlara bunları vermeyi *istedim* ben. Bu bir anlamda bilimsel sonuçların tüm insanlığın kullanımına açılması gerektiği anlayışının sonucuydu. Anlıyor musunuz?"

Hilary anlıyordu. Hiç kuşkusuz aynı şekilde davranacak olan Andy Peters'i düşündü. Gözlerinin önünde fanatik dalgın bakışlarıyla Ericsson belirdi, o da hiç kuşkusuz yüksek amaçlardan kaynaklanan bir şevkle vatanına ihanet etmekte bir an bile tereddüt etmeyecekti.

Ne var ki Tom Betterton'a bakınca bunu yapmış olduğunu kabullenmek oldukça güçtü. Daha birkaç ay önce oraya geldiği zaman coşku ve şevk dolu bir insan olan Betterton'un bu denli kısa bir süre içinde karşısındaki yenik, gergin, bitkin, dünyası yıkılmış, sıradan, fazlasıyla korkak bir insan haline dönüştüğünü görmek Hilary için gerçek anlamda bir şok oldu.

Hilary bu değişimin mantığını henüz çözümlemişken, Betterton endişeyle etrafına bakınıp mırıldandı.

"Herkes aşağı indi. Artık burada kalmamız..."

Hilary ayağa kalktı.

"Evet. Ama biliyorsun ki bu çok doğal. Şu anda içinde bulunduğumuz koşullarda bu kimsenin tuhafına gitmeyecektir."

Betterton yorgun bir havada yanıt verdi.

"Bunu öyle sürdürmemizde yarar olduğunu anlıyorsun sanırım -yani böyle davranman gerektiğini- karım olarak."

"Elbette."

"Odayı ve her şeyi paylaşmamız gerekecek. Ama hiç endişeniz olmasın, ben..."

Birden sıkıntı içinde, ne diyeceğini bilemez bir halde sustu.

Ne kadar yakışıklı, diye düşündü Hillary onu profilden süzerek. Ama nedense bu yakışıklılık beni hiç etkilemiyor...

"Bu konuda endişelenmemiz gerektiğini sanmıyorum," dedi nazikçe. "Önemli olan buradan sağ olarak çıkmayı başarmamız."

BÖLÜM 14

Marakeş'te Mamounia otelinin bir odasında Jessop Bayan Hetherington ile konuşmaktaydı. Bu kadın Hilary'nin Kazablanka ve Fez'de tanıdığı İngiliz kadından çok farklıydı. Gerçi dış görüntüsü aynıydı, aynı hırka ve aynı özensiz saç şekli. Ama tavırları farklıydı. Bu kez canlı, hareketli ve kendinden emin bir kadın görünümünde olan Bayan Hetherington olduğundan çok daha genç izlenimi yaratıyordu.

Odadaki üçüncü kişi ise kısa boylu, zeki bakışlı, esmer bir adamdı. Sessizce parmaklarıyla masada trampet çalıyor ve ağzının içinde Fransızca bir şarkı mırıldanıyordu.

Jessop bu arada "...bildiğiniz kadarıyla," diye sürdürdü konuşmasını. "Onun Fez'de konuştuğu kişilerin tamamı bu kadar."

Janet Hetherington başıyla onayladı.

"Bunlardan biri Kazablanka'da tanıştığımız Calvin Baker adlı kadındı. Açıkça söylemeliyim ki onun hakkında ne düşünmem gerektiğini bilemiyorum. Olive Betterton ve benimle birlikte olabilmek için kendi yolculuk planını değiştirdi. Ama bilirsiniz, Amerikalılar samimi insanlardır, otellerde karşılaştıkları kişilerle kolayca dost olur ve onlarla birlikte yolculuk etmekten hoşlanırlar."

"Evet," dedi Jessop. "Bütün bunlar bizim aradığımız kişiyle uyumsuz nitelikler."

"Ayrıca," diye söze karıştı Janet Hetherington. "*O* da o uçaktaydı."

"Yani siz bu kazanın planlanmış olduğunu mu ima ediyorsunuz?" diye soran Jessop yan taraftaki esmer adama baktı. "Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz, Leblanc?"

Kısa boylu adam mırıldanmayı ve masanın üzerinde parmaklarıyla trampet çalmayı bir iki dakikalığına kesti.

"Ça se peut."(*) dedi. "Uçağın düşme nedeninin bir sabotaj olması mümkün. Bunu asla bilemeyiz. Uçak düştü ve alevler içinde yandı. İçindekilerin hepsi öldü."

"Pilot hakkında neler biliyorsunuz?"

"Alcadi mi? Genç, sorumluluk bilinci olan iyi bir genç. Yazık oldu. Üstelik ücreti de çok düşüktü." Bu son sözleri belirgin bir duraklamadan sonra üzerine basarak söyledi.

"Bundan dolayı başka bir iş için iyi bir aday olduğunu düşünebiliriz ama," dedi Jessop. "İntihar adaylığı için değil."

"Orada yedi ceset bulundu," diye belirtti Leblanc. "Hepsi tanınmayacak derecede yanmış yedi ceset, ama yedi olduğu da kesin. Bu kesin."

Jessop yeniden Janet Hetherington'a döndü.

"Ne diyordunuz?"

"Bayan Betterton'un Fez'de birkaç sözcük de olsa konuştuğu bir de Fransız aile vardı. Ayrıca çok hoş, alımlı sarışın bir kızla birlikte İsveçli bir işadamı. Sonra petrol milyarderi ünlü Mösyö Aristides."

(*) Olabilir.

"Ah," dedi Leblanc. "İlginç, efsanevi bir kişilik. Kendi kendime hep dünyanın en zenginlerinden biri olmanın nasıl bir şey olduğunu sormuşumdur? Ben olsam," Samimiyetle açıkladı. "Yarış atları ve kadınlar arasında yaşardım, dünyanın tüm nimetlerinden yararlanırdım. Ama bu yaşlı Aristides kendini İspanya'daki şatosuna kapamış -orası kelimenin tam anlamında bir şato, *mon cher*- Sung hanedanı dönemine ait Çin porselenlerini topluyor. Tabi bu arada," diye ekledi. "Onun yetmişli yaşlarının sonlarında olduğunu da düşünmeliyiz. Belki de o yaşta insanın ilgisini çeken Çin porseleninden başka bir şey kalmıyor."

"Çinlilere göre," diye söze girdi Jessop. "Altmış ile yetmiş arasındaki yaşlar yaşamın en zengin ve dolu dolu geçirildiği yıllardır ve kişi bu yaşlarda yaşamın güzelliğinin ve tadının kıymetini bilir."

"Pas moi."(*) dedi Leblanc.

"Fez'de birkaç Alman da vardı," diye anlatmayı sürdürdü Janet Hetherington. "Ama bildiğim kadarıyla onlar Olive Betterton'la konuşmadılar."

"Peki ya bir garson ya da uşak?" dedi Jessop.

"Bu tabi ki her zaman için olabilir."

"Bayan Betterton'un eski şehre yalnız gittiğini söylemiştiniz, değil mi?"

"Orada görevli rehberlerden biriyle gitti. Tabi bu gezi sırasında biriyle bağlantı kurmuş da olabilir."

"Her halükarda Marakeş'e gitmeye birdenbire karar verdi, değil mi?"

(*) Ben yokum.

"Pek birden sayılmaz," diye itiraz etti Bayan Hetherington. "Rezervasyonlarını yapmıştı."

"Yanlış ifade ettim," dedi Jessop özür dilercesine. "Kastettiğim Bayan Calvin Baker'in ona eşlik etmeye aniden karar vermiş olmasıydı." Ayağa kalkıp bir aşağı bir yukarı dolanmaya başladı. Marakeş'e uçtu, uçak düştü ve alevler içinde kaldı. Olive Betterton adıyla yolculuk edenler için hava yolculuğu lanetli olsa gerek. Önce Kazablanka yakınlarındaki kaza, sonra da bu. Bu bir kaza mıydı yoksa özellikle tertiplenmiş bir oyunun parçası mı? Eğer birileri Olive Betterton'dan kurtulmak istiyorlarsa, bence bunu yapmanın uçak düşürmekten çok daha kolay yolları olduğu kesin."

"Bunu kim bilebilir ki," dedi Leblanc. "Beni anlıyorsun, değil mi *mon cher.* Eğer insan yaşamının sizce bir değeri yoksa ve birini ortadan kaldırmayı aklınıza takmışsanız, karanlık bir gecede elinde bıçak bir sokak köşesinde beklemekten uçaktaki bir koltuğun altına patlayıcı yerleştirmek çok daha kolay olabilir. Üstelik böylelikle bomba da iz bırakmadan kaybolmuş olur, onunla birlikte ölen diğer yedi kişiye gelince, bu da onların şanssızlığı."

"Tabi ki dikkate almamız gereken bir üçünü olasılık daha var," diye açıkladı Jessop. "Bunun çok küçük bir olasılık olduğunu biliyorum ama bu uçak kazası bir tertip, bir kandırma da olabilir."

Leblanc, onu ilgiyle süzdü.

"Evet, bu yapılabilir. Uçak indirilmiş sonra da ateşe verilmiş olabilir. Ancak bir gerçeği unutmamalısınız, *mon cher* Jessop, uçakta *insanlar* vardı. Kömür haline gelmiş cesetler *var."*

"Biliyorum," dedi Jessop. "Bu işteki terslik de tam burada işte. Tüm bu düşüncelerimin bir hayal ürünü olmaktan öte gitmemesi olasılığı çok büyük ama böyle düşününce her şey çok uyumlu. Fazla-

sıyla uyumlu. Belki de ben böyle hissediyorum. Böylece bize bitti demiş oluyorlar. Elimizi kolumuzu bağlıyorlar. Bu durumda Betterton raporunun altına R. I. P(*) yazıp, kapamaktan başka çare kalmıyor. Son. Böylece elimizde izleyeceğimiz tek bir ipucu bile kalmadı. Betterton raporunu tamamlanmamış olarak rafa kaldırmamız gerekecek." Yeniden Leblanc'a döndü. "Bir araştırma başlattınız mı?"

"Evet, iki gün önce, hem de deneyimli, usta kişilere," diye yanıtladı Leblanc. "Uçağın düştüğü yer tamamen ıssız bir bölge. Bu arada belirtmeliyim ki uçak olağan rotasının dışına çıkmış."

"İşte bu ilginç!" diye atıldı Jessop.

"Tüm çevreyi dikkatle araştırdık, yakındaki köyleri, evleri, tüm araba izlerini, her şey en ince ayrıntılarına kadar incelendi. Bu ülkede de aynen sizin ülkenizde olduğu gibi araştırmaya büyük önem verilir titizlikle üzerinde durulur. Bizler de Fransa'da en iyi genç bilim adamlarımızdan bazılarını kaybettik. Benim görüşüme göre, *mon cher,* kaprisli opera sanatçılarını kontrol etmek bile bilim adamlarını kontrol etmekten daha kolay. Bunlar parlak zekâlı genç insanlar; kararsız, devrimci, bildiklerini okuyan ama yine de en tehlikelisi fazlasıyla saf, en olmayacak şeylere bile körü körüne inanan kişiler. Ve tüm beklentileri de, *la bas?*(**) İyilik, aydınlık, kardeşlik, gerçek arayışı ve farklı bir millenyum? Maalesef, zavallı çocuklar büyük hayal kırıklıkları yaşayacaklar."

"Yolcu listesinin üzerinden yeniden geçelim," dedi Jessop.

Fransız adam elini uzatarak kâğıdı tel bir sepetten alarak meslektaşına uzattı. İki adam kâğıdın üzerine eğildiler.

(*) Huzur içinde yatın.

(**) Ortada.

"Bayan Calvin Baker, Amerikalı. Bayan Betterton, İngiliz. Torquil Ericssson, Norveçli, bu arada ona ilişkin neler biliyoruz?"

"Pek bir bilgimiz yok," dedi Leblanc. "Genç biri, yirmi yedi, yirmi sekiz yaşlarında olmalı."

"Bu adı anımsıyorum," dedi Jessop kaşlarını çatarak. "Sanırım -hatta bundan eminim- Royal Society'de(*) bir tebliğ sunmuştu."

"Sonra bir de *religieuse*(**) var." Leblanc yeniden listeye eğildi. "Rahibe Marie'ydi sanırım. Sonra Andrew Peters, o da Amerikalı. Dr. Barron. Bu bilinen bir isim, *le docteur Barron*. Çok önemli ve ünlü bir kişi. Virüs hastalıkları konusunda gerçek bir uzman."

"Biyolojik savaş," dedi Jessop. "Her şey uyuyor. Tam olarak uyuyor."

"Gelirini düşük bulan, hoşnutsuzluk içinde biri," dedi Leblanc.

"Kaç kişi St. Ives'e gider ki?" diye mırıldandı Jessop.

Fransız, onu bir an için süzüp, özür dilercesine gülümsedi.

"Bu yalnızca eski bir çocuk şiiri." St. Ives bir soru işareti! Bilinmeyene yolculuk gibi bir şey."

Masanın üzerindeki telefon çaldı ve Leblanc ahizeyi kaldırdı.

"Alo?" dedi. *"Qu'est-ce qu'il y a?*(***) Ah evet, onları yukarı gönderin." Başını Jessop'a çevirdi. Yüzünde birden canlı, dinç bir ifade belirmişti.

"Adamlarımdan biri aradı," dedi. "Bir şey bulmuşlar. *Mon cher colléque,*(****) olabilir -daha fazla bir şey söylemek istemiyorum- iyimserliğinizde haklı olabilirsiniz."

(*) Kraliyet Akademisi.

(**) Din görevlisi.

(***) Ne var?

(****) Sevgili meslekdaşım.

Birkaç dakika sonra odaya iki adam girdi. Bunlardan biri Leblanc'a inanılmaz derecede benziyordu, hemşehri olmalıydılar, aynı tip, tıknaz, esmer, zeki. Davranışları saygılı ancak çekingendi. Avrupalı gibi giyinmişti, ama giysileri leke içinde ve kırışıktı, her tarafı tozla kaplıydı. Yolculuktan henüz dönmüş olmalıydı. Yanında da beyaz yerel giysileri içinde oranın yerlisi olan biri vardı. Issız bölgelerin insanlarına özgü vakur bir dinginlik içindeydi. Tavırları nazik ancak ezik bir havadaydı. Diğer adam telaşlı bir Fransızcayla bulgularını açıklarken o şaşkınlık içinde dalgın bakışlarla odayı gözden geçiriyordu.

"Ödül haberi hemen çevreye yayıldı. Bu adam, ailesi ve arkadaşlarından birçoğu arama çalışmalarında yardımcı oldular. Onu buraya getirmemin nedeni bulgusunu size şahsen açıklaması ve olası sorularınıza kendisinin yanıt vermesi."

Leblanc Berberiye döndü.

"İyi iş çıkardın," dedi adamın kendi dilinde. "Gözlerin kartaldan farksız, adamım. Haydi bize neler keşfettiğini göster." Adam giysisinin kırışıklarından birinden küçük bir şey çıkardı, öne doğru bir adım attı ve elindeki masaya, Fransız adamın önüne bıraktı. Bu oldukça iri, pembe-gri parlayan sentetik bir inciydi.

"Bu bana ve diğerlerine gösterilenin aynısı," dedi gururla. "Değerli bir şey ve onu ben buldum."

Jessop elini uzatıp inciyi aldı. Cebinden bir başka benzerini çıkarıp, karşılaştırdı. Sonra pencerenin dibine gidip, iki inciyi yan yana koyarak güçlü bir mercek altında inceledi.

"Evet," dedi. "Aynı işaret her ikisinde de var." Sonra zafer sevinciyle yeniden masaya döndü. "Cesur kız! Cesur kız, cesur kız! Başardı."

Leblanc inanılmayacak derecede hızlı bir Arapçayla adamla konuştu. Sonra yeniden Jessop'a döndü.

"Sizden özür dilemeliyim, *mon cher colléque,*" dedi. "Bu inci yanan uçaktan yaklaşık *yarım mil* uzakta bulundu."

"Bu da," dedi Jessop. "Olive Betterton'un kurtulmuş olduğunu gösteriyor. Fez'de uçağa yedi kişi binmesine ve yedi ceset bulunmasına rağmen bu cesetlerden hiçbirinin *ona* ait olmadığını gösteriyor."

"Araştırmayı genişletiyoruz," diye açıkladı Leblanc. Yeniden Berberi ve onu getiren adamla konuşmaya başlamıştı. "Ona söz verdiğimiz gibi cömertçe ödüllendirileceğini söyle. Şimdi tüm çevrede bu incilerin avına çıkıyoruz. Bu adamlarda kartal gözü var, eğer başka bulgulara ulaştıkları taktirde cömertçe ödüllendirileceklerini öğrenirlerse, bu haber aralarında hemen yayılacak, onları çılgına çevirecektir. Sanırım... sanırım *mon cher colléque,* önemli sonuçlara ulaşacağız! Yeter ki onun bıraktığı ipuçlarını fark etmemiş olsunlar."

Jessop başını salladı.

"Bu kimsenin aklına gelmeyecek bir şey. Bir kadının yanlışlıkla kolyesinin kopması ve onun etrafa saçılan incileri toparlayıp, çantasına koyması. Eğer çantasında ufak bir delik varsa ve o bunun farkında değilse, bundan dolayı onu kim suçlayabilir ki? Ayrıca ondan neden kuşkulansınlar ki? Kocasının özlemini çeken, ona kavuşmak için sabırsızlanan bir kadın, Olive Betterton."

"Konuyu bir başka bakış açısından da incelemeliyiz," diyen Leblanc yolcu listesini önüne çekti. "Olive Betterton. Dr. Barron," diye mırıldandı iki ismi özellikle işaretleyerek. "Bilinmeyen bir hedefe doğru yola çıkmış iki yolcu. Amerikalı Bayan Calvin'e gelince, onun hakkında bir şey bilmiyoruz, açık kapı bırakmakta yarar var. Torquil Ericsson konusunda ise onun Royal Society'de tebliğ

sunduğunu bildiğinizi söylüyorsunuz. Amerikalı Peters'a gelince, pasaportunda araştırmacı kimyager olduğu yazıyor. *Rahibe* ise kılık değiştirmiş olabilir. Belirli bir günde belirli bir uçağa binmek için dünyanın dörtbir yanından bu noktaya yönlendirilmiş bir grup insan. Sonra uçak alevler içinde kalıyor ve içinde tam olması gereken sayıda yanmış, tanınmayacak halde ceset bulunuyor. Acaba bunu nasıl ayarladılar? Bunu bilmek isterdim. *En fin, c'est colossal.*"(*)

"Evet," dedi Jessop. "Her şey çok inandırıcı ayarlanmış. Ama şimdi planlanan bir günde altı ya da yedi insanın aynı uçakla yolculuğa çıktıklarını ve yolculuklarının nereden başladığını biliyoruz. Şimdi ne yapmalıyız? Orayı ziyaret mi etsek?"

"Kesinlikle," dedi Leblanc. "Merkezde de daha etkin çalışmalar yapacağız. Eğer yanılmıyorsam, bir ipucu bulmuş olduğumuza göre yakında çok daha başka kanıtları gün ışığına çıkarma olanağımız olacaktır."

"Eğer varsayımlarımız doğruysa," dedi Jessop. "Bu sonuca yaklaşıyoruz demektir."

Ancak varsayımlar çok çeşitliydi ve yanıltıcı olabiliyordu. Eğer yola arabayla devam ettilerse, arabanın belirli bir uzaklık için kapasitesi belli olduğuna göre nereden benzin almış olabilirlerdi? Çevredeki yolcuların geceleyebilecekleri olası köyler hangileriydi? İzler çok sayıdaydı ve aldatıcı da olabiliyordu, hayal kırıklıkları olağandı, ancak zaman zaman başarıya ulaşmıyor da değillerdi. İyi haberler de geliyordu:

"Voila, mon capitane!(**) Emrettiğiniz gibi tüm tuvaletler de araştırıldı. Gerçekten de Abdul Muhammed'in evindeki tuvaletin

(*) Sonuçta çok güçlü.

(**) İşte yüzbaşım.

karanlık bir köşesinde bir parça sakızın içine gizlenmiş küçük bir inci daha bulundu. O ve oğulları sorguya çekildiler. Önce inkâr etseler de sonuçta itiraf ettiler. Alman arkeolojik araştırma ekibinden oldukları söylenen bir araba dolusu, tam altı kişi onun evinde gecelemişler. Adama bunun karşılığında çok yüksek miktarda para verilmiş ve kimseye kendilerinden bahsetmemesi, yoksa başkalarının yasalara aykırı bir şekilde bu kazı projesinde önlerine geçebileceği söylenmiş. El Kaif köyündeki çocuklar iki inci daha buldular. Artık gittikleri yönü biliyoruz. Başka şeyler de var, *Monsieur le Capitaine.* Fatima'nın eli de görüldü. Buradaki bu tip size bu konuda bilgi verecek."

Bu tip denilen vahşi bakışlı bir Berberiydi.

"Akşam koyunlarımla birlikteydim," diye anlatmaya başladı Berberi. "Bir araba sesi duydum. Yanımdan geçti ve geçerken o işareti gördüm. Arabanın bir tarafında Fatima'nın eli görülüyordu. Parlıyordu, inanın karanlıkta bile parlıyordu."

"Fosfora bulanmış bir eldiven bazen inanılmaz etkiler uyandırabilir," diye mırıldandı Leblanc. "Sizi tebrik ederim, *mon cher,* bu fikrinizden dolayı."

"Etkileyici ama," dedi Jessop. "Aynı zamanda tehlikeli de. Sanırım bu arabadakilerin de kolaylıkla dikkatini çekebilirdi."

Leblanc omuzlarını silkti.

"Nasıl olsa gün ışığında görülmez."

"Öyle ama gece mola verdiklerinde..."

"Öyle de olsa o zaman da Arapların batıl inançları devreye girer. Bu el sembolü çoğunlukla arabaların ve kamyonların üstünde var. Eğer görülse bile fanatik bir Müslümanın eli aracının üstüne parıldayan boyayla yaptırmış olduğuna inanılırdı."

"Doğru olabilir. Ama yine de tetikte olmalıyız. Çok dikkat etmeliyiz. Eğer düşmanlarımız bunu fark ettilerse, olasıdır ki sırf bizi kandırmak için özel olarak hazırlanmış fosforlu Fatima ellerini etrafa bırakacaklardır."

"Ah evet, bu konuda size katılıyorum. Her an tetikte olmalıyız. Gözümüzü dört açmalıyız."

Ertesi sabah Leblanc'a bir sakızla birleştirilerek üçgen şekli verilmiş üç inciden oluşan bir ipucu daha getirildi.

"Bunun anlamı," dedi Jessop. "Yolculuğun bundan sonrasının uçakla yapıldığı olabilir."

Bir yanıt beklercesine Leblanc'a baktı.

"Doğru tahmin ediyorsunuz. Bu inciler çevredeki tamamen ıssız bir bölgede terk edilmiş bir havaalanında bulundu. Oraya bir uçağın indiğinin ve kısa sayılabilecek bir süre önce de havalandığının kanıtlarına ulaştık." Omuzlarını silkti. "Bilinmeyen bir uçak," dedi. "Ve yine bilinmeyen bir hedefe doğru havalanmış. Bu bizi bir yere götürmediği gibi, yine neyi izlememiz gerektiği konusunda bir fikrimiz yok..."

BÖLÜM 15

Bu inanılır gibi değil, diye düşündü Hilary kendi kendine. "Buraya geleli tam *on gün* oldu. Yaşamın en kötü tarafı, diye düşündü Hilary, zamanla insanın böylesi ortamlara bile kolayca alışması. Fransa'da gördüğü ortaçağdan kalma bir işkence odası geldi aklına bir an, bu tutukluların kapatıldığı, bu içinde ne oturacak ne yatacak hatta ne de ayakta durabilecek kadar yer olan demir bir kafesti. Rehber zamanında bir tutuklunun bunun içinde tam on sekiz yıl yaşamayı başardığını, hatta serbest bırakıldıktan sonra yirmi yıl daha özgür yaşayıp, yaşlı bir adam olarak öldüğünü anlatmıştı. İnsanları hayvanların dünyasından ayıran en önemli özelliklerden biri de bu uyum yeteneği, diye düşündü Hillary. İnsanoğlu her iklim koşuluna, her yemek türüne ve hatta her koşula uyum sağlayabiliyor. Esir de olsa özgür de olsa yaşam savaşından galibiyetle çıkabiliyor.

Başlangıçta, bu "birime" getirildiğinde bilinçsiz bir korkuya, paniğe kapılmış, buraya kapatılmış olmaktan dolayı ürkmüş, sinirleri bozulmuş, bu tutsaklığın bir de lüks bir yaşamla maskelenmiş olması kapıldığı dehşeti daha da artırmış, her şeyin ona daha da korkutucu görünmesine yol açmıştı. Ve şimdi henüz bir hafta geçmiş

olmasına rağmen buradaki yaşantısını son derece doğal bulmaya başlamıştı bile. Bu ilginç, düşsel bir yaşamdı. Hiçbir şey gerçek gibi görünmemesine rağmen Hilary bu düş uzun zamandır sürüyor ve daha sonsuza dek de sürecekmiş gibi bir algılama içindeydi. Kim bilir belki de sonsuza dek sürerdi bu... belki de artık hep bu birimde kalması gerekecekti; gerçek yaşam buradaydı ve dışarıda hiçbir şey yoktu.

Bu tehlikeli uyum yeteneğinin asıl nedenini kendisinin kadın olmasına bağlıyordu. Kadınlar doğaları gereği bulundukları ortama kolayca uyum sağlıyorlardı. Bu onların güçlü ama aynı zamanda da zayıf yönleriydi. Çevrelerini inceliyor, kabulleniyor ve realistçe en iyi koşulları yaratmaya çalışıyorlardı. Hillary'yi en çok ilgilendiren kendisiyle birlikte gelenlerin bu koşullara karşı tepkileriydi.

Helga Needheim yemekler dışında çok ender görüyordu. Karşılaştıkları zaman da kadın adeta lütfedercesine başıyla selam verip, uzaklaşıyordu. Hilary'nin burada karşılaştığı koşulların Helga Needheim'ın beklentileriyle uyumlu olduğunu anlıyor ve kadının mutlu olduğunu düşünüyordu. O kendini tamamen işine verebilen ve tüm tatminini mesleki hırsıyla bütünleştirebilen kadınlardandı. Kendisinin ve birlikte çalıştığı bilim adamlarının sağladıkları üstünlük Helga'nın değerler hiyerarşisinin başında geliyordu. İnsanoğlunun kardeşliği, dünya barışı ve hatta özgür düşünce ve ruh gibi kavramlar onu ilgilendirmiyordu. Onun geleceğe ilişkin görüşleri çok dar çerçevede ve tamamen zafer üzerine yoğunlaşmıştı: Tek düşündüğü kendisini de aralarında gördüğü üstün insanların hükmettiği bir dünyaydı, diğer insanlar onların kölesi olacak ve eğer itaatkâr olurlarsa yönetenler onlara karşı lütufkâr şefkatleriyle davranacaklardı. Beraber çalıştığı meslektaşlarının farklı olması, komünist ya

da faşist olmaları ise Helga'yı hiç ilgilendirmiyordu. Eğer çalışmaları iyiyse gerekliydiler ve düşünceleri nasıl olsa değişecekti.

Dr. Barron, Helga Needheim'dan daha akıllıydı. Hilary zaman zaman onunla konuşuyordu. Gerçi kendini tamamen işine vermişti ve sunulan koşullardan fazlasıyla tatmin olmuştu ama Fransızlara özgü kuşkuculuğu onu içinde bulunduğu koşulları yorumlamaya ve eleştirmeye yöneltiyordu.

"Beklediğim bu değildi, gerçekten," dedi günün birinde. *"Entre nous,"*(*) Bayan Betterton, hapishane koşulları altında yaşamaya dayanamıyorum. Her ne kadar altınla kaplanmış bir kafes içinde olsak da *sonuçta* hapishane koşullarında sayılırız."

"Yani burada aradığınız özgürlüğü bulamadınız mı?" diye Hilary sordu.

Dr. Barron, ona bakarak gülümsedi, belli belirsiz, pişmanlık belirten bir gülümsemeydi bu.

"Yanlış algılıyorsunuz. Aradığım özgürlük değildi. Ben uygar bir insanım. Uygar insanlar böyle bir şeyin olmadığını bilirler. Yalnızca genç ve ilkel toplumlar bayraklarını özgürlük sözcüğüyle dalgalandırırlar. Öncelik planlı, yerleşik bir güvenlik çemberi içinde olmak olmalı. Uygarlığın özü yaşamın huzurlu ve ılımlı olmasıdır. Bir orta yolun bulunması. Kişi daima bir orta yol bulur. Size karşı açık olmak istiyorum, Bayan Betterton. Ben buraya para için geldim."

Şimdi gülümseme sırası Hilary'deydi. Kaşlarını kaldırdı.

"Peki burada para ne işinize yarayacak?"

"Çok pahalı bir laboratuvarın kurulmasına elbette," dedi Dr. Barron. "Böylece elimi kendi cebime atmadan bilime hizmet suna-

(*) Laf aramızda.

bilir ve aynı zamanda kendi bilimsel merakımı ve açlığımı giderebilirim. Yaptığı işi seven bir insanım, bu bir gerçek, ama bu tamamen insanlık uğruna bir sevgi değil. Bu şekilde düşünenlerin bir şekilde beyinlerinin karışmış olduğunu ve çoğunlukla işlerinde yetersiz kişiler oldukları sonucuna vardım. Evet, benim için önemli olan yalnızca bilimsel araştırmanın tartışmasız zevki ve kıvancı. Ayrıca Fransa'dan ayrılmadan önce de benim için büyük miktarda para ödendi. Bu para başka bir isim altında güvenli bir şekilde bankaya yatırıldı. Eğer buradaki sistem son bulursa, bu parayı istediğim gibi kullanabileceğim."

"Son bulmak mı?" Hilary yineledi. "Peki ama neden son bulsun ki?"

"İnsan her zaman, her şeye hazırlıklı olmalı," dedi Dr. Barron. "Hiçbir şey sürekli değildir ve hiçbir şey sonsuza dek sürmez. Buranın çılgının teki tarafından yönetilen bir yer olduğu sonucuna vardım. İnanın bana son derece mantıklı davranan çılgınlar vardır, bunlar bir de zengin ve mantıklıysalar, oldukça uzun bir süre en çılgın hayallerini bile yaşama geçirmekte başarılı olabilirler. Ama sonuçta..." Hafifçe omuzlarını silkti. "Sonuçta sistem çöker. Bütün bunlar da bir gün son bulacak. Sizin de gördüğünüz gibi burada olanlar pek de sağlıklı ve akla uygun değil. Akla uygun olmayan her şey gibi bunun da sonuçta hesabının verilmesi gerekecek. Bu arada..." Yeniden omuzlarını silkti. "Burası aslında çok hoşuma gidiyor."

Hilary'nin aslında bu birimdeki atmosferden son derece rahatsız olacağını düşündüğü Torquil Ericsson ise çevreye tam uyum sağlamış ve yaşantısından mutlu görünmekteydi. Fransızdan daha basit düşünerek tamamen kendi küçük dünyasında yaşıyordu. Onun dünyası Hilary'ye o kadar uzaktı ki onun kafasından geçenleri anla-

makta güçlük çekiyordu. Onun karakterindeki gizli, anlaşılmaz, genel anlamdaki acımasızlık Hilary'yi korkutuyordu. O, idealleri uğruna, dünyanın dörtte üçünü rahatlıkla ölüme yollayabilecek biri, diye düşünüyordu Hilary, yeter ki kalan dörtte birin yalnızca kendi kafasında yaşayan gerçekdışı ütopyaya ulaşabileceğini düşünsün.

Amerikalı Andrew Peters ile çok daha iyi anlaşıyordu. Belki de bunun nedeni onun yetenekli ancak hiçbir şekilde dâhi sayılacak biri olmamasıydı. Çalışma arkadaşlarından öğrendiğine göre branşında çok iyiydi, akıllı ve yetenekli bir kimyagerdi ama asla bir dâhi değildi. Peter da onun gibi başlangıçta birimin atmosferinden nefret etmişti.

"Açıkça söylemek gerekirse nereye geldiğimi bilmiyordum," demişti Peters. "Bildiğimi sanıyordum ama tamamen yanılmışım. Komünist partinin bu birimle hiçbir ilgisi olamaz. Moskova'yla bağlantımız yok. Bu kendi başına bir şov... belki de faşist bir şov."

"Her konuya bir yafta yapıştırmak çabasında biraz ileri gittiğinizi düşünmüyor musunuz?" Peter bunun üzerinde düşündü.

"Haklı olabilirsiniz," dedi neden sonra düşüncelerine dalmış bir halde. "İnsan zaten sonuçta bu kavramların gerçekte pek bir anlam taşımadıkları kararına varıyor. Ancak bildiğim bir şey var. Buradan gitmek istiyorum ve bunu yapacağım da."

"Bu pek de kolay olmayacak," dedi Hilary kısık bir sesle. Bu konuşma akşam yemeğinden sonra çatıdaki bahçede, suların şırıldadığı havuzun başında geçiyordu. Karanlığın büyülü atmosferi ve yıldızların ışığında insan kendini rahatlıkla sultanların özel bahçesinde sanabilirdi burada. Fonksiyonel beton binalar tamamen görüş dışı kalmışlardı.

"Evet," dedi Peters. "Kolay olmayacağını biliyorum, ama hiçbir şey olanaksız değildir."

"Sizin bunu söylediğinizi duymaktan mutlu oluyorum," dedi Hilary. "Bunu duymanın beni nasıl mutlu ettiğini bilemezsiniz."

Peters, onu sevecen bakışlarla süzdü.

"Kendinizi kısıtlanmış mı hissediyorsunuz?"

"Hem de nasıl. Ama beni asıl korkutan bu değil."

"Değil mi? Peki ne?"

"Buraya alışmaktan korkuyorum," dedi Hilary.

"Evet." Peters konuşurken düşünceliydi. "Ne demek istediğinizi anlıyorum. Burada bir çeşit kitlesel telkin söz konusu. Sanırım böyle düşünmekte haklısın."

"Eğer insanlar buna başkaldırsalardı bu bana çok daha doğal görünecekti."

"Evet, evet, aynı şeyi ben de defalarca düşündüm. Hatta bir ya da iki kez bana burada bir hokus-pokus olayı dönüyormuş gibi bile geldi."

"Hokus-pokus mu? Bu sözcüklerle ne kastediyorsunuz?"

"Açıkça söylemek gerekirse, uyuşturucu."

"Yani bir çeşit hap mı?"

"Evet. Bunun olası olduğunu siz de biliyorsunuz. Yemeğe ya da içkiye karıştırılan bir şey -bizleri uyumlu kılan- nasıl ifade edeyim, yumuşak başlı hale getiren filan?"

"Böyle bir ilaç var mı?"

"Olabilir, ama bu benim branşıma girmiyor. İnsanları ameliyatlar ya bu gibi önemli olaylardan önce sakinleştirmek için onlara verilen sakinleştirici haplar olduğunu biliyorum. Kişinin hareket yeteneğini, verimliliğini kısıtlamadan uzun süre kullanılabilen bir

ilaç olup olmadığı konusunda bilgi sahibi değilim. Ama ben daha çok bunun bir çeşit ruhsal etkileme olduğu kanısındayım. Bizi yöneten ve organize edenlerin hipnoz ve psikoloji dalında çok ilerde olduklarını düşünüyorum. Sanırım bize fark bile ettirmeden, bizi öyle yönlendiriyorlar ki buradaki her şey bize güzel ve iyi görünüyor, sürekli çok iyi yaşam koşullarında bulunduğumuza, sonuçta hedeflerimize -her ne ise- ulaşacağımıza inandırılıyoruz ve bütün bunlar kusursuz bir etki yapıyor. Biliyor musunuz ki bu yolla birçok şeye ulaşılabilirsiniz, buradakiler işlerini çok iyi biliyorlar."

"Ama etki altına alınmayı kabul etmemeliyiz," diye haykırdı Hilary heyecanla. "Bir an için bile burada olmanın iyi bir şey olduğunu düşünmemeliyiz."

"Eşinizin bu konudaki duyguları ne durumda?"

"Tom mu? Ben... ah, hiç bilemiyorum. Bu çok zor. Ben..." Hilary suskunluğu yeğledi.

İçinde bulunduğu fantastik, tuhaf, koşulları karşısında durup onunla konuşmayı bekleyen adama açıklaması olanaksızdı. Tam on gündür bir apartman dairesinde kendisine tamamen yabancı olan bir adamla yaşıyordu. Aynı yatak odasını paylaşıyorlardı, geceleri uyuyamadığı zamanlarda onun diğer yatakta nefes alıp verişini duyuyordu. Her ikisi de buna uymayı kaçınılmaz buluyorlardı. O kendine verilen kişiliği ve rolünü oynamak zorunda olan bir dolandırıcı, bir casus, bir ajandı. Tom Betterton'u ise gerçekten hiç anlamıyordu. O, üstün yetenekli, genç bir adamın birimin bu sinir bozucu atmosferinde birkaç ay yaşayınca nasıl değişebildiğine iyi bir örnekti. Yine de o kaderine soğukkanlılıkla boyun eğme eğiliminde olan biri değildi. İşinden zevk almak bir yana, işinde konsantre olma ye-

teneğini kaybetmiş olmaktan dolayı sıkıntı içindeydi. O ilk akşamda Hilary'ye söylediklerini daha sonra da birkaç kez yinelemişti.

"Düşünemiyorum. Sanki içimde her şey kuruyup gitti."

Evet, diye düşündü Hilary. Gerçek bir dâhi olan Tom Betterton'un özgürlüğe herkesten çok gereksinimi var. Özgürlüğünü yitirmiş olmasını iş konusundaki hiçbir kolaylık gideremiyordu. Ancak tam anlamıyla özgür olduğu zaman yaratıcılığı ortaya çıkıyordu.

Tom şu anda sinirsel olarak bitmenin eşiğinde bir adam, diye düşündü Hilary. Hilary'ye karşı bile tuhaf bir kayıtsızlık içindeydi. Hilary onun değil karısı, arkadaşı bile değildi. Hilary bazen onun karısının ölümünü algılayıp, yasını tuttuğundan bile kuşku duyuyordu. Onu tek ama tek ilgilendiren yaşamındaki kısıtlardı. Durmadan, tekrar tekrar aynı şeyleri söylüyordu:

"Buradan çıkmalıyım. Gitmeliyim buradan. Gitmeliyim. Gitmeliyim." Sonra yine tekrarlıyordu. "Buradan nasıl çıkabileceğimi bilmiyorum. Nasıl? Gitmeliyim, mecburum buna."

Aslında onun söyledikleri de Peters'in söylediklerinden farksızdı. Ancak ikisi bunu farklı şekillerde ifade ediyorlardı. Peter enerjik, genç, öfkeli, hayal kırıklığına uğramış, ancak kendinden emin ve içinde bulunduğu kurumu yöneten beyinlere karşı mücadele etmeye hazır biri gibi konuşuyordu. Betterton'un isyankâr davranışları ise tüm dayanma gücünü yitirmiş, kaçmanın olanaksızlığı karşısında çıldırmış birininki gibiydi. Kim bilir burada altı ay kaldıktan sonra Peter ve ben ne durumda olacağız, diye düşündü Hilary birden. Belki de o zamana kadar kendilerine duydukları güven, sağlıklı isyanları ve mantıklı düşünme yetenekleri kapana kısılan farenin cinnete varan umutsuzluğuna, kederine dönüşecekti.

Aslında bütün bunları Peter ile konuşabilmiş olmayı istiyordu. Yalnızca şu kadarını olsun söyleyebilseydi: "Tom Betterton benim eşim değil. Onun hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Buraya gelmeden önce ne ve nasıl biri olduğunu bilmiyorum, onun konusunda hâlâ karanlıkta el yordamıyla bir şeyler keşfetmeye çalışıyorum. Ona yardımcı olamıyorum, çünkü ne yapacağımı ve ne söyleyeceğimi bilemiyorum."

Durum böyleydi ama Hilary yine de sözcüklerini çok dikkatli seçmek zorundaydı. Bunun için şöyle dedi:

"Tom benim için bir yabancı gibi. Bana... hiçbir şeyini anlatmıyor. Bazen buradaki kapatılmanın, bir anlamda hapsedilmiş olmanın onu çıldırttığını düşünüyorum."

"Bu olabilir," dedi Peters soğuk bir tonda.

"Bana bir şeyi söyleyebilir misiniz: Nasıl olup da buradan gidebileceğimiz konusunda böylesine kendinizden emin konuşabiliyorsunuz? Buradan *nasıl* çıkabiliriz ki... bunu yapma şansımız olabilir mi?"

"Hemen yarın yürüyüp gidebileceğimizi kastetmiyorum, Olive. Tüm bunların düşünülüp, planlanması gerek. Tutuklular en akıl almaz koşullar altında bile kaçmayı başarmışlardır, bildiğin gibi. Gerek benim vatandaşlarımdan gerekse Atlantik'in senin vatandaşlarının olduğu tarafından birçok insan Alman esir kamplarından nasıl kaçtıklarına ilişkin sayısız kitaplar yazdılar."

"Bu biraz farklı bir durum."

"Aslında sayılmaz. Eğer istek varsa bir yolu bulunur. Her girişin bir çıkışı vardır. Tabi ki buradan tünel kazarak kaçmak düşünülemeyecek bir şey ve bu olanaklarımızı oldukça kısıtlıyor ama bir yolu bulunacaktır. Söylediğim gibi bir yere giriyorsan çıkmayı da

bileceksin. Belki yaratıcılık, belki kamuflaj, belki rol yapmak, belki aldatmak, dolandırıcılık ya da rüşvet; bir yol mutlaka bulunacaktır. Üzerinde durulması ve düşünülmesi gereken şeyler bunlar. Sen de düşün. Bak sana bir şeyi kesinlikle belirtmek isterim: Buradan *çıkmalıyım*. Bundan emin olmalısın."

"Sizin bunu başaracağınızdan eminim," diyen Hilary hemen ekledi. "Ama ya ben?"

"Tabi sizin için durum farklı."

Ses tonundan Peters'in sıkıntıda olduğu anlaşılıyordu. Hilary bir an için onun ne demek istediğini anlayamadı. Sonra bunun nedeninin kendi gerçekleri olduğunun bilincine vardı. Buraya sevdiği adama kavuşmak için gelmişti ve ona kavuşmuş olduğuna göre kişisel kaçış gereksinimi o denli fazla olmayabilirdi. Neredeyse Peters'a tüm gerçeği anlatacaktı ama içgüdüleri bunu engelledi.

Peters'a iyi geceler dileyerek çatı bahçesinden ayrıldı.

BÖLÜM 16

I

"İyi akşamlar, Bayan Betterton."

"İyi akşamlar, Miss Jennson."

Zayıf, gözlüklü genç kız coşkulu bir heyecan içindeydi. Kalın gözlük camlarının ardındaki gözleri pırıl pırıldı.

"Bu gün öğleden sonra toplantı var," dedi mutlulukla. *"Direktör* bizlere *şahsen* bir söylev verecek."

Kızın sesi telaş içinde olduğunu gösteriyordu.

"Bu çok iyi," dedi hemen yanlarında duran Andy Peters. "Şu direktörü çoktandır görmek istiyordum."

Miss Jennson, onu korku ve onaylamayan bakışlarla süzdü.

"Direktör," dedi üzerine basarak. "O olağanüstü bir insan."

Jennson uzun beyaz koridorlardan birinde kaybolduktan sonra Peters hafifçe ıslık çaldı.

"Bu durumda biraz *Heil Hitler* havası sezmekte haklı mıyım, değil miyim?"

"Gerçekten de öyle bir hava var."

"Bu dünyadaki yaşamın en kötü tarafı insanın asla nereye gittiğini tam olarak bilemiyor olması. Eğer tüm insanlığın iyiliği gibi çocukça bir ütopya peşinde Birleşik Devletler'den ayrıldığım sırada kendimi, kendini Tanrı sanan başka bir diktatörün pençelerine bıraktığım bir an için bile aklıma gelmiş olsa..." Ellerini çaresizlik içinde gökyüzüne doğru kaldırdı.

"Henüz bu konuda kesin bir bilgimiz yok," diye sakinleştirmeye çalıştı onu Hilary.

"Bunu seziyorum... bunun kokusunu alıyorum."

"Oh!" diye bağırdı Hilary. "Sizin burada olmanız beni nasıl mutlu ediyor bir bilseniz." Karşısındakinin şaşkın bakışlarını görünce hafifçe kızardı. "O kadar iyi, düzgün ve normal bir insansınız ki."

Peters'ın yüzünde neşeli bir ifade belirdi.

"Benim geldiğim yerde normal sözcüğü çok farklı anlamda kullanılır. Bu sözcükle birinin deli olmadığı kastedilir."

"Bu anlamda söylemediğimi biliyorsunuz. Sizin herkesin olması gerektiği gibi olduğunuzu belirtmek istemiştim. Aman Tanrı'm, yine pot kırdım değil mi? Kim herkes gibi olmak ister ki?"

"Normal, sıradan bir adam, kastettiğiniz buydu değil mi? Çevrenizdeki dâhilerden bıktınız değil mi?"

"Evet ve siz de buraya geldiğinizden beri çok değiştiniz. Artık başlangıçtaki kadar sert ve karamsar değilsiniz... ve de nefret dolu."

Peters'in bir anda yüzü asıldı.

"Belki de görüntüm yanıltıyor," dedi. "Nefretim hâlâ geçerli, hatta belki de artarak. İçten içe kabarmakta. İnan bana burada nefret etmeyi gerektiren çok şey var."

II

Miss Jennson'un haber verdiği toplantı akşam yemeğinden sonra yapıldı. Topluluktaki tüm kişiler büyük konferans salonunda toplandılar. Ancak sürekli sözü edilen teknik destek güçleri gelmemişlerdi. Laboratuvarda çalışanlar, mutfak personeli, servis yapan kızlar, hatta hizmet personeli ve yanında karısı olmayan erkeklerin emrine sunulan tüm fahişeler de oradaydılar. Hilary, Betterton'un yanında oturmuş, heyecan içinde efsanevi direktörün gelmesini bekliyordu. Kocası bu koloniyi yöneten adama ilişkin sorularını daima çok kısa ve pek bir bilgi vermeyecek şekilde yanıtlamıştı.

"Pek o kadar dikkat çeken bir tip değil," demişti onun hakkında. "Ama inanılmaz bir ikna yeteneği var. Onu yalnızca iki kez gördüm. Pek fazla ortalarda görünmez. Güçlü bir kişilik o, bu hissediliyor, ama açıkça söylemek gerekirse bunun neden kaynaklandığını bilemiyorum."

Miss Jennson ve diğer kadınların bu adamdan bahsederkenki saygılı tonlamaları ve tavırları sonucunda Hilary'nin kafasında beyaz giysiler içinde uzun boylu, altın sakallı insanüstü, bir tür ilah canlanmıştı. Bu nedenle de orta yaşlarda esmer, tıknaz bir adamın konuşmacı kürsüsüne geçtiğini gördüğünde gerçekten şaşırdı. Salonda toplananlar onun içeri girmesiyle birlikte ayağa kalkmışlardı. Direktörün görüntüsü son derece olağan, hatta sıradandı; rahatlıkla onun taşralı bir tüccar olduğunu düşünebilirdiniz. Milliyeti anlaşılmıyordu. Karşısındakilere üç farklı dilde -İngilizce, Almanca, Fransızca- hitap ediyor ve bu konuşmalar sırasında takılmadığı gibi, bir dilden diğerine geçerken asla konuşmasındaki akıcılığı kaybetmiyordu.

"Her şeyden önce," diye başladı sözlerine. "Aramıza yeni katılan meslektaşlarımıza hoş geldiniz demek isterim."

Ardından yeni gelenlerin birkaç basit sözcükle gönüllerini aldı. Sonra da konuşmasını birimin amaçlarını ve hedeflerini açıklayarak sürdürdü.

Hilary daha sonraları onun neler söylemiş olduğunu tam olarak anımsamaya çalıştığında bunun olanaksız olduğunu anladı. Belki de bunun nedeni anımsadığı sözcüklerin basmakalıp, sıradan sözcükler olmasıydı. Ama onları onun ağzından dinlemek bambaşka bir şeydi.

Hilary savaş öncesi günlerde Almanya'da yaşayan ve yalnızca meraktan kalabalığa karışıp, "Hitler'in saçmalamasını" dinlemeye giden bir arkadaşının anlattıklarını anımsıyordu. Birden kendini de çılgıncasına bağıran kalabalığın içinde coşkuyla haykırırken, şiddetli bir duygusallık içinde bulduğunu söylemişti. O an için söylenen her sözcüğün ona ne kadar doğru ve bilgece göründüğünü ama sonradan anımsayabildiği sözcüklerin gerçekte sıradanlığı karşısında şaşırdığından bahsetmişti.

Bu da aynen öyle bir durumdu işte. Arkadaşının yerinde olan şimdi oydu, kendini yüceltilmiş ve coşkulu hissediyordu. Direktör son derce basit sözcüklerle konuşuyordu. Genellikle gençliğe hitap ediyordu. İnsanlığın geleceğinin gençlere bağlı olduğunu söylüyordu.

"Refah düzeyinin artması, prestij, etkili aile bağları; geçmişte egemen güçler bunlardı. Ama bugün güç *gençliğin* ellerinde. Güç beyinlerde, bilgide. Kimyagerlerin, fizikçilerin, doktorların, bilim adamlarının beyinlerinde... En geniş anlamda her şeyi yıkıp, yok edebilecek güç laboratuvarda ortaya çıkmakta. Bu güçle, "Teslim ol ya da yok ol!" demek mümkün. Bu güç hiçbir şekilde şu ya da bu

devletin eline geçmemeli. Güç onu yaratanların ellerinde olmalı. Bu birim, bu topluluk dünyadaki gücün bir araya geldiği yerdir. Buraya dünyanın dörtbir köşesinden, yaratıcı, bilimsel güçlerinizi ve bilgilerinizi geliştirmek için geldiniz. Ve sizler, sizlerle şekillenecek bu *gençlik!* Burada bulunan hiç kimse kırk beş yaşın üstünde değil. Zamanı gelince bir tröst kuracağız. Modern bilimin beyin gücü tröstünü. Ve dünyadaki olaylara hükmedeceğiz. Emirlerimizi ve buyruklarımızı kapitalistlere, krallara, ordulara ve endüstri devlerine ileteceğiz. Ve dünyaya *Pax Scientifica*(*) sunacağız."

Bu böyle sürüp gitti. Kafayı karıştıran, mest eden sözcükler değildi; bu soğuk ve eleştirici olabilecek bir topluluğu etkisi altına alıp, istediği tarafa yönelten tamamen konuşmacının kişiliğiydi.

Direktör konuşmasını şu sözcüklerle tamamladı:

"Cesaret, zafer sizlerin! İyi geceler." Hilary salondan ayrılırken göklere çıkarıldığı bir düşteymişçesine yarı sersemlemiş bir haldeydi, çevresindeki yüzlerde de aynı ifadeyi görüyordu. Özellikle dikkatini çeken ise soluk gözleri parlayan, başı dimdik yürüyen Ericsson oldu. Sonra birden Peter'in elini kolunda hissetti ve genç adam kulağına fısıldadığı sözcükleri duydu.

"Çatıya gel. Biraz hava almalıyız."

Konuşmadan beraberce asansöre bindiler ve çatı bahçesine çıktılar. Palmiyeler hışırdıyor, yıldızlar gökyüzünde parlıyordu. Peters derin ve rahat bir soluk aldı.

"Evet," dedi. "Gereksinimiz olan bu. Bizleri sarhoşa çeviren coşku bulutundan sıyrılmak için biraz hava."

(*) Bilimin pasaportu.

Hilary de derin bir soluk aldı. Kendini henüz gerçek yaşama adapte edememişti.

Peters, onu sevecen bir şekilde sarstı.

"Kendinize gelin, Olive."

"İhtişam bulutları," dedi Hilary. "Bilimin egemenliği. Bu güzel olabilirdi."

"Kendinize gelin, haydi kendinize gelin. Kadın olun. Dünyaya ve basit gerçeklere dönün. Bu ihtişam gazının zehirleyici etkisi kaybolduktan sonra dinlediklerinizin eski bilindik hikâyelerden başka bir şey olmadığını göreceksiniz."

"Ama çok güzeldi, yani idealler demek istiyorum."

"Lanet olsun bu ideallere. Gerçekleri gör artık. Gençlik ve beyinler... şan, şöhret, ihtişam, yaşasın! İyi de beyinlerden oluşan bu gençlik kim? Helga Ruthheim, iflah olmaz bir egoist mi? Torquil Ericsson, dünyayla ilişkisini koparmış, hayal âleminde yaşayan biri mi? Yoksa daha iyi araştırma koşullarına kavuşabilmek için büyükannesini huzurevine kapatan Dr. Barron mu? Yoksa ben, sizin de söylemiş olduğunuz gibi, gıdasal ürünleri araştırmada son derece yetenekli ve bilgili, buna karşın bir büroyu bile yönetmekten aciz, ama günün birinde dünyayı yönetmesi beklenen, normal sıradan bir insan olan ben mi? Sonra eşinizi ele alın -evet sanırım bunu söylemeye hakkım var- sinirleri giderek daha çok yıpranan ve günün birinde cezalandırılacağı korkusundan başka bir şey düşünemez duruma gelmiş olan kocanız mı? Size yalnızca ikimizin de çok iyi tanıdığımız insanlardan söz ettim -ama burada karşılaştığım insanların hepsi aynı durumda. Buraya getirilenlerden bazıları gerçekten dâhi, kendi branşlarında olağanüstü olan bilim adamları- ama konu dün-

yayı yönetmeye gelince Tanrı'm, işte bu konuda kendimi gülmekten alıkoyamayacağım. Öldürücü, bulaşıcı bir saçmalıktan başka bir şey değil tüm bu dinlediklerimiz!"

Hilary taş banka oturup, eliyle alnına düşen saçlarını geriye itti.

"Sanırım haklısınız," dedi. "Ancak şan, şöhret sarhoşluğundan henüz tam olarak ayılamadım. Bunu nasıl başarıyor? Bunlara kendisi inanıyor mu? Öyle olmalı."

Peter sıkıntıyla, umutsuzca yanıt verdi.

"Sanırım sonuçta ulaşılan hep aynı nokta. Kendinin tanrı olduğunu sanan bir deli."

Hilary yavaşça yanıtladı.

"Sanırım öyle. Aslına bakarsan böyle olduğunu düşünmek asıl yıkıcı olan."

"Ama gerçek bu, tatlım. İnsanlık tarihi boyunca sürekli olarak yinelenen bir gerçek bu! Her zaman da etkili olmuştur. Bu akşam bir ara ben de neredeyse kendimi kaptıracaktım, sizi ise etkisine almıştı bile. Eğer sizi buraya yukarı çıkmaya ikna edememiş olsam..." Birden ses tonu değişti. "Belki de bunu yapmamalıydım. Betterton bu konuda ne düşünecek? Bunu tuhaf karşılamayacak mı?"

"Sanmıyorum. Farkına bile varmamıştır."

Peters genç kadını acıyan, ama aynı zamanda sorgulayan bakışlarla süzdü.

"Çok üzgünüm, Olive. Onun nasıl perişan bir halde olduğunu görmek, yitip gittiğini izlemek senin için gerçekten çok zor olmalı."

Hilary birden atıldı.

"Hemen buradan uzaklaşmalıyız. Gitmeliyiz. Gitmeliyiz."

"Gideceğiz."

"Bunu daha önce de söylemiştiniz ama hâlâ buradayız."

"Bekleyin. Biraz sabır! Bu arada boş durmadım."

Hilary, onu şaşkın bakışlarla süzdü.

"Henüz kesin bir planım yok ama dikkatle birtakım yıkıcı eylemlerde bulundum. Burada büyük ölçüde bir hoşnutsuzluk var; kendini Tanrı sanan direktörümüzün bildiğinden, tahmin ettiğinden çok daha fazla. Özellikle de topluluğun pek fazla önemsenmeyen birimleri arasında. İyi yemek, para, lüks ve kadınlar bir noktadan sonra önem taşımıyor. Sizi buradan çıkaracağım, Olive."

"Tom'u da, değil mi?"

Peters'ın yüzü asıldı.

"Beni iyi dinleyin ve söylediklerime inanın, Olive. Tom için en iyisi burada kalmak. O burada," Birkaç saniye için tereddüt etti. "Dış dünyada olacağından çok daha fazla güvende."

"Güvende mi? Bu ne kadar komik bir ifade."

"Güvende," diye yineledi Peters.

"Bu ifadeyi özellikle, bilerek kullandım."

Hilary kaşlarını çattı.

"Ne demek istediğini tam olarak anlayamıyorum. Tom asla, onun akıl açısından sağlıklı olmadığını söylemek istemiyorsunuz, değil mi?"

"Asla. O da aynen sizin ya da benim olduğum kadar sağlıklı."

"Peki o zaman niçin onun burada güvende olacağını söylüyorsunuz?"

Peters ağır, ağır sözcüklerin üzerine basarak yanıt verdi.

"İnsan bazı durumlarda kafesin içindeyken daha güvenli olur."

"Yoo hayır," diye haykırdı Hilary. "Buna inandığınızı söyleyemezsiniz bana. Kitlesel hipnotizma ya da etkileme, ne olarak adlandırıyorsanız onun sizi de etkisi altına aldığını söyleyemezsiniz bana. Güvenlik, huzur, mutluluk! Hayır, öfkelenmeli, isyan etmeliyiz. Özgür olmayı istemeliyiz."

Peters tereddüt içinde mırıldandı. "Evet, biliyorum. Ama..."

"Tom ne pahasına olursa olsun buradan kurtulmak istiyor."

"Tom kendisi için neyin iyi olduğunun bilincinde değil."

Hilary birden Tom'un ona itiraf ettiklerini anımsadı. Eğer bilimsel gerçekleri açıkladıysa, hiç kuşkusuz devlet sırlarını açıklama suçundan yargılanmayı ve cezalandırılmayı hak etmişti. Bu durumda Peters'ın düşündüğü bu olmalıydı. Ancak Hilary hapis cezasına katlanmanın burada kalmaktan çok daha iyi olduğu kanısındaydı. Bu nedenle ısrarla belirtti.

"Tom da bizimle birlikte gelmeli."

Peters'ın birden öfkeyle haykırması Hilary'yi şaşırttı.

"Ne isterseniz onu yapın. Bu adamı için niçin bu denli korumaya çalıştığınızı bilmek isterdim."

Hilary onu aşağılayan bakışlarla süzdü. Dudağının ucuna kadar gelen öfke dolu sözcüklere engel olmakta zorlandı. Kim bilir belki de gerçekte hissettiklerini söylemeliydi o anda.

"Onun için endişelendiğim filan yok. Benim içim hiçbir önemi yok. O başka bir kadının kocası ve ben yalnızca yüklendiğim bir sorumluluğu yerine getiriyorum." Ve de eklemeliydi. "Benim asıl endişelendiğim sensin, sersem, *sensin*..."

III

"Senin munis Amerikalıyla iyi vakit geçirdin mi bari?"

Yatak odasına girdiğinde Betterton Hilary'yi bu sözcüklerle karşıladı. Yatağın üzerine uzanmış, sigara içiyordu. Hilary hafifçe kızardı.

"Buraya birlikte geldik," dedi. "Ayrıca birçok konuda da çok iyi anlaşıyoruz."

Betterton güldü.

"Oh, seni suçlamak gibi bir niyetim yoktu." İlk karşılaşmalarından bu yana ilk olarak Hilary'yi farklı, beğeni dolu bakışlarla süzüyordu. "Çok güzel bir kadınsın, Olive."

(Hilary baştan beri onun kendisini karısının adıyla çağırmasını ısrarla istemişti.)

"Evet," diyen Betterton onu yeniden tepeden tırnağa hayranlıkla süzdü. "Çok güzel görünüyorsun. Bunun baştan beri farkındayım. Ama içinde bulunduğumuz durumda bundan etkilenmemem gerekiyor."

"Ziyanı yok," dedi Hilary kayıtsızlıkla.

"Ben tamamen normal bir erkeğim, tatlım ya da öyleydim. Ama şimdi ne durumda olduğumu bir tek Tanrı biliyor."

Hilary yatağın kenarına oturdu.

"Senin neyin var, Tom?"

"Sana açıkladım. Kafamı toparlayıp, konsantre olamıyorum. Bir bilim adamı olarak bittim. Bu yer..."

"Diğerleri -ya da çoğunluk- senin durumunda değil herhalde."

"Sanırım onların çoğu uyuşuk, duygusuz tipler."

"İçlerinden bazılarının hayat dolu tipler olduğu kesin." Hilary soğuk bir tonda bunu söyledikten sonra kayıtsızca ekledi. "Bir dostun olsaydı... gerçek bir dost?"

"Murchison var ya! Gerçi o da ağır kanlı bir herif ama. Ayrıca son zamanlarda Torquil Ericsson'dan da büyük yakınlık gördüm."

"Gerçekten mi?" Bu açıklama her nedense Hilary'yi şaşırtmıştı.

"Evet. Tanrı'm, o çok büyük bir yetenek. Onun *beyninin* bende olmasını isterdim."

"O tuhaf bir insan," dedi Hilary. "Her nedense beni korkutuyor."

"Korkutuyor mu? Torquil mi? O kuzu kadar yumuşak, temiz biri. Bir anlamda çocuk gibi, o kadar saf. Dünyanın farkında bile değil."

"Yine de onu korkutucu buluyorum," diye belirtti Hilary ısrarla.

"Senin de sinirlerin bozulmuşa benziyor."

"Henüz değil, Tom. Ama bu gidişle sanırım... bozulacaklar. Tom... Torquil Ericsson'a pek yakın olma."

Betterton bakışlarını genç kadına dikti.

"Neden böyle söylüyorsun?"

"Bilemiyorum. Bu yalnızca bir his."

BÖLÜM 17

I

Leblanc omuzlarını silkti.

"Afrika'dan ayrıldıkları kesin."

"Hayır, bu kesin değil. Bundan emin olamayız." Jessop itiraz etti.

"Ama tüm ipuçları bunu işaret ediyor." Fransız başını salladı. "Bütün bunlardan sonra nereye doğru yola çıktıklarını yine de bilemiyoruz, öyle değil mi?"

"Eğer düşündüğümüz yere gitmeyi hedefliyorlarsa, neden yolculuğa Afrika'da başladılar ki? Avrupa'nın herhangi bir noktasından çok daha kolay olmaz mıydı?"

"Bu doğru. Ama işin bir de başka yönü var. Hiç kimse onların burada toplanıp, gideceklerini düşünemezdi."

"Bana kalırsa bu işin arkasında yine de başka bir şeyler var." Jessop kuşkularında ısrarlıydı. "Ayrıca bu havaalanından ancak küçük bir uçak havalanabilir. Avrupa'ya ulaşması için Akdeniz'i geçmeden önce tekrar iniş yapıp yakıt ikmali yapması gerekirdi. Eğer bir yerde yakıt alsa da iz bırakması kaçınılmaz olurdu."

"Sevgili dostum, çok sıkı bir araştırma yaptık neredeyse ülkenin her bir yanında..."

"Gayger sayaçları olan adamların eninde sonunda bir sonuca ulaşmaları gerekir," dedi Jessop. "Kontrol edilmesi gereken uçak sayısı sınırlı ne de olsa. Yalnızca ufacık bir radyoaktivite kalıntısı bize aradığımız uçağı saptamak için yeterli olacak..."

"Eğer ajanınız spreyi kullanmayı başardıysa tabi... Ne yazık! O kadar çok 'eğer' var ki..."

"Bunu ortaya çıkaracağız," diye belirtti Jessop ısrarla. "Yalnız acaba..."

"Neydi?"

"Hep onların *kuzeye* yani Akdeniz'e doğru gittiklerini varsaydık. Diyelim ki *güneye* uçtular, o zaman ne olacak?"

"Tekrar geldikleri yöne mi? Olsa bile, o yönde nereye uçabilirler ki? Önce Yüksek Atlas dağları sonra da çölün kumları var, hepsi o!"

II

"Sahip, her şeyin bana söz verdiğin şekilde olacağına yemin edebilir misin? Amerika'da, Şikago'da bir benzin istasyonu? Bu kesin mi?"

"Bu kesin, Muhammed, ama önce buradan çıkalım da."

"Allah isterse."

"Dileyelim ki Allah senin Şikago'da bir benzin istasyonuna sahip olmanı istesin. Bu arada niçin özellikle Şikago'da?"

"Sahip, karımın erkek kardeşi Amerika'ya gitti ve Şikago'da bir petrol kuyusu var. Kalan günlerimi dünyanın bu geri kalmış, ıssız yöresinde geçirmeyi mi düşündüğümü mü sanıyorsun? Gerçi burada para, yiyecek, halı ve kadın istediğin kadar var ama modern değil. Amerika değil sonuçta."

Peter dikkatle karşısındaki kara yüzü süzdü. Beyaz giysileri içinde Muhammed'i izlemek gerçekten muhteşemdi. İnsanın kalbinde ne ulaşılmaz hedefler yeşerebiliyordu!

"Bunun pek akıllıca bir fikir olduğunu sanmıyorum," dedi Peter iç çekerek. "Ama nasıl istersen! Tabi ele geçersek..."

Gülümseyince siyah yüzündeki güzel beyaz dişleri ortaya çıktı.

"Bu ölüm demek... özellikle de benim için. Belki senin için değil, Sahip, ne de olsa sen onlar için değerlisin."

"Buradakiler için ölüm kolay bir olay, öyle değil mi?"

Diğer adam umursamazlıkla omuzlarını silkti.

"Ölüm ne ki? O da Allah'ın takdiri değil mi?"

"Ne yapacağını biliyorsun, değil mi?"

"Biliyorum Sahip. Hava kararıktan sonra seni çatıya çıkaracağım. Sonra odana da benim ve diğer uşakların giydikleri gibi bir giysi bırakacağım. Sonra da..."

"Yeter, başka bir şey söyleme. Artık beni asansörden indirmen iyi olacak. Sürekli yukarı aşağı gidip gelmemiz birinin dikkatini çekebilir. Bizden kuşkulanabilirler."

III

Dans tam hızıyla sürüyordu. Andy Peters Miss Jennson ile dans ediyordu. Ona iyice yakınlaşmıştı, dışardan bakılınca kulağına bir

şey fısıldıyor gibi görünüyordu. Yavaş yavaş Hilary'nin ayakta durduğu yerin yakınına geldiklerinde göz göze geldiler ve Andy ona partnerine ilişkin kötü bir işaret yaptı.

Hilary gülmemek için kendini zor tutarak gözlerini kaçırdı.

O anda gözleri odanın başka bir köşesinde Torquil Ericsson ile sıkı bir sohbete dalmış olan Betterton'a takıldı. Hilary hafifçe alnını kırıştırdı.

"Benimle dans eder miydiniz, Olive?" Bunu soran hemen yanı başındaki Murchison idi.

"Evet, elbette Simon."

"Yalnız dans konusunda çok kötü olduğumu anımsatmak isterim," diye uyardı Murchison.

Hilary ayak parmaklarını basılmaktan korumak için elinden geleni yaptı, tamamen ayaklarına konsantre oldu.

"İnsanın eksersiz yapması gerek, bunu hep söylüyorum," diyen Murchison soluk soluğa dans etme çabasını sürdürdü. Son derece enerjik bir dansçıydı aslında.

"Giysiniz çok şık, Olive."

Bu konuşma artık demode olmuş, eski bir öyküden alınmış gibiydi.

"Beğenmenize sevindim," dedi Hilary nazikçe.

"Moda bölümünden mi aldınız?"

Hilary, başka nereden olabilir ki, dememek için kendini zorlukla tutarak, yalnızca, "Evet," diye yanıtladı.

"Biliyordum," diye konuşmasını sürdürdü Murchison coşkuyla. "Burada bizim gönlümüzü almak, bizi mutlu etmek için her şeyi yapıyorlar. Aynı şeyi geçen gün Bianca'ya da söyledim. Avrupa'daki refah devletleri buranın yanında ne ki? Para derdi yok, vergi der-

di yok ya da yaşamını sağlamak için para kazanmak, onarım ya da bakım dertleri, hiçbiri yok. Bence bu bir kadın için muhteşem bir yaşam, öyle değil mi?"

"Bianca da böyle mi düşünüyor?"

"Aslında başlangıçta biraz tedirgin oldu ama şimdi farklı komiteler kurdu ve birtakım şeyler organize ediyor; tartışmalar ve bildiğiniz gibi konferanslar. O da sizin bunlara katılmadığınızdan yakınıyordu."

"Maalesef bu gibi faaliyetle uygun bir kişi değilim, Simon. Pek sosyal bir kişiliğim yok."

"Evet ama genç bir bayan kendini bir şekilde geliştirmenin yolunu da bulmalı. Aslında kastettiğim tam anlamıyla *geliştirmek* değil ama..."

"Yani bir şekilde çalışmalı mı?"

"Evet, modern bir kadının birçok faaliyette yer alması gerektiği kanısındayım. Buraya gelmekle siz ve Bianca gibi kadınların büyük fedakârlık yaptıklarının bilincindeyim. İkiniz de bilimle ilgili değilsiniz, Tanrı'ya şükür, ah bu kadın bilim adamları! Birçoğu çekilir tipler değil! Bianca'ya da söyledim: 'Olive'e biraz zaman tanı, zamanla o da sana katılacaktır.' Buraya alışmak biraz zaman alıyor. Başlangıçta insan ister istemez klostrobik duygular içinde oluyor. Ama bu geçiyor... kesinlikle geçiyor..."

"İnsanın burada zamanla her şeye alıştığını mı söylemek istiyorsunuz?

"Hiç kuşkusuz, ancak bazılarında bu duygular farklı seyrediyor. Örneğin Tom alışmakta çok zorlanıyor. Dostumuz Tom nerelerde bu akşam? Oh evet, orada, Torquil ile konuşuyor. İkisi çok iyi anlaşıyorlar, birbirlerinden ayrılmıyorlar."

"Öyle olmamalarını isterdim. Ama bunu anlayamıyorum, ortak noktaları o kadar az ki."

"Genç Torquil eşinize hayran. Nereye gitse onu izliyor."

"Bunun farkındayım. Beni asıl şaşırtan... bunun nedeni?"

"Ah, sürekli olarak tuhaf bazı bilimsel varsayımlardan söz ediyorlar. İngilizcesi çok kötü olduğu için onu izlemekte zorlanıyorum. Tom ise dinliyor ve anlamayı başarıyor."

Dans bitti. Peters gelerek Hilary'den bir sonraki dansı kendisiyle yapmasını istedi.

"Sıkıntı çektiğinizi çok rahat anladım," dedi Peters. "Ayaklarınız ne kadar ezildi?"

"Oldukça çevik davranabildim sanırım."

"Ona nasıl kur yaptığımı fark ettiniz mi?"

"Kime, Miss Jennson'a mı?"

"Evet. Sanırım gereksiz alçakgönüllüğe gerek kalmadan bu konuda çok büyük başarı şansım olduğunu söyleyebilirim. Bu basit, sade, dar görüşlü, sabit fikirli kızlar onlara karşı nasıl davranmanız gerektiğini bilince hemen değişiyorlar."

"Gerçekten de ona âşık olmuş izlenimi uyandırıyordunuz?"

"Evet, bilinçli olarak böyle davrandım. Bu kıza karşı doğru yaklaşıldığı taktirde çok yararlı olabilir, Olive. Burada tüm olup biteni biliyor. Örneğin yarın buraya V. İ. P kişilerden oluşan bir heyet gelecekmiş. Doktorlar, birkaç hükümet yetkilisi ve bir ya da iki zengin patron..."

"Andy, yoksa sen bunun bir şans..."

"Hayır, böyle bir şey söylemedim. Burada böyle durumlarda güvenlik önlemleri en üst düzeye çıkarılıyor, herkes dikkat kesiliyor. Ama bu gibi durumlarda ne önlemler alındığını izlemekte yarar

olabilir. Bir sonraki seferde kim bilir belki bir şeyler yapma fırsatı çıkar. Jennson'u elimde tuttuğum sürece ondan çok şeyler öğrenebilirim."

"Buraya gelenler neler biliyorlar?"

"*Bizim* hakkımızda mı -yani bu birimi kastediyorum- sanırım hiçbir şey. Belki de ben öyle varsayıyorum. Bence buraya özellikle bu kuruluşu ve tıbbi araştırma laboratuvarlarını görmeye geliyorlar. Bu bina özellikle labirent gibi yapılmış, içeri giren birinin tesisin nerelere kadar yayıldığını tahmin etmesi olanaksız. Bence bizim bulunduğumuz yerleri diğerlerinden ayıran gizli bölmeler ve kapılar var."

"Bütün bunlar o kadar *inanılmaz* görünüyor ki."

"Biliyorum. İnsan burada günün yarısını bir düşte olduğu düşüncesi içinde geçiriyor. Aslında burada hiç çocuk olmaması da en tuhaf ve gerçekdışı konulardan biri. Neyse, aslında olmadıkları için Tanrı'ya şükretmemiz gerekir. Çocuğunuzun olmaması büyük bir nimet."

Peters kadının bedenindeki titremeyi hemen fark etti.

"Bak -çok üzgünüm- yanlış ifade ettim." Olive'i dans pistinden kenardaki sandalyelere doğru götürdü.

"Sizi kırdıysam özür dilerim."

"Ah... bu sizin suçunuz değil. Bilemezdiniz. Bir çocuğum vardı, ama öldü. Hepsi bu."

"Çocuğunuz mu vardı?" Peters kadını şaşkınlık dolu bakışlarla süzdü. "Betterton'la altı aylık bir evliliğiniz olduğunu düşünüyordum."

Olive kızardı ve hemen yanıtladı.

"Evet, doğru. Ama daha önce de evlendim ve ayrıldım."

"Demek öyle. Buranın en kötü yanı da bu. Hiç kimsenin diğerinin buraya gelmeden önceki yaşamı hakkında bilgisi yok, bunun sonucu olarak da insan en olmadık şeyleri söyleyebiliyor. Aslında zaman zaman sizin hakkınızda neredeyse hiçbir şey bilmediğim hissine kapılıyorum."

"Ya da ben sizin. Buraya nasıl geldiğinizi... nereden geldiğinizi... ailenizi..."

"Bilimsel bir atmosferde yetiştim, neredeyse deney tüpleriyle beslendim diyebilirim. Evde hiç kimsenin bilimden başka bir düşüncesi yoktu. Ama ailemin zeki oğlu olduğumu söyleyemem. Ailenin gururu, dâhisi başkaydı."

"Başkası mıydı?"

"Bir kız. O olağanüstüydü. İkinci bir Madam Curie. Bilimde yepyeni ufuklar açabilirdi."

"Peki... ona ne oldu?"

Peters sıkıntıyla kısa bir yanıt verdi.

"Öldürüldü."

Savaşa özgü bir trajedi daha, diye düşünen Hilary sevecen, yumuşak bir sesle sordu.

"Onu sever miydiniz?"

"Yeryüzündeki herkesten çok."

Peters birden ayağa kalktı.

"Bu konuları bu kadar konuşmak yeterli. Şimdi burada çok farklı ve önemli sorunlarımız var. Şu Norveçli dostumuza baksanıza. Gözlerindeki canlılık olmasa tahtadan yapılmış bir kukladan farksız. Hareketleri ne kadar sert ve katı, bilmesem onun bir kukla olduğunu ve birinin iplerini çekerek hareket ettirdiğini düşünebilirim."

"Çok uzun boylu ve ince olmasının sonucu."

"Uzun değil. Boyu yaklaşık benim kadar bir yetmiş ya da bir seksen."

"Göz yanılgısı olsa gerek."

"Evet, aynen pasaportlardaki tanımlamalarda olduğu gibi. Örneğin Ericsson'u ele alırsak. Yaklaşık bir seksen boylarında, sarı saçlı, mavi gözlü, uzun yüzlü biri, davranışlar odun gibi, orta büyüklükte bir burun, sıradan bir ağız yapısı. Hatta buna bir pasaportta bulunamayacak bir özellik daha ekleyebilirsiniz... doğru ama bilgiçlik taslayarak konuşur... Bütün bunlar bile Torquil'in gerçekte nasıl biri olduğunu konusunda bir ön fikir edinmeniz için yeterli değil, öyle değil mi? Ne oldu, neyiniz var?"

"Hiç."

Gözleri Ericsson'a takılmıştı. Peters'den duyduğu bu tanımlamalar yaklaşık olarak tamamen Boris Glyn için yapılanlarla aynıydı. Jessop'tan duyduklarına kelimesi kelimesine uyuyordu. Torquil Ericsson'u görünce sürekli huzursuz olmasının nedeni *bu* olabilir miydi? Bu gerçek olabilir...

Birden Peters'a dönerek sordu.

"Sanırım o Ericsson? Ama başka biri olması da mümkün, değil mi?"

Peters, onu şaşkınlık içinde süzdü.

"Başka biri mi? Kim?"

"Yani... demek istiyorum ki... düşündüm de... onun buraya Ericsson yerine geçerek gelen biri olması mümkün, öyle değil mi?"

Peters kısa bir süre düşündükten sonra yanıtladı.

"Sanmıyorum... sanırım bunun yapılması pek olası değil. Bunu yapanın bir de bilim adamı olması gerekiyor..... ayrıca Ericsson çok ünlü ve iyi tanınan bir isim."

"Ama burada bulunan hiç kimse onunla daha önce karşılaşmamış ve birlikte çalışmamış... bence o Ericsson olabileceği gibi başka biri de olabilir."

"Yani sizce Ericsson bir anlamda çift kimlikli bir yaşam mı sürdürüyor? Sanırım bu olabilir. Ama pek akla yatkın görünmüyor."

"Haklısınız," dedi Hilary. "Akla yatkın bir şey değil."

Tabi ki Ericsson Boris Glydr değildi. Peki ama Olive Betterton kocasını niçin ısrarla Boris'e karşı uyarmak gereksinimi içindeydi? Bunun nedeni *Boris'in bu birime geldiğini* biliyor olması olabilir miydi? Peki ama ya Londra'ya gelip kendini Boris Glydr olarak tanıtan kişi aslında Boris Glydr değilse? Diyelim ki o gerçekten de *Torquil Ericsson'du*. Tanımı bire bir uyuyordu. Birime vardığından beri de tüm ilgisini Tom Betterton üzerinde yoğunlaştırmıştı. Hilary Ericsson'un tehlikeli bir insan olduğundan emindi... bu dalgın bakışlı, soğuk gözlerin gerisinde neler olduğunu asla bilemezsiniz...

Ürperdi.

"Olive... ne oldu? Sorun ne?"

"Hiç. Bak. Başkan yardımcısı bir duyuru yapacak."

Dr. Nielson elini kaldırarak grubu susmaya davet etti. Salondaki platformdaki mikrofonun başına geçmişti.

"Dostlarım ve meslektaşlarım. Yarın sizlerden acil durum bölgesinde kalmanızı isteyeceğim. Lütfen sabah saat on birde yoklama için toplanın. Acil durum koşulları yalnızca yirmi dört saat için geçerlidir. Sizlere verdiğimiz bu rahatsızlıktan dolayı üzgünüm. Bununla ilgili olarak gerekli tüm bilgiler dışardaki panoya asılmıştır."

Hafifçe gülümseyerek platformdan indi. Orkestra yeniden dans müziği çalmaya başladı.

"Yeniden Jennson'un yanına gitmeliyim," dedi Peters. "Orada sütunun arkasında durmuş, beni süzüyor. Bu acil durum bölgesinin ne anlama geldiğini öğrenmeliyim?"

Uzaklaştı. Hilary oturup düşündü. Fazla mı hayalci davranıyordu? Torquil Ericsson? Boris Glydr?

IV

Yoklama büyük konferans salonunda yapıldı. Herkes gelmişti ve adı okununca seslenerek varlığını belirtiyordu. Sonra uzun bir sıra halinde salondan çıktılar ve tabur halinde yürümeye başladılar.

Yolları her zaman olduğu gibi uzun, dolambaçlı, birbirinin aynı koridorlardan geçiyordu. Peters'in hemen yanı başında yürüyen Hilary genç adamın avucunun içinde küçük bir pusula olduğunun farkındaydı. Bu sayede belli etmeden yönlerini saptayabiliyordu.

"Bir faydası olacağından değil," dedi Peters kısık bir sesle. "Yani şu an için bir yararı olacağını düşünmüyorum. Belki ilerde."

Koridorun sonundaki gizli kapı açılana kadar kısa bir süre beklemeleri gerekti. Peters sigara kutusunu açtı ama aynı anda Van Heidem'in sert, emreden sesi duyuldu.

"Sigara içmek yasak, lütfen kurallara uyun. Bu size daha önce de belirtildi."

"Affedersiniz, efendim."

Peters sigara kutusunu avucunun içine aldı. Daha sonra hep birlikte kapıdan geçtiler.

"Aynen koyun gibi güdülüyoruz," dedi Hilary kızgınlıkla.

"Sinirlenme," diye mırıldandı Peters. "Meee, meee, sürüdeki siyah koyun uğursuzluk işaretidir."

Hilary genç adama neşeyle baktı.

"Kadınların yatakhanesi sağda," diyen Miss Jennson bayanları söz konusu yöne doğru götürdü. Erkekler sol tarafa yerleştirildiler. Yatakhane geniş bir yerdi ve hastaneyi andırıyordu. Duvarlar boyunca istendiği taktirde plastik perdelerle birbirinden ayrılabilen yataklar yerleştirilmişti. Her yatağın yanında bir dolap vardı.

"Buranın döşenmesini çok sade bulacaksınız," dedi Miss Jennson. "Ama asla basit ve yetersiz değil. Banyo gereksinimlerinize ilişkin her şey karşı tarafta, odanın sağ kısmında. Oturma odasına geçiş de hemen yanındaki kapıdan."

Daha sonra bir araya geldikleri oturma odası daha çok havaalanlarının bekleme salonlarını andırıyordu. Odanın bir köşesine içki alınabilecek bir bar ve hafif yiyecekler hazırlanabilen küçük bir mutfak yerleştirilmişti. Diğer köşede ise kitap ve dergilerin bulunduğu bir sıra raf vardı.

O günü gayet güzel ve rahat geçirdiler. Portatif sinema perdesinde iki film seyrettiler.

Penceresiz bir ortamda bulunmaktan rahatsız olmamaları için ışıklar gün ışığını andırır şekilde ayarlanmıştı. Akşama doğru lambalar daha hafif, loş, gece ışığı veren ampullerle değiştirildi.

"Çok akıllıca," dedi Peters. "Böylece buraya kapatılmış olma duygusu oldukça hafifletilmiş oluyor."

Ne kadar çaresiziz, diye düşündü Hilary. Hemen yakınımızda bir yerlerde dış dünyadan gelenler var. Ve biz onlarla en ufak bir bağlantı sağlayamadığımız gibi, yardımlarını da isteyemiyoruz. Her şey en ufak noktasına kadar düşünülerek planlanmış ve hazırlanmış.

Peters, Miss Jennson ile oturuyordu. Hilary, Murchisonlara birlikte bir briç partisi çevirmeyi önerdi. Tom Betterson bu öneriyi ge-

ri çevirdi. Kafasını toparlayamayacağını söyledi. Dr. Barron ise dördüncü kişi olarak partiye katılmayı kabul etti.

Tuhaftı ama Hilary oyundan gerçekten çok zevk aldı. Üçüncü parti sona ererken saatler on bir buçuğu gösteriyordu. Oyunu o ve Dr. Barron kazanmışlardı.

"Bu iyi oldu," diyen Hilary saatine baktı. "Ne kadar geç olmuş! Sanırım konuklar artık gitmişlerdir, yoksa geceyi de burada mı geçirecekler?"

"Bunu gerçekten bilmiyorum," dedi Simon Murchison. "Tıp uzmanlarından bir ya da ikisi burada kalmış olabilirler. Her halükarda yarın öğlene kadar hepsi gitmiş olacaklardır."

"O zaman biz de normal yaşamımıza döneceğiz, değil mi?"

"Evet. Tabi biraz zaman alır. Bu gibi şeyler tüm rutin programı altüst eder."

"Yine de her şey çok iyi organize edilmiş," diye belirtti Bianca beğeniyle.

Hilary ile birlikte iki adama iyi geceler diledikten sonra oradan ayrıldılar. Hilary loş yatakhaneye önden geçmesi için Bianca'nın arkasında kaldı. O anda birinin hafifçe kolunu tuttuğunu hissetti. Hızla arkasını döndü. Hemen yanı başında koyu renk tenli uşaklardan biri duruyordu. Adam kısık bir sesle Fransızca olarak fısıldadı.

"S'il vous plait,(*) *madam,* lütfen benimle gelir misiniz?"

"Gelmek mi? Nereye?"

"Lütfen beni izleyin."

Hilary bir an için tereddüt etti.

(*) Lütfen.

Bianca yatakhaneye girmişti. Oturma salonundaki birkaç kişi birbirleriyle derin bir sohbete dalmışlardı.

Kolunda yeniden hafif bir temas hissetti.

"Lütfen beni izler misiniz, madam?"

Uşak birkaç adım atıp, arkasını dönerek Hilary'nin gelip gelmediğine baktı. Hilary tereddüt içinde de olsa onu izliyordu.

Hilary bu uşağın her gün karşılaştıklarından çok daha şık giyimli olduğunu saptadı. Giysisinin üstünde altın sim işlemeler vardı.

Uşak Hilary'yi büyük oturma salonunun köşesindeki küçük bir kapıdan geçirerek, yeniden aynı gizemli beyaz koridorlardan yürüttü. Hilary buranın acil durum bölmesine gelirken geçtikleri koridorlar olmadığını düşünüyordu ama yine de koridorların benzerliği nedeniyle bundan tam olarak emin olamazdı. Bir defasında bir şeyler sormak istediyse de uşak sabırsızlık içinde başını sallamış ve temposunu artırmıştı.

Adam koridorun sonundaki bir duvarın önünde durdu ve duvardaki düğmeye bastı. Duvardaki bir panel açıldı ve küçük bir asansör kabini göründü. Uşak nazik bir el hareketiyle Hilary'yi asansöre binmeye davet etti ve asansör yukarı doğru hareket etti.

Hilary kızgınlıkla sordu.

"Beni nereye götürüyorsunuz?"

Uşak onu vakur, imrenen bakışlarla süzdü.

"Büyük efendiye, madam. Bu sizin için büyük bir onur."

"Direktöre mi?"

"Büyük efendiye..."

Asansör durdu. Uşak kapıyı açarak, Hilary'yi dışarı davet etti. Yeni bir koridordan geçerek bir kapıya ulaştılar. Rehber kapıyı çal-

dı ve kapı içeriden açıldı. Burada da beyaz üzerine altın simle işlenmiş beyaz giysileri olan siyah yüzlü uşaklar vardı.

Adam Hilary'yi kırmızı halı kaplı antreden geçirerek tam karşıdaki kalın perdeleri açtı. Hilary içeri geçti ve birden kendini hiç beklemediği şekilde şark stilinde döşenmiş şık bir odada buldu. Alçak divanlar, siniden kahve sehpaları, duvara asılı renkli halılar, mangal. Hilary alçak divanlardan birinde oturan kişiyi görünce gözlerine inanamadı.

Karşısında küçük, sarı, yaşlı, buruşuk görünümüyle neşeyle, gülerek onu süzen Mösyö Aristides vardı.

BÖLÜM 18

"Asseyez-vous, chére madam"(*) dedi Mösyö Aristides.

Küçük pençeyi andıran elini sallayarak işaret etti. Hilary aynen bir düşte yaşarmışçasına bu işareti izleyerek içeri girdi ve adamın karşısındaki alçak bir divana oturdu. Aristides hafifçe gülümsedi.

"Şaşırdınız değil mi? Bunu beklemiyordunuz herhalde?"

"Hayır," diye yanıtladı Hilary. "Hiç düşünmedim. Asla aklıma gelmedi..."

Sürpriz etkisi kaybolmaya başlamıştı.

Mösyö Aristides'i görmesiyle birlikte son haftalarda yaşadığı gerçekdışı düş dünyası bir anda çöküp gitmişti. Şimdi bu birimin kendine niçin gerçekdışı göründüğünü anlıyordu, zaten gerçekdışıydı da ondan. Olması, görünmesi istenen şey bu değildi. Ünlü karizmatik sesiyle ünlü direktör de aslında yalnızca gerçeği gözden gizlemek için öne sürülen kurgusal, sözde yetki sahibi olan, rol yapan biriydi. Gerçek bu gizemli şark stilinde döşeli odadaydı. Burada oturan ve sinsi sinsi sırıtan adamdı. Mösyö Aristides'i resmin merkezine oturtunca her şeyin anlamı değişiyordu; katı, fiili, sıradan...

(*) Lütfen oturun sevgili madam.

"Şimdi her şeyi anlıyorum," dedi Hilary. "Bütün bunlar... sizin, değil mi?"

"Evet, madam."

"Peki ya direktör? Şu ünlü direktör?"

"Çok iyi ve yetenekli biri," dedi Mösyö Aristides beğenisini belirterek. "Ona çok yüksek bir ücret ödüyorum. Daha önceden de Devrimci Toplantıları yönetmiş."

Bir an için susarak düşündü ve sigarasını tüttürdü.

Hilary de susmuş, bekliyordu.

"Hemen yanınızdaki masada Türk lokumu var, madam. Ve isterseniz başka bazı şekerlemeler de."

Yeni bir sessizlik oldu. Daha sonra Aristides konuşmayı sürdürdü.

"Ben gerçek bir filantropistim, madam. Bildiğiniz gibi çok zenginim, dünyanın en zengin adamlarından biri, belki de en zenginiyim. Elimdeki olanaklarla insanlığa hizmet etmeyi görev olarak görüyorum. Burada dünyanın bu ıssız köşesinde bir cüzam kolonisi kurdum ve en geniş anlamda cüzamın tedavisine ilişkin araştırmalar yapılmasına önayak oluyorum. Cüzamın belirli tipleri iyileştirilebiliyor. Aslında bu hastalık ilerleyince iyileştirilmez olarak nitelendiriliyor. Ama biz bu konudaki araştırmaları sürdürüyoruz ve iyi sonuçlar da almayı başardık. Cüzam sanıldığı kadar kolay bulaşan bir hastalık değil. Bir felaket değil. Tifo ya da çiçek ya da veba, işte her neyse diğer musibetlerin ancak yarısı kadar bulaşıcı ya da tehlikeli. Ama yine de insanlara 'cüzam kolonisi' dediğinizde her nedense sırtlarından aşağı soğuk terler boşalıyor. Bu eskilerden kalma bir korku. Hatta İncil'de de var ve bu -cüzam korkusu- yüzyıllar bo-

yu böyle sürüp gitmiş. Bu nedenle burada bu cüzam merkezini kurmayı görev bildim."

"Yani burayı kurmanızdaki amaç bu muydu?"

"Evet. Bir kanser araştırma bölümümüz de var, ayrıca tüberküloz konusunda da önemli çalışmalar yapmaktayız. Bunların dışında bir de virüs araştırma merkezimiz bulunmakta -yalnızca tedavi amaçlı olarak, *bien entendu*- biyolojik silah olarak kullanım asla düşünülmeden. Burada yapılan her şey insanlık yararına, yasal ve kabul edilebilir ve büyük ölçüde bana onur kazandıracak, şan, şöhret getirecek işler. Dünyanın dörtbir yanından ünlü fizikçiler, doktorlar, operatörler, kimyagerler zaman zaman buraya gelip, aynen bugün olduğu gibi araştırma sonuçlarımız konusunda incelemeler yapıp, toplantılar yaptılar. Burası son derece akıllıca yapılmış bir bina, büyük bir kısmı tamamen kapalı ve havadan görülmesi olanaksız. Gizli laboratuvarların çoğu doğrudan kayalar oyularak içine yapılmış ve tünellerle bağlantılı durumda. Böylece hiç değilse meraklı, kuşkucu gözlerden kurtulmuş oluyoruz." Gülümsedi ve ekledi. "Gördüğünüz gibi, ben çok, çok zenginim."

"Peki ama neden?" diye sordu Hilary. "Bu yıkma, yok etme dürtüsü ne?"

"Ama madam, benim yok etme dürtüm filan yok. Beni yanlış nitelendiriyorsunuz."

"Öyleyse... ben hiçbir şey anlamıyorum."

"Bakın madam... ben bir işadamıyım," dedi Aristides basitçe. "Aynı zamanda da bir koleksiyoner. Eğer servetinizin büyüklüğü size yük olmaya başlarsa yapabileceğiniz tek şey bu. Zamanında çok şey topladım, resimler... Avrupa'nın en zengin resim koleksiyonuna

sahibim. Sonra porselen... çin porselenleri. Bunun dışında da pul... pul koleksiyonum da çok ünlü. Bir koleksiyonun neredeyse eksiksiz olduğunu düşündüğünüzde başka birine geçiyorsunuz ister istemez. Artık yaşlı bir adamım madam ve biriktirebileceğim pek fazla bir şey kalmadı. Bunun sonucunda da beyin toplamaya karar verdim."

"Beyin mi?" diye haykırdı Hilary kendini tutamayarak dehşetle.

Aristides nazikçe başını sallayarak onayladı.

"Evet, bu belki de topladığım en ilginç obje oldu. Burada yavaş yavaş dünyanın en iyi beyinlerini bir araya getirmekteyim. Buraya getirdiklerimin hepsi *genç* insanlar. Gelecek vaat eden genç insanlar, başarılı gençler. Günün birinde dünyanın yaşlı ve yorgun devletleri bilim adamlarının yaşlı ve yıpranmış olduklarını fark edecek ve dünyanın genç beyinlerinin, doktorlar, araştırmacı kimyagerler, fizikçiler, operatörler, hepsinin burada benim elimin altında olduğunu görecekler. Ve bir bilim adamına, plastik cerraha, biyologa gerek duyduklarında buraya bana gelip, *benden* satın almaya çalışacaklar."

"Yani siz..." Hilary bir an için konuşmasına ara verip, öne doğru yaslandı ve gözlerini karşısındakine dikti. "Başka şekilde ifade edilirse bunun çok büyük çaplı bir finansal operasyon olduğunu mu söylüyorsunuz?"

Mösyö Aristides yeniden nazikçe başını sallayarak onayladı.

"Evet," dedi. "Elbette. Başka şekilde... bunun bir anlamı olmazdı... öyle değil mi?"

Hilary derin bir soluk aldı.

"Öyle," dedi daha sonra. "Başından beri bunu hissediyordum."

"Ben her şeyden önce bir işadamıyım. Bu benim mesleğim. Ben bir finansçıyım."

"Ve siz *bütün bunlarda* politik hiçbir amaç olmadığını mı ileri sürüyorsunuz? Siz bir dünya gücü olmayı..."

Yaşlı adam ellerini kaldırarak itiraz eder anlamda salladı.

"Tanrı olmak gibi bir niyetim asla olmadı ve olamaz da," dedi. "Ben dindar bir adamım. Bu tüm diktatörlerdeki olan bir illet: Tanrı olmayı istemek. Tanrı'ya şükür ben bu illete yakalanmaktan çok uzağım." Bir an için düşündü ve sonra başını sallayarak ekledi. "Olabilir de. Böyle bir an gelebilir... Tanrı'ya şükür, şimdilik böyle bir durum yok."

"Peki ama tüm bu insanları buraya gelmeye nasıl ikna ettiniz?"

"Onları satın aldım, madam. Açık pazarda, aynen satılan başka herhangi bir mal gibi. Bazen satın almak için para gücünden yararlandım. Çoğu kez de onları ideallerle satın aldım. Genç adamlar hayalperest olurlar. İdealleri vardır. İnançları vardır. Bazen de onları güvenlik vaadiyle satın aldım, özellikle de dış dünyadaki yasalardan birine karşı çıkmışlarsa."

"Bu birçok şeyi açıklıyor," dedi Hilary. "Bilmecenin buraya gelişler konusunda çözemediğim yönlerini açığa çıkarıyor."

"Ah! Buraya gelişler konusunda kafanızı karıştıran bir şeyler mi vardı?"

"Evet. Amaçlardaki farklılık. Amerikalı Peters kesinlikle sol rüzgârına kapılmış. Ericsson fanatik şekilde bir süpermen yaratma hayali peşinde. Helga Needheim ise bildiğim en kibirli ve iflah olmaz faşist. Dr. Barron'a gelince..." Hilary bir an için tereddüt etti.

"Evet, onun geliş nedeni de para," dedi Aristides. "Barron tam anlamıyla çağdaş bir çıkarcıdır. Hayalleri yoktur ama işine tutkuyla bağlıdır. Araştırmalarını ilerletebilmek için sınırsız olanaklara, paraya kavuşma özlemindeydi." Sustu ve birden ekledi. "Zeki bir kadınsınız, madam. Sizi Fez'de gördüğümde hemen anlamıştım bunu." Kıkırdadı. "Belki siz bunun farkında bile değilsiniz madam, ama Fez'e gelmemdeki tek amaç sizi izlemekti... ya da daha doğru ifade etmek gerekirse, sizi daha rahat izleyebilmek için Fez'e getirttim."

"Anlıyorum," diyen Hilary son cümledeki farklı doğu aksanının farkındaydı.

"Buraya gelecek olmanızın düşüncesinden bile mutluluk duydum. Burada sizin de anladığınız gibi konuşup, sohbet edecek akıllı insan bulmak çok zor." Diğerlerini küçümsediğini belirten bir el işaretinin ardından ekledi. "Bu bilim adamları, biyologlar, kimyacılar, aslında hiçbirisi ilginç insanlar değil. Hepsi konularında birer dâhi, üstün zekâlı kişiler ama konu sohbet olunca, hiç de ilginç insanlar değiller."

"Karıları da," diye ekledi Aristides düşüncelerine dalmış bir halde. "Genellikle çok sıradan, sıkıcı tipler. Aslında burada pek kadın olsun istemiyoruz, onlardan hoşlanmıyoruz. Onların varlığına katlanmamın tek bir nedeni var."

"Bu neden ne?"

Mösyö Aristides kuru, soğuk bir tonda yanıt verdi.

"Bazı durumlarda evli erkekler karılarını çok fazla düşündükleri için işlerini gereğince yapamaz durumda oluyorlar. Eşiniz Thomas Betterton da bu kişilerden biri. Betterton bilim dünyasında ger-

çek bir dâhi olarak tanınmaktaydı ama buraya geldikten sonra yalnızca sıradan, ikinci sınıf işler çıkarabildi. Evet, Betterton beni hayal kırıklığına uğrattı."

"Bunun sıklıkla tekrarlandığının farkında değil misiniz? Bu insanlar burada bir anlamda tutsak gibiler. Hiç kuşkusuz içlerinden buna isyan ediyorlardır? Belki başlangıçta, belki de her fırsatta?"

"Evet." Mösyö Aristides hak verdiğini belirtti. "Bu doğal ve beklenen bir durum. Bu kuşun ilk kez kafese koyulması gibi bir durum. Ama eğer kuşa yeterince hareket alanı tanırsanız ve kafeste aradığı her şeyi, arkadaş, gıda, su, dal, yaşaması için gereken her anlamda huzur, güven bulursa, sonuçta özgür yaşadığı günleri unutacaktır."

Hilary hafifçe ürperdi.

"Beni korkutuyorsunuz," dedi. "Gerçek anlamda korkutuyorsunuz."

"Zamanla her şeyi anlayacak ve bana hak vereceksiniz, madam. Başlangıçta dünya görüşleri, amaçları ve idealleri çok farklı olan ve hayal kırıklığına uğradıklarını düşünerek isyan etme eğilimi gösterenlerin hepsinin sonuçta aynı çizgiye geldiklerini ve uyum sağladıklarını göreceksiniz."

"Bundan emin olamazsınız," dedi Hilary.

"Bu dünyada kimse hiçbir şeyden kesinlikle emin olamaz. Bu konuda size katılıyorum. Ama yüzde doksan beş oranında aynı sonucu alıyoruz."

Hilary, onu bir anlamda korku dolu bakışlarla süzdü.

"Bu korkunç!" dedi. "Sanki bir işçi havuzu gibi siz de burada bir beyin havuzu oluşturmaktasınız."

"Çok doğru. Bunu ifade etmek için çok doğru bir deyim buldunuz, madam."

"Ve bu beyin havuzundaki bilim adamlarını ilerde, günün birinde size en yüksek meblağı ödeyene satmayı planlıyorsunuz?"

"Kaba hatlarıyla genel prensibin bu olduğunu söyleyebiliriz, madam."

"Ama bir bilim adamını sıradan bir işçi gibi işe göndermezsiniz, bunu unutuyorsunuz."

"Neden olmasın?"

"Çünkü bu bilim adamını yeniden özgür dünyaya çıkardığınızda sizin belirlediğiniz, sattığınız işverenle çalışmak istemeyebilir. Yeniden özgür olmak isteyecektir."

"Bir noktaya kadar haklısınız. Ama onu şartlandırarak, uyum sağlamasını sağlayabilirim, değil mi?"

"Şartlandırmak mı... bununla ne demek istiyorsunuz?"

"Hiç Leucotomy'den(*) söz edildiğini duydunuz mu madam?"

"Bu bir tür beyin ameliyatı, öyle değil mi?"

"Çok doğru. Özellikle melankolinin tedavisi için geliştiren bir ameliyat bu. Size basit sözcüklerle açıklamaya çalışacağım, madam, çünkü tıbbi terimler ne size ne de bana pek fazla bir şey ifade etmiyorlar. Bu ameliyattan sonra hasta intihar eğilimini tamamen kaybediyor, suçluluk duygusu hissetmiyor. Kaygısız, vicdanen huzurlu ve birçok konuda uyumlu biri oluyor."

"Peki ama bu ameliyatta başarı şansı yüzde yüz değil herhalde?"

(*) Beynin belirli bölgesine yapılan ameliyat.

"Eskiden belki öyleydi. Ama şimdi bu alanda çok büyük ilerlemeler kaydedildi. Bu konuda çalışan üç operatörüm var: Bir Rus, bir Fransız ve bir de Avusturyalı. Beyinde uygulanan bazı hücre aşılama işlemleri ve bazı hassas manipülasyonlarla, insanın yaşamsal fonksiyonlarında ve zekâ düzeyinde en ufak bir kayıp olmadan iradesi kontrol altına alınabilmekte, yumuşak başlı ve uyumlu olması sağlanabilmekte. Böylece sonuçta insanoğlunu zekâ gücü zarar görmeden kusursuz bir uyum sağlayacak şekilde şartlandırmamız mümkün olacak. Ona getirilen her öneriyi itirazsız benimseyecektir."

"Ama bu korkunç bir şey," diye haykırdı Hilary. "Korkunç!"

"Çok *kullanışlı,*" diye düzeltti Aristides ciddi bir tonda. "Hatta birçok anlamda yararlı olduğunu bile söyleyebiliriz. Hasta kendini mutlu, huzurlu, tüm korkulardan ve endişelerden uzaklaşmış hissediyor."

Hilary cüretle yadsıyarak haykırdı.

"Ben bunun olabileceğine inanmıyorum."

"Chére Madam, beni affedin ama sizi bu konuda konuşacak salahiyette göremiyorum."

"Sakinleştirilmiş, uysallaştırılmış bir *hayvanın* yaratıcı gücünün olabileceğini aklım almıyor."

Aristides omuzlarını silkti.

"Belki. Siz zeki, akıllı birisiniz. Bunları görüp yaşayacaksınız. Zaman her şeyi gösterecek. Araştırmalar sürekli olarak ilerliyor, deneyler yapılıyor."

"Deneyler mi? İnsan üzerinde mi?"

"Elbette. Başarıya ulaşmanın tek pratik yolu bu."

"Ama... üzerlerinde bu deneylerin yapıldığı insanlar kimler?"

"Bunlar genellikle buradaki yaşama uyum sağlayamayan ve verimli bir şekilde çalışmayı reddedenler. Deneyler için ideal malzeme bu kişiler."

Hilary parmaklarını oturduğu divanın yastıklarına gömdü. İnsanlık dışı görünümü olan bu solgun sarı yüzlü, gülümseyen küçük adamdan nefret ediyor, korkuyordu. Üstelik söylediği her şey öylesine akıllı, mantıklı ve ticari görünüyordu ki bu duyduğu dehşeti daha da artırıyordu. Karşısındaki bir deli değil, beraber yaşadığı insanları umursamadan deneyleri için kullanmayı göze alan, onları yalnızca kobay olarak gören biriydi.

"Tanrı'ya inanmıyor musunuz?" diye sordu.

"Tabi ki Tanrı'ya inanıyorum." Bay Aristides kaşlarını kaldırdı. Bu sorudan şoke olmuş gibi bir hali vardı. "Size daha önce de söyledim. Ben dindar biriyim. Tanrı beni büyük güçlerle kutsadı. Para ve bunu en iyi şekilde değerlendirebileceğim üstün fikirlerle."

"İncil okur musunuz?"

"Elbette madam."

"Musa ve Aaron'un firavuna ne dediklerini anımsıyor musunuz? *Bırakın insanlarım gitsinler."*

Aristides gülümsedi.

"Yani... sizce ben firavun muyum? Siz de Musa ve Aaron, öyle mi? Bana söylemeye çalıştığınız bu mu, madam? İnsanların, tüm bu insanların gitmelerine izin vermem gerektiği... ya da özellikle birinin?"

"Hepsi demeyi yeğlerim."

"Bunu yapmanızın zaman kaybından başka bir şey olmadığının siz de farkındasınızdır *chére Madame.* Bunun yerine kocanız için yalvarmayı yeğlemeniz daha uygun olmaz mı?"

"Onun size pek bir yararı olmadığının siz de farkındasınız herhalde."

"Söylediğiniz çok doğru madam. Thomas Betterton konusunda büyük hayal kırıklığı yaşadığım bir gerçek. Sizin buraya gelmenizin ondaki üstün yetenekleri ortaya çıkaracağını düşünmekteydim, üstün yetenekleri olduğunda hiç kuşkum yok. Amerika'daki tartışmasız ünü de bunu gösteriyor. Ama sizin gelişiniz de onun üzerinde hiçbir etki yapmadı. Tabi ki bunu kendi gözlemlerime dayanarak değil konuyu bilenlerin düzenledikleri raporlara dayanarak söylemekteyim. Bunlar onunla birlikte çalışan meslektaşları." Omuzlarını silkti. "Yaptığı işler bilimsel ama orta düzeyde, sıradan. Daha fazlası yok."

"Kafeste ötemeyen kuşlar vardır," dedi Hilary. "Belki belirli koşullar altında yaratıcı gücünü ortaya çıkaramayan bilim adamları da vardır. Böyle bir şeyin olabileceğini kabul etmelisiniz."

"Olabilir. Buna itiraz etmem."

"O zaman Thomas Betterton'u kayıplar listenize koyup, onun eski dünyasına, dış dünyaya dönmesine izin verin."

"Maalesef bunu yapmam pek mümkün değil, madam. Şimdilik burada olup bitenin dış dünyada bilinmesine hazırlıklı değilim."

"Ondan hiçbir şey söylememesi konusunda söz alabilir, bir tek kelime bile etmemesi için yemin ettirebilirsiniz."

"Yemin eder... evet. Ama sözünü tutmayacaktır."

"Tutar. İnanın, *sözünü tutacaktır."*

"Tam bir kadın gibi konuştunuz. Ancak bu konuda kadınlara güvenilmez. Yine de..." Divanın arkasına yaslandı ve parmak uçlarını birleştirdi. "Burada bir rehin bıraktığı taktirde belki de çenesini tutmayı başarabilir."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"*Sizi* kastediyorum, madam... Tom Betterton gidip, siz burada rehin olarak kalsanız, böyle bir pazarlığa ne dersiniz, madam? Bunu kabul eder miydiniz?"

Hilary'nin gözlerinin önünde geçmişten görüntüler canlandı. Mösyö Aristides onun ne düşündüğünü asla bilemezdi. Kendini yeniden bir hastane odasında ölmekte olan bir kadının başucunda görüyordu. Jessop'u dinliyor, onun komutlarına uyma çabalarını ve Hilary Craven'dan bir Olive Betterton yaratmak için verilen uğraşı anımsıyordu. Şimdi önüne çıkan bu olanak, Betterton'un serbest bırakılması ve kendisinin rehine olarak kalması görevini yerine getirme yolunda kaçırılmayacak bir fırsat değil miydi? Gayet iyi biliyordu ki (tabi ki Bay Aristides bu bilgiden yoksundu) geride kaldığı taktirde bu rehinelik sözcüğün gerçek anlamında bir rehinelik olmayacaktı. Ayrıca zaten Thomas Betterton'un da onu önemsediği yoktu. Onun sevdiği kadın olan karısı ölmüştü.

Başını kaldırıp, karşısındaki divanda oturan ufak adama baktı.

"Bunu kabul edebilirim."

Yaşlı adam gülümsedi.

"Cesur bir kadınsınız madam, cesur, sadık ve güvenilir. Bunlar güzel, iyi nitelikler. Üstelik..." Yeniden gülümsedi. "Neyse, bu konuyu başka bir zaman yeniden konuşalım."

Hilary birden ellerini yüzüne kapayarak haykırdı. Omuzları titriyordu.

"Yoo, hayır, hayır. Buna dayanamam. Buna katlanamam. Her şey o kadar insanlık dışı ki."

"Bunu böyle nitelendirmemelisiniz, madam." Yaşlı adamın sesi yumuşak, neredeyse okşayıcıydı. "Bu akşam sizinle isteklerim ve geleceğe yönelik planlarım konusunda konuşmaktan büyük zevk aldım. Düşüncelerimin konuya tamamen hazırlıksız birinin üzerindeki etkisini görmek benim açımdan gerçekten ilgi çekiciydi. Sizin gibi birinin, dengeli, sağlıklı ve akıllı bir kadının üzerindeki etkisini. Korktunuz. Kendinizi itelenmiş, bozguna uğramış gibi hissediyorsunuz. Neyse, sizi bu şekilde şoke etmenin, akıllıca bir plan olduğunu düşünüyorum. Elbette önce bu fikirleri yadsıyacaksınız, sonra üzerinde tekrar tekrar düşüneceksiniz ve sonuçta size çok doğal görünecek; sanki dünyadaki en akıllıca ve doğal şey buymuşçasına, sıradan, çok görülmüş bir şey gibi gelecek size."

"Bu asla olmayacak," diye haykırdı Hilary. "Asla! Asla!"

"Ah!" dedi Mösyö Aristides. "Tam anlamıyla kızıl saçlılara özgü bir hırs, ihtiras ve isyan gösterisi! İkinci karım da," diye ekledi derin düşüncelere dalarak. "Kızıl saçlıydı. Çok güzel bir kadındı ve bana âşıktı. Tuhaf, değil mi? Daima kızıl saçlı kadınlara hayranlık duymuşumdur. Muhteşem saçlarınız var, madam. Sizde hoşuma giden başka özellikler de var. Huyunuz, cesaretiniz, canlılığınız, her konuda görüşünüz ve belirli bir duruşunuz olması!" İçini çekti. "Ne var ki artık kadınlar beni pek ilgilendirmiyor. Burada bazen hoş zaman geçirmemi sağlayan birkaç genç kız var ama artık ruhsal anlamda dostluktan çok daha fazla tatmin oluyorum. İnanın bana madam, varlığınız üzerimde çok olumlu etki yaptı, bir anlamda beni canlandırdı diyebilirim."

"Peki ya biraz önce söylediklerinizi kocama anlatırsam?"

Mösyö Aristides sinsice gülümsedi.

"Evet, diyelim ki bunu *yaptınız?* Peki ama gerçekten yapacak mısınız?"

"Bilemiyorum. Ben... of, bilmem ki."

"Ah," dedi Mösyö Aristides. "Siz zeki bir kadınsınız. Kadınlar bazı bilgileri kendilerine saklamayı bilmelidir. Ama yorgun ve... altüst olmuş durumdasınız. Zaman zaman buraya geldiğimde sizi bana getirmelerini isteyeceğim, o zaman birçok konuyu tartışabiliriz."

"Bırakın da buradan gideyim..." Hilary ellerini yaşlı adama doğru yalvarırcasına uzattı. "Lütfen bırakın gideyim. Siz giderken ben de sizinle gitmek istiyorum. Lütfen! Lütfen!"

Aristides yavaş ve nazik bir şekilde başını salladı. Hoşgörülü ama bir anlamda da aşağılayıcı bir ifade vardı yüzünde.

"Şimdi de küçük bir çocuk gibi konuşmaya başladınız," dedi serzenişle. "Sizi nasıl bırakabilirim ki? Size nasıl dünyanın dörtbir köşesine burada gördüklerinizi yayma fırsatı verebilirim?"

"Kimseye hiçbir şey söylemeyeceğime yemin etsem, bana inanmaz mısınız?"

"Hayır, gerçekten de size inanmam olanaksız," diye yanıtladı Mösyö Aristides bu öneriyi. "Bunu yapmam aptallık olurdu."

"Burada olmak istemiyorum. Bu hapishanede kalmak istemiyorum. Buradan çıkmalıyım."

"Ama burada kocanız var. Buraya ona eşlik etmek için kendi isteğinizle, gönüllü olarak geldiniz."

"Ama nasıl bir ortama geldiğimi bilmiyordum. Hiçbir fikrim yoktu."

"Bu doğru," diye onayladı Mösyö Aristides. "Fikriniz yoktu. Ama size şunu açıkça belirtmek isterim ki içinde bulunduğunuz bu

dünyada yaşam demir perde gerisindeki yaşamdan çok daha güzel ve hoşnut edici. Burada gereksiniminiz olan her şey var. Lüks, muhteşem bir iklim, her çeşit çılgınlık..."

Ayağa kalkıp, sevecenlikle Hilary'nin omzuna vurdu.

"Alışacaksınız," dedi kendinden emin, güven verici bir tonda. "Ah evet, kafesteki kızıl saçlı kuşumuz buraya alışacak. Belki bir, belki iki yılda, ama çok mutlu olacaksınız. Her ne kadar..." diye ekledi düşüncelerine dalmış bir halde. "Giderek burayı daha az ilginç bulsanız da."

BÖLÜM 19

I

Ertesi gece Hilary birden uyandı. Dirseğinin üzerinde doğrulup, sordu.

"Tom, sen de duyuyor musun?"

"Elbette duyuyorum. Bu alçaktan uçan bir uçak sesi. Bunun bir anlamı yok. Zaman zaman olur."

"Çok merak ediyorum..." Cümlesini tamamlamadı.

Gözleri açık bir halde uzanıp, tekrar tekrar Aristides'le arasında geçen tuhaf konuşmayı düşündü.

Yaşlı adamın ona karşı zaafı olduğu belliydi.

Acaba bundan yararlanabilir miydi?

Belki de onunla birlikte dış dünyaya gitme konusunda yaşlı adamı kandırabilirdi?

Bir dahaki gelişinde, eğer onu çağırtırsa onunla ölen kızıl saçlı karısından konuşacaktı. Adamı cezbeden erotik motifler değildi. İhtiras onun açısından hiç o kadar da önemli değildi. Bu gibi şeyler için damarlarındaki kan artık çok soğuk akıyordu. Ayrıca zaten em-

rinde ona hizmet etmek için getirilmiş "kızlar" da vardı. Ama yaşlı insanlar anılarında yaşamaktan ve geçmiş günlerden bahsetmeye zorlanmaktan hoşlanırlardı.

Cheltenham'da yaşayan George Amca...

Hilary, George Amca'yı anımsayınca ister istemez karanlıkta gülümsedi.

George Amca ve milyonlara hükmeden Aristides arasında gerçekten de insan olarak çok fark var mıydı? George'un bir hizmetçisi vardı. "O kadar iyi ve güvenilir bir kadın ki tatlım, gösteriş düşkünü değil, seksi de değil, hiç bu gibi özellikleri yok. Hoş, sade ve aklı başında." Ama sonra George Amca bu hoş, sade kadınla evlenerek aile düzenini altüst etmişti. Kadın çok iyi bir dinleyiciydi...

Hilary bir defasında Tom'a ne demişti?

"Buradan çıkmanın bir yolunu mutlaka bulacağım."

Bu kaçış yolunun belki de Aristides olması ne tuhaf olacaktı?

II

"Bir mesaj," dedi Leblanc. "Sonunda bir mesaj geldi."

Uşağı henüz o anda içeri girmiş ve ona katlı kâğıdı uzatmıştı.

"Rapor araştırma pilotlarımızdan birinden geliyor. Yüksek Atlaslar bölgesinde ıssız bir yöreyi araştırmış. Dağlık bir bölgenin üstünden uçarken bir ışık fark etmiş. Bu iki kez yinelenen bir mors sinyaliymiş. Döküm burada."

Haberin bulunduğu kâğıdı Jessop'un önüne bıraktı. Kâğıtta aynen şöyle yazılıydı:

COGLEPROSIESL

Jessop elindeki kurşunkalemle son iki harfi diğerlerinden ayırdı.

"SL – Bu harfler bizim 'onay gerekmez' kodumuz. ", "Mesajın başındaki COG – harfleri ise bizim 'Tanınma' kodumuz."

"Asıl mesaj kalan harflerde." Kalan harflerin altını çizdi: LEPROSİE. Harfleri tereddüt içinde incelemeye başladı.

"Leprosie mi?" diye sordu Jessop. "Bu ne anlama geliyor? Burada önemli cüzam kuruluşlarınız var mı? Ya da belki o kadar önemli olmayanlar?"

Leblanc masanın üstüne büyük bir harita yaydı. Fazla nikotinden sapsarı bir renk almış olan işaret parmağıyla haritadaki bir noktayı işaret etti.

"Burası," dedi parmağını bir bölgenin üstünde gezdirerek. "Pilotumuzun araştırma yaptığı bölge. Bir bakayım. İncelemem gerek..."

Odadan çıktı. Kısa bir süre sonra da geri döndü.

"Buldum," dedi. "Tam orada ünlü bir cüzam araştırma merkezi var; çok iyi tanınan ve bilinen bir filantropist tarafından kurulmuş ve yönetiliyor, tamamen ıssız sayılacak bir bölgede üstelik. Burada cüzam konusunda çok önemli çalışmalar yapılmakta. Cüzam kolonisinde yaklaşık iki yüz kişi var. Ayrıca aynı yerde bir kanser araştırma merkezi ve tüberkülozluklar için bir sanatoryum da var. Birinci sınıf bir sağlık kuruluşu orası, her şey en üst düzeyde. Çok da ünlü. Başkanlığını da bizzat koloninin 'seçilmiş başkanı' üstlenmiş."

"Evet," dedi Jessop sevinçle. "Gerçekten iyi bir çalışma."

"Ayrıca her zaman için incelemeye de açık. Bu alanlarda çalışma yapmak isteyen tıp adamları burayı sıkça ziyaret ediyorlar."

"Ve tabi yalnızca görmelerine izin verileni görebiliyorlar. Neden fazlasını görsünler ki? Kuşkulu işler çevirmenin en iyi ve kolay yollarından biri bunu insan sevgisi ve yardımseverlik maskesi altında, üst düzeyde saygın bir atmosferde gerçekleştirmektir."

"Olabilir," dedi Leblanc tereddütle. "Sanırım yolculuk yapan bir grup için bir günlük iyi bir gizli mola yeri olabilir. Belki oradaki bir ya da iki orta Avrupalı doktor bu şekilde bir konaklama sağlamaktadır. Tabi izinde olduğumuz gibi küçük bir grubunda da yolculuklarına devam etmeden önce *göze çarpmadan* burada iki, üç hafta kalmış olmaları mümkün."

"Bence çok daha fazlası da olabilir," dedi Jessop. "Burası... yolculuğun sonu... anlamı da taşıyabilir."

"Yani siz buranın... daha farklı anlamda bir kuruluş olduğu düşüncesinde misiniz?"

"Cüzam kolonileri bana her zaman kuşkulu görünmüştür. Modern tedavi yöntemleriyle günümüzde cüzamın evde tedavi edilebileceği kanısındayım."

"Uygar ülkelerde belki. Ama bu ülkede bunun yapılması olanaksız."

"Hayır. 'Cüzam' sözcüğünü duyunca insanların gözünde hâlâ, yanlarına biri yaklaştığında bunu çan çalarak karşılarındakini uyarmaları gereken ortaçağ cüzamlıları canlanıyor. Dolayısıyla da kimse yalnızca merak nedeniyle cüzam kolonilerinin yakınından bile geçmez, buraya gelenler olsa olsa yapılan tıbbi araştırmalarla ilgilenen tıp adamları ya da cüzamlıların yaşam koşullarına ilişkin rapor yazma durumunda olan sosyal kuruluşların temsilcileridir. Hiç kuşkusuz bu kişilerin davranışlarını saygı ve taktirle karşılamak gerek. Ama bu hayırseverlik ve filantropi görüntüsünün gerisinde... her tür

iş çevrilebilir. Bu arada bu yerin sahibi kim? Burayı kuran ve işleten yardımsever kim?"

"Bu kolayca öğrenilebilir. Bir dakika, lütfen."

Leblanc çok kısa bir süre sonra elinde resmi bir referans kitabıyla döndü.

"Özel teşebbüs girişimiyle kurulmuş. Başlarında Aristides'in bulunduğu bir grup yardımsever tarafından. Bildiğiniz gibi kendisi dünyanın en varlıklı adamlarından biri ve yardım amaçlı çok önemli yatırımları var. Paris ve Seville'de hastaneler kurdu. Tamamen kendi gayreti ve girişimiyle, diğer yatırımcılar ise yine onun kuruluşlarının ortakları."

"Demek oluyor ki burası bir Aristides kuruluşu! *Ve Olivia Betterton Fez'deyken Aristides de oradaydı.*"

"Aristides!" Leblanc kastedileni hemen anlamıştı. *"Mais - c'est colossal!"*(*)

"Evet."

"C'est fantastique."(**)

"Doğru."

"Enfin - c'est formidable!"(***)

"Kesinlikle."

"Bunun ne kadar zor ve dehşet verici olduğunu anlıyorsunuz, değil mi?" Leblanc işaret parmağını uyarır şekilde diğerinin yüzüne doğru salladı. "Bu Aristides'in her yerde parmağı var. Neredeyse her şeyin arkasında o var. Bankalar, hükümet, endüstri kuruluşları, silah ticareti, ulaşım! Onu ne gören, ne de duyan olur. İspanya'daki şato-

(*) Çok büyük.

(**) Harika.

(***) Sonunda korkunç.

sunun sıcak odasında oturup, sigarasını içer; bazen bir kâğıt parçasının üzerine bir şeyler karalar ve kâğıdı yere atar. Bir sekreter eğilip bu kâğıdı yerden alır ve birkaç gün sonra ünlü büyük bir Paris'li banker kafasına sıktığı kurşunla ölür. İşte böyle!"

"Bunu ne kadar dramatik yansıttınız, Leblanc. Ama bu şaşılacak şey değil. Büyük devlet adamları ve başkanlar önemli demeçler sunarlar; bankerler ise tantanalı yazı masalarının başlarında oturup, bol kazançlı, büyük yatırımlarına ilişkin açıklamalar yaparlar. Ama bütün bunlar yalnızca bir aldatma ve görüntüdür. Bütün bu önemli, büyük ve ihtişamlı demeçlerin gerisinde ise genelde daima gerçek harekete geçirici gücü elinde tutan ve diğerlerini öne süren küçük, önemsiz görünen birinin olması kimseyi şaşırtmamalı. Bu açıdan tüm bu tuhaf, gizemli olayların gerisinde Aristides'in olması hiç de şaşırtıcı değil. Aslında biraz daha mantıklı düşünebilseydik bunu çoktan keşfetmiş olmamız gerekirdi. Tüm bunlar hiç kuşkusuz çok büyük bir finansal spekülasyonun parçası. Politik bir yön olduğunu sanmıyorum. Asıl sorun," diye ekledi düşünceli bir tavırla. "Bizim bu konuda nasıl davranmamız gerektiği."

Leblanc'ın yüzü asıldı.

"Bunun kolay bir şey olmadığını anlıyorsunuz, değil mi? Eğer yanılıyorsak... olacakları düşünmek bile istemiyorum. Hatta haklı olsak bile... haklılığımızı kuşku götürmez biçimde *kanıtlamamız* gerekir. Eğer araştırma yapmaya kalkarsak -bunun engellenmesi olasılığı var- hem de en yüksek yerlerden gelen talimatlarla, bunu anlıyorsunuz değil mi? Hayır, bu asla kolay olmayacak... *Ama...*" İşaret parmağını uyarır şekilde salladı. "Bu yapılmalı."

BÖLÜM 20

Arabalar dik virajlı dağ yolunda zorlukla ilerleyip, kayalık zemine yerleştirilmiş demir parmaklıklı kapının önünde durdular. Dört arabaydılar. Birincisinde Fransız bakanla Amerikan büyükelçisi, ikincisinde İngiltere konsolosu, bir parlamenter ve bir polis vardı. Üçüncü arabada Kraliyet komisyonunun iki resmi üyesi ve iki ünlü gazeteci bulunmaktaydı. Bu üç arabadaki kişilerin hepsinin de korumaları yanlarındaydı. Dördüncü arabada ise toplumun çok az tanıdığı, ama kendi alanlarında çok ünlü olan iki kişi vardı: Yüzbaşı Leblanc ve Bay Jessop.

Kusursuz giyimli şoförler arabaların kapılarını açarak, efendileri inerken yarı bellerine kadar eğildiler.

"Umarız burada olası bir *teması* engellemek için gereken önlemler alınmıştır," dedi bakan endişeyle. Korumalarından biri hemen yatıştırdı.

"Du tout,(*) *M. le Ministre."* En ufak bir risk bile söz konusu değil, gerekli tüm önlemler alınmış durumda. Hastalar güvenli bir uzaklıktan izleniyorlar."

(*) Hepsi tamam, Sayın Bakan.

Yaşlı ve ürkek bir insan olan bakan rahatlamışa benziyordu. Elçi de cüzamlıların günümüzde gelişen tedavi ve bakım koşullarına ilişkin bir şeyler söyledi.

Büyük demir kapılar açıldı. Eşikte gelenleri karşılamak üzere toplanmış küçük bir grup vardı: Esmer kısa boylu direktör, iriyarı ve nazik direktör yardımcısı, iki ünlü doktor ve bir ünlü araştırmacı kimyager. Selamlaşmalar büyük bir canlılık ve içtenlik içinde Fransızca olarak yapıldı.

"Sevgili Aristides nerede?" diye sordu bakan samimiyetle. "Umarım bozuk sağlığı söz verdiği gibi bizimle burada buluşmasını engellememiştir."

"Mösyö Aristides İspanya'dan dün geldi ve sizi binanın içinde bekliyor," diye açıkladı direktör yardımcısı. "İzin verirseniz Ekselansları -*M. le Minister*- size yolu göstereyim."

Grup direktör yardımcısını izledi. İlerledikleri sürece halen endişesi tam olarak geçmemiş olan bakan korku dolu gözlerle parmaklıklardan mümkün olduğunca uzakta sıraya dizilmiş olan cüzamlıları süzüyordu. Sonuçta rahatlamıştı. Cüzama ilişkin önyargıların yalnızca ortaçağdan kalma bir düşünce olduğunu anlamışa benziyordu.

Mösyö Aristides konuklarını büyük, şık döşeli kabul salonunda bekliyordu. Olağan selamlaşmalar, reveranslar ve iltifatların ardından beyaz giysileri ve türbanları içinde koyu tenli uşakların sunduğu aperatifler içildi.

"Burada olağanüstü bir tesis yaratmışsınız," dedi genç gazetecilerden biri Mösyö Aristides'e.

"Bu kuruluşla iftihar ediyorum," diye belirtti Aristides gururla. "Sizin de söylediğiniz gibi burası benim son büyük eserim. İn-

sanlığa son armağanım. Buranın yapımında hiçbir masraftan kaçınılmadı."

"Bu gerçekten de öyle," diye onayladı doktorlardan biri hayranlıkla. "Bu araştırma enstitüsü bilim adamları için bir anlamda bir düşün gerçekleşmesi. Gerçi Birleşik Devletler'de de çok gelişmiş enstitüler var ama bununla kıyaslanınca... *üstelik sonuç da alıyoruz!* Evet, beyler, burada gerçekten çok önemli sonuçlara ulaşıyoruz."

Bu hevesli tutum bulaşıcıydı.

"Bu özel kuruluşun başarılarını hepimiz taktirle anmalıyız," diyen büyükelçi nezaketle Aristides'in önünde eğildi.

Aristides alçakgönüllülükle karşılık verdi.

"Tanrı her zaman yanımda oldu, bana istediğimden fazlasını verdi."

Aristides büzülüp oturduğu koltuğunda küçük sarı bir cüceyi andırıyordu. Parlamento üyesi yaşlı, ağır işiten kraliyet komisyonu üyesine doğru eğilerek, tüm bunlarda ilginç bir ikilem gördüğünü mırıldandı. Bir paradoks!

"Bu ihtiyar alçak hiç kuşkusuz milyonların mahvolmasına neden olmuştur. Bu yüzden de şimdi ne yapacağını bilemediği kadar büyük bir servetin sahibi ve yardımseverlik adı altında bir eliyle çaldığını diğer eliyle geri veriyor."

İhtiyar yavaşça yanıt verdi.

"Bu denli büyük harcamaları haklı çıkaracak araştırma sonuçlarının ne olduğunu bilmek isterdim. İnsanlığa büyük yarar sağlayan buluşların birçoğu çok basit araç gereçlerle, basit koşullarda ortaya çıkmıştır."

"Ve şimdi," diye söze girdi Aristides konuklarla tanışma seremonisi tamamlanıp, aperatifler içildikten sonra. "Öncelikle sizden bi-

zimle birlikte basit bir öğlen yemeği yiyerek bizleri onurlandırmanızı rica edeceğim. Sizler için hazırlanan bu yemekte size Dr. Van Heidem eşlik edecek. Ben maalesef diyetteyim ve bu günlerde çok özel ve az yiyebiliyorum. Yemekten sonra enstitüdeki turunuza başlayabiliriz."

Konuklar yemek önerisinden çok hoşnut olup, Dr. Van Heidem'in eşliğinde büyük mutlulukla yemek salonuna geçtiler. Yaklaşık iki saatlik bir uçuşun ardından sonra bir saat kadar da kara yolculuğu yapmışlardı, kendilerini yorgun ve aç hissediyorlardı. Yemekler mükemmeldi ve özellikle de bakanın büyük beğenisini kazandı.

"Burada modern yaşamın tüm konforunu yaşamaktayız," dedi Van Heidem. "Haftada iki kez uçakla taze sebze ve meyvemiz getirtiliyor. Ayrıca et ve tavuk da sürekli bağlantılarımızla sağlanmakta, tabi derin dondurucu ünitelerimiz de geniş stoklama olanakları sağlıyor. Bilimsel çalışma yapanların beyinlerinin iyi beslenmesi şart."

Yemekle birlikte sunulan seçkin şaraplardan sonra, değerli Çin porseleni fincanlarda Türk kahvesi ikramı yapıldı. Daha sonra da gruba tesisin gezdirilmesi önerildi. İnceleme turu yaklaşık iki saat sürdü ve oldukça ayrıntılıydı. Özellikle bakan turun bitmesiyle rahat bir soluk aldı. Pırıl pırıl parlayan laboratuvarlardan, hiç bitmeyecekmiş gibi görünen uzun, beyaz temiz koridorlardan ve kendisine verilen çok sayıdaki ayrıntılı bilimsel açıklamalardan büyülenmiş, gözleri kamaşmıştı.

Her ne kadar bakanın ilgisi tamamen formalite gereği idiyse de gruptakilerden bir kısmı daha fazla soru sorma eğilimindeydi. Merakları özellikle de personelin lojmanları ve buradaki sosyal ya-

şantılarının ayrıntılarında yoğunlaşmaktaydı. Dr. Van Heidem de tesisteki tüm görmeye değer yerleri bitip tükenmez bir istekle konuklara göstermek hevesindeydi.

Bakana eşlik eden Leblanc ve İngiliz konsolosuna eşlik eden Jessop, topluluk büyük salona döndüğünde diğerlerinin biraz gerisinde kaldılar. Jessop eski, duyulacak kadar yüksek bir sesle çalışan saatini çıkararak zamanı not etti.

"Hiçbir ipucu yok," dedi Leblanc heyecanla.

"En ufak bir iz bile."

"Mon cher, eğer daha önce de konuştuğumuz gibi yanlış ata oynadıysak, bunun ne büyük bir felaket olacağını düşünebiliyor musun? Üstelik de bunu ayarlayabilmek için haftalarca uğraştıktan sonra! Benim açımdan... bu kariyerimin sonu demek olur."

"Henüz hiçbir şey bitmiş sayılmaz," dedi Jessop. "Dostlarımız *burada*, bundan eminim."

"Ama en ufak bir iz bile yok."

"Tabi ki olmayacak. İz bırakma riskini göze alamazlar. Bu resmi ziyaretlerde her şey önceden hazırlanır ve ayarlanır."

"Peki ama bu durumda biz nasıl kanıt bulacağız? Kanıtımız olmadığı taktirde bu konunun üstüne gitmemizin olanaksız olduğunu belirtmiştim. Bu kişiler kuşkucu, korkak tipler, hemen hepsi öyle. Bakan, Amerikan elçisi, İngiliz konsolosu... hepsi Aristides gibi bir insanın her türlü kuşkunun dışında bırakılması gereken biri olduğu kanısındalar."

"Sakin ol Leblanc, sakin ol. Henüz yenilmedik."

Leblanc omuzlarını silkti.

"Fazlasıyla iyimsersin, dostum!"

Leblanc bilgilendirme turunun bir kısmını düzenleyen düzgün giyimli, ay yüzlü genç adamla konuşmak için bir an başını çevirdi, sonra yeniden Jessop'a döndü ve merakla sordu.

"Neden gülümsüyorsun?"

"Bilimin sunduğu olanaklara... daha açık söylemek gerekirse... Gayger sayacının geliştirilen son modeline."

"Ben bilim adamı değilim, neden bahsettiğini anlamıyorum."

"Ben de değilim ama radyoaktiviteyi ölçen bu hassas araç bana dostlarımızın burada olduklarını gösteriyor. Bu bina bilinçli olarak şaşırtıcı biçimde inşa edilmiş. Tüm koridorlar ve odalar birbirine o kadar benziyor ki kişinin nerede olduğunu bilmesi ya da binanın planını anlaması çok zor. Buranın görmediğimiz bir kısmı daha var. Bize özellikle gösterilmeyen."

"Bunu radyoaktif belirtilere bakarak mı söylüyorsunuz?"

"Kesinlikle."

"Yine söz konusu olan madamın incileri mi?"

"Öyle denebilir. Bir başka deyişle, Hansel ve Gretel'i oynar gibiyiz. Ancak burada bizim için bırakılan izlerin inci kolyenin parçaları ya da fosfora bulanmış eldivenler kadar rahat görünür olmaları olanaksızdı. Görülmeleri mümkün değil, ama hissedilebiliyorlar... radyoaktivite detektörümüz sayesinde..."

"Ama *mon dieu* Jessop, bu kadarı yeterli mi?"

"Olmalı," diyen Jessop ekledi. "Ancak asıl korktuğum..." Birden sustu.

Onun yerine bu cümleyi tamamlayan Leblanc oldu.

"Asıl sorunun bu adamların inanmak *istemeyecekleri* olduğunu mu söylüyordunuz? Zaten başlangıçtan beri inanmaya isteksizdiler. Oh evet, gerçek bu. Hatta sizin İngiliz konsolos bile konuya ih-

tiyatla yaklaşıyor. Hükümetiniz Aristides'e bir şekilde bağımlılık hissediyor. Aynen bizim hükümetimiz gibi..." Omuzlarını silkti. "*M. Le Ministre,* onu ikna etmekte çok zorlanacağımızdan eminim."

"Kaderimizi hükümetlerin eline bağlayamayız," dedi Jessop. Hükümetler ve diplomatların elleri kolları bağlıdır. Ama onları buraya getirmemiz gerekiyordu; bizim aksimize onlar otoriteyi temsil ediyorlar. Ancak konu güvenmek olunca, ben çok farklı bir şeye bel bağladım."

"Peki güvendiğiniz ne, dostum?"

Jessop'un yüz ifadesinde bir yumuşama görüldü, gülümsedi.

"Basın," dedi. "Gazetecilerin ilginç haberlerin kokusunu almakta üstün bir yetenekleri vardır. Bir şeylerin örtbas edilmesinden hiç hoşlanmazlar. Bunun dışında yaşlı, ağır işiten adama da bel bağlıyorum."

"Ah, kastettiğin kişiyi biliyorum. Hani şu bir ayağı çukurda gibi görünen adam..."

"Evet, zayıf, yarı kör ve duyma zorlukları var. Ama gerçeklerin ortaya çıkarılması konusunda titizleniyor. Gözünün boyanması güç bir tip. Bir zamanlar yüksek yargı hakimiymiş, her ne kadar sağır ve yarı kör olsa da, ayaklarının üstünde durmakta zorlansa da, kafası çalışıyor -bu gibi insanların yasal kanıtlara ulaşma konusunda keskin duyuları vardır- pisliğin kokusunu alır, nereden çıkacağını bilir ve birisi bunu gizlemeye çalışıyorsa da ortaya çıkarana kadar da üstüne giderler. O duyma güçlüğüne rağmen bizim için çevreye kulak kesilen ve kulaklarını açık tutan kişi olacak."

Bu arada çay ve aperatif servisi yapılan büyük salona gelmişlerdi. Bakan Aristides'i abartılı tebrik sözcükleriyle kutladı. Ameri-

kan elçisi de kendi adına beğenisini belirterek tebriklerini sundu. Bakan daha sonra sinirle etrafına bakınarak ekledi.

"Evet, beyler, artık veda zamanımız geldi. Görülecek *her şeyi* gördük..." Bu son sözcükleri özellikle üstüne basarak söylemişti. "Her şey mükemmel. Birinci sınıf bir tesis! Değerli ev sahibimizin misafirperverliğinden dolayı ona teşekkürlerimizi sunmayı borç bilirken onu bu tesisten dolayı da kutlamak isterim. Evet artık başarı dileklerimizi bildirerek gidelim. Sizler de benimle aynı fikirdeniz, değil mi?"

Aslında bu sözcükler son derece alışılmış, gelenekseldi. Aynı şekilde bakanın tavrı da geleneksel ve olağandı. Karşısındaki topluluğu süzerken, bakışlarındaki tek anlam derin bir saygı ve nezaketti. Ne var ki bu zararsız sözcüklerle ifade etmek istediği gerçekte çok daha farklıydı.

"Evet beyler, işte sizler de burada kuşku ya da korku uyandıracak hiçbir şey olmadığını gördünüz. Bu bizler için de büyük bir rahatlama oldu, artık buradan gönül huzuru ile ayrılabiliriz... tabi halen bir isteğiniz yoksa..."

Salondaki saygılı sessizlikte birden bir ses duyuldu. Bu Jessop'un sakin, saygılı, kibar sesiydi. Bakana yönelik olarak İngilizceyi andıran bir Fransızca tonlamayla konuşmaktaydı.

"Eğer izniniz olursa sevgili ev sahibimizden son bir ricam daha olacak?"

"Elbette. Elbette. Tabiii, Bay... ah... Bay Jessop... evet, evet?"

Jessop doğruca Van Heidem'e döndü. Bilinçli olarak bakışlarının Bay Aristides'le karşılaşmamasına çalışmaktaydı.

"Bugün tesisinizde çalışan çok sayıda görevli ile tanıştık," dedi. "İnanılmayacak kadar çok sayıda kişiyle tanıştık. Çok eskiden

tanıştığım bir dostumun burada olduğu konusunda bilgim var, gitmeden onunla konuşabilmek isterdim. Acaba bunu ayarlayabilir miydik?"

Dr. Van Heidem şaşırmıştı, ama yine de nezaketle sordu. "Arkadaşınız mı?"

"Evet, aslında iki arkadaşım. Biri bayan, Bayan Betterton. Olive Betterton. Sanırım eşi de burada çalışıyor. Tom Betterton. Daha önce Harwell'de ve ondan önce de Amerika'daydı. Gitmeden önce onunla konuşabilmeyi çok isterdim."

Dr. Van Heidem'in tepkileri kusursuzdu. Gözleri kontrollü, saygılı bir şaşkınlıkla açıldı ve alnını kırıştırdı.

"Betterton... Bayan Betterton? Hayır, üzgünüm, maalesef burada bu isimde biri yok."

"Bir de Amerikalı vardı," diye ekledi Jessop. "Andrew Peters. Sanırım branşı kimyasal araştırma idi. Doğru değil mi, efendim?" Doğruca Amerikan büyükelçisine döndü.

Büyükelçi orta yaşlı, mavi gözleri kurnazca parlayan, karşısındakine sorgularcasına bakan, zeki bir adamdı. Diplomatik yeteneklerinin yanında sağlam karakterli biriydi. Jessop'la bakıştı, bir an için düşündü ve yanıtladı.

"Bu doğru. Ünlü Andrew Peters. Ben de onu görmek isterdim."

Van Heidem'in nezaketi elden bırakmamasına rağmen şaşkınlığının arttığı görülüyordu. Jessop bir an için gözucuyla Aristides'i süzdü. Küçük sarı yüzde en ufak bir tepki yoktu, ne bir şaşkınlık, ne huzursuzluk. Etrafı tamamen kayıtsız, huzurlu bakışlarla süzmekteydi.

"Andrew Peters mi? Hayır, Ekselansları, korkarım yanlış bilgilendirilmişsiniz. Bu isimde biri yok aramızda. Sanırım bu adı hiç duymadım."

"Ama Thomas Betterton adını biliyorsunuz, değil mi?" diye söze karıştı Jessop.

Van Heidem bir anlık bir tereddüt geçirdi. Başı istemeden koltuktaki yaşlı adama yöneldiyse de kendini tam zamanında toparlamayı başardı.

"Thomas Betterton," dedi. "Neden, evet, sanırım..."

Gazetecilerden biri bu ismi duyunca hemen atıldı.

"Thomas Betterton?" diye haykırdı. "Nedenini ben söyleyeyim, bu isim büyük bir haber konusuydu. Altı ay önce ortadan kaybolduğunda tüm haberlerde ondan bahsediliyordu. Neden aramayın, Avrupa'daki tüm gazetelerin manşetlerinde o vardı. Polis onu dörtbir yanda aradı. Kahretsin, bunca zaman burada, bu tesiste olduğunu mu söylüyorsunuz?"

"Hayır." Van Heidem'in ses tonu sertleşmişti. "Sanırım biri sizi yanlış bilgilendirmiş. Bu bir şaka olmalı! Bugün bu birimde çalışan hemen herkesi gördünüz. Görmediğiniz bir şey kalmadı."

"Tam olarak her şeyi gördüğümüz söylenemez," dedi Jessop. "Ericsson adında biri de olmalı. Sonra Dr. Louis Barron, hatta Bayan Calvin Baker?"

"Ah!" Dr. Van Heidem bir çıkış yolu bulmuşa benziyordu. "Ama bu insanlar Fas'ta öldüler, bir uçak kazasında. Bunu çok iyi anımsıyorum. Özellikle anımsadığım Ericsson ve Dr. Louis Barron'un bu kazada isimlerinin geçtiği. Hatta Fransa o gün bunun ülkeleri için büyük bir kayıp olduğunu bildirmişti. Louis Barron gibi birinin yerinin doldurulması çok zor." Başını salladı. "Bayan Calvin Baker hakkında bir bilgim yok, ama anımsadığım kadarıyla uçakta İngiliz ya da Amerikalı bir bayan da vardı. Bu bayan biraz önce

bahsettiğiniz Bayan Betterton olabilir. Evet, bütün bu olanlar gerçekten çok üzücüydü." Yeniden Jessop'a döndü. "Niçin bu insanların *buraya* geldiklerini düşündüğünüzü anlayamıyorum, mösyö. Tabi Dr. Barron Kuzey Afrika'ya geldiği taktirde tesisimizi ziyaret etmek istediğinden bahsetmiş olabilir. Belki de yanlış anlamaların kaynağı budur."

"Yani bana verilen bilgilerin doğru olmadığını mı ima ediyorsunuz? Adı geçenlerden hiçbirinin burada olmadığını mı söylemek istiyorsunuz?"

"Uçak kazasında öldüklerine göre, nasıl hâlâ burada olmalarını bekleyebilirsiniz, efendim? Sanırım cesetleri bulunmuştu."

"Bulunan cesetler kömür haline gelmiş olduğu için kimlikleri tam olarak saptanamadı." Jessop bu son sözcükleri özellikle üzerine basarak söylemişti. O anda arkada bir yerde telaş oldu. Zayıf, dikkatli ve çok ince bir ses, "Anlayamadım," dedi. "Kimlik saptamasının kesin olarak yapılamadığını mı söylediniz?"

Lord Alverstoke elini kulağına dayamış, öne doğru eğilmişti. Sarkık, gür kaşları altındaki meraklı gözleriyle Jessop'u süzüyordu.

"Resmi aydınlatıcı kimlik saptaması yapılamadı, efendim," diye yanıtladı Jessop. "Bu kişilerin kazadan kurtulmuş olduklarını varsaymak için geçerli nedenlerim var."

"Varsaymak mı?" Lord Alverstoke ince titrek ama yüksek bir sesle hoşnutsuzluğunu belirtti.

"Hatta kazadan sağ kurtulduklarına ilişkin kanıtlarım olduğunu söyleyebilirim."

"Kanıt mı? Ne gibi kanıtlar, Bay... er... er Jessop?"

"Bayan Betterton'un Marakeş'e gitmek üzere Fez'den ayrıldığı gün boynunda sahte incilerden yapılmış bir kolye vardı," diye

açıkladı Jessop. "Bu incilerden biri yanan uçağın enkazından yaklaşık yarım mil ötede bulundu."

"Bu incinin Bayan Betterton'un boynundaki kolyenin parçası olduğundan nasıl emin olabilirsiniz?"

"Çünkü bu incilerden her birinin üstünde serbest gözle görülmeyen, ancak hassas mercekle bakıldığında saptanabilen bir işaret vardı."

"İncilere bu işareti koyan kimdi?"

"Ben Lord Alverstoke, burada bulunan meslektaşım Mösyö Leblanc'ın gözleri önünde yaptım bunu."

"Evet, efendim."

"Onun beni hakkında tutuklama emri olan eşi Thomas Betterton'a götüreceğine inanmak için geçerli nedenlerim vardı," diye ekledi Jessop. "İki inci daha bulundu. Ve bunların bulunma yerleri yanan uçağın enkazının bulunduğu yerle şu anda bulunduğumuz tesis arasındaki uzun yoldu. Bu yol boyunca incilerin bulunduğu noktalarda inceleme yaptık ve uçak kazasında yandıkları düşünülen altı kişinin tanımlarına tıpatıp uyan altı kişinin birlikte yolculuk ettiklerini belirledik. Bu yolculardan birinin yanında ayrıca karanlıkta parıldayan, fosforlu boyayla hazırlanmış bir eldiveni vardı. Bu işaret de grubu buraya getiren arabanın camında görüldü."

"Çok ilginç," dedi Lord Alverstoke kuru, resmi, ancak meraklı bir tonda.

Aristides büyük koltuğunda huzursuzluk içinde kıpırdandı. Gözü sinirden seğiriyordu. Birden sordu.

"Bu kişilerin izlerine son nerede rastlandı?"

"Terk edilmiş bir havaalanında, efendim." Jessop söz konusu yerin tam tanımını yaptı.

"Sözünü ettiğiniz yer buradan millerce ötede," dedi Mösyö Aristides. "Diyelim ki bu ilginç varsayımlarınız doğru, yani bilinmeyen bir nedenle uçak kazası göstermelikti, o zaman bu yolcular özellikle havaalanına gittiklerine göre buradan da başka bir bilinmeyen hedefe doğru havalanmış olmaları gerekmez mi? Ayrıca bu havaalanı buradan birkaç yüz mil uzakta olduğuna göre bu insanların burada olduğuna inanmanız için bir neden göremiyorum. Niçin böyle olsun ki?"

"Bunun için de geçerli nedenler var, efendim. Araştırma uçaklarımızdan biri bir işaret aldı. İşaret Mösyö Leblanc'a getirildi. Bu özel olarak şifrelenmiş bir mors mesajıydı ve söz konusu insanların bir cüzam enstitüsünde olduklarını belirtiyordu."

"İşte bu ilginç," dedi Mösyö Aristides. "Çok ilginç. Ancak kanımca biri sizi yanıltmak üzere bir girişimde bulunmuş. Söz konusu insanlar gerçekten burada değiller." Kendinden emin bir tonda konuşuyordu. "Bu arada tesisi istediğiniz gibi araştırmakta da serbestsiniz."

"Bir şey bulacağımızda gerçekten kuşkum var, efendim," dedi Jessop. "Tabi yüzeysel bir araştırmayı kastediyorum, ama yine de," diye ekledi üzerine basarak düşünceli bir halde. "Aslında araştırmanın tam olarak nereden başlaması gerektiğini bilsem de..."

"Sahi mi? Tam olarak nereden?"

"Dördüncü koridorda ikinci laboratuvardan sonra sola dönünce koridorun sonundan."

Tam o anda Dr. Van Heidem istemeden, kontrolsüz bir hareket yaptı, iki bardak yere düşerek kırıldı.

Jessop, ona gülerek baktı.

"Gördüğünüz gibi doktor," dedi. "Çok iyi bilgilendirmiş durumdayız."

Van Heidem sert bir şekilde yanıt verdi.

"Bunlar mantığa aykırı, abes iddialar. Saçmalık bu! Tamamen saçma! Burada insanları kendi isteklerinin aksine zorla alıkoyuyormuşuz gibi konuşuyorsunuz. Bunu kesinlikle reddediyorum."

Bakan huzursuzluk içinde sıkıntıyla söze karıştı.

"Bir yanda suçlamalar, bir yanda yalanlamalar. Bir *çıkmaz* yoldayız."

Mösyö Aristides nazikçe söze girdi.

"İlginç bir varsayım. Ama yalnızca varsayım." Saatine baktı. "İzninizle size artık buradan ayrılmanız gerektiğini anımsatmam gerekiyor. Havaalanına kadar oldukça uzun bir yolunuz var ve uçağınızın rötar yapması büyük sorun yaratacaktır."

Leblanc ve Jessop artık kozların açılma zamanının geldiğini biliyorlardı. Aristides saygın kişiliğinin tüm gücünü ortaya koymaktaydı. Bu adamlara karşı açıkça meydan okuma cesareti gösteriyordu. Karşısındakiler eğer karşı koyarlarsa açıkça hasım olduklarını ilan etmiş olacaklardı. Bakan aldığı eğitim ve pozisyonu gereği karşı çıkmaktan çekinecekti. Polis şefi bakanından farklı bir karar verme konusunda endişe duyacaktı. Amerikan büyükelçisi gerçi tatmin olmamıştı ama diplomatik nedenlerle bu araştırmaya karşı çıkacaktı. İngiltere konsolosu da diğer ikisiyle aynı fikirde olmayı yeğleyecekti.

Gazeteciler -Aristides gazetecileri düşündü- onların da bir şekilde kazanılması olasıydı! Ödenecek bedel yüksek olabilirdi ama onların da satın alınabileceği görüşündeydi. Ama eğer satın alınamazlarsa bunu çözmenin başka yolları da vardı.

Jessop ve Leblanc'a gelince, onlar biliyorlardı. Bu açıktı ama onlar arkalarında resmi otoritenin gücü olmadıkça hiçbir şey yapa-

mazlardı. Aristides'in gözleri kaydı ve aynen kendisi gibi yaşlı olan adamın soğuk, ciddi gözleriyle karşılaştı. Bu adam, diye düşündü, biliyor ve satın alınması olanaksız. Ama bütün bunlardan sonra... birden düşünceleri soğuk, net ve kısık olmaktan çok uzak bir tondaki sesle kesildi.

"Bence," dedi bu ses. "Buradan ayrılmakta acele etmemiz için bir neden yok. Bence burada dikkatle incelenmesi gereken bir durum ile karşı karşıyayız. Ağır suçlamalar ileri sürüldü, bunların bir şey yapılmadan düşmesine izin veremeyeceğimiz kanısındayım. Doğruyu söylemek gerekirse, bu iddiaların aksinin delillerle kanıtlanmasına olanak tanıması gerekir."

"Onus probandi,"(*) dedi Mösyö Aristides. "Bunu kanıtlama sorumluluğu sizde." Gruba karşı nazik bir el hareketi yaptı. "Akıl almaz bir ithamda bulunuldu, hem de tamamen mesnetsiz olarak."

"Kanıt var."

Dr. Van Heidem şaşkınlık içinde etrafta dolanmaya başladı. O anda Faslı uşaklardan biri öne çıktı. Uzun boylu, düzgün fizikli biriydi, beyaz mahalli işlemeli elbise giymiş, başına beyaz türban takmıştı. Yüzü siyah ve yağlı yağlı parlıyordu. Topluluk tam bir sessizlik içinde şaşkınlıkla ona bakmaya başladı, çünkü bu dolgun zenci dudaklardan dökülen sözcükler tam anlamıyla kusursuz bir Amerikan İngilizcesiydi.

"Kanıt var," dedi uşak yeniden. "İlk kanıt olarak beni alın, başka kanıtlar da bulabilirsiniz. Bu adamlar Andrew Peters, Torquil Ericsson, Bay ve Bayan Betterton ve Dr. Louis Barron'un burada olmadıklarını ileri sürdüler. Bu doğru değil. *Hepsi* buradalar. Ben

---

(*) İspat etme görevi, kanıtlama zorunluluğu.

onlar adına konuşuyorum." Amerikan büyükelçisine doğru bir adım daha yaklaştı. "Belki şu anda beni tanımakta zorluk çekiyorsunuz, efendim, ama ben Andrew Peters'im."

Aristides'in dudaklarından çok hafif, ıslığı andıran bir ses çıktı, sonra koltuğunun arkasına yaslandı, yüzü yine tamamen ifadesizdi.

"Burada sizlerden gizlenen çok insan var," dedi Peters. "Münih'ten Schwartz, Helga Needheim, İngiliz bilim adamları Jeffreys ve Davidson, Amerika'dan Paul Wade, İtalyan Ricochetti ve Bianco ve Murchisonlar. Hepsi bu binanın içindeler. Burası çıplak gözle görülemeyen gizli geçitler ve kapılarla geçilen bölmelerin bulunduğu bir sistem. Bir gizli laboratuvarlar ağı da tamamen kayaların içine oyulmuş durumda."

"Tanrı'm aklımı koru!" diye mırıldandı Amerikan büyükelçisi. "İnanamıyorum."

Afrikalının heybetli bedenini dikkatle süzdükten sonra gülmeye başladı.

"Sizi hâlâ, bu kadar baktıktan sonra bile tanıyamıyorum."

"Bunun nedeni dudaklarıma şırınga ettiğim parafin olmalı efendim, tabi siyah boya dışında."

"Eğer siz Peters'sanız, F. B. I. numaranızı söyleyebilir miydiniz?"

"813471 efendim."

"Doğru," dedi büyükelçi. "Peki ya ön isimlerinizin baş harfleri?"

"B. A. P. G, efendim."

"Artık bu adamın Peters olduğundan en ufak bir kuşkum bile yok." Büyükelçi bakana döndü.

Bakan kısa bir tereddütten sonra hafifçe öksürerek boğazını temizledi.

"Yani siz," diye söze girdi Peters'e dönerek. "Bu insanların burada kendi istekleri dışında alıkoyulduklarını mı söylüyorsunuz?"

"Bazıları isteyerek ama bazıları istek dışı olarak tutuluyorlar, efendim."

"Eğer durum böyleyse," dedi bakan. "Sorgulama ve inceleme yapılması kaçınılmaz... evet, evet, konu araştırılmalı."

Polis müdürüne baktı. Söz konusu kişi bir adım öne çıktı.

"Bir dakika lütfen." Mösyö Aristides elini kaldırdı. "Bana öyle geliyor ki..." Nazik, yumuşak ancak kararlı bir tonda konuşuyordu. "Benim buradaki kişisel haklarımın çiğnenmesi gibi bir durumla karşı karşıyayız." Soğuk bakışları Van Heidem'den direktöre kaydı. Bu bakışlarda amansız bir suçlama, bir uyarı vardı. "Bilim aşkı gerekçesi altında burada yapmaya kalkıştıklarınıza halen bir anlam verebilmiş değilim, baylar. Bu tesis için yaptığım bağışlar tamamen bilime hizmet amaçlıdır. Bu kuruluşun yönetimiyle pratikte hiçbir ilgim bulunmamakta. Size bir önerim olacak, *Monsieur Le Directeur,* bu yönde bir suçlama olduğuna göre, eğer buradaysalar, yasadışı şekilde burada alıkonulduklarından kuşkulanılan bu kişileri buraya getirin."

"Ama mösyö, bu olanaksız. Bu... bu... ciddi olamazsınız... bu."

Aristides, "Konuya hemen açıklık getirilmesini istiyorum," diyerek direktörün sözünü kesti. Soğukkanlı, öngörülü finansçı bakışlarıyla kalabalığı süzdü. "Böyle bir şey yapıldıysa, bu katlanabileceğim son nokta olur. Akıl alır şey değil... Sizlere şunu garanti edebilirim ki beyler, eğer burada yasadışı bir şeyler dönüyorsa, bu tamamen *bilgim* dışındadır."

Bu çevresindekilere yönelik bir uyarıydı ve Aristides gibi zengin, güçlü ve etkili bir kişinin bu tehdidi son derece doğal ve anla-

şılırdı. Dünyanın en ünlü ve saygın kişilerinden biri olan Aristides isminin bu olaya karıştırılmasını istemiyordu. Kendisi bu işten yara almadan kurtulmayı belki başaracaktı ama amacına ulaşması engellenmiş olacaktı. Geleceğe yönelik yatırımları, büyük çapta kazanç sağlamayı düşündüğü beyin havuzu konusunda kesin bir yenilgi olacaktı bu. Ama Mösyö Aristides küçük bir başarısızlıktan dolayı yenilecek adam değildi. Kariyeri boyunca bu gibi yenilgiler hiç kuşkusuz birçok kez başına gelmişti. Her defasında yenilgiyi olgunlukla, filozofça kabullenmiş ve yeni bir adım yeni bir "tokat" için hazırlıklara girişmişti.

Eliyle boş ver anlamına gelen doğuya özgü bir hareket yaptı.

"Bu konuda hiçbir sorumluluk almıyorum. Konu tamamen benim dışımda."

Polis müdürü ileri doğru bir adım attı. Artık ne yapması gerektiğini biliyordu, makamının ona tanıdığı tüm yetki ve sorumlulukla konuyu ele almaya girişti.

"Kimse engel olmasın," dedi. "Soruşturmayı yürütmek tamamen benim sorumluluğumda."

Yüzü sapsarı kesilen Dr. Van Heidem ona doğru bir adım attı.

"Lütfen benimle gelin. Size özel bölmelerimizi göstereyim."

BÖLÜM 21

"Kötü bir kâbustan uyanmış gibiyim." Hilary kollarını başının arkasına uzatarak gerindi. Tanca'daki otelin terasında oturuyorlardı. Buraya o sabah uçakla gelmişlerdi. Hilary ekledi.

"Bütün bunlar gerçekten oldu mu? İnanamıyorum."

"Hepsi oldu, hepsi gerçek!" dedi Thomas Betterton. "Ama size hak veriyorum, Olive, bütün bu olanlar gerçek anlamda bir kâbustu. Neyse ki bitti, artık kurtulduk."

Jessop terasta ilerleyerek yanlarına geldi ve oturdu.

"Andy Peters nerede?" Bunu soran Hilary idi.

"Birazdan burada olacak," dedi Jessop. "Halletmesi gereken küçük bir iş vardı."

"Demek Peters da sizin adamlarınızdandı, fosforlu eldivenleri ve radyoaktif ışın yayan, yol gösterici sigara tabakası gibi konuları o ayarladı. Bu aklıma bile gelmemişti."

"Doğru, birbirinizden kesinlikle haberiniz olmaması gerekiyordu. Aslına bakılırsa," diye belirtti Jessop. "Onun benim emrimdeki adamlardan biri olduğunu söyleyemem. Amerika'yı temsilen burada bulunuyor."

"Demek Tom'a ulaşmayı başardığım taktirde, koruma altında olacağımı düşündüğünüzü söylediğinizde bunu kastediyordunuz? Kastettiğiniz Andy Peters'tı?"

Jessop başıyla onayladı ve neşeyle yanıtladı.

"Umarım artık yolculuğunuzun amaçladığınız sona ulaşmasını engellediğim için bana kızmıyorsunuzdur?"

Hilary şaşırmıştı, ne söylendiğini anlayamıyordu.

"Hangi son?"

"İntiharın daha estetik, kolay bir şekline."

"Ah, o mu?" Hilary başını inanmazlıkla salladı. "Bu da başka her şey gibi gelip geçti. Şimdi geçmişe bakınca her şey gerçekdışı gibi görünüyor. O kadar uzun süre Olive Betterton oldum ki şimdi yeniden Hilary Craven olmakta zorlandığımı söyleyebilirim."

"Ah, dostum Leblanc da orada. Yanına gidip, konuşmalıyım."

Onları yalnız bırakarak terasın diğer yanına geçti. Tom Betterton hemen, "Benim için bir şey daha yapabilir miydin, Olive?" diye sordu. "Sana hâlâ Olive diye hitap ediyorum... yeni duruma alışmakta zorlanıyorum da."

"Tabi ki. Neydi?"

"Benimle terasın ucuna kadar gel ve sonra buraya dönüp, yukarı odama, biraz uzanmaya çıktığımı söyle."

Hilary, onu anlamaz bakışlarla süzdü.

"Neden? Ne yapmayı..."

"Her şey iyiye gittiğine göre, ben artık gitmeliyim, tatlım."

"Gitmek mi? Nereye?"

"Herhangi bir yere."

"Peki ama neden?"

"Aklını kullan, tatlım. Buradaki koşulları bilmiyorum. Tanca tuhaf bir bölge ve hiçbir ülkenin yasalarına bağlı değil. Ama sizlerle birlikte Cebelitarık'a geldiğim takdirde neler olacağı konusunda hiçbir bilgim yok. Beni oraya ayak bastığım anda tutuklayabilirler."

Hilary, onu üzgün bakışlarla süzdü. Koloniden kurtulmanın heyecanı içinde Tom Betterton'un kişisel sorunlarını tamamen unutmuştu.

"Bilimsel sırları açıklama konusunu kastediyorsun değil mi? Kaçıp ortadan kaybolmayı düşünmüyorsun herhalde? Ayrıca nereye kaçacaksın ki?"

"Daha önce de söyledim. Herhangi bir yere."

"Bu nasıl mümkün olabilir ki? Para yokluğu ve daha bir sürü zorluk çıkacaktır karşına."

Tom hafifçe güldü.

"Para sorun değil. Başka bir isim altında çekebileceğim şekilde güvenli bir yere yatırılmış durumda."

"Demek yaptığının karşılığında *para* aldın?"

"Elbette ki para aldım."

"Seni nerede olursan ol bulacaklardır."

"Bunu yapmaları çok zor. Anlasana Hilary, şu andaki görüntüm önceki fotoğraflarımdan çok farklı. Bundan dolayı yüz estetiği yapılması konusunda bu denli ısrarcı oldum. Benim için önemli olan buydu. İngiltere'nin dışına çıkmak, bir yere para depolamak ve görünümümü ömür boyu güvende olacağım şekilde değiştirebilmek."

Hilary, onu kuşkuyla süzdü.

"Yanılıyorsun," dedi. "Eminim ki yanılıyorsun. Bence en doğrusu geri dönüp, teslim olman gerçeklerle yüzleşmen. Ayrıca savaş döneminde de değiliz. Sanırım kısa bir hapis cezasıyla bu işten kur-

tulabilirsin. Böylesi yaşamının geri kalan kısmında sürekli kaçıp kovalanmaktan daha iyi değil mi?"

"Anlamıyorsun," dedi Tom Betterton. "Ana nedeni bilmiyorsun bile. Haydi gel gidelim. Kaybedecek zamanımız yok."

"Peki ama Tanca'dan nasıl çıkacaksınız?"

"Ayarlarım. Endişelenme."

Hilary yerinden kalkarak onunla birlikte ağır adımlarla terasta ilerledi. Adeta dili tutulmuştu, kendini tedirgin ve tuhaf bir şekilde çaresiz görüyordu. Jessop'a ve ölen Olive Betterton'a karşı olan sorumluluklarını yerine getirmişti. Artık yapacak bir şey yoktu, her şey yoluna girmişti. Tom Betterton ile haftalarca küçük bir odada baş başa yaşamış olmasına rağmen birbirlerine yabancı kalmış olduklarını hissediyordu. Aralarında en ufak bir arkadaşlık bağı oluşmamıştı.

Bu arada terasın ucuna gelmişlerdi. Burada, yan duvardaki küçük bir kapıdan çıkılan dar kıvrımlı dik bir yoldan doğruca aşağıdaki limana iniliyordu.

"Buradan gideceğim," diye açıkladı Tom Betterton. "Şu anda kimse bize bakmıyor. Haydi, sağlıcakla kal."

"İyi şanslar," dedi Hilary yavaşça.

Kapıya doğru ilerleyen ve tokmağı bastıran Betterton'u izledi. Ancak adamın kapıyı açmasıyla birlikte bir adım geri çekilerek, korkuyla kalakalması bir oldu. Kapının ağzında üç adam belirmişti. İkisi ona doğru ilerlerken, birincisi ciddi resmi bir tonda açıklamaya başladı:

"Thomas Betterton, elimde sizin için düzenlenmiş bir tutuklama emri var. İki ülke arasındaki suçluların iadesine ilişkin işlemler tamamlanana kadar burada gözaltında tutulacaksınız."

Betterton kaçmak üzere bir hamle yaptıysa da ikinci adam onun niyetini anlamış, hızla öbür tarafına geçmişti. Betterton yeniden gülerek döndü ve, "Tüm bunlar doğru da," dedi. "*Benim Thomas Betterton olmadığım* gerçeği dışında."

Üçüncü adam da kapıdan içeri geçerek diğer ikisinin yanına geldi.

"Evet, o'sunuz,' dedi adam. "Siz Thomas Betterton'sunuz."

Betterton yeniden güldü.

Son bir aydır yakınımda yaşadığınız ve bana Thomas Betterton diye hitap edildiğini duyduğunuz ve benim de Thomas Betterton olarak *çağrılmayı* kabullendiğimi gördüğünüz için o olduğumu sanıyorsunuz. Ancak gerçek şu ki ben Thomas Betterton *değilim.* Betterton'la Paris'te karşılaştım. Onunla kimliklerimizi değiştirdik, onun yerine geçtim. Bana inanmıyorsanız bayana sorun. Koloniye gelip karım olduğunu ileri sürerek, yaşamımı paylaştı ve ben de hemen karım olduğunu kabul ettim. Öyle değil mi?"

Hilary başını sallayarak onayladı.

"Aslında Thomas Betterton olmadığım için doğal olarak karısının da nasıl biri olduğunu bilmiyordum. Onun Thomas Betterton'un gerçek *karısı* olduğunu sandım ve tabi sonradan bu garip durumu açıklamak için de bir öykü uydurmak zorunda kaldım. İşte gerçek bu!"

"Demek hemen karınız olduğumu savunmanızın nedeni buydu," diye haykırdı Hilary. "Benden rol yapmamı istemenizin... bu aldatmayı sürdürmemizi istemenizin."

Peters öne çıktı. Bu kez konuşurken sesi, Hilary'nin tanıdığı o anlayışlı sesten çok farklıydı. Soğuk, katı ve acımasızdı.

"Betterton'un resimlerini gördüm," dedi. "Bu resimlere bakılınca sizin o olduğunuzu söylemenin olanaksız olduğu konusunda haklısınız. Ama siz yine de Thomas Betterton'sunuz ve ben bunu kanıtlayabilirim."

Ani bir hareketle Betterton'un ceketini çıkardı.

"Siz Thomas Betterton'sunuz," dedi. "Sağ kolunuzun dirseğinde Z harfi şeklinde bir yara izi olacak."

Aynı anda gömleğini yırtarak, kolunu arkaya döndürdü.

"İşte burada." Peters koldaki bir noktayı işaret ederek zaferle haykırdı. "Amerika'da bunu doğrulayacak iki laboratuvar asistanı var. Bu olduğu zaman Elsa bana yazarak nasıl olduğunu bildirmişti."

"Elsa mı?" Betterton kekelemeye başlamıştı. Karşısındakini buz gibi bakışlarla süzdü. "Elsa mı? Bunların Elsa ile ne ilgisi var?" Titreme tüm bedenini sarmıştı.

"Sizi neyle suçladıklarıyla ilgilenmiyor musunuz?"

İki polis memurundan biri yeniden ön plana çıktı.

"Birinci derece cinayetten suçlanıyorsunuz," diye açıkladı. "Karınız Elsa Betterton'u öldürmekten."

BÖLÜM 22

"İnanın bana, gerçekten çok üzgünüm, Olive. Yalnızca sizin için ona bir kaçış yolu daha tanımayı göze almıştım. Size onun açısından bu toplulukta kalmanın daha doğru olacağını söylemiştim, değil mi? Üstelik de onu bulmak ve Elsa'ya yaptıklarının hesabını sormak için dünyanın yaklaşık yarısını kat ettikten sonra."

"Anlamıyorum. Hiçbir şey anlamıyorum. Siz kimsiniz?"

"Bunu bildiğinizi sanıyordum. Ben Boris Andrei Pavlov Glydr'im, yani Elsa'nın kuzeni. Üniversite tahsilimi tamamlamak üzere Polonya'dan Amerika'ya gönderildim. Avrupa'daki karışık durum karşısında amcam benim açımdan Amerikan vatandaşlığına geçmemin doğru olacağını belirtti. Ben de ona hak vererek, Amerikan vatandaşı oldum ve Andrew Peters adını aldım. Sonra savaş çıkınca Avrupa'ya döndüm. Polonya'daki direnişçilerle birlikte çalıştım. Amcam ve Elsa'nın Polonya'dan kaçırılarak, Amerika'ya gitmelerini sağladım. Elsa... sana daha önce Elsa'dan bahsetmiştim, değil mi? Elsa önemli, birinci sınıf bir bilgin, tartışmasız bir dâhiydi. ZE-füzyonunu keşfeden de oydu. Betterton o sıralar Mannheim'a çalışmalarında yardımcı olan genç bir Kanadalıydı. İşini biliyordu ama dâhi değildi ve

bu alanda önemli bir ilerleme yapması söz konusu bile olamazdı. Elsa'ya âşık olmuş gibi davrandı ve onun yaptığı bilimsel çalışmalara katılmak ve bunlardan pay çıkarmak için onunla evlenmeyi başardı. Betterton deneyler sona ulaşırken, Elsa'nın üzerinde çalıştığı ZE-füzyonunun çok önemli olduğunu fark edince de Elsa'yı zehirlemekten çekinmedi."

"Yoo, hayır, hayır."

"Öyle. O sıralar bundan kuşkulanılmadı. Ölümün ardından Betterton büyük bir acı ve keder içindeymişçesine kendini işlerine verdi, laboratuvara kapandı ve kısa bir süre sonra da dünyaya ZE-füzyonunu kendi buluşu olarak sundu. Böylece hedefine ulaşmıştı: Artık ünlüydü ve dünyanın en büyük çekirdek kimyacılarından, atom âlimlerinden biri sayılıyordu. Sonra Amerika'dan ayrılıp çalışmalarını İngiltere'de sürdürme uyanıklığını gösterdi. İngiltere'de Harwell atom araştırma merkezinde çalışmaya başladı. Savaş bittikten sonra uzunca bir zaman Avrupa'da yapacak işlerim oldu. Almanca, Rusça ve Lehçeyi çok iyi bildiğim için burada çok yararlı olabiliyordum. Elsa'nın ölmeden hemen önce yazdığı bir mektup beni bir şekilde tedirgin etmişti. Çektiği ve sonradan ölümüne neden olan hastalığı bana kuşkulu ve tuhaf göründü. Sonunda Amerika'ya döndüğümde bu konuda araştırma yapmaya başladım. Bu konuda ayrıntılı açıklamalar yapmamın anlamı yok ama yalnızca haklı olduğumu belirtmem ve cesedin mezardan çıkarılarak otopsi yapıldığını söylemem yeterli olur sanırım. Bölge savcısının ofisinde Betterton'un yakın arkadaşı olan genç bir savcı vardı. Tam araştırmalar sırasında Avrupa'ya doğru bir yolculuğa çıkması gerekti ve

sanırım iyi niyetinden Betterton'u ziyaret ederek cesedin mezardan çıkarıldığının bilgisini iletti. Betterton birden korkuya kapılmış olmalı. Büyük olasılıkla tam o sırada dostumuz Aristides'in temsilcileri de onunla bağlantı sağlamaya çalışıyorlardı. Her neyse, sanırım bunu kaçırılmayacak bir fırsat olarak nitelendirip, böylece cinayetten suçlanıp, hüküm giymekten kurtulmanın yolunu bulmuş oldu. Koşullarda anlaştı, tanınmaması için yüz estetiği yapılmasını ön koşul olarak ileri sürdü. Ancak kendini başka bir tür hapishanede tutsak olarak bulması onun için gerçek bir şok oldu. Daha da tehlikelisi eser verme yeteneğinin olmamasıydı; başka bir deyişle bilimsel eserler. O asla ama asla bir dâhi olamadı."

"Ve siz de peşine düştünüz, değil mi?" diye sordu Hilary merakla.

"Evet. Ünlü atom âlimi Betterton'un gizemli bir şekilde ortadan kaybolduğu haberini gazetelerde okuyunca hemen kalkıp, İngiltere'ye geldim. Gerçekten dâhi sayılabilecek bir bilim adamı olan bir dostuma, U. N. O için çalışan Bayan Speeder adında bir kadın tarafından yapılmış öneriler vardı. İngiltere'ye vardığımda bu bayanın Betterton ile de bağlantısı olduğunu keşfettim. Bu bayana karşı aşırı sol fikirli biriymişçesine rol yapıp, bilimsel yeteneklerimi fazlasıyla abarttım. Betterton'un onun kanalıyla kendisine ulaşmamızın olanaksız olduğu demirperde ülkelerinden birine geçtiği düşüncesindeydim. Bu dünyada kimse ona erişemese de ben erişmeye kararlıydım." Peters düşünceli bir halde gülümsedi. "Elsa yalnızca yetenekli bir atom fizikçisi değil aynı zamanda güzel ve sevgi dolu bir kadındı. Öldürüldü ve sevdiği, güvendiği kocası tarafından çalışma-

ları yağmalandı. Eğer gerekirse Betterton'u kendi ellerimle bile boğabilirim."

"Evet, şimdi her şeyi anlıyorum," diye mırıldandı Hilary.

"İngiltere'ye geldiğimde size bir mektup yazdım. Yani Polonya'daki adımla bir mektup yazdım ve durumu açıkladım." Hilary'nin gözlerinin içine baktı. "Sanırım bana inanmadınız. Asla yanıt vermediniz." Omuzlarını silkti. "Daha sonra gizli polise gittim. Başlangıçta onların karşısında farklı bir kişilik sergiledim: Polonyalı sert bir subay! Sert, yabancı ve katı kuralcı. O sıralarda herkesten kuşku duyuyordum. Sonunda Jessop ile karşı karşıya geldim." Konuşmasına kısa bir ara verdi. "Bu sabah görevim tamamlandı. Suçluların iadesi işlemleri tamamlanacak, Betterton Amerika'ya götürülecek ve orada yargılanacak. Eğer serbest bırakılırsa yapacak hiçbir şeyim yok. Ama..." Sinsice sırıtarak ekledi. "Beraat etmeyecek. Bundan eminim."

Sustu ve güneş ışığında parlayan, denize kadar uzanan bahçeye baktı.

"İşin en kötü yanı da," diye yeniden söze girdi biraz sonra. "Sizin onun için oraya gelmeniz, size rastlamam ve size âşık olmam. Bu benim cehennemimdi; Olive, inanın bana öyleydi. Düşünsenize: Büyük olasılıkla eşinizin elektrikli sandalyeye gönderilmesinin sorumlusu ben olacağım. Bundan sıyrılmamız olanaksız. Bu kaçınılmaz. Öyle bir şey ki bu, beni bağışlasanız bile bu gerçeği asla unutamayacaksınız ve ben size bundan dolayı saygı duyuyorum." Ayağa kalktı. "İşte hepsi bu kadar. Gerçeği benim ağzımdan öğrenmenizi istedim. Bu bir anlamda da veda..."

Hilary'ye elini uzatacakken birden arkasını döndü.

"Bekle," diye seslendi Hilary. "Bekle. Bilmediğin şeyler var. Ben Betterton'un karısı değilim. Betterton'un karısı Olivia Kazablanka'da öldü. Jessop beni onun yerini almaya ikna etti."

Genç adam birden topuklarının üzerinde döndü.

"Olive Betterton değil misiniz?"

"Hayır."

"Yüce Tanrı'm," dedi Andy Peters. "Büyük Allah'ım!" Hemen Hilary'nin yanındaki sandalyeye oturdu. "Olive," dedi. "Olive, sevgilim."

"Bana Olive deme. Adım Hilary. Hilary Craven."

"Hilary mi?" diye sordu Peters duyduklarına inanamayarak. Sonra sevgiyle genç kadının elini tuttu ve ekledi. "Buna alışmam gerekecek."

Terasın öbür ucunda Jessop Leblanc'la ortaya çıkan yeni duruma ilişkin teknik ayrıntıları tartışırken birden cümlesini yarıda kesti.

"Ne diyordunuz?" diye sordu Leblanc dalgınca.

"Sanırım Aristides denilen canavara karşı dava açılmasını sağlamamız mümkün olmayacak, *mon ami*, öyle değil mi?"

"Hayır, bunu yapamayız, haklısınız bunda. Aristides her zaman kazanır. Bir anlamda dokunulmazlığı var. Her durumdan sıyrılmayı başarır o. Ama çok büyük miktarda para kaybetti ve bundan hiç hoşlanmamış olsa gerek. Ne var ki Aristides de ölümsüz değil. Kim bilir, belki de sandığından da çok daha önce Tanrı'nın yüce mahkemesinde ifade vermek zorunda kalır."

"Dikkatinizi çeken ne, sevgili dostum, aklınız başka yerde gibi görünüyor?"

"Şu ikisi," dedi Jessop. "Hilary Craven'i bilinmeyen bir hedefe doğru yolculuğa gönderdim ama yine de onun yolculuğu alışılageldik şekilde son bulacak."

Leblanc bir an neden söz edildiğini anlamayarak karşısındakini süzdükten sonra, "Ah! Evet!" dedi. "Sizin Shakespeare!"

"Siz Fransızlar çok okumuş insanlarsınız."

